

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

NR. 111-119

ÅRGANG 1965

AARHUS - JANUAR 1966

Indholdsfortegnelse

EMNEREGISTER

Abonnentforhold	V	Materiel-Nyt	VIII
Biblioteket	V	Motorkøretøjer og færdsel	VIII
Bygninger og grunde		Mønttelefoner	VIII
Noter om bygninger	V	Nytårsartikler, Direktørens	VIII
Noter om grunde	V	Personaleforhold	VIII
Centraler, (automatiseringer)	VI	Public relations	VIII
Centraler, navneændrede	VI	Radiofoniske emner	VIII
Centraler, nedlagte	VI	Restriktioner	VIII
Centralforhold	VI	Sikkerhedsforhold	VIII
Centraludvidelser		Skader	VIII
Manuelle centraler	VI	Takstforhold	VIII
Forslagskassen	VII	Teleadministrationer, Andre	VIII
Gamle Dage, Fra	VII	Telefonavis	VIII
Hustelefonanlæg	VII	Telefonbøger	IX
Information, Intern	VII	Trafikforhold	IX
Kabelforhold	VII	Undervisning	IX
Søværts kabelforhold	VII		
Koncessions- og aktieforhold	VII	Diverse	IX
Linieforhold	VII		

PERSONREGISTER

(Personalialia)

Administrations- og kontortjenesten	X
Trafiktjenesten	XI
Teknisk tjeneste	XIII

EMNEREGISTER

Abonnementforhold

Automatisk måleraflæsning 47
Flyverejse til abonnent 135
Folk tager ikke telefonerne 205
Humor i Hvidbjerg Thy 137
170 mill. telefoner i verden 45
Landets flinkeste abonnenter 109
Lilleby Telefon-abonnenter I/S 237
London-Paris forb. åbnet år 1891 273, 274
Nr. 1 mill.-abonnent 47, 266
Pligt til at have telefon? 238
Samsø-abonnenter taler mest 237
6-cifrede numre 28, 87, 109, 153
Takster – se »Takstforhold«
Telefoner ved motorveje 18
Telefonløses dilemma, Den 266
Telefonmateriel til skoler og børnehaver 262
300.000 jyske abonnenter 184

Biblioteket

Tilgang 1964, 2. halvår 25
Tilgang 1965, 1. halvår 149

Bygninger og grunde

Noter om bygninger:

Allingaabro 87
Automobilværkstedet flyttet 87
Binderup 88
Borbjerg 88
Brovst 87
Egtved 88
Esbjerg 88
Fræer 88
Faaborg 88
Gedsted 88
Glejbjerg 88
Gredstedbro 88
Grenaa 88
Grønfeldt 88
Hellum 88
Herning 87
Hirtshals 87
Hvidbjerg 87
Hørby 88

Jernvedlund 88
Jerslev 88
Juelsminde 88
Kalvslund 88
Lemvig 88
Lyngsaa 88
Mekanikerskolen 87
Nr. Snede 87
Nr. Voersaa 88
Oplev 88
Randers 88
Resen 88
Ribe 263
Roager 88
Seem 88
Silkeborg 87, 187, 188, 208, 266
Simsted 88
Skæring 87
Skaade 87
Støvring 88
Tranbjerg 87
Vamdrup 88
Vejen 87
Vejle 87, 262
Vejrup 88
Venø 88
Vestervedsted 88
Viborg 87
Vinderup 237
Vodskov 88
Volstrup 88
Ølby 88
Østrup 88
Aabybro 46, 87
Aalestrup 87

Noter om grunde:

Astrup 88
Binderup 88
Feldballe 88
Feldborg 88
Fræer 88
Gedsted 88
Glyngøre 88
Gredstedbro 88
Grønbjerg 88
Gørding 88
Hejnsvig 88
Hellum 88

VI

Hirtshals 88
Jernvedlund 88
Jerslev 88
Krogager 88
Kølby 88
Løgstør 110
Ranum 88
Resen 88
Roager 88
Simested 88
Skørping 88
Svenstrup 88
Sdr. Omme 88
Tarm 88
Tjæreborg 88
Ulfborg 88
Vamdrup 88
Vangen 88
Vejrup 88
Venø 88
Vinderup 88
Ølby 88
Øster Jølby 88
Østrup 88
Aabybro 88
Aalestrup 88

Centraler (automatiseringer)

Bjerringbro 28, 29, 46
Borbjerg 221
Brønderslev 29, 54
Brørup 18, 250
Ebeltoft 13, 29, 46
Egtved 200
Femmøller 67, 221
Gredstedbro 8, 67, 87, 103
Grindsted 18
Grønfelt 67, 221
Hvidbjerg Thy 143
Hørby 123
Jernvedlund 8, 67, 87
Jerslev 126, 148
Juelsminde 221, 251
Kalvslund 8, 67
Lyngsaa 123
Overkobling i radio 46
Ribe 8, 28
Ringkøbing 196
Roager 8, 67, 87
Rønde 13, 29, 46
Skallebæk 8, 67, 87
Skanderborg 29, 57, 67
Skjern 196
Støvring (Ab) 199
Sæby 123
Sdr. Omme 250

Thyborøn 17
Vamdrup 199
Vestervedsted 8, 67
Vodskov 126
Voersaa 123
Volstrup 123
Øster Brønderslev 67
Aalestrup 251

Centraler, navneændrede

Bjergby (Hj) til Bjergby 28

Centraler, nedlagte

Alken 28
Belle 67
Draaby 67
Farup 8, 28
Ferring 88
Gjerning 28
Hviding 67
Høm 88
Nøddelund 28
Obbekjær 88
Rørbæk 88
Sahl (Bjerringbro) 28
Svankjær 116
Øster Brønderslev 67

Centralforhold

Bliver 70'erne telekomm. årti 211
Elektroniske landcentraler 221
Kredsløb, montering af trykte 121, 122
Kørselsoversigt, Hovedlagerets 151
Mekanikerskolen 35, 87
Nye lærebøger i mek. undervisningen 171
Nødstrømsanlægget for Århus Centrum 118
6-cifrede numre (Aalborg) 28, 87, 109, 153
Stigereglement for krydsfordelinger 236
Telefonblokering (Aalborg) 109
Telefonkaos på Djursland 109
Terminalcentral Aarhus 253
Tilskadekomst med stige 236
Trafikmuseum i Schweiz 114
Tunesere i Kolding 136

Centraludvidelser

Manuelle centraler:

Aulum 116
Bording 67
Brande 28, 87
Elling 87
Galten 67
Hammerum 116

VII

Herning 28, 67
Hinnerup 67
Hirtshals 28, 116
Hjørring 87
Hørning 67
Løgstør 87
Ringkøbing 28
Silkeborg 116
Sindal 87
Skanderborg 28
Skjern 116
Skæring 87
Solbjerg 67
Svenstrup 67
Tarm 28
Thisted 67
Vejen 28
Vejle 28, 67, 116
Viborg 28, 87
Vinderup 87
Vraa 67
Øster Jølby 28

Forslagskassen

Belønninger tildelt 43, 183, 242, 268
Tips om forslag 43

Gamle dage, Fra

Brønderslev 53
Brørup 250
Ebeltoft Telefonselskab 11
Egtved 200
Hvidbjerg Thy 143
Jerslev 126
Juelsminde 251
Kolding-Vejle Kabel (1932) 206
Krikand og telefonsnapse 47
Måde med at telefonere 48
Ribe 10
Ringkøbing 177
Skanderborg 57
Skjern 176
Støvring (Ab) 199
Sæby 124
Sønder Omme 250
Vamdrup 199
Velfærdsstat 1850 91
Vodskov 126
Aalestrup 251

Hustelefonanlæg

Thisted politi 110

Information, Intern

Abonnent nr. 185 og 201 148
At lave et blad 49
Indbinding af T. E. 31, 148, 273
Total-indholdsfortegnelse 31
Ugebladet 63, 95

Kabelforhold

Afbrydelser 17, 18, 19, 45, 109, 135, 136,
168, 204, 205
Fejlretning af pet-kabler 138
Kabelbrud (domme) 189
Kabler gennem rør 136
Karup å passage 91, 92
Plasticrør til kabler 204, 248
Ring før De graver 75
Sten i rabatten (Samsø) 135
Telt gennem vindue 18
Thorsø ønsker flere linjer 237, 269
Uteknisk rapport 52

Soværts kabelforhold:

Fanø kabelbrud 20
Hjarnø-kabel gennem is 2, 27
Langli 93, 94, 109

Koncessions- og aktieforhold

Koncessionsområdet udvidet i Sydvestjylland
8, 67

Linieforhold

Drukneulykke 110
Efterårets nodetegn 205
Fejlretning af pet-kabler 138
Gadeopbrydning 20
Gavl skred sammen 238
Hylde for tekn. håndbøger i biler 148
Kombineret stang 184, 209
Kvæg foran telefonbil 159, 160
Kørselsoversigt, Hovedlagerets 151
Lagerpladsen, Århus 71, 72
Luksus-kabelplov 19
Mascot'er til montører 111
Montører med briller og hvide kitler? 238
Mortalin, Giftstoffet 234
Mosegrise (Giftskum?) 20
Nedklipping med beskærerkniv 266
Plasticrør til kabler 204, 248
Ring før De graver 75
Solsort oven på samledåse 119, 120
Stang nr. 8 144
Stangudskiftning (Holland) 20

VIII

Stænger på klipper (Sverige) 185, 186
Svenskerne i kabeltunnelen 267
Telefonmesterstilling (betragtninger) 257
Telefonstangen blev hans redning 78
Telefonstænger hjælper forureninger til havs 137
Telefonstængerne, De vil beholde 83
Telefontråde på Broadway 219, 220
Tilpasset stang 210
Trådene, Kun halve læs under 48
Aalborg Lager 161

Materiel-Nyt

Klokkeregulering 28
Loddeblyanten 65
Pløkke 66
Sikringsled 28

Motorkøretøjer og færdsel

Automobilværkstedet flyttet 87
Mascot'er til montører 111
Væk med bremseisklodserne 27

Mønttelefoner

Dårlig forretning 238
Ebeltoft torv 255, 256
Gadetelefonskab i Chicago 1893 253, 254
Gammelt gadeskab (Sverige) 217, 218
Hærværksbølge 47
Kortslutning 18
Tyverier 108

Nytårsartikler, Direktørens

Fuld Beskæftigelse 3

Personaleforhold

At forstå – og blive forstået 243
Collstrops rejselegat 42
Feriehuse 16
Fotoklubben 22, 44, 82
Fritidssysler 239
Hundeliv 268
Initiativgruppe Nord 15, 62, 86
Initiativgruppe Syd 14
Initiativgruppe Vest 14
Initiativgruppe Øst 64
Initiativgrupperne 62
Jubilæer (1966) 270
Marketenderiudvalget 31
Opsparingskonti som anlægskapital 175
Otium 267
Samarbejdsudvalgsmøde 201

Telefonmesterstilling (betragtninger) 257
Telefonstrejken 1920 slutter 21

Public relations

Telefonfilmen 63, 86
Telefonfilmen (artikel) 104

Radiofoniske emner

Daglig tilf. pr. satellit 83
Early Bird, Dyrt at bruge 206
Laser og LME 168
Parabolsk 17
Stålmast ved Tilst 206
Taxa kaldeanlæg (Århus) 73, 74

Restriktioner

Ingen penge 137, 168
Millionen 205

Sikkerhedsforhold

Giftstoffet Mortalin 234
Hændeligt uheld? Nej! 169
Isvand og brandsår 261
Letsindig omgang med gas 134
Mødereferater 23, 81, 140, 202
Omtanke gav bonus 136
Repræsentanter, Flere 24
Ulykker skal rapporteres omg. 41
Ulykkesstatistikken (1964) 80

Skader

Afbrydelser 17, 18, 19, 45, 109, 135, 136, 168, 204, 205
Kabelbrud (domme) 189
Ring før De graver 75
Tilskadekomst med stige 236
Uteknisk rapport 52

Takstforhold

Kreditkort? 237
Takstændringer pr. 1/4 50

Teleadministrationer, Andre

Landet ctrl. aut. (Taasinge) 168
Ny central i Kalundborg som lager 266

Telefonavis

Rekordtal 168

IX

Telefonbøger

- Fagbog 1965 28
- Navnebog Nord 1965 116
- Sygehusjagt 83
- Telefonbogsoptagelse som legitimation 83

Trafikforhold

- Alarmering over aut. telefoncentraler 96
- Alarmtelefonarrangement 116
- Da Tria 3612 ikke svarede 108
- Frk. Klokken i strejke 135
- Historiske centraloversigter – se bynavne under »Gamle dage, Fra«
- Landets flinkeste abonnenter (Døstrup) 109
- Ros til Holsted-personale 204
- Samsø-abonnenter taler mest 237
- 6-cifrede numre (Aalborg) 28, 87, 109, 153
- Telefonkaos på Djursland 109
- Telefonsamtale mellem marsvin 249
- Telefonstorm i Randers 108

Undervisning

- Arbejdsledelse 22, 85
- Diskussions- og mødeledelse 22, 61, 85

- Fejlr. på aut. omst.borde 22
- Kursusdeltagelse udefra 22
- Lagerpersonale-kursus 22
- Mekanikerskolen 35, 87
- Montører, grundkursus 22
- Nye lærebøger til mekanikere 171
- Programmeret undervisning 61
- Skolerådsmøde 85
- Talerkursus 85
- Telefonbetjeningskursus 49
- Telefonistkursus 85

Diverse

- Dansk telefon fra Norge i USA 49
- Globalt telefonnet 45
- Gratulation 113, 114
- ITU fylder 100 år 19, 135, 207
- Julesang 264
- Mallorca telefonforhold 168
- Strengt fortroligt 142
- Telefongymnastik 84
- Telefonnummerskiver i verden 84
- Tele-frimærker 45, 83, 84

PERSONREGISTER

(Personalia)

Administrations- og kontortjenesten

Andersen, Anna Grill 89
- Birthe Skyt 214
- Doris 89
- Karen Helene 179
- Walther Friis 214
Andreasen, Paul H. 89

Basse, Birgit 269
Bramstrup, Karin 68
Bredahl, Inger 179
Breiner, Vita 89
Brogers, Kaj 89
Bruun, Sigfred 89
Brøndum, Uffe 214
Bursche, Johan 89

Christensen, Elly 89
- Grethe 180
- Jytte 179
- Kirsten Kopp 252

Damholt, Laura 180
Degen, Inga 179
Deleuran, R. 214
Dichmann, Karna 214

Ehrhorn, Erik 88
Eibye, Sven 252
Endres, Rigmor 179
Espersen, Tove Margrete 179

Fedders, Lis Bente 179
Fenger Lassen, K. 68
Forsberg, Inge 89
Frederiksen, Inge 214
Gehring, Annelise 89
Gleager, Erik 88
Glud, Viggo 214

Hammerich, Kirsten 252
Hansen, Anna Mark 116
- Carl 29
- Henning Kjær 214
- Margit 214
- Vika 179
Heeris, Gordon 89
Henriksen, Margrethe 116
Holm, Annalis 179
Holvad, P. A. 117

Holvard, Birthe 214

Jacobsen, Carl Emil 88
Jensen, Anni Flintholm 179
- Bente Rishøj 89
- Birthe 179
- Bodil 179
- Else 116
- Erna Wolthers 214
- Hans Jørgen 180
- Henry 88
- Ingeborg M. 179
- Inger Lis 179
- Inger Lise 180
- Karen Margrethe 180
- Leo A. 89
- Niels Vagn 89

Jersild, Margit 252
Johansen, Constance 214
Juhasz, Laszlo 68
Jørgensen, Edel 179
- Hanne Bente 68
Karmisholt, J. 30
Kjær, Ruth 88
Klitbjerg-Nielsen, Rosa 269
Klixbüll, Birthe Jessen 179
Knudsen, Ove 85
- Tove 89
Knudstrup, Jytte 68
Koch, Oda 180
Kok, Aage L. 88
Kramer, Dagmar 116
Kristensen, Jørn Finn 179
- Knud Erik 89-214
Krogh, Jørgen 89

Laborn, Anneken 180
Lauritsen, Kjeld Starch 89
Laursen, Jytte 179
- K. Hoffmann 89
Lindegård, J. 214
Lindstrøm, G. 85
Lund-Petersen, A. 88

Madsen, Anna Lise 180
- Lisbeth 179
Magnusson, Per-Henrik 68
Meng, Liss 179
Michaelsen, Bente 68

XI

Mikkelsen, Kirsten Holst 179

– Ove 89

Mortensen, Karen 89

– Nina 89

Munck, Jytte 179

Møller, B. Lassen 89

– Carl 88

– Leo 89

Nicolajsen, Birgit 68

Nielsen, Annalise 179

– Anne Grethe 179

– Birgitta 214

– E. Kejser 89

– Edith Pilgaard 179

– Grethe Bachmann 214

– Jenny 179

– John Schrøder 242

– Jytte Brundt 179

– Kurt 89

– Maje Riis 180

– Ole 88

– Preben Emil 214

– Preben Ulrik 214

– Tove 179

– Tove 180

Olsen, Poul Henning 68

– Svend Aage 214

Overballe, Birthe 252

Paulsen, Irene 89

– Jette 89

Pedersen, Anne Margrethe 214

– Anni Skovlund 179

– Jette Muus 179

– Leif 252

– Tove 179

– Bitten 29

Petersen, Helvig 116

– Inger Hartmann 179

– Vagn 68

– Vita Stoltenberg 180

Prip, Marie 252

Rank, Aase 179

Rasmussen, Bjarne Ravn 68

– Inge Betty 179

– Jytte 179

– Karen Margrethe 179

Reiche, Hanne 68

Rishøj, Børge 179

Schmidt, Ellen 89

– Karl August 29

Serup, Ejnar 88

Simonsen, Ole 89

Skaadegaard, John 88

Steffens, Bente 179

Svendsen, Vibeke 117

Søgaard-Hansen, Karin 179

Sørensen, Agnete Foldby 179

– Alice 89

– John Ruhe 68

– Lilian Brundt 179

– Søren A. 252

Thomsen, Preben 89

Trankjær, Annelise 68

Transbøl, Sven 214

Tølbøll, H. 88

Villsen, Mogens 179

Vind, Bente 68

Wendt, J. N. 88

Wissing, Vagn 88

Trafiktjenesten

Andersen, Karin 269

– Lissi 180

Ankerstjerne, Ragnhild 90

Bendixen, Inger 181

Bojesen, Anna 215

– Karen 215

– Marna 90

Brodersen, Aase 90

Christensen, Edel V. O. 117

– Elly Winther 117

– I. E. 68

Christensen, Jenny Elly 69

– Karen 215

– Petra Kirstine 181

– Inger Gudrun 30

Christiansen, A. 89

Clausen, Grethe 30

Clemmensen, Gerda 90

Dahl, Margit 215

Dalby, Inger Marie 269

Danielsen, Anna 89

– Ingeborg 68

Dinesen, Gretha Kathrine 269

XII

- Ebbesen, Karen Viktoria 68
 Ellesøe, Agnete 215
 Erland, T. 90
- Fogtmann, Anita 90
 Frandsen, Elly 90
 Friis, Henny 69
 Frønde, Kirsten 69
- Gravesen, Else Grethe 69
- Halkier, Laura 252
 Hansen, Clara 215
 - Else Henny 180
 - Gerda 180
 - Ingrid 90, 180
 - Johanne 181
 - Reina 215
 Hessellund, Kirsten 68
 Hvid, Gudrun 252
 Jakobsen, Marie Sofie Frederikke 181
 Jensen, Agnes Moes 89
 - Ane Kathrine 90
 - Anna 68
 - Else Birgit 252
 - Else Fast 90, 117
 - Emy 90
 - Gudrun 215
 - L. Rossing 89
 - Marie Bæk 69, 90
 - Ragna 69
 - Thora 30
 - Vita 215
 Jessen, E. 89
 Johannessen, Ellen Merete 181
 Jørgensen, Edith 269
 - Esther M. 180
- Kristensen, Inger Elisabeth Færch 269
 - Kirsten 90
 Kristoffersen, Tove 90
 Krog, Jytte Andersen 117
 Kvols, Inga 269
- Ladefoged, Nanny 90
 Larsen, Elly 117
 - L. 90
 Lauridsen, Signe Marie 215
 Leach, Birthe 30
 Lindberg, Karen 215
 Lykke, Kaj Oluf 181
 Løvdal, Birte Winther 117
- Madsen, Edith Ingrid Lykke 269
 - Marie Hansine 269
 Magnussen, Jane 89
- Mikkelsen, Edith 181
 - Else 69
 Mogensen, Agathe 89
 Mortensen, Amelia Marguaritha 181
 - Annelise 180, 215
 Munk, E. 90
 Møller, Dagmar Troels 30
 - Kristine 30
- Nielsen, Alma 69
 - Annalise Krog 269
 - B. 90
 - Betty 215
 - Caroline C. 180
 - G. 90
 - Inger Marie 90, 180
 - Karin 117
 - Marie 180
 Nyeng, Karen 180
- Olesen, Inge Elisabeth Herborg 181
 - Karen 215
 Olsen, Agnes 215
 - Annelise 90
- Pedersen, Anne M. 89
 - Helene 215
 - Henny 117
 - Jens Richard 269
 - Lilly B. 215
 - Rita Aase 68
 - Sonja Laura 269
 - Tonnies Dahl 180
 Petersen, Lis Holm 180
 Poulsen, Gerda Schmidt 30
 Printz, Eleonora 181
- Rasmussen, Elna 117
 - Ginne Marie 269
 - K. 252
 Ravn, Agnes T. 180
 Rzepka, Bente Krarup 69
- Schmidt, Elna 252
 Snebæk, Maren 69
 Stilling, Camilla 90
 Storgaard, Margrethe 181
 Sørensen, Elsi Karen 69
 - Gudrun M. 90
 - Jytte Lillian 117
 - Laura Johanne 269
 - Rigmor 89
 - Rigmor Magdalene 69
- Theils, Erna 215
 Thomsen, Grethe 215

XIII

Velling, Lilly 269
Vodsgaard, Marie 30
Volden, Birthe Greve 117

Weber, Annie 30
Wiedemann, Maria B. 180

Teknisk tjeneste

Albrektsen, Knud 181
Andersen, E. 71
– Ellen 216
– Erik 70
– Erik 216
– J. Aa. 181
– Jørgen 216
– Jørgen 69, 181
– Jørgen 181
– Jørgen S. 30
– K. E. 70
– Lissi 253
– Ole R. 70
– P. Tusgaard 182, 217
– Sv. O. B. 117
– Viggo 71, 268
– Villy 30, 181
Andreasen, Erling 216, 269
Andresen, Henning K. 69

Antonsen, Ernst 181
Arildsen, Robert 182
Asmussen, Bent 182
– Svend Erik 70
Axelsen, V. 181
Aae, Svend 183

Bakmar, Niels 182
Balker, Knud V. 71
Basse, Leif 30
Bech-Sørensen, Vagn 215
Bendorff, Hans Jessen 70
Bentsen, Rich. 216
Bertelsen, B. E. 181
Bigum, Preben 181
Binderup, Villy 216
Birkø, Palle 216
Bjerg, Henning 181
Bolesen, Jørgen 181
Bollerslev, J. J. 181
Brauer, Allan 182
Broni, Egon 43
Bruzeliuss, Ole 181
Buch, Otto 43
Burchardt, Svend Erik 215
Buur, Knud Erik 181

Carlsen, P. Bregner 70
Christensen, B. Quist 30, 216

Christensen, Carlo Chr. 69, 183
– Finn B. 70, 216
– Frits Kjærsgaard 70
– Hans 183
– Jørgen 183, 268
– Jørn 43, 183
– Kaj 70
– Kaj V. 70
– Karl Chr. 182
– L. H. 182
– Leif Alsted 216
– P. B. 71
– P. Lund 70
– Preben H. 30
– Thorvald 182
Christiansen, J. 182
Christoffersen, Johannes Lysdahl 181, 269
Clausen, H. C. 217

Dalgaard, Jens Peder 216
Dall, Günter 69
Dam-Poulsen, Knud 70
Damgaard, A. 70
Damm, N. E. K. 70
Damsgaard, Levin H. 70
Dittmer, P. M. 70, 181
Doktor, Oluf 117
Dørk, Henning 216
Ebdrup, Knud E. 181
Elgaard, Chr. 182
Engell, H. G. 70
Eriksen, E. H. 181
– J. Haun 182
– Vilhelm Lystrup 70
Eskelund, E.T. 181
Eskildsen, Egon L. 70

Fachmann, Hjarne B. 216
Foged, Peter 183
Frederiksen, Jørn R. 70
– Knud 69

Ginnerup, Hakon C. 70, 182
Glargaard, Aage 70
Grünert, Rudolf 117
Grønlund, Knud 117
Grønvall, Jens Bräuner 181

Halvorsen, Thorkil 216

XIV

Hansen, Benny Oskar 215

- Bent 71
- Bent V. 181
- Charles 117
- Erik Mozart 90
- F. N. 71
- Fini 182
- G. Linnet 181
- Gunnar 30, 183
- Hans 182
- J. 70
- Karen M. 70
- Karl Kr. 117
- Pr. 181
- Thorkild 252

Harrit, Anny 70, 182

Hededal, Sv. Aa. 70

Heilesen, Magnus 182

Heilsberg, E. 69

Hoffmeister, Poul 43

Hofmeister, Svend Aage 182

Hollenner, Anton 182

Holm, Peder Kristian 182

Horshauge, Ole Bonvig 30, 181

Hovgaard, Bent E. 70

Højbjerg, Aage 183

Højmose, Niels 216

Ibsgaard, Svend E. 216

Iversen, Bent 181

- Carl Chr. 69
- Poul Chr. 253
- Villy 242

Jacobsen, Gert Følsgaard 216

- Frands P. 30
- Herman 70
- N. Hj. 182

Jensby, E. Lyng 30, 181

- Jacob N. 182

Jensen, A. 30

- A. 181
- Alfred 183
- Borge 183
- Borge Willy 182
- Carl B. 70, 181
- Carl Chr. P. 69
- Ejvind K. 69
- Erik Blegind 181
- Erik Vind 70
- H. Kjær 181
- Hans 182
- Hans Helge 117
- Helge Brask 69
- Henning Bruun 216
- Ib 181
- John 181

Jensen, Jørgen A. 182

- Kaj E. 70
- Karl Otto 181
- Knud Erik 216
- Laurids 43
- Ludvig Chr. 69
- Niels Aage 183
- Ole 182
- Otto F. 183
- Ove Heine 90, 181
- P. S. 69
- Svend 70, 181
- Th. 90
- Villy 69
- Aage 70

Jepsen, Birger 30, 182

Jochumsen, N. Bang 30

Johansen, Kurt 69

- L. Bøgh 70
- Preben 43
- Søren A. 70

Johnslev, Martin 183

Jonathansen, Erik 85, 216

Joseph, Marius 30

Jønson, Mogens Lørup 216

Jønsson, Hilding 90

Jørgensen, Axel F. 90, 181

- Benno Robert 217
- Bjarne Preben 183
- Inger Røhl 183
- Leif Damgaard 90, 181
- Ole Winther 71
- P. M. 181

Kalstrup, Ernst 182

Kjeldsen, Einar 90

Kjær, Erik 253

- Fl. 181

Kjærgaard, Per Chr. 181, 183

Knudsen, Erling 182

- L. C. 30

Kobeck, Svend 182

Kokholm, Sonja 117

Kortsen, Henning E. 69

Krabsen, Svend 70

Kragelund, Chr. 183

Kristensen, Bent 216

- Elers M. 70
- Georg Bech 216
- Georg E. 70
- John 181
- Kaj O. 181

Kristiansen, Bent Brun 69

- E. H. 181
- Gunnar 183

Küttemann, Per Sørensen 90, 181

Larsen, Hans J. 182

- Larsen, Knud 70
 - Louis Peter 216
 - Peter Søren 183
 - Sv. Aa. 182
 Laursen, E. 181
 - Hans Peter 69
 - Harry M. 69
 - John 182
 - Laurids 269
 - Robert Møller 117
 Lausen, Oluf 183
 Lindholm, Erik 117
 Lundgaard, Bo 216
 Lykke, Preben 70
 Lynggaard, Kr. 182

 Madsen, Alfred 30
 - Chr. 117
 - Chr. W. 242
 - E. 43
 - Else M. T. 70
 - Gert Agger 182, 215
 - J. N. 181
 - Svend E. 70, 181
 Mathiasen, C. J. 181
 Mathiesen, Niels 216
 Melgaard, Svend 70
 Metze, H. 70
 Mikkelsen, Egon 182
 - Jacob 182
 - Jens 182
 - K. 181
 - Leif B. 182
 - N. V. 182
 - Poul S. 70
 Møllerup Lars 268
 Mortensen, A. 181
 - Børge 182
 - H. 181
 - Jørgen 70
 Moslund, C. B. T. 181
 Mott, Svend 90
 Møgelvang, Chr. 30
 Møller, Bent B. 43
 - Erik 30
 - Jens 182
 Mønning, Otto 69

 Natan, Fr. 30
 Nielsen, A. Dahl 181
 - A. Houlberg 216
 - Aksel 253
 - B. L. 70
 - E. Moberg 181
 - Ejgil 69
 - Emil 182
 - Frank Aagaard 71

 Nielsen, H. 181
 - Hans 69
 - Hans 183
 - Hans 182
 - Harry 69
 - Holger 117
 - John Kilden 216
 - Kaj Kjeldsen 216
 - Karsten Thorup 183
 - Kn. 181
 - Knud Gosvig 70
 - Knud Skov 183
 - Leif 182
 - Martin 71
 - Peter 70
 - Peter Brun 70
 - Rudolf Tanggaard 215
 - Sv. Aa. 182
 - Tage Rosenquist 69
 Nørgaard, O. K. 182

 Olesen, Eigild 183
 - Johan Terp 70
 - Per 70
 - Villy 117
 Olsen, Kristian 252
 - Preben 216

 Paulsen, Mogens 69
 - Svend Aage 181
 Pedersen, August 70
 - Bent 216
 - Bjarne Raaskov 70, 182
 - Carl M. 183
 - Christen 252
 - E. 181
 - E. R. 30
 - Elmer E. 182, 216
 - Erik Damm 69
 - Frede 181
 - Helge Kjær 252
 - Helmuth S. 69
 - Henry 69, 183
 - K. 182
 - K. 181
 - L. 70
 - Leif 181
 - Marinus 183
 - Otto 181
 - Palle Rud 215
 - Richardt Bent 71, 181
 - Svend Aage 69, 183
 - Søren Bank 69
 - Teddy B. 216
 - Villy 182
 - Villy 181
 - W. 71

XVI

Petersen, B. 181
 – Georg 216
 – Knud Gjoske 69
 – Ole 182
 – Ole Lisberg 216
 – Rejnholt 183
 – Peter Jensen 183
 Poulsen, Asger B. 268
 – Svend Aage 69

Qvist, Willy 70

Randa, Jørgen 182
 Rasmussen, Bent 70
 – Frank 216
 – H. Juel 216
 – K. 183
 – Kai 253
 – Leif C. 181
 – Palle 216

Reimers, Johan Chr. 183
 Rinthlev, Flemming 216, 253
 Rosell, O. B. 43, 268

Schmidt, Karl Georg 69
 – Viggo Thestrup 70, 181, 216

Schwaner, Fritz E. 215

Schøt-Nielsen, Børge 69

Simmenæs, Ib Ole 30

Skeldrup, Kirsten 253

Skjønning, V. 181

Skov, Eigil 117

Skovbo, Arne Thor 70

Skaarup, Br. Hjort 181

Sloth, Jørgen 30

Smidt, Henry 181

Sorth, Svend-Olaf 216

Steenberg, F. 181

Steensgaard, Robert 253

Stephensen, Kaj Damgaard 216

Storgaard, E. S. 117

Storm, Gunner 70

Strøm, N. O. 181

Sørensen, Anders Melsen 182

Sørensen, Arne M. 182
 – Arnold 182
 – Ernst 43
 – Ernst 69
 – Flemming 181
 – Flemming Schreiber 182
 – Frits M. 70
 – H. 71
 – H. J. Ilum 181
 – H. M. S. 43
 – Hans 216
 – Jens Føns 181
 – Kai Erik 70
 – M. O. 30, 181
 – Marius 90
 – Ole 71
 – P. C. 90
 – Poul 117, 181
 – Poul E. 70, 181
 – Poul M. 215
 – Pr. V. 70
 – S. Riel 242
 – S. V. 69
 – Sv. O. 90
 – Svend Aage 253
 – Søren L. 70

Tang, Vagn Ove 253

Therkildsen, Boris 70

Thomsen, Mogens 216

Thuesen, Børge 181

Tornbjerg, I. V. 181

Torrild, Carl E. M. 69

Trytek, John 216

Tougaard, Hans E. 181

Tvede, Alfred 216

– Frederik 252

– Jens Peter 183

Vestmar, J. P. A. 183

Østergaard, Alfred Emil 70

– Ib 70

– Leif 70, 182

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

JANUAR-FEBRUAR 1965 – NR. 111

19. ÅRGANG NR. 111
JANUAR-FEBRUAR 1965

udgives af

Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4400 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet

Da Jydsk Telefon i 1940 skulle lægge et søkabel over farvandet mellem Jylland (Snaptun) og Hjørnø valgte man at udnytte den omstændighed, at vandet var islagt – fremfor at vente til isen var brudt op. Den valgte fremgangsmåde viste sig også at indebære store fordele. På dette billede gen-nemsaves den plane isflade, og på side 27 ses den færdige kabelrende.

INDHOLD

FULD BESKÆFTIGELSE (Direktørens

Nytårsartikel)	3
Ribe	8
Ebeltoft	11
Initiativgrupperne	14
Feriehusene	16
Klip fra aviser	17
Undervisning	22
Fotoklubben	22
Sikkerhedstjenesten	23
Reolerne fortæller (bogliste).....	25
Glimt fra dagligdagen	27
Blandede Meddelelser	28
Personalia	29
Indholdsfortegnelse T. E. 1947 64	31
Marketenderiudvalget	31

FULD BESKÆFTIGELSE

Kære læser!

Denne overskrift kunne være møntet på tiden før jul. Alle de traditionelle juleforberedelser har udfoldet sig stærkere end nogen sinde. Der har været penge mellem folk, butikshandelen har floreret, og trafikken til lands og vands har sat rekord – og det har telefontrafikken også. Juledagene har været hel- liget familie og venner, og ind imellem har der været stunder af stilhed og fordybelse. Men med nytåret begynder aktiviteten igen på alle de felter, der hører denne årstid til. Samtidig nærmer regnskabets time sig, hvor der skal gøres rede for, hvordan det gamle år forløb. Vi vil nok helst mindes vore store og gode gerninger; men regninger, der ikke blev betalt, og bedrifter, der ikke blev udført, vil give os sit at tænke på.

Det kan være svært at samle tankerne om dagens problemer og betragtninger i anledning af det nye år, når glade børnebørn tumler sig i det ellers så stille hus. Hvordan ser verden ud, når de kommer til min alder?

For at blive ved det nærværende: Hvorved adskilte året 1964 sig fra de fire foregående velstandsår i Danmark? Hvad var årets nye glose? Jeg husker i øjeblikket bedst udtrykket efterslæb; men det minder mig om den i min op- fattelse forbløffende kendsgerning, at ingen har taget nævneværdig anstød af, at finansministeren kort før jul fortalte os, at han ville inddrage hver krone, der blev givet ud i form af lønforhøjelser i det kommende år, til statskassen i form af nye skatter. Derfor bliver merværdioms måske det nye års aktuelle glose.

Vi er altså dog nået til den erkendelse, at lønnen ikke kan forhøjes mere end svarende til stigningen i produktionen. Vi erkender også, at staten skal have sin andel af indtægtsforhøjelsen for at kunne klare tressernes store inve- steringer i skoler, hospitaler, veje og alle de øvrige fælles anlæg, der er nødven- dige i et moderne samfund. Det ser endda ud til, at staten behøver hele for- øgelsen i nationalindkomsten.

Problemer er der jo nok af midtvejs i tresserne trods – eller måske på grund af – vor høje levestandard, og når man er beskæftiget i den mest kapitalkrævende virksomhed af alle, telefonvirksomheden, kan bevistheden om, at markedsrenten herhjemme trods en betydelig kapitalimport og trods en øget opsparing er over 8 pct., nok give urolig nattesøvn.

Vi lever i et samfund, der har den lykke at have fuld beskæftigelse, men hvis største problem også er den fulde beskæftigelse, idet arbejdskraftmangelen i mange virksomheder sætter grænser for, hvor stor produktionen kan blive, og »overopheder« arbejdsmarkedet.

Fuld beskæftigelse betyder for den enkelte så høj en indtægt, som han med sine evner og kræfter kan opnå inden for sit arbejdsfelt. Hvis vi sørger for, at gamle og svagelige, invalider og andre, som ikke kan præstere en arbejdsindsats, ikke vil blive glemt, kan billedet se lyst ud. Men det ligger i os, at den, der ikke vil arbejde, heller ikke fortjener at ligge samfundet til byrde. Nu er arbejde jo mange forskellige ting, og vi tror mest på, at der er præsteret en arbejdsindsats, hvis den giver sig udtryk i produktion, i ting, som vi kan bruge. Men adskillige resultater af flid får først virkning efter lang tids forløb. Undervisning kan være overordentlig anstrengende for lærer og elev, og det har vi måske en vis forståelse af, når uddannelsen senere gør eleven egnet til at gå i produktionens tjeneste. Endnu vanskeligere at vurdere er kunstnerens og videnskabsmandens slid. Hvad kommer der ud af den tid, der bruges til indsamling af stoffet og hjernens bearbejdelse af dette?

Hvad er fornødent? For os under de nordlige himmelstrøg er der visse ting, man ikke kommer uden om. Tag over hovedet, mad og tøj, lys og varme; den slags ting fremskaffes kun ved hjælp af arbejde. Når man kun kan høste een gang om året, må man sørge for forråd og lære at huse det.

Vi kan forstå vore forfædres respekt for arbejdets resultater, og vi fatter pædagogikken i børnebøger som Robinson Crusoe. Den håndsnilde mand bliver hovedpersonen i vor tilværelse. Men det, der styrkede sjælen hos stenaldermanden og middelalderbonden, var tanken om tilværelsens grundproblemer og om den ånd, der virker gennem de døde ting.

Lad os gå tilbage til vor tid. Vi har så travlt og er så beskæftigede; men det er jo ikke produktion altsammen. Måske er en trediedel af befolkningen i gang med arbejde, som er uden nogen som helst egentlig nytte – altså for os andre – men vedkommende lever dog af det. Måske morer det ham, måske føles det som den rene trædemølle. En lærd økonom har engang defineret arbejde som enhver form for åndelig eller legemlig anstrengelse med henblik på at opnå et andet gode end den glæde, der følger af selve arbejdets udførelse. Der er altså god mening i, at den, der skal udholde et arbejdes besvær, opnår sin betaling herfor. Men der er noget nok så tilfredsstillende for den, der har brug for en eller anden ting eller tjeneste, i, at det kan fremskaffes med så liden anstrengelse som muligt – og det var da kun så hyggeligt, hvis frembringelsen var forbundet med lyst og skaberglæde.

Det er den slags tanker, der ligger bag ved en hel del af de nye metoder, vi i tidens løb har taget i brug. Vi øger produktionen ved automatisering.

Og automatisering møder vi overalt. Den hører hjemme i tressernes hverdag, kontorautomatisering, automatisering af fabrikationsprocesser og automatiserede hjælpemidler i husholdningen.

I dette fuldt beskæftigede samfund søger foretagsomheden hen, hvor der er arbejdskraftreserver. Det har vi mærket med den øgede industrialisering i Jylland i de seneste år, både i form af den store industriudbygning i byerne, i byernes omegnskommuner og i mange store stationsbyer.

Det økonomiske tilbagestående Jylland, næsten 70 pct. af Danmarks areal, er i øjeblikket den mest ekspanderende del af forretningen Danmark, og det mærker vi – der skal betjene landsdelen med telefoner og telefontrafik – i form af størst procentvis abonnenttilgang herhjemme og størst stigning i samtaletrafikken.

Midtvejs

Hvorledes har vi klaret Jyllands telefonbehov i tressernes fem første år?

Også vi har været *fuldt beskæftigede*, selv om vi må erkende, at vi, hvad automatisering angår, ikke nåede at opfylde vore planer på grund af forsinkede leverancer, vanskeligheder med at fremskaffe lånekapital, byggerestriktioner, lavere selvfinansiering, blandt andet på grund af lønstigninger, forsinkede takstforhøjelser, omsfordyrelse m. v.

Alligevel var tressernes fem første år en god periode, hvor det stort set lykkedes at skaffe den nødvendige lånekapital, og hvor der fra selskabets personale blev udført et enestående holdarbejde for at udvide og automatisere telefonnettet, så det dækkede samfundets behov.

Der blev oprettet 67.000 flere abonnenter, udenbystrafikken øgedes 33 pct., abonnentkabelnettet øgedes med mere end en halv million kredsløbskilometre eller 70 pct., og yderligere 72.000 abonnenter automatiseredes.

Vi drog stor nytte af nye metoder og ny teknik. Selvekspeditionen er senest udvidet til at omfatte rigsekspedition på vore landcentraler. Størsteparten af samtalekuponerne behandles i et elektronanlæg. Der er indført fælles opkrævning af selskabets og rigstelefonens teleafgifter. Kabelnettets udvidelse er kun muliggjort ved anvendelse af kabelploven. I perioden er mellem 350 og 400.000 telefonstænger nedtaget langs de jyske veje. -- Vi tror, at tempoet i kablingen er verdensrekord for så stort et område. Vi har fået udbygget en dygtig og omfattende skolevirksomhed. Vi er i færd med at uddanne vore egne medarbejdere til at løse elektroniske databehandlingsopgaver. I foråret 1965 tager vi Kirks halvelektroniske centraler, delvis udviklet ved selskabet, i brug, og også i 1965 åbner vi en af Philips udviklet helelektronisk central i Aarhus for offentlig trafik. Abonnenterne her får tastaturapparater.

Dette er blot nogle af mange højdepunkter i det travleste femår i selskabets historie.

Det må også imponere, at antallet af private automatcentraler i området er fordoblet på 5 år og nu nærmer sig 1000. I 1964 oprettedes 150, blandt andet som en naturlig følge af Jyllands industrielle ekspansion.

Fremtidens behov og muligheder

Hvilke opgaver venter os, og kan vi klare dem også?

Ja, lad mig først skønne over de behov, vi skal dække. Alt tyder på en yderligere øget abonnenttilgang, både som følge af velstandsstigningen og den stigende dobbeltbeskæftigelse. En telefon må for en familie, hvor både mand og hustru er beskæftigede, være et næsten selvfølgelig hjælpemiddel til at sikre kontakt med hjem og børn.

Derudover må der forventes en yderligere øget trafik, fordi forretningsverdenen i stigende omfang forenkler papirgangen ved øget telefonkorrespondance. Også dataoverføring på telefonnettet må forventes at øge behovet for kredsløb.

Skal vi derfor fortsat undgå ventelister og ventetider – som det allerede kendes i mange lande – må vi fortsætte udbygningen af nettet i takt med behovet, og hertil vil også fortsat kræves tilført en betydelig kapital udefra.

Det er i øjeblikket sværere end nogen sinde at udtale sig om mulighederne for kapitalfremskaffelse i de nærmeste år; men lykkes det at skaffe den nødvendige kapital, skulle der være gode udsigter for fremtiden.

Netop hvad automatisering angår, bliver 1965 det år, hvor landcentral-automatiseringen for alvor kommer i gang. 60–70 centraler skulle efter planerne automatiseres i årets løb – gennemsnitlig mere end een om ugen.

Og vi har en dygtig stab, der, om pengemidler og materiel kunne skaffes, vil kunne færdiggøre automatiseringen i løbet af 6–8 år.

Ja, man må tilgive mig, at jeg har bredt mig så meget over dette emne. Måske er det udtryk for usikkerhed over for fremtiden.

Vi veed jo alle, at 1965 begyndte med forhøjede lønninger, og at udgiftsniveauet er i stigning over en bred front, som selskaberne kun kan klare med en takstforhøjelse. Så skal vi have overenskomstforhandlinger og derefter vel merværdioms.

Det er mit håb, at disse mange forestående begivenheder må blive løst således, at fremgangslinien fortsætter – gerne i et besindigere tempo – for forretningen Danmark, uden at vi får flere restriktioner, end vi har i forvejen.

Jeg skylder også at notere, at vi er medvirkende til, at dansk telefoni i januar måned når abonnent nr. 1 million, og at Jydsk Telefon senere på året når abonnent nr. 300.000.

Telefonkommissionen er nu ved at lægge sidste hånd på værket. Betænkningen kunne ikke blive eenstemmig, men den vil indeholde to indstillinger. For den, der har oplevet de kritiske forhold i trediverne, må det være en glæde at erfare, at det i kommissionen er abonnenternes og selskabernes repræsentanter, der kommer med en fælles indstilling.

Det kan jo ikke skjules, at min holdning i kommissionen var bestemt af min tro på, at en fremtidig telefonordning måtte bygge på de bedste traditioner i den nuværende ordning og med plads også fremtidig for den utraditionelt

dristige gåen i krig med problemerne – som jeg med rette eller urette føler har besjælet vort arbejde i mine snart 20 år ved Jydsk Telefon.

Jeg vandt ikke gehør. Alligevel vil jeg udtrykke det stilfærdige ønske, at den eller de, der inden længe skal træffe afgørelsen om dansk televæsens fremtid, må have instinkt, klogskab og held til at finde en ordning, der samler alle kræfter om løsningen af dansk telefonis mange store opgaver i årene, der kommer.

Det er vist en skødesynd for folk, der kommer lidt op i årene, at de bliver snaksomme – måske har de færre hævninger mod at udtale sig – så jeg vil slutte mit brev med nogle rent personlige ord.

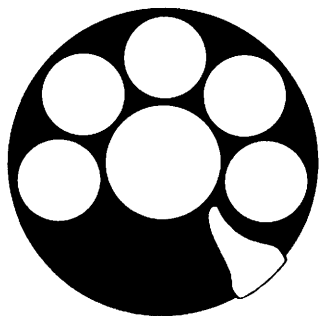
Også for mig var 1964 et år med fuld beskæftigelse. Med for mange møder, for mange rejser og for mange problemer, der skulle løses ved skrivebordet, blev der for lidt tid til at besøge centraler og andre arbejdspladser.

Jeg gentager min tak for al den opmærksomhed, man viste mig ved mit jubilæum, og for de ord, der gik mig til hjerte. I et tilbageblik over 40 telefonår blandes taknemmelighed med vemod ved tanken om mine læremestre og gamle venner, som har bibragt mig viden og tro på min gerning. Meget af denne stemning genfandt jeg i vor nye telefonfilm. Denne films hyldest til vor forgængere og til det jyske land er på samme tid sært bevægende og livsbekræftende i sin tro på, at fremtid bygger på fortid.

Jeg har været glad ved at mærke det arbejdshumør, der har udfoldet sig i årets løb og givet så gode resultater, og jeg sætter mit håb til, at de skyer, der synes at formørke udsigten for 1965, må spredes, så at vi kan opleve et virksomt og fremgangsrigt år for Jydsk Telefon.

Hermed sender jeg Dem alle en tak for det gamle år med ønsket om et glædeligt nytår.

Paul Henningsen

RIBE

Lørdag den 9. januar 1965 kl. 20 forsvandt nok en telefonmæssig idyl, idet den manuelle betjening på købstadscentralen Ribe og landcentralen Farup umiddelbart nord for Ribe afløstes af den nye automatiske central i Præstegade, Ribe.

Overkoblingen forløb (det er fristende at sige: som sædvanligt) tilfredsstillende, og var tilendebragt på 8 minutter. Centraludstyret er leveret af L. M. Ericsson til en kapacitet af 1800 abonnenter med udvidelsesmulighed i bygningen til 4000 abonnenter; Ribe-Farup havde ved automatiseringen ca. 1200 abonnenter. De direkte udgifter til automatiseringen i Ribe har andraget ca. 3.825.000 kroner fordelt med 375.000 kr. for bygningen, 3.000.000 kr. for centraludstyret og 450.000 kr. for apparater og vekslere. Den nye central har nummerserien 2 00 00 – 2 16 99, og Ribes områdenummer er 054. Ca. 43 pct. af vore abonnenter er nu tilsluttet automatiske centraler.

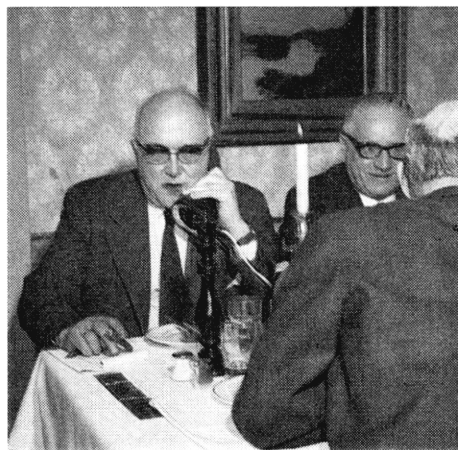
Automatiseringen af Ribe vil hurtigt blive efterfulgt af automatiseringen af oplandscentralerne. Størsteparten af Farup-abonnenterne kom med ind under Ribe den 9. januar, og ca. 1. marts følger Kalvslund, 16. marts Vestervedsted og Hviding, 30. marts Gredstedbro (med resten af Farup-abonnenterne), 13. april Jernvedlund, 20. april Skallebæk (med Høm og Obbekjær) og 27. april Roager. Dermed vil Ribe netgruppe som den første i vort koncessionsområde være fuldautomatiseret. Centralerne Vestervedsted, Hviding og Roager overgår pr. overkoblingsdatoerne fra P og T til Jydsk Telefon, hvorved vort koncessionsområde udvides med de pågældende centralområder.

For de af Ribe-telefondamerne, der bliver ledige i forbindelse med automatiseringen, har der – som ved vore øvrige automatiseringer – været arrangeret omskolingskursus på 100 timer med bl. a. fagene bogholderi og maskinskrivning.

Umiddelbart før kl. 20 bad direktøren forstanderinde frøken Troels Møller kalde Farup og lade betjeningen der nedtage eventuelle stående forbindelser. Derefter blev samtalerne over Ribe manuelle central afbrudt (»Centralen lukker, vi bliver desværre nødt til at tage forbindelsen ...«). Efter 70 års tro tjeneste var centralen nu tavs, direktøren beordrede overkoblingen sat i gang, og straks efter var de første linier til rådighed over automatcentralen. Klokken var nu – som det fremgår af øverste billede – 20.02, og direktøren indviede da den nye central ved et opkald til overforstanderinden i Kolding.

Det midterste billede stammer fra Hotel Dagmar, hvor det efterfølgende traktement fandt sted. På pressebordet var placeret en tilsluttet Ericofon, således at d'herres redaktører kunne følge »telefonslagets gang« og i øvrigt have let mulighed for kontakt med deres redaktioner. På billedet ses redaktør Lau (Vestkysten) og redaktør P. C. Madsen (Vestjysk Aktuelt).

Nederst et andet billedet fra Hotel Dagmar. Abonnentrepræsentant i Ribe amt, slagteridirektør H. Diemer, Ansager, holder tale. Til venstre (ved samme bord) ses landsretssagfører H. K. Hjerrild, Ribe (også abonnentrepræsentant), og længst til højre forstanderinden, frk. Troels Møller. Som borddekorationer havde man anvendt magnetotelefoner og gule markeringsbånd.

Historisk overblik

Den første central i Ribe blev taget i brug i 1896 og var installeret på hjørnet af Hundegade og Dagmarsgade hos bundtmager Andersen, der blev bestyrer af centralen. Omkring 1922 flyttedes centralen til den nuværende adresse i Grønnegade. Ribe central var tilsluttet Forenede sydjyske Telefonselskaber fra 1896–1922, hvorefter centralen overgik til Jydsk Telefon ved overtagelsen af FsT.

Ca. år 1900 blev telefonist frk. Tjæreborg Hansen bestyrer. Da Jydsk Telefon overtog centralen i 1922, var frk. K. M. Hansen leder af centralen og havde været det siden 1913. Den 1. oktober 1929 afløstes hun af frk. M. Hornum, som var forstanderinde til 1. januar 1952. (Betegnelsen »forstanderinde« blev for Ribes vedkommende først indført 1. januar 1926). Herefter har forstanderinde indtil automatiseringen frk. D. Troels Møller været leder af Ribe central. Efter automatiseringen fortsætter frk. Troels Møller som forstanderinde på Viborg central.

Ifølge den ældst bevarede håndbog – fra 1896 – fandtes der i Ribe 13 abonnenter, som var tilsluttet Esbjerg central. Først i 1896 blev der oprettet selvstændig central i Ribe, og abonnenterne fik samtidig nye telefonnumre.

Blandt abonnentnumrene fra 1897 tilhører følgende stadig den samme institution:

1897		1965	
Stiftamtmand Ahnfeldt	No. 2	Ribe Stiftamtskontor	No. 2
Diskontokassen, Ribe	No. 14	Ribe Diskontobank A/S	No. 14
Klubbens Hotel	No. 3	Klubbens Hotel	No. 3

Ledningsmæssigt betød automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central rådede over 119 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central gik i gang med 161 ledninger.

Til belysning af den hidtidige udvikling kan anføres følgende abonnentantal og samtalemængder:

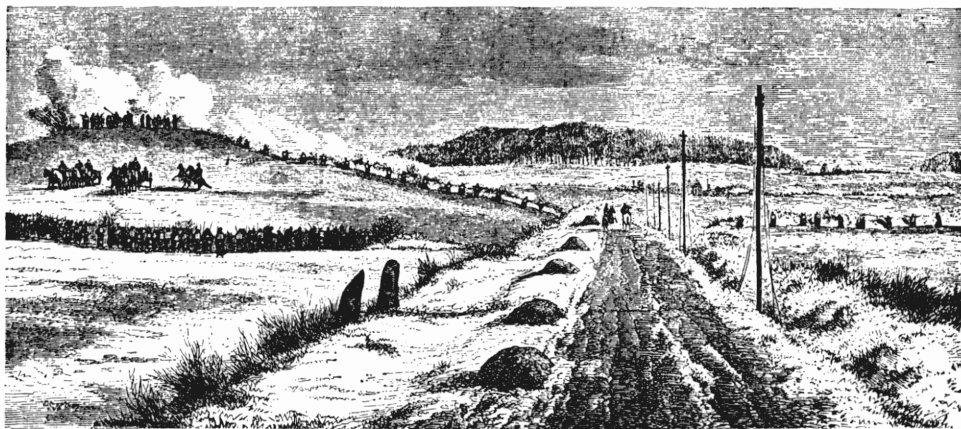
	1923	1940	1/1 1965
Abonentantal	332	432	1.200
Lokalsamtaler	257.000	617.000	1.940.000
Afgående mellembysamtaler	73.000	149.000	482.000
Ankommende mellembysamtaler	92.000	190.000	505.000

Ebeltoft

er er en speciel stemning af eventyrby over Ebeltoft. Indtrykkene møder den besøgende på hans vej gennem de krogede gader, og giver han sig tid og bruger han øjnene, så finder han detaljer, som giver ham en følelse af at være kommet til en ægte torneroseby. Dette være ment i bedste forstand – Ebeltoft sover skam ikke, det er ikke en afkrog af dem, man hører om affolkes. Man værner blot om den sjældne idyl, fortidens generationer har skabt, og derfor findes der stadig gamle gadeskilte med snurrige navne, gyder med toppede brosten, små velfriserede byhaver med stokroser og hvad der ellers hører sig til, og så et rådhus med kanoner og parkeringsforbud foran. Bag rådhuset findes brandbekæmpelsesmuseum med redskaber som brandfolk for hundreder af år siden brugte dem, i nabobygningen fremvises en ebeltoftborgers fantastiske Siam-samling, og i bagbygningen ældgamle danske brugsting og redskaber. Ved kajen i Ebeltoft havn vugger den stækkede fregat Jylland – og som tidsmæssigt modstykke har man lidt længere mod nord bygget et af nutids Danmarks mest moderne og bemærkelsesværdige gæstgiverier, terrassehotellet Hvide Hus.

Ebeltoft er trods sin lidenhed købstad, og den var blandt de byer, der ret tidligt spekulerede på oprettelse af eget telefonselskab. Et sådant måtte kunne give fremdrift, mente man, og til anden side snakkedes der samtidig om oprettelse af jern-

Fra de tyske besættelsestroppers tilstedeværelse i 1864 kendte man i Ebeltoft til telegrafanlægget. Ovenstående tegning med telegrafstænger anno 1864 stammer dog ikke fra denne kant af Jylland, men er Otto Baches berømte (dog ikke korrekte) gengivelse af krigsskuepladsen ved Avnbjerg og Bøffelkobbøl Skov. Tegningen blev i sin tid bragt i »Illustreret Tidende«.

Apoteker N. F. Hoffmeyer,
Grenaa

baneforbindelse til Aarhus og regelmæssig skibsforbindelse med Sjælland. Allerede 1880 var der blevet demonstreret en »fjerntaler« i Ebeltoft, og fra de tyske besættelsestroppers tilstedeværelse i 1864 kendte man naturligvis også til telegrafer. Egentlig havde man ingen virkelig tiltro til disse nymodens indretninger, men måske kunne man dog have en vis glæde af fjerntaleforbindelser i begrænset antal og mellem vigtige steder? Handelsstandsforeningens formand, konsul N. Nielsen mente det, og i samråd med Grenaa-apotekeren N. F. Hoffmeyer vedtoges det 14. december 1887 på bedste måde at virke for sagen og også efter evne at deltage i omkostningerne derved. Der blev tegnet en del aktier, og derefter oprettet en linie mellem Ebeltoft og Tistrup.

Den 23. marts 1888 oplystes det under et møde på »Prinds Carl«, at der var tegnet aktier for hele 3.500 kroner, og 8 borgere havde tilkendegivet deres interesse for oprettelse af telefonforbindelser. Derefter blev Ebeltoft telefoncentral indrettet i det nuværende Hotel Ebeltoft, Grenaa-selskabet fik en femårig koncession på anlæg af telefonledning og drift af Ebeltoft central, men koncessionen blev opsagt af Ebeltoft pr. 1. januar 1893 – dels fordi Grenaa havde stillet hvad der blev betegnet som uantagelige betingelser for fornyelsen, og dels fordi Aarhus Telefonselskab havde lagt en linie over Feldballe og Kejlstrup ind i Ebeltofts opland.

Ebeltoft Telefonselskab

Udviklingen har antagelig allerede da givet de telefonmæssigt fremskridtsvenlige borgere i Ebeltoft en idé om, hvorledes udviklingen ville forløbe – med behov for selskaber dækkende et ikke alt for lille område, og man stilede derfor efter en midlertidig ordning, der – efter nogen modstand i byrådet – vedtoges i form af oprettelse af *Ebeltoft Telefonselskab* 11. juni 1893 med beføjelser som nedfældet

i en 10-årig koncession. Dette selskab overtog Ebeltoft-centralen, og det anlagde en linie til Rønde, hvor den tilsluttedes linier til Aarhus og Grenaa.

Allerede i 1895 ophævede man selv koncessionen – eller rettere sagt: man fik tilladelse til at overdrage den til *Jydsk Telefon-Aktieselskab*, og Ebeltoft blev på denne måde medstifter af dette senere så omfattende selskab. Formand for bestyrelsen blev apoteker Hoffmeyer i Grenaa.

Ebeltoft centralens første bestyrer var trikotagehandler frøken Marie Nissen, hvis forretning lå i den nuværende Hotel Ebeltofts bygning. I 1909 overtog genboen, urmager N. P. Olsen, centralen, som han ledede til sin død i 1950, da en datter, frøken Magda Olsen, blev bestyrer. Medens trikotagehandler-sken oprindelig mageligt kunne passe både sin forretning og betjeningen af de 8 abonnenter, er samtaletrafikken siden vokset, så der nu før Ebeltofts automatisering var ansat 13 damer, hvoraf 5 blev tilbage for at betjene »Fem-møller-bordet« indtil også automatiseringen når dertil. Ved automatiseringen var der ca. 700 abonnenter under Ebeltoft central.

Ebeltoft automatcentral

Fredag den 29. januar 1965 kl. 20.30 afløstes den manuelle Ebeltoft central samt Draaby landcentral af en automatcentral med udstyr for 800 abonnenter og med udvidelsesmulighed for 3000 abonnenter. Centraludstyret er leveret af den belgiske telefonfabrik Bell Telephone MC, og centralen er indrettet efter et nyt automatsystem, der er baseret på lignende principper som selskabets øvrige automatcentraler. Systemet kaldes pentaconta-systemet, og navnet er afledt af den oldgræske betegnelse for tallet 50 – dvs. at centralen er opbygget i grupper à 50 abonnentnumre. Nummerserie: 4 10 00–4 17 99.

I forbindelse med automatiseringen er særtjenesteekspeditionen overgået til Aarhus central. Ebeltoft har efter overkoblingen kaldenummer fælles med Grenaa – 063. De direkte udgifter til automatiseringen af Ebeltoft central har andraget ca. 950.000 kroner fordelt med 90.000 kr. for grund og bygning, 700.000 kr. for centraludstyr incl. montage og 160.000 kr. for posten apparater, vekslere samt linesanering.

Og Rønde –

Samtidig med Ebeltoft idriftsattes den nye automatcentral i Rønde – også en pentaconta-central og med udstyr for 700 abonnenter og udvidelsesmulighed for op til 2000 abonnenter. Ved automatiseringen var der i Rønde knap 500 abonnenter tilsluttet centralen. De direkte udgifter til automatiseringen af Rønde central har andraget ca. 1.785.000 kroner fordelt med 100.000 kr. for grund og bygning, 1.550.000 kr. for centraludstyr incl. montage og 135.000 kr. for apparater, vekslere og linesanering. Nummerserie: 7 10 00–7 16 99.

Også for Røndes vedkommende er kaldenummeret efter automatiseringen 063.

INITIATIVGRUPPERNE

Initiativgruppe VEST

Initiativgruppevalget i Vestjydske distrikt er nu overstået. Som bekendt foregik valgene denne gang efter ændrede retningslinier, idet distriktet var opdelt i valgkredse, der for Vestjydske distrikt var sammenfaldende med telefonmesterdistrikterne.

Der blev således afholdt valgmandsvalg i Ringkøbing, Skive, Holstebro og Herning.

Ved hvert valgmandsvalg blev initiativgruppernes formål og virke meget diskuteret, ligesom den fremtidige gruppes arbejdsmåde og kompetence blev behandlet. Møderne var jævnt besøgt, dog svigtede landcentralerne, idet der til alle møderne ialt kun mødte 6 centralbestyrere. Som afslutning på møderne forevistes den nye telefonfilm, der overalt blev modtaget med megen glæde og interesse.

Det endelige valg til initiativgruppen foregik i Holstebro den 15. december, og efter en langvarig debat om initiativgrupperne blev følgende valgt:

Mekaniker Aage Kristensen, Skive (formand), tlf. (0751) 2258.

(Suppleant: Overmontør Olav Overgaard, Holstebro, tlf. (078) 5 05 17).

Telefonist fru Tove Erichsen, Skive, tlf. (0751) 2030.

(Suppleant: Telefonist fru Edith Andersen, Brande, tlf. 444).

Fuldmægtig F. Thorsted, Holstebro, tlf. (074) 2 21 01.

(Suppleant: Instruktør P. Andersen, Holstebro, tlf. (074) 2 22 12).

Som en nyskabelse indføres kontaktmænd for de enkelte kredse, og som navnet siger, kan man nu kontakte initiativgruppen gennem nedennævnte valgte personer:

Ringkøbing distrikt:

Distriktsmontør E. Christensen, Ringkøbing,

overmontør T. Theils, Skjern,
vikar frk. T. M. Hansen, Skjern.

Skive distrikt:

Ingen kontaktmænd, idet der er valgt 2 initiativgruppemedlemmer.

Holstebro distrikt:

Telefonist fru D. Bamberg, Holstebro,
overmontør Olav Overgaard, Holstebro,
overmontør H. Petersen, Lemvig.

Herning distrikt:

Telefonmontør O. Hestbech, Herning,
telefonist fru Edith Andersen, Brande,
kontroltelefonist frk. I. Holdgaard, Herning.

P. Kjær Pedersen.

Initiativgruppe SYD...

har afholdt valg i henhold til opslag, hvori meddeltes, at initiativgruppernes 2-års periode var ved at være udløbet, at der derfor skulle afholdes nyvalg, og at man – for at give alle lejlighed til at stemme – i hvert distrikt ville afholde en række valgmandsvalg, hvortil alle havde stemmeret.

Der skulle vælges valgmænd for hver af de tre personalegrupper, der er repræsenteret i initiativgrupperne – administrationspersonalet, C. O. mandligt personale og C. O. kvindeligt personale. De valgmænd – højst 3 fra hver gruppe – der fik flest stemmer, deltog i det endelige initiativgruppevalg, som afholdtes i Kolding den 16. december 1964. Her kunne hver valgmand afgive lige så mange stemmer, som han selv fik ved valgmandsvalget.

Enhver valgmand må anses for kandidat til posten som initiativgruppemedlem. Men

desuden vil den kandidat fra hver gruppe, der får flest stemmer, blive medlem af en lokal kontaktgruppe, der skal bistå initiativgrupperne ved møderne og lignende.

Kontaktgrupperne er en nyskabelse og må ses som et forsøg på at overvinde de vanskeligheder for initiativgrupperne, som skyldes geografiske forhold. De vil stort set få samme opbygning som initiativgrupperne, men vil ikke have kontorpersonelerepræsentant, hvis der ikke er kontorpersonele på stedet. Til gengæld søges både centralbetjening og centralbestyrere repræsenteret.

Valgene blev afholdt følgende steder: Esbjerg den 25. november, Vejle den 1. december, Grindsted den 7. december og Kolding den 9. december 1964.

Tilslutningen til valgene blev ikke så stor som ventet, men programmet gennemførtes planmæssigt og der blev valgt kandidater således at der efter det endelige valg var en god dækning gennem kontaktmænd. I tilslutning til valgene vistest selskabets nye film *Af mit liv og min tid*, og filmen fik en særdeles god modtagelse.

Den 16. december afholdtes så i Kolding det endelige initiativgruppevalg, hvor kandidaterne samledes. Initiativgruppen og de lokale kontaktgrupper fik følgende sammensætning:

Initiativgruppen:

Instruktør K. V. Thomsen, Esbjerg, formand, tlf. (051) 2 56 43.

Suppleant: Assistent fru A. Petersen, Koblingskontoret, Kolding, tlf. (055) 2 41 02.
Telefonmontør Chr. Andersen, Esbjerg, tlf. (051) 2 89 18.

Suppleant: Telefonmontør J. Bollerslev, Kolding.

Kontroltelefonist fru S. Albæk Petersen, Kolding, tlf. (055) 2 42 08.

Suppleant: Telefonist frk. E. Ravn, Vejle, tlf. (0581) 4161.

Kontaktgrupperne:

Esbjerg distrikt:

Mekaniker O. Roos, tlf. (051) 2 90 56.

Grindsted distrikt:

Overmontør B. Møller, tlf. (053) 2 14 92.

Overmontør M. Ingvarsen.

Kolding distrikt:

Assistent fru A. Petersen, Kolding, tlf. (055) 2 41 02.

Telefonmontør J. Bollerslev.

Vejle distrikt:

Mekaniker K. Sørensen, tlf. (0581) 4845.

Overmontør Fini Hansen, tlf. Sællerup (0581) 110.

Den nye initiativgruppe står herefter til rådighed for enhver som måtte ønske bistand. Med hensyn til møder og film ønsker vi gerne at modtage forslag igennem kontaktmændene. Initiativgruppen ser det som sin opgave at efterkomme alle opgaver eller ønsker, som kan medvirke til et bedre samarbejde og til at skabe større forståelse mellem de forskellige grupper og arbejdsgræne.

Med ønsket om, at initiativgruppen må blive til gavn og nytte, ønskes et godt og initiativrigt nytår.

V. Thomsen.

Initiativgruppe NORD

Umiddelbart før dette nummer gik i trykken, indløb følgende datoer for arrangementer i den nordjydske i-gruppe: Foredrag for centralbestyrere ved tresidede centraler samt for telefonister tirsdagene den 16. februar kl. 20 på Hotel Royal, Thisted, og den 23. februar kl. 20 på Vendelbohus, Hjørring. Foredragsholdere: Overingeniør O. H. Giese og afdelingsingeniør J. Selchau.

For CO's mandlige personale tales over emnet bedømmelsesskemaer torsdagene den 4. marts kl. 19.30 på Hoffmanns Hotel i Frederikshavn, den 11. marts kl. 19.30 i Skovpavillonen i Hobro, den 18. marts kl. 19.30 på Hotel Royal i Thisted og den 25. marts kl. 19.30 på Vendelbohus i Hjørring. Foredragsholder: Distriktschef A. Mortensen.

Yderligere detaljer meddeles ved opslag.

J. Fleckner.

Feriehusene

Som nabo til dette særprægede landskab, der er dannet i istidens slutning, ligger feriebyen Skallerup Klit.

De medarbejdere, som kunne tænke sig et ferieophold i et af selskabets fire huse i feriebyen, må indsende ansøgning til Skallerup Klit-udvalget, Jydsk Telefon-Aktieselskab, Sct. Clemensborg, Aarhus C, senest den 15. marts 1965. Fordelingen af husene foretages umiddelbart herefter, hvilket er så tidligt på året, at der for de ansøgere, der får afslag, vil være nogenlunde tid til at søge andre feriemuligheder.

Ansøgningerne må indeholde oplysning om den ønskede periode, antal personer og disses tilknytning til selskabet.

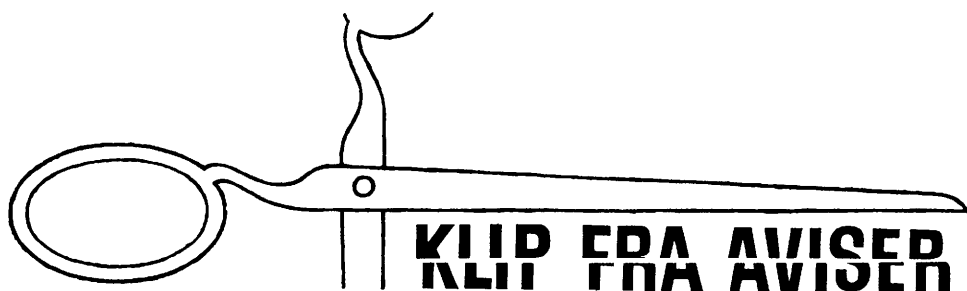
Lejeafgiften for hus nr. 38, 44 og 46 er:

For funktionærer boende i	For- og eftersæson	Højsæson
	15/5–19/6 og 14/8–4/9	19/6–14/8
Nordjydske distrikt	55 kr. pr. uge	95 kr. pr. uge
Midt- og Vestjydske distrikt	45 kr. pr. uge	80 kr. pr. uge
Sydjydske distrikt	40 kr. pr. uge	70 kr. pr. uge

For det nyeste hus – nr. 107 – er der en ugl. merleje på 20 kr. i højsæsonen og 10 kr. i for- og eftersæsonen.

I påskedagene 15.–19. april kan husene lejes for 20 kr. pr. stk.

Yderligere oplysninger kan indhentes på telefon Aarhus (061) 3 45 00, lokal 440.

DESVÆRRE INGEN NYHED MERE

»Den udenbys telefonforbindelse til Taulov central var i går afbrudt fra kl. 13 til 18. Der foretages for tiden vejarbejde i byen, og en gravko kom under arbejdet til at rive kablet over«.
(Fredericia Dagblad 27/11).

SA ER DET OGSA SAGT DER ...

I TV's Aktuelt den 21. december fortalte overingeniør A. R. Madsen om de mange kabelafbrydelser som følge af entreprenør-jordarbejder.

DEN RØDE TRÅD

Fyens Stiftstidende 28/11:
»En gravemaskine ødelagde i går ved Ringsted Danmarks (verdens?) vigtigste telefonkabel, der foruden almindelige indenrigske forbindelser indeholder kredsløbet til »den røde linie« mellem Washington og Moskva. Men ved hjælp af radiokæder fik Post- og Telegrafvæsenet hurtigt genoprettet næsten normal teletrafik, og i nat var kablet repareret«.

— — —
Hændelsen minder os forresten om en drøm, den amerikanske præsidents sekretær havde fornylig. Det var intet mindre end et mareridt

— han drømte, at præsidenten pludselig fik brug for den direkte linie ... og så meldtes der optaget!

— — —

28. november forekom der i øvrigt flere vigtige kabelbrud: En gravemaskine afbrød telefonkablet mellem Frederikshavn og Sæby, en anden gravemaskine ødelagde mellem Hamborg og Frankfurt et svært kabel, som bl. a. indeholder de danske linier sydpå, og ydermere skete der i Nordsøen et brud på kablet mellem Danmark og England.

I forbindelse med omtalen af kabelafbrydelsen mellem Frederikshavn og Sæby skrev »Frederikshavns Avis« 28/11 bl. a. følgende: »Tit og alt for ofte sker kabelbrud. Naivt troede vi derfor, at de to teknikere fra Jydsk Telefon i Frederikshavn som vigtig beskæftigelse har at udbedre kabelbrud. Vi fik at vide, at det er en ganske uproduktiv forretning for Jydsk Telefon. Normalt skulle disse teknikere være anbragt andre steder, for telefonselskabet har nok at lave, men på grund af kabelbruddet måtte de to teknikere tilbringe hele dagen på Sæbyvej. Arbejdet skal ganske vist betales af entreprenørfirmaet, men en

produktiv arbejdsdag var spildt for de tos vedkommende og for Jydsk Telefon«.

HER GÅR DET GODT

Under overskriften »Den nye automatcentral i Thyborøn virker fint« beretter Ringkøbing Amts Dagblad 26/11 om Thyborøns automatisering dagen i forvejen, idet det tilføjes, at overkoblingen gennemførtes på 5 minutter. I sidste afsnit af den 3-spaltede artikel hedder det: Den gamle telefoncentral i Thyborøn er nu nedlagt, men bestyrerinden, fru Lydia Borg Nielsen, og hendes telefonister har i de sidste dage modtaget beviser på taknemmelighed for god betjening fra adskillige abonnenter. Eksportørforeningen inviterede dem således på en tur til Herning med spising der, og ved denne lejlighed fik fru Borg overrakt en smuk figur — en fisker — i kgl. porcelæn som gave fra fiskeeksportørerne.

PARABOLSK ...

Overskrift: Alle telefonsamtaler Danmark-USA går om 5-6 år over satelitter. — I formiddags gik de skandinaviske lande for alvor ind i den internationale rum-tele-

kommunikation. *Manchet:* En 25 meter bred parabolisk antenne begyndte i Vestsverige i formiddags at dreje sig for at opfange signaler, der bragtes ind fra verdensrummet af den amerikanske kunstige måne »Relay II« over Nordatlanten. *Kilde:* Grenaa Folketidende 26/11.

KORTSLUTNING

En ikke tidligere straffet mening ved Kongens Fodregiment i Fredericia skal sone 6 dages vagtarrest eller 24 dages kvarterarrest, hvis han foretrækker denne straf, som er mindre vanærende. Forsælsen: han har snydt Jydsk Telefon for 1,50 kr.

Den værnepligtige havde af en kammerat fået et tip om, hvordan man ved at kortslutte ledningen kunne ringe gratis fra kasernetelefonen i Borris-lejren. Han benyttede knebet en dag, han skulle ringe hjem til sin pige, og småmonterne slap op. Soldaten tør ikke sige bestemt, om han kom til at snyde telefonselskabet for seks, eller om det var syv 25-ører.

Auditor H. G. Arenbrandt, Fredericia: — Så groft misbruges telefonerne på landets kaserner, at telefonvæsenet overvejer at inddrage dem. Derfor må vi statuere et afskrækkende eksempel.

(Iflg. »B. T.« 24/11).

OM KAP MED FORTIDEN

En russer og en amerikaner diskuterede opfindelser, og russeren påstod, at hans land kom først med opfindelsen af telefonen: Vi har gravet tre hundrede meter ned i jorden

ved Kreml og fundet en kobberledning, der var 200 år gammel, sagde han.

— Men *vi* har gravet 600 meter ned i Washington og ikke fundet noget som helst, svarede amerikaneren.

— Hvad beviser det? spurgte russeren.

— At vi var inde på trådløs telegrafi for hundreder af år siden ...

LAD OS FÅ TELEFONER

Berlingske Tidende fortæller 7. december, at der »... og så i går var glat føre mange steder i landet. Der blev gruset de fleste steder, men alligevel var vejene ofte spejlglatte, så bilerne kørte i grøfterne eller væltede.« Artiklen har overskriften »Lad os få telefoner langs motorvejene«, men af teksten fremgår det, at man også tænker på andre store veje ... f.eks. hovedveje og amtsveje. Ideen bag artiklen er, at man mener, der burde stilles telefoner op langs vejene, så de forulykkede kunne få mulighed for at kunne tilkalde hjælp fra Falck/Zonen, fremfor at være henvist til at vandre til nærmeste bebyggelse og prøve lykken. »Derved kunne megen tid spares, tid, der i værste fald kan betyde menneskeliv.«

HOPLA VI LEVER

»Jydsk Telefon arbejder for tiden med at lægge fjernkabel gennem V. Hjermitselev, og i den stærke storm ved aftenstid i går væltede et af deres telte gennem et vindue til privatlejligheden hos manufakturhandler Egon Peder-

sen, hvor der blev lavet en del ravage.«

(Aalborg Amtstidende 28/11).

SPLITTER KOMMUNALT

»Under et kommunalt gravearbejde blev et af Jydsk Telefons 200 pars kabler mandag beskadiget og godt 100 telefonabonnenter i Kærby afbrudt. Udbedringen af skaden vil tage en uges tid. Blandt de abonnenter, der blev afbrudt, var en læge, der måtte bede en kollega overtage hans telefonsvar til patienter, indtil hans egen telefon kunne bruges igen.« (Aalborg Stiftstidende 1/12).

ENDNU ...

Vestkysten 4/12: »Det går endnu planmæssigt med arbejdet på den automatiske central i Brørup, som skal sættes i drift først på sommeren. Det næste, Jydsk Telefon går i gang med, er at grave kabelgrøfter for indsplidsning af de nuværende kabelanlæg til automatcentralen.«

SALEDES GIK DET TIL

»Man åbnede den nye central ved at kalde direktør Draminsky og meddele, at man netop havde lukket den gamle central og havde den nye central fuldt indkoblet kl. 20,05.

Direktøren bad ham (overingeniør Giese) hilse og oplyste, at han netop havde udskiftet den grønne nål på selskabets orienteringskort med en rød som tegn på, at automatiseringen af Grindstedområdet var en kendsgerning.«

(Vestjydsk Aktuelt 30/11).

DO BETTER CABLE LAYING AT LESS COST!

Midwest Lawn-Saver is delivering better customer relations, plus outstanding company economies in service line installations. This 8-foot, 185-pound device (in use by dozens of crews) buries wire or cable in a 3/4-inch slit to a depth of 18 inches. * Four wheels float Midwest Lawn-Saver over rough or soft ground, and compact the earth along the narrow slit. No steel marks, no sod or subsoil disruption of consequence. It lays cable within 12 inches of walls or fences, and can be quickly, easily guided around obstacles with detachable handles supplied. A 1,000-pound truck winch pulls Lawn-Saver, depending on local soil conditions. This is the modern way to run in service lines!

** Other sizes available Free folder with specs sent on supply upon request

EXACT WIDTH OF THE SLOT IT OPENS

LEAVING A SCAR THIS SIZE

MIDWEST Lawn-Saver Equipment Co., Box 588, Appleton, Wis. 54910 Area 414, 734-5632

LUKSUS-KABELPLOV

Kabelplove findes efterhånden i mange forskellige udformninger, og her gengives – efter annonce i »Telephony« – en særlig spinkel model til »plæne-brug«.

EN ASOCIAL KLUMME

I »Berlingske Tidende« 16/12 fortæller Hans Eric Boesgaard under overskriften »Et mægtigt gilde« om, hvordan en nisse med en gravko i baggear kan sprede »glæde« om sig. Dette, indleder Boesgaard, er i virkeligheden en stærkt asocial klumme. Ikke fordi den handler om, at der kommer en mand med en slæde i vejen. Det er ganske almindeligt på denne årstid – men fordi den gør sig lystig over andres svie til egen fordel.

Boesgaard fortsætter: Tilmed var det slet ikke en *mand* med en *slæde*, men en *nisse* med en *gravko*. Altså en meget moderne julefortælling. Det var i et af de allerstørste og allermest juletravle kvarterer i en stor bys nærhed. Telefonerne kimede »Jinglebells« hele dagen, og

alle havde det så travlt, at det næsten ikke var til at sige, om det var dejligt eller det modsatte.

Nogle synes det ene – andre det andet, og dermed var alt sagt.

Så var det, at nissen kom. Han havde sine egne tanker om, hvordan han ville indføre den rette julestemning i sit område. En nisse gør, som han vil, og denne gravko-nisse havde fået en idé, som blev meget omfattende og meget rig på effekt. Han var i gang med at bygge et ganske banalt lille højhus, og så så han pludselig, at der nede i jorden lå et stort julekabel af bly.

– *Ha*, sagde gravko-nissen. *Nu har jeg en virkelig pragtfuld juleidé til hele dette kvarter i den travle by...*

Og så tog han sin lange hydrauliske gravko-arm og stak den ned i hullet i jorden, som han lige havde gravet. Og så krummede han sine stærke mekaniske fingre omkring julekablet af bly – og gav sig til at bakke med sin gravko, indtil kablet gik i to dele.

Som sagt var der en masse mennesker, der syntes at juletravlheden var meget dejlig – og andre, der syntes det modsatte. Hvad enten de nu syntes det ene eller det andet, så kunne de herefter synes det ganske for sig selv. De behøvede aldeles ikke blande nogen ind i det. Ja, de kunne overhovedet ikke i to døgn – for det var jo en jule-gravko-nisse, der havde været på spil med telefonkablet.

Sandelig var der kabelbrud. Gravko-nissen havde fået en vidunderlig idé. Det lille målbevidste ryk i gravkoen i julebakgearet havde med ét givet en masse mennesker fri.

Både dem, der syntes, at juletravlheden var meget dejlig – og de andre, der syntes det modsatte:

Ingen *Jinglebells*, *Jinglebells* – nej tværtimod:

– *Kabelbrud, kabelbrud ... tra la la la la ...*

ITU 100 ÅR

FNs ældste særorganisation, Den internationale Telekommunikationsunion, ITU, fylder i år 100 år. Den skabtes den 17. maj 1865, da 20 lande, hvoriblandt Danmark, Norge og Sverige, i Paris undertegnede konventionen om Den internationale Telegrafunion, som navnet da var. Siden har ITU været i uafbrudt virksomhed.

ITU har til opgave at fremme det internationale samarbejde inden for telekommunikation (radio, telefon og telegraf) og stræber efter de lavest mulige takster for publikum. Unionen står også for fordeling af radiofrekvenserne. 124 lande er

medlemmer og hovedkvarteret ligger i Genève.

100-års jubilæet vil blive markeret ved en mindehøjtidelighed i Paris den 17. maj efter indbydelse af det franske televæsen. Konferencen (ITUs øverste organ) holdes i Montreux i tidsrummet 14. september til 12. november med den schweiziske regering som vært. Mange af ITUs medlemslande udsender særlige frimærker i anledning af jubilæet. FNs generalsekretær, U Thant, har i et lykønskningstelegram til ITU fremhævet, at to af ITUs nuværende arbejdsopgaver sandsynligvis ville have undret unionens grundlæggere: hjælpen til skabelse af telefonforbindelser i udviklingslandene

og udnyttelse af verdensrummet for telekommunikation. ITUs generalsekretær, Gerald C. Gross, har i en udtalelse understreget 100-års jubilæets betydning som milepæl i det internationale samarbejdes historie. (Iflg. »FN-NYT« nr. 2, 16/1-65).

SÅDAN SET – FRA BEGGE SIDER

I »Vestkysten« for 24/12 gives et klagesuk fra en forretningsmand, der ærgrer sig over, »at telefonvæsenet lige netop nu i den fagre juletid begynder at brække gaden op for at lægge kabler ned, eller hvad ved jeg.« »Folk kan ikke se mine vinduer, så de sidste dage har mit »blikfang« været forgæves ... Telefon-

væsenet fortjener tidsler. Det skulle vel være muligt at vælge et andet tidspunkt for sådanne operationer ...«

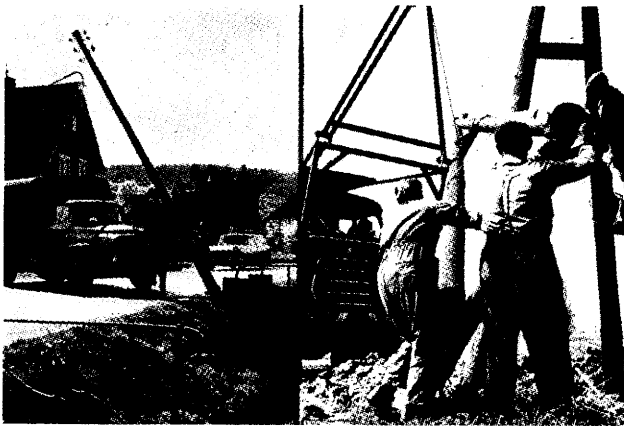
Forelagt dette udklip kommenterer vort pågældende distrikt: I området var der en del mennesker, som havde bestilt telefon og lagt stor vægt på, at de gerne ville have installationen foretaget inden jul. En del af disse mennesker har sandsynligvis været kunder hos købmanden, og fik altså nu mulighed for at afgive deres bestilling pr. telefon ...

BESVÆR MED ANKERET

En sandpumper havde besvær med at trække sit anker op fra bunden i farvandet mellem Esbjerg og Fanø. Trækket blev så hårdt, at ankerkæden pludselig sprang, og man mener, at årsagen til brud på søkablet mellem Jylland og Fanø skal findes her. – Det ødelagte kabel har i høj grad hæmmet telefonkommunikationen mellem øen og fastlandet.

GIFTSKUM MOD MOSEGRISE?

Mosegrisene, der bringer stadig flere frugtavlere, gartnere og haveejere til fortvivlelse ved at sætte tænderne i alt, hvad der kan gnaves i, telefonkabler inklusive, vil måske kunne bekæmpes med giftskum, skriver »Berlinske Aftenavis« 12/1. Statens Skadedyrslaboratorium i Springforbi gør forsøg med en skummende substans, der sprøjtes ned i gangene og her sætter sig på dyrenes pels ... når de slikker lidt af den i sig, dør de. Det uholdbare i

UDSKIFTNING AF STANG

I den hollandske DAF-automobilfabriks tidsskrift »Het Dafblad« har vi fundet disse billeder af specialudstyrede lastbiler beregnet til at fjerne gamle stænger henholdsvis sætte nye stænger. Det er den enkelte stang, der er udjænt, og erstattes med dob-

beltstang. Billederne er fra en by i Limburg-distriktet, og det er ikke telefonstænger, men lavspændingsstænger, der ses. Der arbejdes for Provinciale Limburgse Electriciteits Maatschappij (PLEM), et kraftværk med 1100 ansatte. Elværket ligger ved floden Maas og er bygget i 1955.

Naade Telefonsekskabernes Le-
delse og Telefonstandens Hovedbe-
sigrelse har vedtaget at anbefale
Trafikminister H a s s i n g - S t r e-
g e n s e n s Forligsforslag til Ved-
tagelse, og man kan da gaa ud fra,
at det foreligger godkendt paa Lø-
dag. Der træffes Forberedelser til,
at saa Centralerne naabnet senest
Mandag. Fra Onsdag har Centra-
len i København indført Nødtjeneste,
saaledes at man kan sætte sig i For-
bindelse med Lægevagtsstationer, Po-
liti, Brandvæsen ojn. Betjeningen
behandles af organiserede Funktion-
nærer.

UNDERVISNING

✧ **Diskussions- og mødeledelse**

I løbet af januar og februar måned afholdes der to kursus i diskussions- og mødeledelse.

Kursus afvikles over 7 gange à 3 timer med fuldmægtig H. Daniel Nielsen og inspektør Folmer Knudsen som trænere.

✧ **Bramslevgaard-kursus**

Forårets kursus i arbejdsledelse på Bramslevgaard afholdes i ugen 26.-30. april.

✧ **Kursusdeltagelse udefra**

Det er iflg. »Meddelelser fra samordningsudvalget« nr. 8 tiltrådt, at der i rimeligt omfang kan åbnes adgang til de enkelte administrationers specialkursus også for tilsvarende personale fra andre teleadministrationer. Administrationerne vil i fremtiden underrette hinanden om deres respektive kursusvirksomhed og vil selv underrette vedkommende personalegrupper om kursus, der står åbne for deltagelse »udefra«.

✧ **Grundkursus for montører**

Årets første Grundkursus II for telefonmontører, over- og distriktsmontører afvikles i tiden 4.-16. januar og 18.-30. januar.

Der påregnes afholdt yderligere 4 tilsvarende kursus i løbet af foråret.

✧ **Kursus i fejlretning på automat-omstillingsborde**

Det i forrige nummer af Tjenstlige Efterretninger averterede kursus i fejlretning på automatomstillingsborde vil blive afholdt i tidsrummet 31. maj-5. juni i stedet for som omtalt fra 17.-22. maj.

✧ **Kursus for lagerpersonale**

I tiden 5.-10. april og 17.-22. maj påregnes der afholdt to kursus for lagerpersonale.

Nærmere oplysninger vil senere fremkomme.

FOTOKLUBBEN

Næste møde finder sted fredag den 19. februar 1965 kl. 20.00 i foredragssalen, Sct. Clemensborg. *Emner:* Filtre og forsatslinser; filmtyper og filmhastigheder.

Alle interesserede er velkomne.

Sikkerhedstjenesten

På sikkerhedstjenestens december-møde gennemgik man 15 ulykkestilfælde, der var registreret siden foregående ordinære møde. Et af ulykkestilfældene var en automobilulykke med 2 kvæstede, der havde fået hjernerystelse og snitsår i ansigtet. De pågældende havde ikke haft sikkerhedsseler. Ved en anden ulykke var en rejsegaffel faldet ned i hovedet på brugeren, som ikke var iført sikkerhedshjelm. Disse ulykkestilfælde affødte en diskussion om de nævnte sikkerhedsforanstaltninger, som – hvis de havde været anvendt – måtte skønnes at ville have mildnet ulykkesvirkningerne. – Det vedtoges samtidig at *henstille til sikkerhedsrepræsentanterne at kommentere alle ulykkestilfældene på ulykkesblanketterne* fremfor at nøjes med udtrykket »hændeligt uheld«. Dette være hermed gjort.

Gasvarmeovne: Et anlæg har været på prøve i Aalborg, hvor man var udmærket tilfreds med det. Når afprøvningen er endelig, vil man – hvis der fortsat gives udtryk for tilfredshed – bestille et større parti.

Spildsetelte: Der er fremkommet forslag om nødtørftig afmærkning i forbindelse med kabelarbejder på veje ved hjælp af paraffinfakler. Med hensyn til de nye gule plasticelte oplyste sikkerhedsinspektøren, at skønt fabrikanten havde garanteret dem for ikke-brændbare, havde forsøg på lageret vist, at de faktisk brændte lige så godt som de gamle lærredsetelte.

Rensning med benzin: Rensemiddel »Freon Solvente« er færdigprøvet på Århus LC, og man har her kun haft godt at sige om det og kan anbefale det frigivet til alm. brug.

Lokaleforhold: Forskellige tidligere påtalte forhold i Holstebro var nu bragt i orden, oplystes det, idet det tilføjedes, at et endnu ikke opsat gelænder ved trappe var i ordre. Samtidig blev imidlertid fremsat andre ønsker fra Holstebro, og desuden drøftedes forhold i Nykøbing M., Skjern, Varde og Esbjerg. Med hensyn til WC på u-centraler foresloges det, at man de forskellige steder søgte at skaffe sig tilladelse til mod et mindre årligt vederlag at benytte naboens toilet og håndvask, idet naboen mange gange er identisk med den, der rengør centralen. Der blev fra Bygningskontoret givet udtryk for, at ideen var god, og man mente, at den lokale mester selv kunne forhandle med folk herom og lægge

pengene ud eller bede »udlejerne« sende regningen til Bygningskontoret. – Det blev også nævnt, at man på mange automatiske landcentraler havde besvær med dørmåtterne, der skred på de glatte gulve. Hertil oplyste Bygningskontoret, at man blot kunne rekvirere skumgummiunderlag – dette ville løse problemet.

Giftstoffer: Sikkerhedsinspektøren gjorde opmærksom på, at giftstoffet »Mortalin« (fareklasse A, anvendes mod mosegrise) visse steder blev opbevaret og behandlet skødesløst. Der må på det kraftigste advares herimod – giftstoffet er farligt også for mennesker og bør opbevares i aflåst giftskab.

— — —

Man drøftede desuden pulverslukkere, små gasflasker, sikkerhedsregler ved søkabelarbejder, splidsevogne, ildslukningsmateriellet på centralerne og gasspøringsapparater til kabelbrønde.

Flere sikkerhedsrepræsentanter og suppleanter

Mekanikerne har ønsket en større repræsentation, og antallet af sikkerhedsrepræsentanter ved selskabet (51) udvides herefter med 3 repræsentanter samt 3 suppleanter for de 3 store centraler, idet en yderligere repræsentation af mekanikerne kan tænkes at foregå ved afgang og udskiftning af repræsentanter for linietjenesten med mekanikerne.

De nye sikkerhedsrepræsentanter og suppleanter bliver:

For Aarhus:	Overmekaniker Bent Brønnum,
Louis Hammerichsvej 7, Aarhus N.
Suppl.: Telefonovermekaniker Ole Rosell,
Viggo Stuckenbergssvej 13, Aarhus V.
For Aalborg:	Telefonovermekaniker Mogens Frederiksen,
Konvalvej 49, Aalborg.
Suppl.: Mekaniker T. Bang Christensen,
Letvadvej 11, Skalborg.
For Holstebro:	Overmekaniker Børge Schøt-Nielsen,
Nørreparken 61, Holstebro.
Suppl.: Vagn Bech-Sørensen,
Lomborg pr. Lemvig.

Realerne fortæller...

Bøger registreret i tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1964

- 31 Tvede, M.: *Grafisk og statistisk behandling af laboratoriemålinger*. 1962. 81 sider.
- 31.1 Huff, Darrell: *Hvordan man lyver med statistik*. 1964. 127 sider.
- 331 Klöcker-Larsen, Flemming: *Personaladministration*. 1964. 174 sider.
- 331.1 Bomholt, Niels og Henning Lindegaard: *Personalechefen – placering, opgaver, forudsætninger*. 1962. (Arbejdsgiverens kontaktserie). 35 sider.
- 331.1.01 Petersen, Eggert: *Trivsel og effektivitet på arbejdspladsen*. 1964. (Rapport nr. 2 udgivet af Landsforeningen for Mentalhygiejne). 137 sider.
- 331.89 De samvirkende telefonselskaber: *Voldgiftskendelse af 7. juni 1964 i sagen »Centralorganisationen for telefonstanden i Danmark mod de samvirkende telefonselskaber vedrørende spørgsmålet om det ved telefoncentralerne ansatte telefonistpersonales pligt til under automatisering at lade sig tjenstlig forflytte«*. 22 sider + processkrifter + bilag.
- 347.6 A' Rogvi, Finn: *Båndlæggelse efter den nye arvelov*. 1964. (Sparekassens skrifter nr. 6). 50 sider.
- 355 Haagerup, Niels J.: *Atomvåbnene og NATO's krise*. (Udenrigspolitiske skrifter serie VI, nr. 3-1964), 59 sider.
- 37 Betænkning nr. 351: *Betænkning I vedrørende den obligatoriske undervisning på handelsskolerne af butik-, kontor- og engroshandelslærlinge*. Afgivet af et af undervisningsministeriet under 7. maj 1962 nedsat udvalg. Udg. 1964. 182 sider.
- 371.3 Meyer Markle, Susan, Lewis D. Eigen och P. Kenneth Komoski: *Programmerad undervisning*. 1963. 99 sider.
- 413 Crabb, George: *English synonyms*. 1961. 716 sider.
- Kjærulff Nielsen, B.: *Engelsk-dansk ordbog*. 1964. 1294 sider.
- 518.2:31 Arkin, Herbert and Raymond R. Colton: *Tables for statisticians*. 1963. 168 sider.
- 530 Draminsky, Per: *Revision af relativitetsteorien*. 1964. 115 sider.
- 538.2 Blasse, G.: *Crystal chemistry and some magnetic properties of mixed metal oxides with spinel structure*. (Philips res. rep. suppl. nr. 3-1964). 139 sider.

- 62(021) Ryssel, A.: *Håndbog for maskinmestre*. 1964. 940 sider.
- 62-52 Hámos, Lászlo von och Gunnar Attebo: *Regleringsteknik*. 1964. 246 sider.
- 621.315.2 Lead development association:
Lead alloys for pressurised cable sheaths. 1964. 22 sider.
Lead cable sheathing selection of extrusion equipment. 1964. 19 sider.
- 621.38 Alfrey, G. F.: *Physical electronics*. 1964. 220 sider.
- 621.382 Dummer, G. W. A.: *Solid circuits and microminiaturization*. 1964. 346 sider.
- 621.385.632 Hart, P. A. H.: *Partition effects in transverse electron-beam waves*. (Philips res. rep. suppl. nr. 4-1964). 56 sider.
- 621.396 Julander, Erik: *Teknos AM-teknik*. Radioteknikerns handbok. 1962. 710 sider.
- 621.822-72 Muijdermann, E. A.: *Spiral groove bearings*. (Philips res. rep. suppl. nr. 2-1964). 196 sider.
- 629.113.004.67 Truelsen, Elith: *Reparation af autorskader*. 1964. 622 sider.
- 651 Madsen, Vagn: *Virksomhedsledelsens problemer i organisatorisk belysning*. 1964. 250 sider.
- 651.2 Dessau, Erling: *Datamaskiner*. 1964. 152 sider.
- 651.5 Verry, H. R.: *Microcopying*. 1963. 175 sider.
- 653 Lauritzen, Thora og Margit Riis-Olsen: *Lærebog i stenografi for skoler og kursus (Fællessystemet)*. 1964. 64 sider.

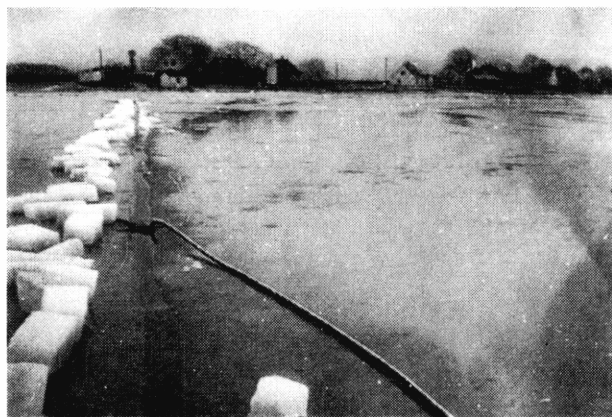
Rapporter

- 529.7 Teleteknisk forskningslaboratorium: *Transistoriseret normalfrekvensanlæg*. Rapport nr. 27-1964. 30 sider + tegninger.
- 621.314.5 Teleteknisk forskningslaboratorium: *Transistor DC konverter undersøgelser*. 2 og 3. Rapport nr. 24+25-1963. 38 + 57 sider.
- 621.375.4 Teleteknisk forskningslaboratorium: *Serie-parallel negistor*. Rapport nr. 26-1963. 21 sider + tegninger.

Tidsskrifter

Broen. -- *Politisk Revy*.

GLIMT FRA DAGLIGDAGEN

HJARNØ SUND 1940

Da arbejdsstyrken – hvoraf en enkelt mand ses på forsidebillede – var færdige med save-
ne, havde man en smal kabel-
rende, som det ses på dette fo-
to, hvor en del af kablet alle-
rede er »druknet«. Isens tykkel-
se fremgår af de udsavede blok-
ke, der blev lagt ved siden af
renden. Hjarnøsund er knap
800 meter bredt.

VÆK MED BREMSE- KLODSENE

Især i de perioder af vint-
ren, hvor termometeret be-
væger sig lige omkring nul-
punktet, vokser sne- og is-
klodserne på forskærmens
underside hurtigt til en så-
dan størrelse, at de konstant
skurrer mod dækkene; og
får klodserne lov at fryse
hårde, kan de hindre styre-
bevægelserne. Før end det
kommer så vidt skulle føre-
ren af bilen gerne være ble-
vet opmærksom på fæno-
menet, have standset og
slået bremseklodserne af.

Særlig bilister, der fore-
tager langtidsparkering i
det fri – f. eks. om natten
– bør foretage en grovrens-
ning af skærmens undersi-
der, inden klodserne bliver
til hårde isklumper.

● Nedlagte centraler

Pr. 1. januar 1965 blev *Alken* central nedlagt. 57 abonnenter blev overflyttet til Svejstrup og 4 til Skanderborg central.

7. januar 1965 blev *Gjerning, Noddelund og Sahl (Bjerringbro)* centraler nedlagt i forbindelse med Bjerringbro centrals automatisering. Abbonenterne fra de nedlagte centralers område er indført til Bjerringbro automatcentral.

9. januar 1965 blev *Farup* central nedlagt i forbindelse med Ribe centrals automatisering. 79 af Farup-abbonenterne indførtes til Ribe automatcentral og de resterende 21 til Gredstedbro central.

● Navneændring af central

Bjergby (Hj) central benævnes fremtidig *Bjergby*.

● Udvidelser af manuelle centraler

Brande		40 lokalnumre:	800– 839
Herning		100	– : 5501–5600
Hirtshals		60	– : 840– 899
Ringkøbing	...	40	– : 1161–1200
Skanderborg	..	10	– : 1250–1259
Tarm		40	– : 461– 500
Vejle		61	– : 1100–1160
Viborg		100	– : 4801–4900
Øster Jølby	...	40	– : 361– 400

Desuden er *Vejle* central udvidet med 100 lokalnumre: 6601–6700, og med 3 nøgleløse ekspeditionspladser – nr. 45, 46, 47.

● Klokke regulering og sikringsled

Det er vedtaget at genindføre klokke regulering i telefonapparater og fremtidig gøre

samtlige reguleringsstillinger frit tilgængelige, fremgår det af »Meddelelser fra samordningsudvalget«.

Det er endvidere vedtaget at lade Jydsk Telefon fremstille et særligt reportagesikringsled, der skal benyttes af Danmarks Radio ved afsendelse af båndoptagne reportager fra de steder, hvor de særlige reporter-telefoner med transistormikrofon er installeret, meddeler samme kilde.

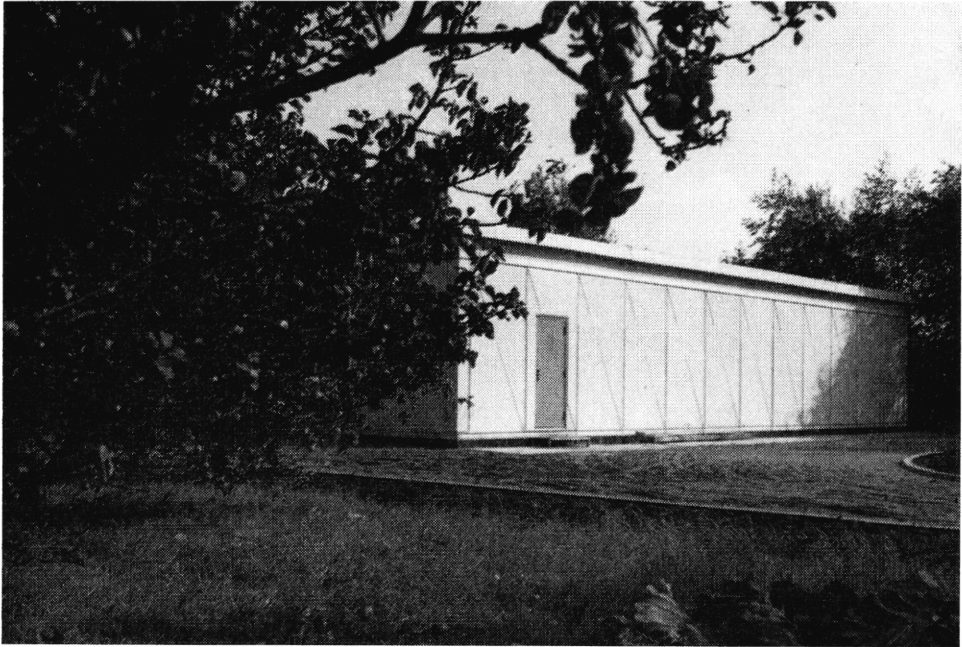
● 6-cifrede numre

Til telefonabbonenterne i Aalborg og Nørresundby er udsendt en orientering vedrørende en kommende ændring af telefonnumrene fra 5 til 6 cifre. Det 6-cifrede tal dannes ved, at der foran det nuværende nummer sættes et 1-tal. Samme 1-tal er indeholdt i Aalborgs områdenummer 081, og på det tidspunkt, hvor de 6-cifrede numre får gyldighed, ændres områdenummeret til 08 ... f. eks. har en abonnent nu (081) 3 45 00 – abonnentens fremtidige nummer bliver (08) 13 45 00.

Tidspunktet for overgangen er ikke endelig fastsat, men den forventes at finde sted i løbet af foråret. Det var for øvrigt netop med tanke på en overgang til 6-cifrede numre det i sin tid vedtoges at dele det 5-cifrede abonnentnummer således, at det første ciffer stod alene.

● Ny telefonbog

I januar-februar måned udsendes *Fagbog 1965* i et oplag på 330.000 eksemplarer, hvilket er 20.000 eksemplarer mere end 1964-udgaven udkom i. Sidetallet er forøget med 20 sider til 448 sider.

● Automatiseringer

Efter igangsætning af automatcentralerne i Rønde og Ebeltoft den 29. januar 1965 følger *Brønderslev*, hvor den nye central sættes i gang den 13. februar, og dernæst *Skanderborg*, som efter planerne automatiseres den 13. marts 1965.

Torsdag den 7. januar 1965 kl. 20 overgik som den første central i dette år Bjerringbro til automatisk drift. Foruden abonnenterne under den manuelle Bjerringbro centrals område indførtes til den nye A-central abonnenterne i Gjerner, Nøddelund og Sahl (Bjerringbro) centralområder. Den nye central har nummerserien 8 10 00 – 8 21 99. Bjerringbro central henhører under Viborg nummerområde med områdenummer 076.

Billedet herover viser den smukt beliggende Bjerringbro automatcentral.

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Den 10. november 1964 er:

Pensioneret inspektør Carl Hansen, Aarhus, afgang ved døden.

Fra 1. december 1964 er:

Juniorkontorist fru Bitten Petersen ansat som assistent.

Den 9. december 1964 er:

Pensioneret centralinspektør Karl August Schmidt afgang ved døden.

Nordjydske Distrikt

Fra 1. januar 1965 er:

Assistent fru J. Karmisholt, Aalborg, afskediget efter ansøgning.

Trafiktjenesten

Den 29. december 1964 er:

Pens. kontroltelefonist frk. Kristine Møller, Aarhus, afgået ved døden.

Fra 1. januar 1965 er:

Forstanderinde frk. Thora Jensen, Viborg, afskediget efter ansøgning og med pension.

Telefonist fru Birthe Leach, Ringkøbing, afskediget efter ansøgning.

Fra 11. januar 1965 er:

Forstanderinde frk. Dagmar Troels Møller, Ribe, efter ansøgning forflyttet til Viborg central, månedslønnet dagvikar frk. Grethe Clausen, Ribe, forflyttet til Skive central, og månedslønnede dagvikarer frk. Annie Weber samt frk. Gerda Schmidt Poulsen, Ribe, forflyttet til Vejle central i forbindelse med Ribe centrals automatisering.

Landcentraler

Den 21. november 1964 er:

Centralbestyrer fru Marie Vodsgaard, Stoholm, afgået ved døden.

Den 9. januar 1965 er:

Centralbestyrer fru Inger Gudrun Christensen, Hammerum, afgået ved døden.

Teknisk tjeneste

Fra 23. november 1964 er:

Distriktsmontør i 12. lkl. Chr. Møgelvang, Nykøbing, forflyttet til Grindsted, telefonarbejder Villy Andersen, Aarhus, overflyttet til Lagertjenesten, og lagerarbejder Birger Jepsen, Aarhus, overflyttet til Fjernkabelafdelingen.

Fra 1. december 1964 er:

Overmontør i 12. lkl. Marius Joseph, Aarhus, udnævnt til telefonformand.

Distriktsmontør i 10. lkl. L. C. Knudsen, Aarhus, udnævnt til distriktsmontør i 12. lkl.

Overmontør i 10. lkl. B. Quist Christensen, Aarhus, overflyttet til Centralafdelingen.

Distriktsmontør i 10. lkl. Gunnar Hansen, Fjerritslev, udnævnt til stationsmontør i 10. lkl. med hjemsted i Randers.

Telefonmontør Ib Ole Simmenæs, Horsens, udnævnt til overmontør.

Mekanikeraspiranterne Jørgen S. Andersen, Leif Basse og Frands P. Jacobsen, Aarhus, samt Jørgen Sloth, Horsens, og Preben H. Christensen, Randers, ansat som mekanikere i 10. lkl.

Telefonarbejderne Fr. Natan, Herning, E. R. Pedersen, Horsens, og N. Bang Jochumsen, Ringkøbing, forfremmet til telefonmontører.

Telefonarbejderaspiranterne Ole B. Horshauge, Hjørring, og M. O. Sørensen, Viborg, ansat som telefonarbejdere.

Fra 15. december 1964 er:

Telefonmester Alfred Madsen, Holstebro, forflyttet til Aarhus.

Fra 21. december 1964 er:

Telefonarbejder E. L. Jensby, Holstebro, forflyttet til Struer.

Fra 1. januar 1965 er:

Overtelefonmester Erik Møller, Vejle, og formand A. Jensen, Laasby, afskediget efter ansøgning og med pension.

Jydsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

Total-indholdsfortegnelse 1947-1964

Siden udsendelsen af Tjenstlige Efterretninger påbegyndtes i 1947, er der til hver indbinding af hæfterne – fra 1960 enkeltårgange – udarbejdet en indholdsfortegnelse, som er blevet indbundet sammen med hæfterne. Til fællesindbindingen af årgangene 1957-59 dækkede indholdsfortegnelsen dog hæfterne 1-61.

For at give læserne mulighed for hurtigt og let at kunne slå op på hvilket som helst af de emner, der igennem de forløbne 18 år har været omtalt i Tjenstlige Efterretninger, er der nu udarbejdet en overskuelig total-indholdsfortegnelse for hele udgivelsestiden 1947-64 – svarende til hæfterne 1-110.

Denne fortegnelse udkommer i februar 1965 i for maff et særskilt hæfte, der kan rekvireres fra T. E.'s ekspedition, lokal 447. De af læserne, der har indsendt årgang 1964 til indbinding, skal dog ikke foretage sig noget – total-indholdsfortegnelsen vil automatisk blive indbundet sammen med denne årgang.

Red.

Marketenderiudvalget

Medlemsoversigt

For en del år siden oprettedes *Marketenderiudvalget* med det formål at repræsentere personalet i spørgsmål vedrørende den daglige drift af selskabets marketenderier. Udvalgets sammensætning er siden blevet ændret, og med oprettelse af marketenderier i alle distriktsbyerne har udvalget desuden fået flere medlemmer:

Inspektrice fru G. Nordal Jensen, Aarhus, formand for udvalget.

Fuldmægtig frøken Lucienne Liebault, Aarhus, sekretær for udvalget.

Fuldmægtig N. A. Houggaard Nielsen, Aarhus, (kontorets marketenderi, Sct. Clemensborg).

Kontroltelefonist fru K. Mortensen, Aarhus, (centralens marketenderi, Sct. Clemensborg).

Overmontør Holger Nielsen, Aarhus, (lagerets marketenderi, Sonnegade, Aarhus).

Fuldmægtig B. Munck-Hansen, Aarhus, (marketenderiet, BP-huset, Aarhus).

Distriktsmontør Kjeld Hvarre, Aalborg, (marketenderiet, Aalborg).

Overmontør Eigil Jensen, Kolding, (marketenderiet, Kolding).

Instruktør Poul Andersen, Holstebro, (marketenderiet, Holstebro).

Drumby S.H. Giese

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

19. ÅRGANG NR. 112
MARTS 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4400 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

Hvad man i ungdommen
nemmer . . .

INDHOLD

Mekanikerskolen	35
Ulykkesrapporter	41
Collstrops Rejselegat	42
Forslagskassen	43
Nyt fra Foto-Klubben	44
Klip fra aviser	45
Om takstændringerne pr. 1.4.1965	50
U-teknisk rapport om kabel-episode	52
Brønderslev	53
Skanderborg	57
Undervisning	61
Nyt fra Initiativgrupperne	62
Løddenyt	65
Nyt fra Lagertjenesten	66
Blandede Meddelelser	67
Personalia	68

Mekanikerskolen

Af afdelingsingeniør *M. W. Mathiesen*

Siden begyndelsen af 1962 har næsten al undervisning for både mekanikerelever og mekanikere i centralafdelingen været standset. Grunden hertil var i det væsentlige, at det havde vist sig næsten umuligt at afgive personale til undervisning på grund af den stærke aktivitet i afdelingen, og samtidig var man klar over, at den hidtidige undervisning trængte til en vis revision. Situationen var imidlertid uholdbar, og det var absolut påkrævet, at man igen fik startet en tidsvarende uddannelse.

I Metalindustriens Lærlingeudvalg var man nået frem til en udarbejdelse af kursus for en række fag, og denne undervisning var baseret på en dagskoleundervisning strækkende sig over 4 år. Dette medførte, at læretiden blev forlænget med 4-5 måneder, og fra efteråret 1964 var dagskoleundervisning obligatorisk for alle fag.

Da Centralafdelingen fandt, at mekanikeruddannelsen ved telefonselskabet skulle have mindst samme kvalitet som undervisningen i de frie fag, var det nødvendigt, at en undervisning måtte startes i efteråret 1964.

Ved drøftelse af disse planer blev man klar over, at det ville blive nødvendigt også at give de mekanikeraspiranter, man i stort tal antog, en tilsvarende undervisning som mekanikereleverne, idet de skulle beskæftiges med det samme arbejde som de uddannede mekanikerelever, men ikke ved deres tidligere faglige uddannelse havde fået nogen form for indsigt i arbejde på telefoncentraler.

Den undervisning, man hidtil havde haft i Centralafdelingen, var af betydeligt mindre omfang end den, man nu måtte skønne nødvendig, og for at få løst hele undervisningsproblemet blev der den 13. april 1964 nedsat et udvalg bestående af:

Afdelingsingeniør M. W. Mathiesen (formand)

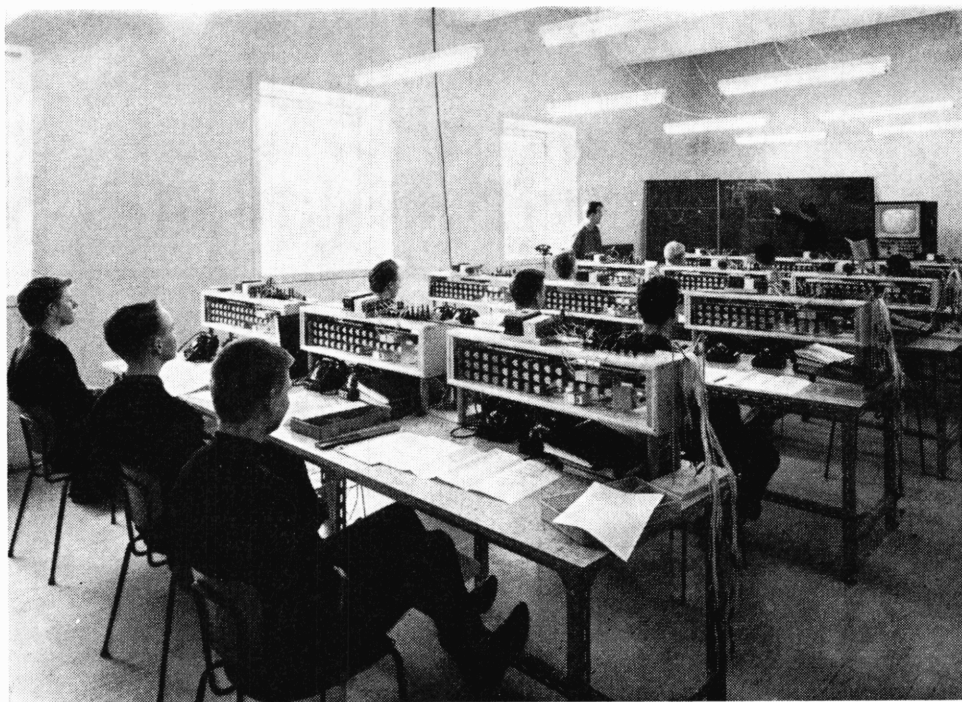
Afdelingsingeniør R. Grønbæk

Afdelingsingeniør K. B. Nielsen

Inspektør Aage Hansen

Telefonovermekaniker Mogens Frederiksen

Overassistent B. Skaadegaard (sekretær).

Et kig indenfor på 1 a-kursuset.

Når telefonovermekaniker Mogens Frederiksen blev medlem af udvalget, var det ud fra det synspunkt, at CO skulle være direkte repræsenteret i arbejdet.

For udvalgets arbejde var udarbejdet et kommissorium, hvori udvalget blev anmodet om at arbejde så hurtigt, at den nye undervisning kunne påbegyndes ca. 1. september 1964. Der var således givet udvalget en meget kort frist til arbejdet, og når det lykkedes at klare opgaven, skyldtes det den interesse, hvormed såvel udvalgets medlemmer som alle de andre medarbejdere, der efterhånden blev inddraget i arbejdet, lagde for dagen.

Der blev afholdt 10 udvalgsmøder foruden en række mindre møder, og den 26. august 1964 afleverede udvalget sin første betænkning: »Undervisningsplan for mekanikerelever«. Den 14. september 1964 startede det første kursus for mekanikerelever.

Da målet var at nå frem til en teoretisk undervisning, der svarede til den dagskoleundervisning, der fra efteråret 1964 er obligatorisk i de frie erhverv, var det naturligt, at udvalget begyndte med at fremskaffe det undervisningsstof, der benyttes ved dagskoleundervisningen for radiomekanikerlærlinge, elektromekanikerlærlinge og elektrikerlærlinge, idet disse fag måtte anses for at have en undervisning, der nogenlunde svarede til den undervisning, Centralafdelingen kunne ønske.

Oprindeligt havde disse 3 brancher regnet med en undervisningstid på 3×6 uger + 1×3 uger. Ved en drøftelse med et medlem af radiobranschen blev det imidlertid oplyst, at det havde vist sig nødvendigt at udvide undervisningen betydeligt, og den andrager nu 32 uger.

Som mål for undervisningen har man fastlagt, at når mekanikerelevuddannelsen er afsluttet, skal eleven være i stand til nogenlunde selvstændigt at kunne rette fejl på en automatcentral af L. M. Ericsson's fabrikat, såvel lokal- som mellembysafdelingerne.

For at kunne opnå dette mål har man foreslået følgende undervisning:

1. år kursus 1 a:	6 uger à	39 timer
1. - - 1 b:	5 - -	39 - -
2. - - 2 :	5 - -	39 - -
3. - - 3 :	5 - -	39 - -
4. - - 4 :	5 - -	39 - -

I alt 1014 timer fordelt på 26 uger.

Hvert kursus har 12 deltagere.

I betænkningen er der angivet en foreløbig oversigt over indholdet af disse 5 kursus, og for kursus 1 a, der første gang blev afholdt i september-oktober 1964, findes der tillige en specifikation over pensum, timestfordeling og lærebogsstof. Specifikation for de øvrige kursus vil snarest blive udarbejdet af udvalget.

Undervisningsmateriale og lærebogsstof

Ved tidligere undervisning i Centralafdelingen blev undervisningen opdelt i en række fag som elektricitetslære, telefon teknik, måleteknik, komponentlære m. v. suppleret med øvelser. Denne undervisningsform har man forladt, og man er – i lighed med de 3 ovenfor nævnte brancher – gået ind for en undervisningsform, der giver en tilstrækkelig undervisning i matematik og fysik i forbindelse med den almindelige gennemgang af stoffet. Denne fremgangsmåde har den store fordel, at eleven hele tiden er klar over, at det teoretiske stof, der gennemgås, er en nødvendig forudsætning for at kunne forstå funktionen af de forskellige komponenter i centralerne, og at der ikke gives undervisning i teori, som man ikke direkte får brug for.

For at kunne praktisere denne undervisningsform har udvalget anset det for nødvendigt at udarbejde en del undervisningsmateriale.

Til brug ved kursus 1 a er fremstillet 12 snorpar og liniekredse samt en fælleskreds. Dette udstyr benyttes ved demonstrationer, øvelser og opgaver, og hver elev får sit eget udstyr at arbejde med.

Til de følgende kursus er eller bliver fremstillet stativer med de vigtigere dele af lokalcentralen ARF, mellembyscentralen ARM 201 og endecentralen ARK

521, i alt 5 stativer. Alt dette udstyr forsynes med 4 udtag, der hvert kan benyttes af 3 mand til øvelsesarbejde.

Udstyret er udført efter egne tegninger og monteret på vort eget værksted.

Til brug ved øvelserne er der endvidere indkøbt en betydelig mængde måleinstrumenter.

Foruden det direkte stof med L.M. Ericsson-centralerne gives der på alle kursus undervisning i tegningslære og på de sidste 4 kursus tillige undervisning i medborgerkundskab.

Man har forsøgt at klare sig med forhåndenværende lærebogsstof. Det kunne selvfølgelig have været fristende at udarbejde helt nyt lærebogsstof specielt for disse 5 kursus, men da et sådant arbejde er både meget tidskrævende og kostbart, har man udskudt det indtil videre.

Af lærebogsstof, der benyttes, kan nævnes:

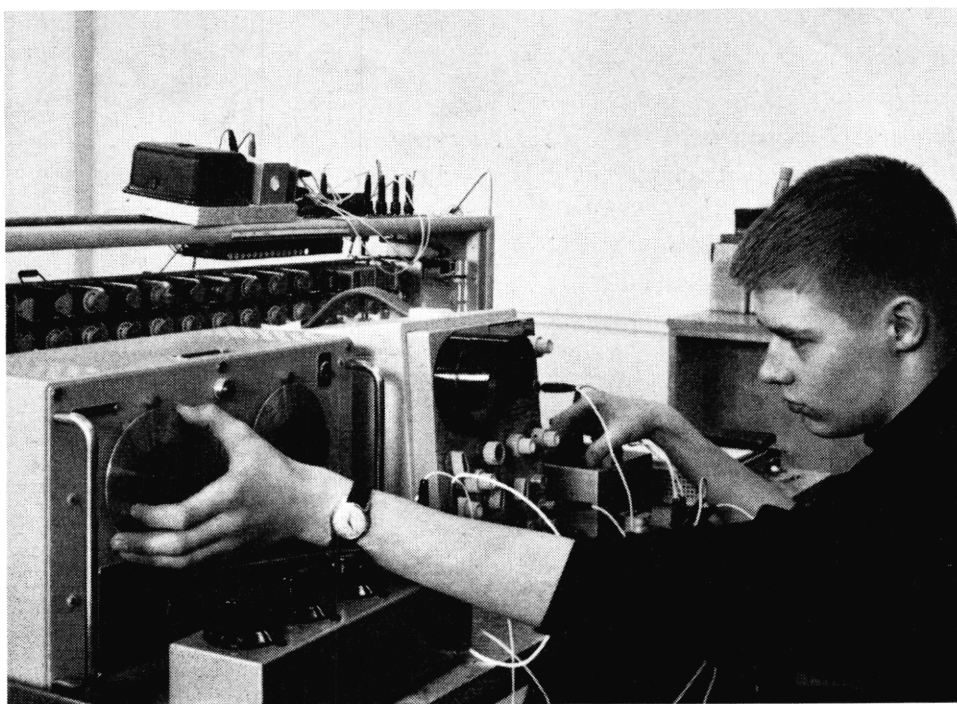
L. M. Ericsson: Almen Telefonteknik,

Uddrag af ETS-udvalgets 3 lærebøger: Elektricitetslære, Måleteknik og Komponentlære,

L. M. Ericsson: Telefonrelæer 0331/Pu 33 b,

Philips Miniwatt halvledere,

Centralafdelingens driftsinstruktioner.

I gang med øvelserne.

Hertil kommer 2 bind strømskemaer med kredsløbsbeskrivelser af L. M. Ericsons lokal- og mellembyscentraler samlet af Centralafdelingens tegnestue.

Undervisningens omfang

Som nævnt i det foregående er det hensigten, at såvel mekanikerelever som mekanikeraspiranter skal gennemgå alle de teoretiske kursus 1a, 1b, 2, 3 og 4. Hertil kommer et praktisk værkstedskursus på 20 uger, fordelt med 12 uger før kursus 1a og 8 uger efter dette kursus.

Værkstedskursuset, som vi har gennemført en række år for vore mekanikerelever, er blevet revideret, således at det nu er baseret specielt på L. M. Ericsons materiel. Værkstedskursuset skal ligeledes gennemgås af både mekanikerelever og mekanikeraspiranter.

Centralafdelingen regner med i den kommende tid hvert år at skulle antage et hold mekanikerelever à 12 mand – ca. 15. august – og 2 hold mekanikeraspiranter à 12 mand – 1 hold om foråret og et hold om efteråret. Det skal dog nævnes, at i foråret 1965 er der undtagelsesvis antaget 2 hold mekanikeraspiranter, 1 hold 1. februar og 1 hold 1. april.

Medens undervisningen for mekanikereleverne er udstrakt over 4 år, er det hensigten at koncentrere undervisningen for mekanikeraspiranterne på 2 år, således at den kan være afsluttet inden for den 2-årige prøvetid. Ud fra disse forudsætninger er undervisningsplanerne derefter lagt til rette.

For 1. halvår af 1965 får undervisningen følgende omfang:

Kursus 1 a (E 64) fra 1/2 1965–13/3 1965.

Lærere: Ingeniør N. P. Ditlefsen, mekaniker
T. B. Christensen og tegner Jørgen Krogh.

Kursus 1 a (B 64) fra 15/3 1965–1/5 1965.

Lærere: Ingeniør N. P. Ditlefsen, mekaniker
T. B. Christensen og tegner Jørgen Krogh.

Kursus 1 a (A 65) fra 3/5 1965–16/6 1965.

Lærere: Ingeniør N. P. Ditlefsen, overmekaniker E. Loft Jensen og tegner Jørgen Krogh.

Kursus 1 b (E 63) fra 1/2 1965–6/3 1965.

Lærere: Ingeniør T. Tolstrup, telefonovermekaniker H. Kortsen og telefonovermekaniker C. Torrild.

Kursus 2 (E 63) fra 3/5 1965–10/6 1965.

Lærere: Ingeniør H. J. Laursen, mekaniker
T. B. Christensen og telefonovermekaniker C. Torrild.

Værkstedskursus (B 64) fra 8/2 1965–13/3 1965 og (E 64) fra 15/3 1965–15/5 1965.

Lærer: Telefonovermekaniker P. Mehlsen.

Værkstedskursus (A 65) fra 2/2 1965–1/5 1965 og (B 64) fra 3/5 1965–26/6 1965.

Lærer: Overmekaniker E. Eskildsen.

Værkstedskursus (B 65) fra 1/4 1965–30/6 1965.

Lærer: Telefonovermekaniker H. P. Laursen.

Inspektør Aage Hansen er udpeget til kursusleder.

E 63 er elever, antaget august 1963.

E 64 er elever, antaget august 1964.

B 64 er mek.asp., antaget 1/10 1964.

A 65 er mek.asp., antaget 1/2 1965.

B 65 er mek.asp., antaget 1/4 1965.

Skolelokaler

Af foranstående plan for undervisningen i 1. halvår 1965 fremgår det, at mekanikerskolen i starten vil få brug for 4 skolelokaler. Telefonskolen har hidtil kun haft rådighed over 3 lokaler, og disse var alle for foråret 1965 fuldt ud optaget af andre kursus.

Selskabet disponerede ingen steder over lokaleplads, og et udvalg, der blev nedsat af skolerådet, forsøgte, om det var muligt at skaffe egnede lokaler andetsteds. Men dette forsøg mislykkedes. Så fik man den idé at bygge en træbarak med 4 klasselokaler på lagerets grund, men hertil krævedes en byggetilladelse, som man ikke kunne regne med at opnå foreløbig.

Situationen var ved at blive kritisk omkring nytår 1965, da man meget gerne skulle fortsætte undervisningen i fuldt omfang 1. februar 1965. I sidste øjeblik lykkedes det da at skaffe plads i den nye centralbygning i Fiskergade, idet en del af bygningen først skal tages i brug til sit egentlige formål i løbet af ca. 1 år. Der blev her indrettet 3 gode midlertidige lokaler, der lige nåede at blive færdige til 1. februar. Som det fjerde lokale kunne man benytte det hidtidige elevværksted på lageret, selv om dette lokale var vel lille.

Nu, da dette skrives, har selskabet opnået byggetilladelse til opførelse af barakken på lageret, og denne forventes færdigindrettet ca. 1. april 1965, hvorefter mekanikerskolen vil blive flyttet dertil.

Lærerkrafter

Lige så vanskeligt, det var for Centralafdelingen at afgive eleverne til undervisningen, var det at skaffe det nødvendige antal kvalificerede lærere. Til hvert af de teoretiske kursus foreslog udvalget, at der skulle benyttes 3 lærere, nemlig en ingeniør og 2 mand fra mekanikerstyrken. Ingen af afdelingerne inden for Centralafdelingen mente at kunne afgive det nødvendige personale, men i begyndelsen af januar 1965 lykkedes det alligevel at få frigivet arbejdskraft i fornødent omfang. Sammen med inspektør Aage Hansen, der var blevet udpeget til kursusleder, gik lærerne så i gang med at tilrettelægge undervisningen, og det lykkedes at starte alle kursus planmæssigt 1. februar 1965.

For de fleste af lærerne bliver der tale om en heltidsbeskæftigelse, idet de har fået tildelt så mange undervisningstimer, at disse sammen med den nødvendige forberedelse lægger fuldt beslag på deres tid.

Man håber, at det også bliver muligt at give de mekanikeraspiranter, der er antaget i de senere år – det drejer sig om ca. 125 mand – en vis undervisning. Den er foreløbig planlagt til at skulle vare ca. 9 uger og påregnes at kunne påbegyndes i løbet af ca. 1 år.

Det er endvidere tanken, at man vil søge at supplere den oven for omtalte

undervisning med specialkursus i fornødent omfang, f. eks. undervisning i Standard Elektric-centraler og Kr. Kirk-centraler.

Udvalget er helt klar over, at det sikkert vil vise sig, at der bliver en del at revidere i den undervisning, der nu er planlagt, og det er da også udvalgets hensigt nøje at følge undervisningen op, således at man efterhånden når frem til den bedst mulige undervisningsplan.

Det er udvalgets håb, at den undervisning, der nu er startet i mekanikerskolen, må føre til det ønskede resultat: En dygtiggørelse af vort mekanikerpersonale til gavn for mekanikerne selv og for telefonselskabet.

M. W. Mathiesen

Sikkerhedstjenesten

Ulykker rapporteres omgående!

Ved den kvartalsmæssige gennemgang af ulykkesrapporterne er sikkerhedsudvalget ofte stødt på, at rapporterne er indsendt lang tid efter, at ulykkerne har fundet sted – eller helt mangler.

Dette kunne tyde på, at der er nogen uklarhed på dette punkt, og der kan vel derfor være grund til at repetere, at:

Når en ulykke indtræffer på arbejdspladsen, skal der omgående ske anmeldelse herom til nærmeste overordnede, der ved en opringning til lønningskontoret i Aarhus (061 – 3 45 00, lokal 195) straks får en ulykkesblanket tilsendt. Den tilskadekomne udfylder herefter denne, og den underskrives af arbejdslederen og den lokale sikkerhedsrepræsentant, der endvidere kommenterer ulykken, hvorefter blanketten via telefonmester og ingeniør sendes til lønningskontoret i Aarhus.

N. B. Hvis den tilskadekomne ikke selv er i stand til at udfylde ulykkesblanketten, må dette arbejde udføres af den nærmeste overordnede.

*— — —
Altså en ganske enkel og klar arbejdsgang uden noget at tage fejl af.*

I løbet af kortere tid vil der kunne uddeles
legatportioner til et samlet beløb på ca.
5.500 kroner af grosserer A. Collstrops
rejselegat.

Legatportionerne kan i henhold til
fundatsen kun tilstås ansatte ved
Danske Elektricitetsværker,
Danske Privatbaner,
Danske Statsbaner eller
Danske Telefonselskaber til
anvendelse til *studierejser til dygtiggørelse
i deres tjeneste*, og portionernes størrelse
vil i hvert enkelt tilfælde blive fastsat af
legatbestyrelsen.

Collstrops
REJSELEGAT

Ansøgningsblanketter kan afhentes på
Journalen i Sct. Clemensborg, eller
rekvireres på telefon (061) 3 45 00, lokal 342,
og ansøgninger må indgives *inden* 5. april 1965
til formanden for legatbestyrelsen,
generaldirektør P. E. N. Skov,
Sølvgade 40, København K.

FORSLAGSKASSEN

Overmontør Bent B. Møller, Grindsted, har fremstillet et apparat, der gør det muligt for en kabelsplidser, der arbejder med små kabler, at kontrollere rigtigheden af splidsningen ved egen hjælp.

Forslaget er belønnet med 600 kroner.

Overmontør Egon Broni, Vejle, har modtaget en belønning på 300 kroner for en idé til værktøj, der vil lette fejlretning af feltkabler.

Telefonmontør E. Madsen, Herning, er belønnet med 150 kroner for et forslag om vore topars enkeltfordelere.

Telefonovermekaniker O. B. Rosell har modtaget en belønning på 125 kroner for en anordning, der kan annullere søgning ved PABC-abonnenter under fejl-måling fra måleborde på vore automatcentraler.

Telefonovermekaniker Preben Johansen, Fredericia, og *mekaniker Jørn Christensen*, Hammel, har fremstillet et udstyr, der kan benyttes til kontrol af fejl, der kan opstå i forbindelse med ciffermodtagning i kodemodtagerkredse på vore automatcentraler.

Forslagsstillerne har hver modtaget 200 kroner i belønning.

Følgende forslagsstillere har modtaget opmuntringspræmier:

Telefonmontør H. M. S. Sørensen, Herning, *distriktsmontør Poul Hoffmeister*, Hjørring, *telefonformand Otto Buch*, Esbjerg, *overmontør Ernst Sørensen*, Aalborg, og *distriktsmontør Laurids Jensen*, Grindsted.

Tips om forslag

Det er vigtigt, at et forslag fremsættes så klart som muligt, da der i modsat fald kan opstå misforståelser og forsinkelser.

Hvis forslaget drejer sig om materiel af en eller anden art, er det naturligvis

bedst at fremstille en model, hvis det er muligt, og det næstbedste er at vedlægge en tegning, der suppleres af en beskrivelse.

Forklaringerne kan forbedres, hvis man besvarer de nedenfor nævnte spørgsmål:

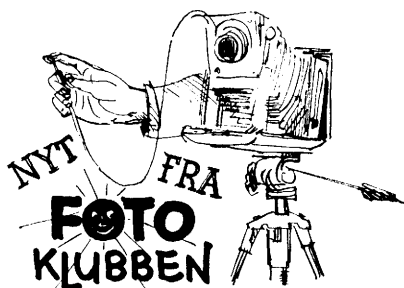
1. Hvad går forslaget ud på?
2. Hvor kan det anvendes?
3. Hvorfor er det bedre?

Man burde måske supplere disse tre spørgsmål med et ekstra: Rummer forslaget en egentlig idé?

Hvis en medarbejder f. eks. får øje på et stykke værktøj eller en ændret arbejdsgang i en eller anden forbindelse, er det vel naturligt, at medarbejderen henleder opmærksomheden på sådanne nye ting. Her er blot ikke tale om en original idé.

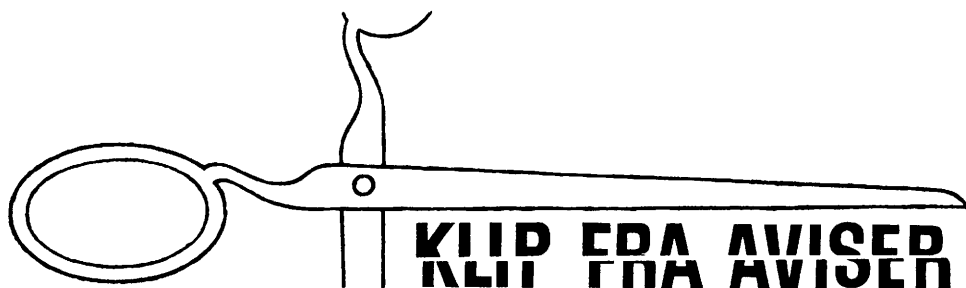
En del af forslagene vil selskabet af en eller anden grund ikke være i stand til at anvende. Dette kan naturligvis være ærgerligt, hvis forslagsstilleren har ofret megen tid på ideen, men det er altså en risiko, man løber.

B. Soelberg

Siden sidst havde vi fredag den 19. marts møde i Sct. Clemensborgs foredragssal, hvor Sv. E. Windeløw demonstrerede nærfotografering med forsatslinser.

Hidtil har »3. fredag i måneden« været fast mødeaften, men som følge af påsken rykkes april-aftenen en uge, således at det bliver *fredag den 23. april kl. 20.00*, Foto-Klubbens medlemmer næste gang mødes for sammen med eventuelle øvrige foto-interesserede at deltage i fotografering og fremkaldelse.

TELE-FRIMÆRKE

Ifølge meddelelse fra FN af 22/1 agter FNs postadministration at udsende et specielt frimærke i anledning af Den internationale Telekommunikationsunions (ITU) 100-årsjubileum. Frimærket udsendes i to værdier, 5 og 11 cents, og udsendelsesdagen bliver 17. maj 1965.

GRAVEMASKINERNE

»Jydsk Aktuelt« 16/1: Jydsk Telefon, som klarede overgangen til den automatiske telefoncentral i Ribe uden uheld, kom i går ud for en meget generende afbrydelse. En værkfører fra Ribe er i færd med at få bygget hus, og til at udføre gravearbejdet til kloakledningen havde han bestilt en vognmand fra Bramminge, men desværre havde man glemt at henvende sig til stadsingeniørens kontor i Ribe eller til Jydsk Telefon og få besked om eventuelle kabler i jorden. Da gravemaskinen blev startet ved 8-tiden varede det kun et øjeblik, førend den nåede ned til det ny telefonkabel og rev det over. — Resultatet blev, at alle telefoncentralens fjernledninger og lokaledningerne nord ud af byen blev afbrudt, f. eks. forbindelserne til Kol-

ding, Esbjerg og Aarhus og tillige alarmeringslinien 000. Jydsk Telefon greb naturligvis omgående ind og etablerede i første omgang en midlertidig udbedring af skaden på kablet, der rummede 76 kredsløb . . .

170 MILLIONER

Der findes i dag over 170 millioner telefoner i verden. Ved næste århundredskifte regner man med, at der vil være 600 millioner. Samtidig forøges den internationale telefontrafik så hurtigt, at det bliver nødvendigt at automatisere forbindelserne både mellem landene og verdensdele. I øjeblikket er telefontætheden størst i U. S. A., efterfulgt af Sverige. Canadierne er de flittigste til at telefonere. Island har her distanceret U. S. A. og indtaget andenpladsen.

Disse oplysninger findes i det sidste nummer af den 100 års-jubilerende Internationale Telekommunikationsunions (ITU) tidsskrift »Telecommunication Journal«. De gælder forholdene pr. 1. januar 1964.

Der fandtes da 171 millioner telefoner i verden (for 10 år siden var der 90 millioner). U. S. A. havde 84,4

millioner, Japan 10,6 og Storbritannien 9,3. Sverige kom på 9. pladsen med 3,2 millioner.

U. S. A. havde 44,26 telefoner pr. 100 indbyggere, Sverige 42,25, New Zealand 35, Canada 34,89 og Schweiz 33,95. I Canada talte hver indbygger gennemsnitlig 597,7 gange i telefon i 1963. Som nr. 2 kom Island med 574,9 samtaler pr. indbygger og U. S. A. som nr. 3 med 570.

DREJ 9 TIL ASIEN

Takket være de senere års tekniske fremskridt er det nu muligt i praksis at gennemføre de planer om et globalt automatisk eller halvautomatisk telefonnet, som trænger sig mere og mere på. Inden for ITU har man udarbejdet en nummerplan for hele verden. Nordamerika har zonenummer 1, Afrika 2, Europa 3 og 4, Sydamerika 5, det sydlige Stillehavsområde 6, Sovjetunionen 7, det nordlige Stillehavsområde 8 og Det fjerne og mellemste Østen 9.

Hvert land har sit kode-nummer, hvis første tal er det samme som zonenummeret. Den, der vil ringe til ITUs hovedkvarter, skal derfor dreje: først ens eget lands

omstilling til internationale samtaler (to eller tre tal), derefter 41 (zone og landsnummer), 022 (retningsnummeret til Genève) og så 34 70 00 (ITU). I værste fald kommer man til at dreje 14–15 tal på nummerskiven.

OVERKOBLING PÅ LYDBÅND

I Midtjyds Regionalradio udsendes mandag aften (11/1) optagelser fra Bjerringbro centrals overgang til automatik. Radioteknikerne optog på bånd et interview med den afgående bestyrerinde fru Solveig Bang Mikelsen samt nogle lydbilleder fra centralens sidste minutter og af overkoblingen til den automatiske central.

»Randers Dagblad« 9/1.

GRUNDEN ER DER DÅRLIGT NOK

Ifølge referat fra Holme-Tranbjerg sogneråds møde

den 25. januar fik Jyds Telefon godkendelse til at begynde opførelsen af en automatisk telefoncentral i kommunen, selv om der endnu ikke har fundet udstykning af grunden sted.

(»Demokraten« 26/1).

NY CENTRALBYGNING PÅBEGYNDT

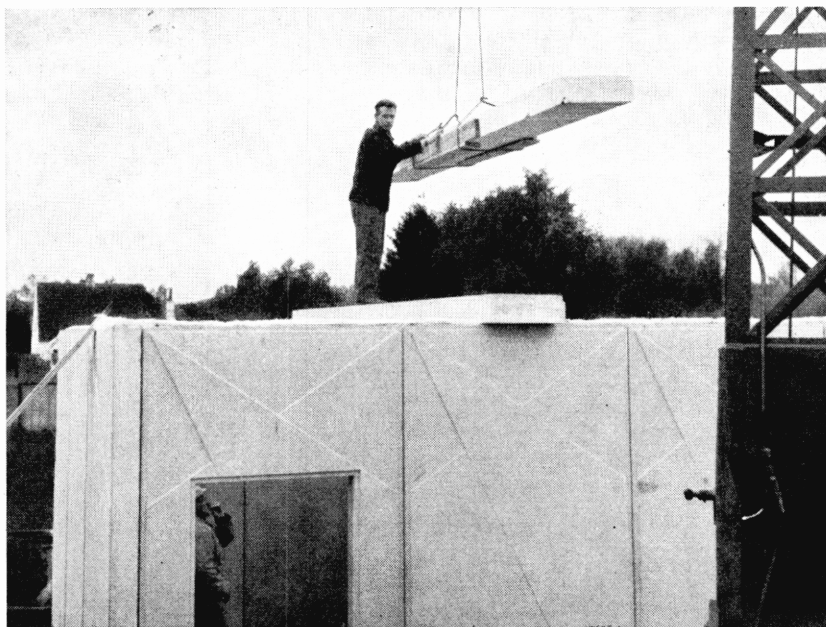
For kort tid siden købte Jyds Telefon et areal i Aabybro på omkring 15 gange 25 meter, beliggende bag Shell servicestationen på Østergade ud mod banelinien og med tilkørsel ad vejen ved Østergades vandværk. Selskabet er nu gået i gang med opførelse af bygningen, der skal rumme Aabybro automatcentral. Der blev støbt fundament, og i løbet af februar–marts ventes betonelementhuset opstillet, hvorefter monteringen af LME-centralanlægget kan

begynde. Aabybro bliver knudecentral for Birkelse, Kaas, Pandrup og Blokhus, kaldenummeret bliver 08 og abonnentnumrene sekscifrede.

Billedet stammer fra en tidligere opstilling af betonelementhus til landcentral. Hvert af sideelementerne vejer ca. 1200 kg, og pladerne sammenholdes med rustfri stålankre. Præfabrikerede betonplader af denne art kaldes for øvrigt »sandwichplader«. Selve dette at opstille elementpladerne – om man så kan sige: at »samle huset« – kan gøres fra morgen til aften.

EFTER AUTOMATISERINGEN...

Af avisreferaterne fra dagene efter overkoblingerne i Ebeltøft og Rønde fremgår det, at der må have været nogen skepsis over for »det

nye« hos i hvert fald én abonnent – en ældre dame i Ebetoft, der på overkoblingsdagen sørgede for forsyning af mælk til flere dage. ... hun ville ikke risikere ikke at kunne komme i forbindelse med mælkemanden. – I Rønde indviede overingenør Giese centralen ved opkald til overforstanderinden i Aarhus, og da Rønde centralbestyrer, frk. Ingeborg Jacobsen, derefter talte med overforstanderinden, udtalte hun disse bevægede ord: – Jeg overlader mine abonnenter i Deres hænder. Vær god mod dem! – Frk. Jacobsen kom i sin tid til centralen uden at vide, at det var en livsgerning, hun gik ind til. . ved automatiseringen havde hun været bestyrer i Rønde i 46 år. Hos abonnenterne var der meget stor tilfredshed med centralbetjeningen, og dette afspejles noget i følgende uddrag af en avisartikel: »Hos abonnenterne er frk. Jacobsens stemme lige så kendt og afholdt som de populære TV-pigers, og den har ofte beroliget en nervøs eller ophidset abonnent, når han ikke kunne få den ønskede forbindelse, eller hvis der opstod tekniske uheld på linjen«.

En af frk. Jacobsens kommentarer forud for automatiseringen var: – Jeg tror, det nye bliver til fordel for abonnenterne, og dette vil altid være det vigtigste.

KRIKAND OG TELEFONSNAPE

En af »Aarhus Stiftstidende«s læsere i Thisted har sendt bladets rubrik »Dag-

bogen« en munter og synlig erindring om den glade dag, da man i Thy tog telefonen i brug. Det skete 28. januar 1896, i hvilken anledning de implicerede var indbudt til et festmåltid, som ingen er gået sultne fra, hvis man ellers har stået hele det kulinariske program igennem. Menukortet ved »Thy Telefons Aflevering« er affattet som en telefonstang med følgende behagelige forbindelser: Nykjøbing-Vildsunds Kabel: Østers. Thisted-central: Klar-suppe. Thisted-Hundborg: Tunge med Oliven. Thisted-Hørdum: Slikasparges. Hørdum-Krik-Vestervig: Krikand. Vestervig-Ydby: Smør og Ost. Hvidbjerg-Uglev: Ananas og Kransekage. Ny Linje Odde-sund-Struer: Kaffe med Telefonsnapse

På menukortets fod angives følgende »Vaade Elementer«: Martell, St. Peray, Chau la Valade, Pommery Greno – strandet ved Skagen den 5. December 1895.

HÆRVÆRKSØLGE

En hærværksbølge har i den sidste tid bredt sig over Esbjerg, og det er navnlig telefonboksene, det er gået ud over. Børn og unge har om natten moret sig med at skære ledningerne over eller stoppe papir i møntsprækkerne. – De mange hærværkstilfælde har skabt travlhed på telefonmesterkontoret i Esbjerg, hvor man dagligt har fået nye meldinger om ødelagte bokstelefoner.

(»Jyllands-Posten« 30/1).

TELEFON-ABONNENT NR. 1 MILLION

Det blev typograf P. Isholm fra Høje Gladsaxe (KTAS-område), der fik installeret Danmarks telefon nr.

1.00.000. Både oprettelsen og det første års abonnent er gratis. Abonnenten fik nr. 69 55 13, og det cremefarvede telefonapparat blev overrakt af en deputation bestående af bl. a. generaldirektør Gunnar Pedersen og telefondirektør J. Rosbæk.

Det er iflg. RB 84 år og 11 dage siden, det første telefonabonnent blev oprettet i Danmark. Nr. 100.000 blev passeret i 1912, og den halve million rundedes i 1949.

FULDAUTOMATISK MALERAFLÆSNING VIA TELEFONNETTET

Det var en sort dag for hundene i omegnen af Owosso i staten Michigan, U. S. A., da et forsyningsselskab for nylig indledte forsøg med automatisk aflæsning via telefonnettet af forbrugernes gas- og elmålere. Der er alvorlig udsigt til, at der i fremtiden ikke vil komme besøg af nogen »gas-mand«, som hundene kan lade deres dårlige lune gå ud over.

En fuldautomatisk aflæsning af forbrugernes målere har gennem mange år været ethvert gasværks ønskedrøm. Denne drøm er nu blevet realiseret i Owosso ved et nært samarbejde mellem firmaerne Consumers Power, General Telephone Co. samt Transitel International Corporation i U. S. A.

Igennem en 16 mdr.s prøveperiode er gasmålere hos

38 forbrugere blevet »aflæst« mange gange ved hjælp af et nyudviklet system kaldet »Transitel«. I systemet indgår specielle gasmålere, som er indrettet med henblik på fjernaflæsning, et dataudstyr anbragt hos forsyningsselskabet samt det nødvendige elektroniske udstyr for etablering af forbindelse via telefonnettet.

I systemet betjener man sig af et automatisk linieafprøvningsudstyr, der er tilpasset måleraflæsning. Dette udstyr aktiverer efter tur aflæsningsudstyret anbragt ude hos forbrugerne. – Kunderne mærker intet til, at deres måler aflæses, og den opnåede nøjagtighed er meget stor.

(»Brabrand Avis« 26/2).

MED HALVE LÆS UNDER TRÅDENE

Når man tænker på det tempo, hvori luftledningerne forsvinder i Jylland og erstattes med jordkabler, så venter man egentlig ikke i en avisnotits fra begyndelsen af 1965 at skulle finde referat af en debat vedrørende bestående gener af luftledninger. Det er ikke desto mindre tilfældet – vi citerer en vestjydsk avis: »Ved telefonmødet i Herborg i aftes kom man bl. a. også ind på spørgsmålet om luftledninger, og en abonnent spurgte, om der kunne hænges flere ledninger i luften. Her protesterede Mads Thomsen, idet han erklærede, at det flere steder kunne knibe med at komme under trådene. – Jeg ved et tilfælde, hvor en

gårdejer må køre med halve læs korn, fordi trådene hænger for lavt, sagde han. Så vi vil gerne undgå flere luftledninger«.

MÅDE MED AT TELEFONERE

I »Frederikshavns Avis« 6/2 gives en »telefonartikel« fra »Aarhus Stiftstidende«, hvis medarbejder har fordybet sig i gamle telefonbøger fra 1892 og derved fundet frem til, at det i de dage har været noget af en nådesag at få lov at bruge den nye opfindelse.

Dengang fandtes der jo flere telefonselskaber end nu, og deres nummerfortegnelser indledtes gerne med nogle skrappe anvisninger til abonnenterne om apparatets rette anvendelse. – Alle selskaber indskærpede, at apparatet skulle beskyttes. Det talte ikke stod, rystelser, fugtighed eller stærk varme, hed det i anvisningerne, men Grenå Telefonselskab var dog ene om at kræve, at apparatet blev dækket til om natten med en kasse eller et klæde.

Den ubeherskede anvendelse af telefonen advares der stærkt imod i selskabernes regulativer. Det understreges i almindelighed, at apparatet er beregnet for brug af abonnenten og hans husstand. Ringkjøbing Telefonselskab går et skridt videre og understreger, at »Abonnenter med Husstand og liggende Gjæster har Ret til at benytte Telefonen til ordentlig Brug« Altså ikke noget med, at gæster, der kigger inden for til en

kop kaffe eller endog middagsmad må begramse apparatet. Næh, på med dynen.

Selve dette at ringe var ikke nogen let sag. Der fandtes varierende bestemmelser om, hvor kraftigt man skulle ringe, men vi kan plukke Hjørring Amts Telefonselskabs reglement ud og gengive det, som det lød i 1892: »Fremgangsmaade ved at indlede og afslutte en indenbys Samtale: Naar De ønsker at tale med en indenbys Abonnent, bedes De først kalde paa Centralstationen (C.S.), idet De drejer Haandtaget paa Ringeapparatet ca. 6 Gange rundt. Derefter sættes Telefonen tæt til Øret, og C. S. vil svare »ja«. Gjennem Transmitteren nævner De derpaa Nummeret og Navnet paa den Abonnent, med hvilken De ønsker at tale, saaledes »Nr. – N. N.« C. S. gjentager Nummer og Navn. Derefter anbringer De Telefonen paa sin Krog og drejer Haandtaget ca. 6 Gange rundt; Telefonen sættes atter for Øret, og der vil da blive svaret: »Nr. 1 her, hvem dér?«.

Naar Samtalen er endt, hænges Telefonen igjen paa Plads, og den Abonnent, der har indledt Samtalen, giver Signal til C.S. ved at dreje Haandtaget 2 Gange rundt. Paa dette Signal hæves Forbindelsen mellem de Samtalende

Det lyder indviklet, og det har også været det. Men mennesket er åbenbart ukueligt. Det vil telefonere, og derfor har vi nu rundet den første million abonnenter i Danmark.

EN SUCCES

»Aalborg Stiftstidende« 27/1: Aalborg Salgs- og Reklameforening har ramt plet med sin invitation til et telefonbetjeningskursus – sammen med Jydsk Telefon – for firmaernes »omstillingsdamer« og andre, der hænger i telefonen dagligt. De første 4 kursus à 40 deltagere er allerede overtegnet, og de 85, der står på venteliste, må have lidt tålmodighed, inden de næste kursus fastlægges til efteråret.

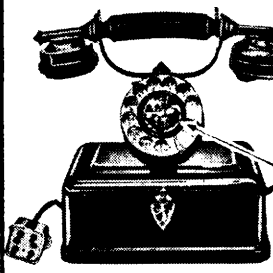
MED GARANTI INGEN – HM – EFTERLIGNING

Lafayette er navnet på en af USA's meget store postordreforretninger i »elektroniske emner« med hovedsæde i staten New York. Firmaet udsender sæsonvis kataloger på over 500 sider, og i det nyeste fandt vi vedstående annonce, som faktisk ikke var til at stå for – på trods af at

amerikanernes interesse for forældede telefoner jo ikke er nogen nyhed for os mere. Det specielle ved annoncen er, at der garanteres en autentisk dansk telefon, hvilket en dansker meget let vil kunne overbevise sig om, at der ikke er tale om. Blikket fanges af »gaflen« og »hørere-

ret«s usædvanlige udformning, man forundres endnu mere ved betragtning af det klassisk-franske havebænksmotiv i nummerskivens midte (ses i forstørrelse ud for prisen), og endelig drages et lettet suk ved opdagelsen af det norske rigsvåben, der pryder apparatkassens langside.

AUTHENTIC DANISH ANTIQUE TELEPHONE

- Not A Reproduction
- Ideal for the Antique lovers
- Add Elegant Continental charm to your decor
- For Private Phone Systems, Extension or intercoms

Add continental charm to your home with this authentic Danish antique telephone. Not a reproduction. These imported phones have been rebuilt like new to include modern transmitting and receiving elements, and are ready to work. Complete with handset, dial, bell, induction coil, and 4 ft. cord with 4-pin telephone plug. Phone comes in black with nickel handset. Shpg. wt., 10 lbs. Imported.

44 K 4401W

Lafayette's low, low price,

34⁹⁵

Net 34.95

AT LAVE ET BLAD *er ingen ublandet fornøjelse*

Hvis vi er spøgefugle, siger man vi er naragtige.

Hvis vi ikke er det, siger man vi er for alvorlige.

Hvis vi trykker noget, der er skrevet specielt for vort blad, siger man, vi har for lidt afveksling.

Hvis vi trykker noget, der har stået i andre blade, siger man, vi er for dovne til at skrive selv.

Hvis vi sidder ved vores skrivebord og passer vort arbejde, burde vi være ude for at opspore nyheder.

Hvis vi er ude på jagt efter stof, burde vi være at træffe på redaktionen.

Hvis vi ikke optager indsendte bidrag, har vi ikke forstand på, hvad der er godt.

Hvis vi optager dem, er bladet fyldt med noget bras.

Det skulle såmænd ikke undre os, om nogen ville sige, at vi har »hugget« dette fra et andet blad. Det har vi nemlig også.

Red.

Om takstændringerne pr. 1. april '65

Med systemændring inden for telefonsamtaleafvikling har vi sigtet på at skabe de tekniske forudsætninger for et tilfredsstillende, tidssvarende telefonsystem med nedadgående driftsudgifter. *Det er lykkedes*, men kun indviende kan se det, fordi inflationens prisvirkning på materialer, lønninger m. v. har været voldsommere end driftsudgifternes nedadgående kurve.

Dette er en trist udvikling, som synes at skulle fortsætte; trist fordi den giver en grov fortegnelse af opnåede arbejdsresultater og kræver højere priser for telefoner og telefonsamtaler.

Vi må nu gennemføre en takstregulering pr. 1. april i år, som medfører en forhøjelse af driftsprovenuet i den tilbageværende del af regnskabsåret på ca. kr. 18,6 mill. og beregnet for et fuldt regnskabsår på ca. kr. 25 mill. Det er en betydelig provenustigning, men den dækker alligevel ikke den forventede udgiftsforøgelse – og den difference, der kan påvises, er et udtryk for de driftsbesparelser, som rationaliseringen giver.

Af de største årlige udgiftsstigninger, som således delvist skal modsvares af takstforhøjelsen, kan nævnes efterslæbsreguleringen pr. 1/4-1965 på ca. kr. 7,7 mill., almindelig tillægspension pr. 1/4-1964 på ca. kr. 0,5 mill., almindelig dyrtidsregulering på ca. kr. 5,0 mill., øget pensionsfondsbidrag på ca. kr. 1,4 mill., prisstigning på materiel ca. kr. 1,0 mill., forøgede afskrivninger og stigning i renteniveau på ca. kr. 2,2 mill., øget forrentning af pensionsfond samt øget mankoafskrivning på ca. kr. 3,0 mill.

Til disse tal kommer udgiftsstigninger på en række områder, hvoraf den betydeligste vil blive nye overenskomster – udtrykt i kroner som årlig udgiftsstigning for personalelønninger.

Takstforhøjelsen, som den i dagspressen er bekendtgjort for abonnenterne, ser således ud:

Regulering af telefontakster

Nedenstående takstregulering gennemføres for abonnementer m. v. ved Jydsk Telefon-Aktieselskab med virkning fra 1. april 1965:

Abonnementsafgifter:

Telefon med selvstændig ledning:

	Hidtidig afgift pr. kvartal	Fremtidig afgift pr. kvartal
Takst F automatiske centraler	kr. 71	kr. 80
- T tællerregistrerede -	71	80
- A indtil 50 abonnenter	71	80
- B ¹ 51— 120 -	77	88*)
- B ² 121— 200 -	80	91*)
- C 201— 2000 -	87	97*)
- D over 2000 -	92	102*)

*) Forhøjelsen af grundabonnementet er 9 kr. pr. kvartal. Den yderligere forhøjelse omfatter regulering af den inkluderede lokale samtaleret.

For partistelefoner er taksterne 3 kr. lavere.

For mønttelefoner er taksterne 25 kr. højere end takst F.

Samtaleafgifter:

Kuponnoterede udenbys samtaler:

8 øre pr. minut ændres til 10 øre

14 - - - - 15 -

22 - - - - 26 -

35 - - - - 40 -

Mindestbetalingen pr. samtale er for 3 minutter.

For kuponekspederede (telefonistekspederede) samtaler, som kunne være etableret ved selvvalg, beregnes et tillæg på 25 øre pr. kupon.

Tællerdebiterede samtaler ved ikke-automatiske centraler:

6 øre pr. indstilling til samtale ændres til 7 øre.

Udenbys samtaler:

6 øre pr. tællerskridt ændres til 7 øre.

Antallet af samtalesekunder reguleres:

86,4 sekunder ændres til 72 sekunder

36 - - - - 43,2 -

21,6 - - - - ikke -

14,4 - - - - -

Selvvalgte samtaler ved automatcentraler:

Antallet af samtalesekunder pr. 10 øre reguleres:

Lokale samtaler:

ved centralerne i Århus og Ålborg

170 sekunder ændres til 140 sekunder (kl. 8—18)

340 - - - - 280 - (kl. 18—8. samt søndage)

ved øvrige centraler

170 sekunder ændres til 150 sekunder (kl. 8—18)

340 - - - - 300 - (kl. 18—8 samt søndage)

Udenbys samtaler:

80 sekunder ændres til 72 sekunder

34 - - - - 30 -

25 - - - - 22 -

21,6 - - - - 22 -

Afgifter for telefonvagt, vækning og lokalnotering:

Telefonvagt:

	i indtil 2 timer	pr. påbegyndt døgn	uge
Afgivelse af besked	kr. 1,25	kr. 2,50	kr. 10
Modtagelse (evt. også afgivelse) af besked	2,50	5	20

Modtages besked til abonnenten hyppigere end 5 gange inden for ét døgn, betales overskydende med 30 øre pr. stk.

For ændringer af den afgivne besked eller henvisning under en telefonvagt betales yderligere 1 kr. pr. ændring.

Vækning:

Afgiften for vækning ved telefonopringning fra centralen er 75 øre. Der indføres abonnementsordning, der omfatter vækning enten hver dag eller alene hverdage. Afgiften herfor er 15 kr. pr. måned.

Hertil kommer eventuelle opringningsafgifter.

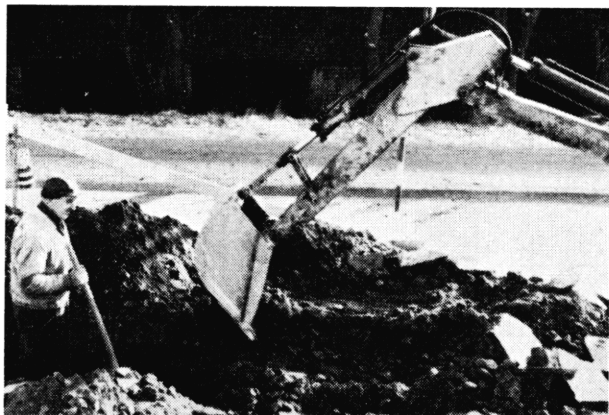
Lokalnotering:

Afgiften for notering til samtale med en optaget abonnent ved egen central er 75 øre.

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

U-teknisk rapport om en kabel-episode

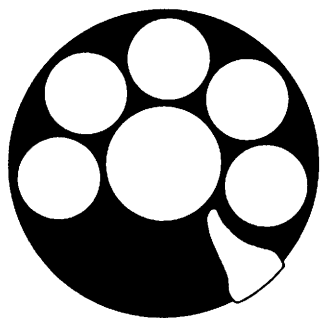
En tidlig morgen påbegyndte en kåd gravko sit morgenmåltid bestående af et abonnent-kabel og senere et par fjern-kabler med bærefrekvens-aroma.

Gav kablerne *koen* tilfredsstillelse og mæthedsfølelse, fik telefonabonnenterne til gengæld en dårlig smag i munden.

En god kur for snart alt skulle friluftsliv jo være, og snart var en telefonmæssig campingplads etableret. Hurtigt indtrådte atter normale tilstande.

Brønderslev

Den oprindelige Brønderslev central var installeret i et lille loftsværelse i ejendommen Ahlgade 2 til den i februar 1921 flyttedes til selskabets nyerhvervede ejendom Vestergade 9, hvor den var lige til automatiseringen.

De første centralbestyrere, der erindres, var fru Grønborg og frk. Aagaard, som var fælles om hvervet. De afløstes af fru Kristine Jensen, der var gift med liniearbejder Chr. Jensen, ansat ved Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Efter fru Jensen blev der atter antaget 2 damer, som var fælles om bestyrerstillingen fra november 1917. Det var frk. A. Simonsen, der havde været medhjælper på centralen fra 15. april 1911, og frk. M. Johannessen, der emigrerede i 1928.

I februar 1921 blev centralen gjort til selvdreven bycentral med de 2 damer som ledere, frk. Simonsen dog som nr. 1, og de blev ansat som kontroltelefonister. Frk. Simonsen blev i april 1924 forfremmet til forstanderinde II, og hun fortsatte i stillingen, til hun den 1/11 1953 tog afsked med pension. Fra 1/11 1953 var fru O. Bech Hansen forstanderinde, til hun 1/10 1963 tog afsked med pension. Stillingen hævedes 1/8 1961 fra 15. til 18. lønningsklasse. Fra 1. oktober 1963 til automatiseringen har frk. Kirsten Frønde været forstanderinde.

Ifølge den ældst bevarede telefonbog – fra 1892 – var der i Brønderslev »Offentlig Talestation« under Aalborg Telefonselskab med telefonnummer Aalborg 273. Derforuden var der 4 abonnenter i Brønderslev, nemlig:

Christensen & Nielsen og Bager Edv. Petersen	Tlf.nr.	Ab 481
Joh. Cortsen (Crome & Goldschmidt)	–	Ab 274
H. Henningsen, Købmand	–	Ab 279
Winther & Andersen, Købmænd	–	Ab 272

Blandt disse abonnenter fik sidstnævnte ved Brønderslevs overgang til selvdreven central i 1921 nyt telefonnummer – nr. 1 – som firmaet har beholdt siden – nu Winther & Andersen's Eftf.

Ledningsmæssigt betød automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manu-

elle central rådede over 153 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central gik i gang med 292 ledninger.

Til belysning af den hidtidige udvikling kan anføres følgende abonnentantal og samtalemængder:

	1923	1940	1/1 1965
Abonentantal	318	406	1.265
Lokalsamtaler	316.560	628.700	2.075.000
Afgående mellembysamtaler	137.320	199.800	596.000
Ankommende mellembysamtaler	143.320	210.800	687.000

Automatiseringen

De nye automatiske centraler i Brønderslev og Øster Brønderslev idriftsattes lørdag den 13. februar 1965 kl. 14.00, og det var første gang, selskabet prøvede at foretage en overkobling af en bycentral tidligere end kl. 20. Forsøget faldt imidlertid så heldigt ud, at overkoblingsgruppen vedrørende Skanderborg bestemte sig for også her at rykke automatiseringsklokkeslættet frem til kl. 14.

Centraludstyret er leveret af L. M. Ericsson, og Brønderslev har udstyr for 1500 abonnenter med udvidelsesmulighed i den bestående bygning til 4000 abonnenter. Brønderslevs områdenummer er 088, og der disponeres over nummer-serien 2 00 00–2 14 99, medens centralenheden i Øster Brønderslev har nummerserien 2 16 00–2 17 99. – De direkte udgifter til automatisering af Brønderslev central har andraget ca. 280.000 kroner for bygning, ca. 3 mill. kroner for centraludstyret og ca. 400.000 kroner for apparater og vekslere (heri indbefattet annekscentralen).

Interiør fra den automatiske telefoncentral i Brønderslev, der sattes i gang 13. februar 1965.

Arbejds-mæssig oversigt

Efter 12¹/₂ minuts forløb kunne distriktschef Mortensen meddele Direktøren, at overkoblingen nu var gennemført.

Den første samtale over automatcentralen var dog kort forinden ført af Direktøren med overforstanderinde frk. Laursen i Aalborg.

Da 13. februar vel mest på grund af datoen alligevel var imødeset med nogen bæven, var det efter samråd mellem C, T og L blevet besluttet at fastsætte automatiseringstidspunktet til kl. 14.00. De herved indvundne lettelser for personalets vedkommende skulle være større end problemerne ved på dette tidspunkt at skulle have indført en del af de bestående udenbyslinier fra den manuelle central til automatcentralen.

Formodningen om, at kl. 14.00 var et godt tidspunkt, blev ikke gjort til skamme – alt forløb glat, og af de 1278 abonnenter i Brønderslev og 157 abonnenter fra Ø. Brønderslev var der i alt 70 linieblokader, og heraf skyldtes 33 manglende udskiftning af apparat. Da den ene af disse i øvrigt blev anmodet om at skifte sit apparat, var vedkommende dame næsten grædefærdig, for hun havde ikke fået noget nyt apparat.

Centralen, der er af LME-fabrikat, fungerede fint.

Bygningen til automatcentralen blev påbegyndt i vinteren 1962–63, og den er beliggende i Gravensgade ca. 650 m fra den manuelle central i Vestergade. Da byggeriet i løbet af vinteren 1963–64 var så vidt færdig, at krydsfordelingsrummet kunne tages i brug, påbegyndte linieafdelingen montagen af indførte kabler og overkoblingskabler, hvoraf der i alt skulle anvendes 1800 (abonnentantal, ekstraapparater og linier), heraf blev 1000 par skaffet i et nyt kabel og 800 par ved vending af gamle kabler.

Bygningen var så vidt færdig, at LME's personale kunne begynde montagen af centralen i april 1964. Centralen blev afprøvet i slutningen af januar og begyndelsen af februar 1965 under medvirken af personale fra Jydsk Telefon, og de eneste problemer her var funktioneringen af den »brudte« 1000 gruppe og annex-centralen.

Oplandskabler til Hallund, Hellum og Jerslev blev påbegyndt nedlagt i maj 1964 og mod Saltum, Ingstrup, V. Hjermitslev og Manna i juni 1964. Kablerne var slutmålt og taget i brug i henholdsvis december 1964 og januar 1965. Linieantallet til automatcentralen er 292, hvilket er en forøgelse med 139 i forhold til den manuelle central.

Abonnentsaneringen påbegyndtes i juni 1964, og nøglevekslerne blev sat i drift på CB-kredse i august – dog med nogen besvær, indtil det opdagedes, at den manuelle central »kørte« med ÷ til jord.

Relæomstilleringerne blev afprøvet med en sats udviklet af laboratoriet, og resultatet var meget få fejl herpå.

I ugen efter automatiseringen var der som vist på næste side ikke overvældende

mange fejl, og allerede om fredagen var vi ved at være nede på det »normale« daglige fejltal.

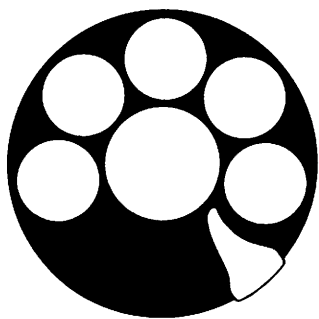
*Fejlmeldinger i Brønderslev fra den 13/2 til den 20/2 1965
af i alt 1430 abonnenter.*

	Apparat- fejl	Mon- terings- fejl	Led- nings- fejl	PET- fejl	Kob- lings- fejl	Central- fejl	Mont- tlf.	Div. PABC m. m.	Fejl i alt	I orden ved prove*)
Lørdag d. 13/2 ...	2	15	3		7	2			29	33
Søndag d. 14/2 ..		7			4			1	12	11
Mandag d. 15/2 ..	4	17	5	4	3		1	3	37	23
Tirsdag d. 16/2 ..	2	8		1				1	12	8
Onsdag d. 17/2 ..		4	3	3	1			3	14	7
Torsdag d. 18/2 ..	2	4	3	4				1	14	4
Fredag d. 19/2 ..	1	2	1	2					6	2
Lørdag d. 20/2 ..	1	1	1	1					4	
I alt	12	58	16	15	15	2	1	9	128	88

*) Manglende udskiftning af apparat, centralfejl og betjeningsfejl.

13 er måske alligevel ikke noget uheldigt tal, men hvorfor skulle også netop det tal kunne overvinde al statistik.

K. G.

SKANDERBORG

Da automatcentralen på Egholmsvej i Skanderborg lørdag den 13. marts 1965 kl. 14.00 afløste den manuelle telefoncentral skråt over for Skanderborg jernbanestation, var der 1217 flere jyske abonnenter med automatisk telefon, og dermed var selskabet nået op på en automatiseringsprocent på 44,2, idet 128.556 ud af 291.061 abonnenter nu var tilsluttet automatiske centraler.

Automatcentralen har udstyr for 1600 abonnenter og kan i den bestående bygning udvides til 4000 abonnenter. Der er indlagt nummerserien 2 00 00-2 15 99, og Skanderborgs kaldenummer er ved automatiseringen ændret til 065. De direkte udgifter til automatisering af Skanderborg central har andraget ca. 3,5 mill. kroner fordelt med 400.000 kroner for bygningen, 2,7 mill. kroner for centraludstyret og 400.000 kroner for apparater og vekslere.

Siden syv år efter Bells opfindelse...

I vor såkaldte teknikkens tidsalder er vi ikke forvænt med, at »nymodens opfindelser« fejrer jubilæer, der kan udtrykkes i særligt store tal, men Skanderborg er så absolut en undtagelse. Den 22. december 1958 passerede telefoncentralen dér en stor, rund mærkedag – centralen fyldte 75 år, og dette jubilæum var nøje knyttet til et andet jubilæum: åbningen af den første langdistance-telefonforbindelse i Jylland 22. december 1883 mellem Skanderborg og Aarhus.

Uden forklæjnelse af nutiden tør man sige, at Skanderborg var med på noderne den gang – i 1883. Kun syv år forinden var det i USA lykkedes Graham Bell at gennemføre historiens første telefonsamtale. Tre år efter vandt telefonen indpas i Danmark . . og syv år efter Bells opfindelse var Skanderborg telefoncentral og den første linie mellem to byer i Jylland en kendsgerning.

Men de gamle skanderborgensere fra tiden omkring 1883 imponerer også ved deres hurtighed på anden vis.

Handelslivet i Skanderborg var den gang i højere grad end nu præget af storhandel – ud fra de gamle »købmandsgårde«. Disse stor-købmænd – med den

energiske og idérige købmand Emil Skovgaard i spidsen – satte sig to opgaver, som begge blev løst med held og med en hurtighed, der næsten ikke finder side-stykke i vort moderne kontorstyrede samfund. De udkastede tanken om at starte en handelforening i juli 1883, og den var en kendsgerning den 11. september samme år. Derefter tog de fat på opgave nr. 2: at skaffe Skanderborg telefonforbindelse med Aarhus – og den var en kendsgerning den 22. december 1883. Der var ikke langt mellem tanke og handling den gang.

Efter starten af Skanderborg Handelsforening den 11. september forhandlede den første bestyrelses medlemmer – købmand E. Skovgaard, købmand Fr. Petersen og agent, købmand J. Poulsen – med bestyrelsen for Aarhus Telefonselskab om oprettelse af en ledning mellem Aarhus og Skanderborg. Forhandlingen fandt sted umiddelbart efter et telefon-møde i handelsforeningen den 26. september. Der blev straks efter indhentet tilbud og betingelser for anlægget, og den 17. november underskrev man kontrakt med Aarhus Telefonselskab om den årlige afgift for benyttelse af ledningen mellem de to byer. Der var uden for handelsforeningens medlemskreds også folk i Skanderborg, der var interesseret i at få telefon, og med disse mennesker holdt man den 18. november et orienterende møde, og man nåede frem til at affatte en overenskomst mellem de udeforstående telefon-interessererede og Skanderborg Handelsforening om telefonafbenyttelsen. På samme møde vedtog man at modtage et tilbud fra urmager Th. Heckscher, der i foreløbig en 5-årig periode ville afstå lokale i sin ejendom (hvor nu urmager Aage Seerup bor på Adelgade) mod en årlig lejeafgift på 35 kr. Desuden skulle urmageren have de penge, der kom ind ved at skikke bud i byen for at aflevere telefonbesked eller tilkalde folk, til hvem der stod samtaler.

Forklaringen på, at Skanderborg således blev en pionerby på telefonvæsenets område i Jylland, er sikkert, at byen som allerede nævnt var præget af storhandel, af stor-købmænd, for hvem en hurtig forbindelse til den nærmeste havneby Aarhus var af afgørende betydning. Den moderne nyskabelse, telefonen, blev forretningslivets store hjælper.

Om arbejdet med bygningen af ledningen fra Aarhus til Skanderborg først begyndte efter det endelige møde mellem alle telefon-interessererede den 18. november eller om det var påbegyndt allerede efter forhandlingen mellem telefonselskabet i Aarhus og handelsforeningen i Skanderborg i september, ved man ikke, men i hvert fald var arbejdet afsluttet, således at den første samtale kunne føres den 22. december 1883 – for over 80 år siden. Hvor mange abonnenter, der var under centralen fra den første dag, vides heller ikke bestemt, men vist nok 10. Nr. 1 fik kgl. agent Christensen – senere navneændret til N. Christensen & Co., Tømmerhandel A/S, nu A/S Skanderborg Trælasthandel, Adelgade 18.

Ifølge den ældst bevarede telefonbog – fra 1892 – havde Skanderborg da ca. 50 abonnenter og følgende undercentraler: Ry (7 abn.), Laasby (1 abn.) og Stilling (1 abn.).

Blandt abonnentnumrene fra 1892 tilhører ud over nr. 1 følgende stadig den samme institution:

1892

1965

Jærnbanestationen i Skander-

borg No. 43

Nonnebjerg Mejeri No. 38

Sparekassen for Skanderborg

By og Omegn No. 37

Sygehuset for Skanderborg

Amt og By No. 19

D.S.B. – godsekspektionen . No. 43

Nonnebjerg Andelsmejeri .. No. 38

Spare- & Laanekassen for

Skanderborg By og Omegn No. 37

Amtssygehuset No. 19

Centralens ledere

Der startedes en telefonabonnentforening i Skanderborg, og på taget af Heckschers ejendom, Adelgade 53, rejste sig et stål skelet med porcelænsklokker, hvor alle telefonledningerne samledes. Ned gennem Adelgade var ledningerne ført over store standere, der stod helt til 1908, da luftledningerne afløstes af jordkabler.

Der udnævntes en inspektrice for telefoncentralen i Skanderborg. Det blev urmagerens datter, frk. Heckscher. Hvor længe hun »regerede« ved man ikke med bestemthed, men i 1907 eller 1908 fik hun en efterfølger, frk. Borgschütz. Hun var i hvert fald inspektrice i 1908, da centralen havde fået for trange kår og udvandrede til Skanderup-Stilling Kommune i den nuværende centralbygning i Blindgaden – populært kaldt »Blindtarmen«. Der var da to telefonistinder foruden inspektricen, nemlig frøknerne E. Wohlert og K. Rasmussen. Nogle år senere udvandrede frk. Borgschütz til Amerika, og frk. Wohlert afløste hende som leder af centralen. Hun tog sin afsked i 1914 på grund af giftermål, og så blev frk. Rasmussen inspektrice – og hun har den længste »regeringstid« af dem alle, nemlig 42 år, til september 1956, og hun skiftede titel, da man i 1920 lod »inspektrice« afløse af »forstanderinde«. Frk. Rasmussens afløser var centralens leder indtil automatiseringen, frk. Danielsen.

9 år efter centralens start – i 1892 – var der ca. 50 abonnenter, i 1906 var der 112 og i 1907 126 abonnenter.

Jydsk Telefon-Aktieselskab

Omkring 1890 var der efterhånden dannet 24 lidt større telefonselskaber i Jylland, og da staten arbejdede på at få eneret til telefondrift, sluttede man sig først i 1890 sammen i »De samvirkende jydske Telefonselskaber« for at få stærkere over for statens krav, og senere, i 1895 stiftedes Jydsk Telefon-Aktieselskab af 17 lokale selskaber, deriblandt Skanderborg. Der kom større linier og mere system over telefondriften, og handelens folk, der havde forstået telefonens betydning for deres virksomhed, kom til større og større erkendelse om, at handel følger telefonen; i 1903 lykkedes det f. eks. Skanderborg Handelsforening efter en forhandling med Jydsk Telefon-Aktieselskab at få det landcentralområde, der hørte under

centralen i Skanderborg, udvidet så betydeligt, så abonnenter helt ned til Horsens' udkant blev underlagt Skanderborg Centrals oplandsområde.

I anledning af 75-års jubilæet 1958 bragte »Skanderborg Amtsavis« en artikel, hvori det bl. a. hed:

»Og i dag – ved 75 års jubilæet – står man midt i en ny udvikling for telefonvæsenet. Betjeningen i Skanderborg er stadig manuel, mens en række store centraler er fuldautomatiserede.

Hvornår vil Skanderborg følge trit i denne udvikling?

Man kan være sikker på, at hvis det stod til skanderborgenserne af i dag at afgøre dette, ville fuldautomatiseringen sikkert allerede have været en kendsgerning. Men afgørelsen er lagt i andre hænder. Man følger baner, der er indpasset i et helhedsbillede – og det har vist desværre lange udsigter med automatikken for Skanderborg centrals vedkommende. Her er det stadig telefonistinderne, der svarer ved opkaldet – og det rummer trods alt den fordel, at telefonabonnenterne på jubilæumsdagen kan nå at sige »tillykke«, inden de beder om nummeret . . .«

— — —

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central rådede over 139 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central gik i gang med 182 ledninger.

Til belysning af den hidtidige udvikling kan anføres følgende abonnentantal og samtalemængder:

	1923	1940	1965
Abonentantal	370	477	1.208
Lokalsamtaler	425.000	730.000	1.961.000
Afgående mellembyssamtaler	156.560	225.000	600.000
Ankommende —	172.560	223.700	684.000

På Skanderborg manuelle central var i tiden op til automatiseringen 26 damer beskæftiget.

UNDERVISNING

● Diskussions- og mødeledelse

I marts måned er afholdt 4 kursus i diskussions- og mødeledelse i byerne Holstebro, Kolding, Aalborg og Aarhus.

De pågældende kursus blev afviklet over 5-7 gange à 3 timer med fuldmægtig O. Knudsen, telefoningeniør K. Vestergaard og inspektør Folmer Knudsen som trænere.

Deltagerne var hovedsagelig tillidsmænd fra C. O.

● Programmeret undervisning

I dagene 10. og 11. februar er der på Industrirådets foranledning afholdt en konference i København om programmeret undervisning. Der var ca. 50 deltagere fra et omtrænt lige så stort antal firmaer. Fra selskabet deltog overstationsmontør E. Jonathanson og fuldmægtig C. Duelund.

Konferencens formål var at få tilvejebragt et så alsidigt billede af den nævnte undervisningstekniks værdi for den interne uddannelse og træning som muligt. Professor, dr. phil. K. B. Madsen, Danmarks Lærerhøjskole, talte om den historiske og psykologiske baggrund for programmeret undervisning, og Mr. Jens Arup, U. S. Industries Inc., London, redegjorde for opbygningen af forgrenede programmer og de indhøstede erfaringer med disse. Endvidere talte chefen for Institut for Programmerad Undervisning i Göteborg, magister Lennart Parknäs, om nye perspektiver i undervisning samt lineære programmer. Samtidig blev konferencens emne belyst gennem diskussioner og gruppearbejde, og det

fremgik heraf, at det kun var ganske få virksomheder, der havde taget programmeret undervisning i anvendelse i den interne uddannelse, og det må nok erkendes, at den endnu befinder sig på forsøgsstadiet.

Det kan endvidere anføres, at konference-deltagerne stort set viste positiv interesse for programmeret undervisning og var interesseret i at følge udviklingen, men på den anden side var man også opmærksom på »bagsiden af medaljen«. Det var således en almindelig opfattelse, at anskaffelse af indlæringsmaskiner til forgrenede programmer kunne være en for hård belastning af et budget, ligesom det blev diskuteret, om et program kunne stå alene, eller om der samtidig burde være lærebøger eller opslagsbøger.

Et spørgsmål, som ligeledes var af stor interesse, var fremskaffelse af relevante programmer, hvad enten man ville købe et færdigt program, eller om den pågældende virksomhed selv fremstillede et program. Køb af et program ville i de fleste tilfælde medføre en oversættelse og en eventuel omredigering, idet programmerne enten var af engelsk eller amerikansk oprindelse. Med hensyn til selv at fremstille et program har vi jo lidt erfaring, og vi ved, at det kan være dyrt, selv om alt er relativt. Alene dette at skulle trække særligt kvalificerede medarbejdere ud af det daglige arbejde kan have sine vanskeligheder.

Det var derfor et ønske fra konferencens deltagere, om der kunne etableres et organ med henblik på fremskaffelse af programmer til fælles brug for interesserede virksomheder.

INITIATIVGRUPPERNE

Initiativgruppe NORD:

Orienteringsmøder for telefonister og centralbestyrere ved 3-sidede centraler

Den nordjydske initiativgruppe har afholdt orienteringsmøder i Løgstør, Thisted og Nykøbing, hvor Trafikafdelingen – repræsenteret ved overingeniør O. H. Giese og fuldmægtig J. Bursche – fortalte om årsagerne til automatiseringen samt om personalets vilkår ved automatisering herunder hjælp til omskoling til andet erhverv, fortrinsvis kontorfaciliter; det blev tydeligt understreget, at man ikke kunne sige generelt, hvad uddannelse man ville tilbyde; meget afhang af de lokale forhold og derfor tog man hver by for sig, ligesom man også ville tage hensyn til personalets ønsker om uddannelse, hvor det var muligt.

Fra nordjydske distrikt redegjorde afdelingsingeniørerne H. Garkier og J. C. Selchau for distriktets planer vedrørende automatiseringen, bl. a. den »køreplan«, man har for de første 4 år. Det blev kraftigt understreget, at det eneste, der er nogenlunde sikkert, er det første år, altså 1965; jo længere vi ser fremad, des mere usikre er tallene. Mange faktorer spiller ind, bl. a. leveringsfristerne for det materiel, vi skal bruge. Foredraget var ledsaget af tegninger og lysbilleder, som viste glimt fra centraler før og efter en automatisering.

Efter foredragene var der fælles kaffebord, hvor der blev stillet spørgsmål, der besvarede af de nævnte personer.

Til mødet i Løgstør den 9/3 1965 deltog 32 personer, i Thisted den 16/3 deltog 35 og i Hjørring den 23/3 var der 90 deltagere.

J. Fleckner.

Initiativgrupperne:

Initiativgruppevalgene er nu overstået, og valgmøderne giver anledning til følgende notater:

I-grupperne. Spørgsmål om, hvad initiativgrupperne egentlig er, dukker stadig op. Det må vel derfor være på sin plads at nævne, at der findes 4 initiativgrupper, nemlig »Nord«, »Syd«, »Vest« og »Øst«. Hver gruppe ledes af 3 medlemmer, 1 valgt af arbejderstyrken, 1 valgt af centraltjenesten (telefonister og centralbestyrere) og 1 valgt af kontor- og administrationstjenesten. Til at koordinere arbejdet i grupperne findes et sekretariat, der er fælles for grupperne, og som består af 1 medlem udpeget af CO (for tiden kontroltelefonist frk. Anny Jensen, Kolding), 1 medlem udpeget af kontor- og administrationstjenestens personaleforeninger (for tiden overassistent fru Rigmor Jensen, Aalborg) og 1 medlem udpeget af selskabet (for tiden fuldmægtig O. Knudsen, Aarhus).

I-grupperne skal ifølge beslutning – truffet af samarbejdsudvalget – påtage sig opgaver af samarbejdsforbedrende karakter. Den praktiske udførelse af disse opgaver deler sig i

1) Forsøg på at løse konkrete problemer på arbejdspladserne og 2) Arrangement af foredrag og diskussioner.

Tilsvarende oplysninger har tidligere været givet i T. E., men spørgsmål ved forskellige lejligheder kunne tyde på, at der er behov for at skrive det nok engang ...

Information: Der fremsættes stadig ønsker om bedre information – besked om flere detaljer og i større omfang besked *forud* for det, der skal ske. Man mener, at et hyppigt udkommende informationsorgan med f. eks. udgivelse på bestemt ugedag vil have gode muligheder for ved siden af »Tjenstlige Efterretninger« at kunne løse denne opgave, og ser hen til udsendelsen af f. eks. en ugeavis.

Tilslutningen. Mange steder har deltagelsen til valgarrangementerne været god, enkelte steder særdeles god, men desværre også enkelte steder særdeles dårlig.

Hvorfor svinger tilslutningen så meget, og hvorfor kan den svigte?

Manglende information? Næppe. Eksempelvis har hver centralbestyrer fået brev, men trods det mødte kun få.

Manglende problemer? Det lyder usandsynligt. Selv om vi nok skal passe på ikke at råbe så meget op om problemer, at vi selv skaber dem, *er* der dog sikkert problemer på arbejdspladserne rundt omkring, hvor så mange forskellige mennesker beskæftiges. Enkelte steder *er* der dog ingen problemer. Ved et udmærket møde i Skive blev det fra alle sider bedyret, at man her overhovedet ikke havde samarbejds-mæssige problemer! Det var meget opmuntrende at høre. (Man ville dog gerne have arrangeret foredrag o. l.).

Vil man ikke »ind i noget«? Eller er man bange for hinanden? Hvis dette er årsagerne, er der hertil at sige, at man bør støtte det arbejde, der gøres af I-grupperne. Det udføres ikke med skumle bagtanker, hverken fra selskabets eller gruppernes side. Vi er kun interesseret i at gøre en indsats for godt samarbejde i alles interesse. Vi er ikke en »spionring« (hvad der virkelig har været ymtet om), og vi giver os ikke af med politik. Skal vi endelig sammenlignes med noget, skulle det hellere være med »Røde Kors«, der jo søger at yde hjælp, hvor den tiltrænges, på tværs af grænser og politisk opfattelse.

Hvis De efter dette mener, I-grupperne har nogen berettigelse, så slut op om de arrangementer, de nye grupper i den kommende tid vil ofre arbejde på at arrangere, og selskabet vil bekoste. Og har De problemer, så kom frem med dem. Vi har forbindelseslinierne til ledelsen i orden og håber også, at linierne ud til de enkelte er i orden efter kontaktgruppevalgene i de enkelte byer.

Valgmetoder. Det kunne ikke falde os ind at påstå, at den nu praktiserede valgmetode er den eneste rigtige og mest retfærdige. Ved den nu benyttede fremgangsmåde har alle, der ville møde, fået lejlighed til at stemme. Det syntes vi var en fremgang i forhold til de første valg, hvor der blev udpeget et antal stemmeberettigede. Men har De bedre forslag til valgene i 1966-67, så kom frem med dem. Og helst i god tid forinden.

Filmen »Af mit liv og min tid«. I-grupperne har haft stor glæde af filmen ved valgarrangementerne og har modtaget mange rosende ord undervejs. Disse overbringes herved til rette vedkommende.

Forskellige steder er vi blevet opfordret til at vise filmen igen og vil søge at finde lejlighed dertil.

Pensionisterne. På et ret sent tidspunkt blev vi opfordret til også at invitere vore pensionister med. Vi nåede det i nogle byer, og det vakte så stor glæde blandt pensionisterne i disse byer, at vi vil bestræbe os på at huske alle ved senere arrangementer.

— — —

Med venlig hilsen og på gensyn.

O. Knudsen

Initiativgruppe ØST:

Initiativgruppen for østjydske distrikt er nu valgt og kom til at bestå af følgende:

Konstruktør Ib Severinsen, Århus (formand)
 (Suppleant: Portner O. Simonsen, Århus)
 Centralmekaniker Reif Clemmensen, Århus
 (Suppleant: Overmontør Robert Laursen, Horsens)
 Kontroltelefonist frk. Ingrid Madsen, Viborg
 (Suppleant: Kontroltelefonist fru A. Henningsen, Horsens)

Kontaktgrupperne fik følgende sammensætning:

Grenå	Overmontør Knud Udsen
Horsens	Overmontør O. Christensen Kontroltelefonist fru A. Henningsen Overassistent fru E. Johansen
Randers	Telefonformand H. Lybæk Hansen Centralbestyrer fru Inge Hauge, Øster Tørslev Tegner V. Brovil
Silkeborg	Overmontør O. Kramer Telefonvikar fru E. Dittmann Telefonmester H. Bagger
Viborg	Overmekaniker M. Nielsen Telefonist fru Marie Christensen Telefonmester H. Mogensen
Århus	Centralmekaniker R. Clemmensen Centralbestyrer fru A. Jacobsen, Hadsten Konstruktør I. Severinsen

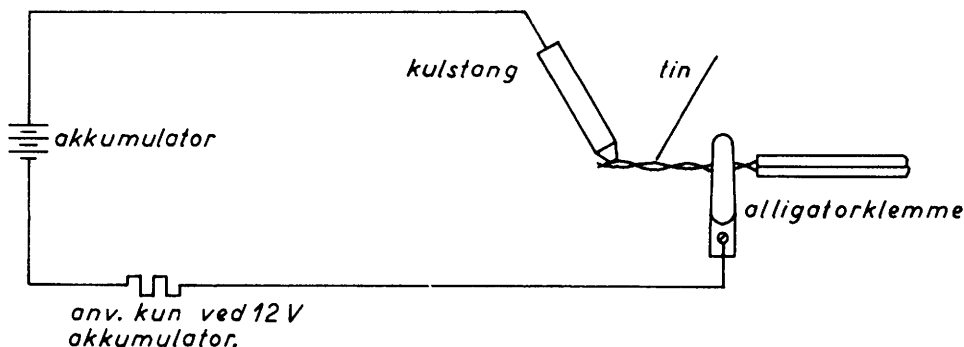
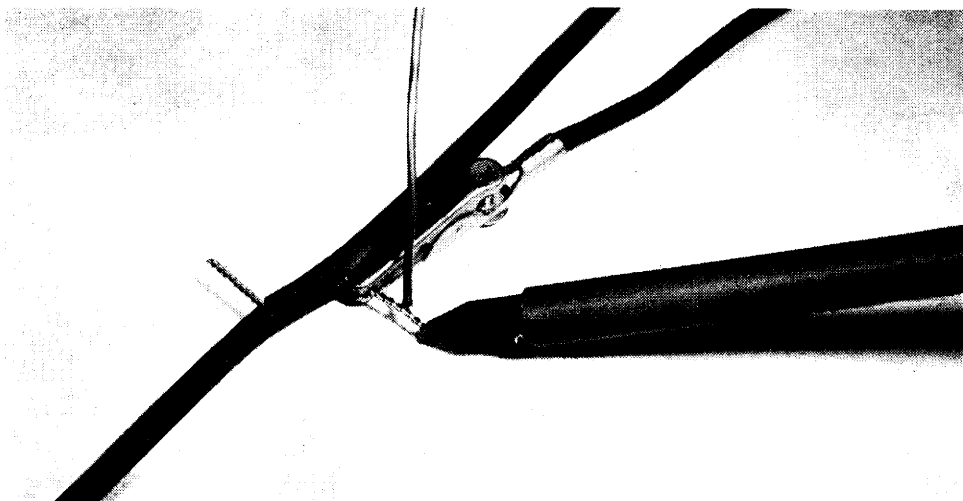
Ib Severinsen.

LODDENYT

For tiden udføres der af kontoret for abonnentmateriel forsøg med en ny loddemetode.

Ved den nye metode anvendes en kulstang som varmfremkaldende element, og kulstangen kræver ingen forudgående opvarmning. Varmen til lodningen opstår ved kullets berøring med loddestedet, og man undgår herved »koldlodninger«, idet lodning først kan foretages, når »loddestedet« kan smelte tinnet. Driftsspænding ca. 6 V, driftsstrøm 7–10 A og loddetid 1–5 sek.

»Loddeblyanten« er tænkt anvendt, hvor man er henvist til at anvende MOX-loddebolt, og forsøgene er da også i første omgang udført i tilslutning til fejlrettervognenes akkumulatorbatteri, og anvendes i øvrigt som vist på billede og skitse.

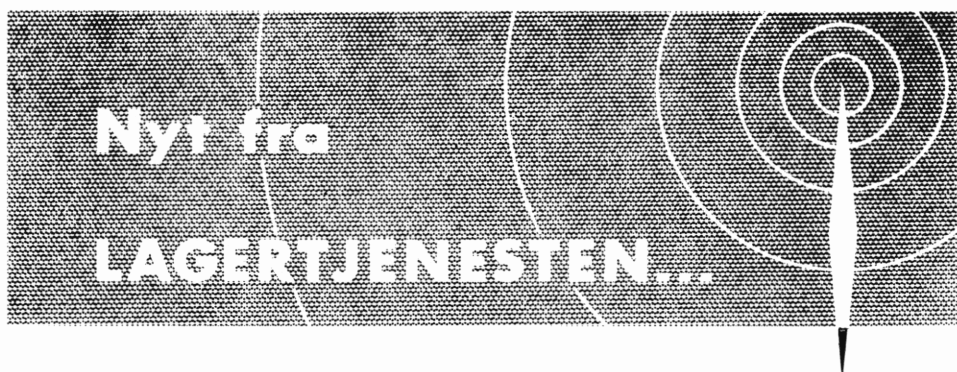

»Loddeblyanten« har ikke fundet sin endelige udformning, men er i øjeblikket forsynet med ca. 10 m ledning og stikkontaktprop for tilslutning til bilens akkumulatorbatteri.

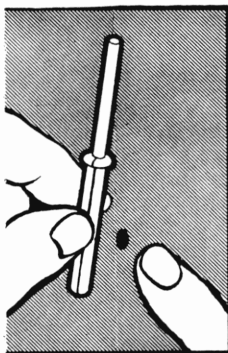
»Loddeblyanten« har allerede vist sig særdeles anvendelig ved splidsning af feltkabler, idet kulstangen ikke, som MOX-bolten, er varm, når man »går« i stangen for at udføre sidste lodning. Ved splidsning af PET-kabler er faren for svidning af evt. andre PET-kablers isolation elimineret.

Metoden kan naturligvis også tages i anvendelse på andre områder, og med f. eks. tørbatterier som spændingskilde skønnes det, at en lodning kan foretages for ca. 10 øre. Metoden kan i en sådan udformning f. eks. anvendes af fejlrettere, der af og til har brug for at benytte loddebolt.

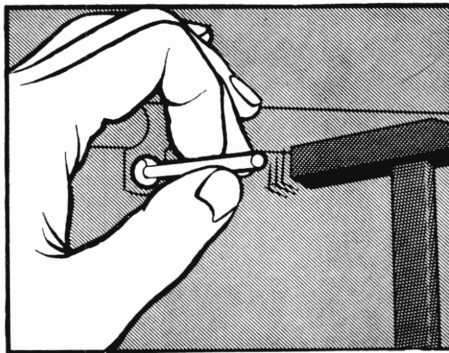
F. Ellerbæk.

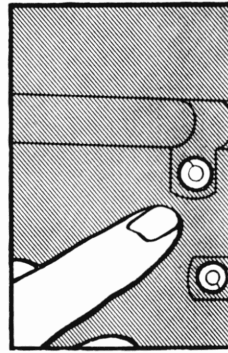
Nyt materiel: PLØKKE

Hul bores i den på posen anførte diameter.

Den tynde ende af pløkken slås ind i hullet på samme måde, som et søm fæstnes.

Den tynde del slås ned i højde med pløkkens hoved.

Pløkken kan anvendes som fastgørmingsmiddel i alle materialer – hårde eller bløde.

Pløkker, mur- plastic
4,5 × 18 mm
Kat. nr. 15 03910

Pløkker, mur- plastic
4,5 × 25 mm
Kat. nr. 15 03920

Pløkker, mur- plastic
4,5 × 30 mm
Kat. nr. 15 03930

Pløkkene leveres i poser à 200 stk.

BLAND E MEDDELELSER

● Udvidelser af manuelle centraler

Bording		20 lokalnumre:	351- 370
Galten		50 - :	351- 400
Hinnerup		40 - :	401- 440
Hørning		50 - :	401- 450
Solbjerg		40 - :	460- 499
Svenstrup		40 - :	561- 600
Vejle		100 - :	6701-6800
Vraa		40 - :	461- 500

Desuden er *Herning* central udvidet med 3 nøgleløse ekspeditionspladser nr. 37-39 og 100 lokalnumre: 5601-5700, og *Thisted* central er udvidet med 3 nøgleløse ekspeditionspladser samt 100 lokalnumre: 2301-2400.

● Nedlagte centraler

Pr. 1. februar 1965 er *Belle* central nedlagt; 1 abonnent blev overflyttet til *Daugaard* central og de øvrige 34 abonnenter til *Stouby* central.

I forbindelse med Brønderslev centrals automatisering den 13. februar 1965 blev *Øster Brønderslev* central nedlagt. Der blev samtidig igangsat en automatisk central i *Øster Brønderslev*, og den fungerer ledningsmæssigt som en selvstændig centralenhed, men i centralteknisk henseende er den at opfatte som en del af Brønderslev automatcentral omfattende 200 numre, der er flyttet ud og placeret i *Øster Brønderslev*. Samtlige abonnenter i Brønderslev og *Øster Brønderslev* optages i telefonbogen under Brønderslev.

I forbindelse med automatiseringen af *Ebeltoft* central den 29. januar 1965 blev

abonnenterne i *Draaby* indført til *Ebeltoft*, og *Draaby* central var dermed nedlagt.

● Overtagelse af statstelefonområder

I henhold til overenskomst mellem Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet og Jydsk Telefon-Aktieselskab overtager selskabet statstelefonområderne *Hviding* og *Vestervedsted* den 16. marts 1965 og *Roager* den 29. april 1965. De overtagne områder omfatter følgende abonnenter: *Hviding* 131, *Vestervedsted* 168 og *Roager* 147 abonnenter, i alt 446 abonnenter. Under *Vestervedsted* centralområde hører øen *Mandø*.

Samtidig med overtagelsen idriftsættes nye automatiske centraler i *Vestervedsted* og *Roager*. *Hviding* central nedlægges og abonnenterne tilsluttes automatcentralen i *Vestervedsted*.

● Automatiseringer

I *Kalvslund* og *Vestervedsted* idriftsættes i marts nye automatiske centraler den 4. og 16. marts. De nye centraler har følgende nummerserier: *Kalvslund* 3 70 00-3 70 99, *Vestervedsted* 4 50 00-4 53 99. Begge centraler hører til *Ribe* nummerområde med kaldenummer 054. Den 30 marts idriftsættes yderligere en central i dette område, nemlig *Skallebæk*.

Af bycentraler overkobles i marts *Skanderborg* (13/3) med udstyr for 1600 abonnenter.

I april måned 1965 ventes de nye automatiske centraler af *Kirk-fabrikat* i *Femmøller* og *Grønsfeldt* idriftsat, og desuden *Jernvedlund* (13/4), *Gredstedbro* (23/4) samt *Roager* (29/4).

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. januar 1965 er:

Overassistent Bjarne Ravn Rasmussen forflyttet til Ekspeditionskontoret i Kolding.

Tegner i 9. lkl. Poul Henning Olsen bevilget 1 års orlov.

Juniorkontoristerne fru Karin Bramstrup, frk. Bente Michaelsen og frk. Birgit Nicolajsen ansat som assistenter i 2. lkl.

Fra 4. januar 1965 er:

Laszlo Juhasz ansat som honorarlønnet tegner i 9. lkl.

Fra 6. januar 1965 er:

Per-Henrik Magnusson antaget som honorarlønnet assistent i 9. lkl.

Fra 14. januar 1965 er:

Assistent i 9. lkl. fru Bente Vind bevilget 1 års orlov.

Fra 1. februar 1965 er:

Overassistent Vagn Petersen forflyttet til Østjyske Distrikt, Teknisk kontor.

Assistent i 9. lkl. fru K. Fenger Lassen og kontorassistent i 9. lkl. fru Hanne Bente Jørgensen afskediget efter ansøgning.

John Ruhe Sørensen antaget som honorarlønnet assistent i 9. lkl.

Juniorkontorist Hanne Reiche ansat som assistent i 2. lkl.

Nordjyske Distrikt

Fra 28. januar 1965 er:

Assistent i 2. lkl. fru Jytte Knudstrup, Ekspeditionskontoret i Aalborg, bevilget 1 års orlov.

Vestjyske Distrikt

Fra 1. januar 1965 er:

Juniorkontorist frk. Annelise Trankjær, Ekspeditionskontoret i Holstebro, ansat som assistent i 2. lkl.

Trafiktjenesten

Fra 1. januar 1965 er:

Telefonist fru I. E. Christensen, Herning, bevilget afsked efter endt orlov.

Telefonist fru Kirsten Hessellund, Skive, udnævnt til kontroltelefonist i 9. lkl.

Den 30. januar 1965 er:

Pens. forstanderinde frk. Anna Jensen, Aalborg, afgået ved døden.

Fra 1. februar 1965 er:

Kontroltelefonist i 9. lkl. frk. Ingeborg Danielsen, Vejle, efter ansøgning forflyttet til Kolding.

Nattefonist fru Rita Aase Pedersen, Aarhus, udnævnt til kontroltelefonist ved nattjenesten i lkl. 9A, og nattefonist frk. Karen Viktoria Ebbesen, Herning, udnævnt til kontroltelefonist i 9. lkl.

Telefonist fru Elsi Karen Sørensen, Herning, bevilget 1 års orlov.

Månedslønnet dagvikar frk. Bente Krarup Rzepka, Herning, afskediget efter ansøgning.

Fra 13. februar 1965 er:

Forstanderinde i 18. lkl. frk. Kirsten Frænde, Brønderslev, forflyttet til Aarhus som inspektrice, og kontroltelefonist i 9. lkl. frk. Jenny Elly Christensen, Brønderslev, forflyttet til Hjørring – i forbindelse med Brønderslev centrals overgang til automatisk drift.

Fra 1. marts 1965 er:

Telefonist fru Else Grethe Gravesen, Vejle, udnævnt til kontroltelefonist.

Månedslønnet dagvikar fru Henny Friis, Ribe, afskediget efter ansøgning ved centralens automatisering.

Fra 21. marts 1965 er:

Månedslønnet dagvikar fru Else Mikkelsen, Herning, bevilget afsked efter endt orlov.

Fra 1. april 1965 er:

Kontroltelefonist i 9. lkl. fru Rigmor Magdalene Sørensen, Thisted, efter ansøgning forflyttet til Aarhus.

Telefonist fru Marie Bæk Jensen, Thisted, udnævnt til kontroltelefonist.

Landcentraler

Den 28. januar 1965 er:

Centralbestyrer fru Maren Snebæk, Bjerregrav, afgået ved døden.

Den 21. februar 1965 er:

Centralbestyrer frk. Alma Nielsen, Halling, afgået ved døden.

Den 27. februar 1965 er:

Centralbestyrer fru Ragna Jensen, Jædrup, afgået ved døden.

Teknisk tjeneste

Fra 5. december 1964 er:

Telefonarbejder Jørgen Andersen, Viborg, forflyttet til Randers.

Fra 14. december 1964 er:

Mekaniker i 10. lkl. Günter Dall, Frederikshavn, forflyttet til Aalborg.

Fra 1. januar 1965 er:

Telefonmestrene Villy Jensen, Esbjerg, Hans Nielsen, Hobro, Otto Mønning, Horsens, S. V. Sørensen, Kolding, og E. Heilsberg, Aarhus, udnævnt til telefonmestre i 21. lkl.

Telefonovermekaniker Søren Bank Pedersen, Aarhus, udnævnt til telefonmester i 18. lkl. Formand Henry Pedersen, Aarhus, overmontørerne Helmuth S. Pedersen, Silkeborg, Carlo Chr. Christensen og Carl Chr. P. Jensen, Aalborg, samt Mogens Paulsen, Aarhus, udnævnt til telefonformænd i 15. lkl.

Overmekanikerne Svend Aage Poulsen, Esbjerg, Kurt Johansen, Hobro, Børge Schot-Nielsen, Holstebro, Svend Aage Pedersen, Skive, Knud Frederiksen, Carl Chr. Iversen, Henning E. Kortsen, Hans Peter Laursen, Harry M. Laursen, Knud Gjøske Petersen og Carl E. M. Torrild, Aarhus, udnævnt til telefonovermekanikere i 15. lkl.

Overstationsmontørerne Helge Brask Jensen, Horsens, Bent Brun Kristiansen, Silkeborg, og Karl Georg Schmidt, Varde, udnævnt til overstationsmontører i 15. lkl.

Distriktsmontørerne Tage Rosenquist Nielsen, Hammel, Harry Nielsen, Hjørring, Ejvind K. Jensen, Lemvig, Ludvig Chr. Jensen, Ribe, Ernst Sørensen, Ringkøbing, Henning K. Andresen, Silkeborg, P. S. Jensen, Skive, Ejgil Nielsen, Struer, Erik Damm Pedersen og

Alfred Emil Østergaard, Vejle, Peter Brun Nielsen, Aars, samt overmontør Herman Jacobsen, Randers, udnævnt til distriktsmontører i 12. lkl.

Stationsmontør Knud Gosvig Nielsen, Aarhus, udnævnt til overstationsmontør i 12. lkl. Mekanikerne Bent Rasmussen, Horsens, Aage Glargaard, Vejle, Egon L. Eskildsen, Bent E. Hovgaard, Svend Melgaard, Jørgen Mortensen, Poul S. Mikkelsen og Kai Erik Sørensen, Aarhus, samt stationsmontør Kaj V. Christensen, Aarhus, og distriktsmontør Gunner Storm, Aarhus, udnævnt til overmekanikere i 12. lkl.

Overmontørerne Hans Jessen Bendorff og Svend Krabsen, Esbjerg, H. G. Engell, Frederikshavn, Willy Qvist, Horsens, Frits Kjærsgaard Christensen, Kolding, Knud Dam-Poulsen, Thisted, Kaj Christensen, Aalborg, Svend Erik Asmussen, Levin H. Damsgaard og Kaj E. Jensen, Aarhus, samt distriktsmontørerne Hakon C. Ginnerup, Horsens, og Peter Nielsen, Laasby, udnævnt til overmontører i 12. lkl.

Overmontør Georg E. Kristensen, Hurup, udnævnt til distriktsmontør i 10. lkl.

Overmontør Pr. V. Sørensen, Aarhus, udnævnt til stationsmontør i 10. lkl.

Telefonmontørerne Ole R. Andersen, Brædstrup, Arne Thor Skovbo, Silkeborg, og Ib Østergaard, Aalborg, udnævnt til stationsmontører i 10. lkl.

Telefonmontør Søren L. Sørensen, Dybvad, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Mekaniker H. Metze, Aarhus, udnævnt til mekaniker i 10. lkl.

Mekanikeraspiranterne F. B. Christensen, Aalborg, samt Jørn R. Frederiksen, Sv. Aa. Hededal, Søren A. Johansen, Per Olesen, Bjarne Raaskov Pedersen og Boris Therkildsen, Aarhus, ansat som mekanikere i 10. lkl.

Snoreassistenterne Karen M. Hansen, Randers, samt Anny Harrit og Else M. T. Madsen, Aarhus, udnævnt til snoreassistenter i 9. lkl.

Lagerarbejder L. Pedersen, Aarhus, udnævnt til lagerekspedient i 7. lkl.

Telefonarbejderne Erik Andersen, Herning, P. Bregner Carlsen, Skive, samt P. Lund Christensen, L. Bøgh Johansen og B. L. Nielsen, Aarhus, forfremmet til telefonmontører i 7. lkl.

Telefonarbejder Viggo Thestrup Schmidt, Vejle, bevilget 1 års orlov.

Telefonarbejderaspiranterne Svend E. Madsen, Ringkøbing, Carl B. Jensen, Roslev, Svend Jensen, Skive, samt P. M. Dittmer og Poul E. Sørensen, Videbæk, ansat som telefonarbejdere i 3. lkl.

Lagerarbejderaspirant Leif Østergaard, Aarhus, ansat som lagerarbejder i 3. lkl.

Den 5. januar 1965 er:

Overtelefonmester Aage Jensen, Aalborg, afgået ved døden.

Fra 15. januar 1965 er:

Mekaniker i 10. lkl. Frits M. Sørensen, Aarhus, forflyttet til Frederikshavn.

Fra 1. februar 1965 er:

Telefonmester Erik Vind Jensen, Aalborg, udnævnt til telefonmester i 21. lkl.

Formændene Vilhelm Lystrup Eriksen, Horsens, og Elers M. Kristensen, Randers, samt overmontør August Pedersen, Herning, afskediget efter ansøgning og med pension.

Mekaniker N. E. K. Damm, Kolding, udnævnt til overmekaniker i 12. lkl.

Overmontørerne Preben Lykke, Randers, og K. E. Andersen, Aalborg, samt distriktsmontør J. Hansen, Skjern, udnævnt til mekanikere i 10. lkl. Hjemstederne ændres samtidig til Aarhus, Aarhus henholdsvis Silkeborg.

Telefonmontør Johan Terp Olesen, Ribe, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Telefonmontørerne A. Damgaard og Knud Larsen, Horsens, udnævnt til mekanikere i 10. lkl.

Mekanikeraspirant Knud V. Balken, Aarhus, ansat som mekaniker i 10. lkl.

Telefonmontererne Viggo Andersen, Ebeltoft, Ole Sørensen, Esbjerg, og P. B. Christensen, Aarhus, udnævnt til mekanikere i 7. lkl. Viggo Andersens hjemsted ændres samtidig til Aarhus.

Mekaniker i 7. lkl. Frank Aagaard Nielsen, Aarhus, ansat som tjenestemand.

Telefonarbejderne Ole Winther Jørgensen, Kolding, E. Andersen, Bent Hansen og H. Sørensen, Randers, samt W. Pedersen, Aars, udnævnt til mekanikere i 7. lkl. De fire førstnævnte ændrer samtidig hjemsted til Aarhus.

Telefonarbejderaspirant Richardt Bent Pedersen, Skive, ansat som telefonarbejder i 3. lkl.

Den 10. februar 1965 er:

Pens. distriktsmontør Martin Nielsen, Randers, afgang ved døden.

Fra 15. februar 1965 er:

Telefonarbejder F. N. Hansen, Randers, afskediget efter ansøgning ved udløbet af orlov.

Bagsidebilledet:

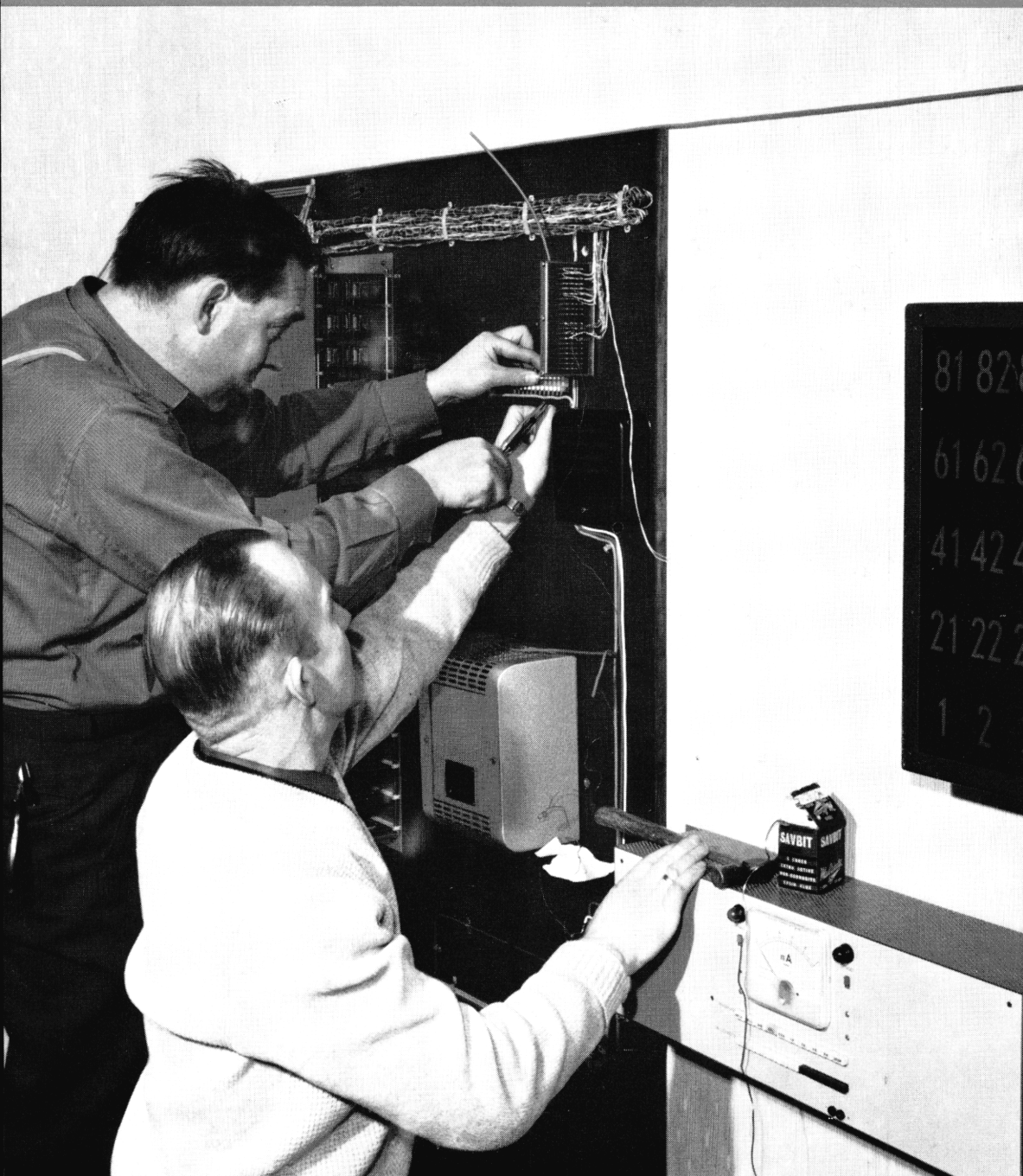
Tobrud på lagerpladsen, Aarhus.

D. H. Zinn

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

APRIL 1965 – NR. 113

19. ÅRGANG NR. 113
APRIL 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4400 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

To mekanikere fra Jydsk Telefon
er her i gang med montering af
Aarhus Taxa's nye kaldeankæg,
der for nylig blev indviet og sam-
tidig omtales i TV's Aktuelt.

INDHOLD

Ring før De graver	75
Telefonstangen blev hans redning	78
Af ulykkesstatistikken 1964	80
Fotoklubben	82
Klip fra aviser	83
100 års samarbejde i telekommunikation ..	84
Undervisning	85
I-gruppe Nord	86
Blandede Meddelelser	87
Personalia	88
Velfærdsstat 1850	91

Hver gang et graveredskab forårsager brud på et kabel rammes det telefon- eller el-selskab, som ejer kablet, og desuden rammes det forsikringsselskab, som skal betale erstatningen. Men herudover rammes samfundet i almindelighed, fordi nogle af dets nervetråde rykkes itu, og generne for samfundet veksler fra tilfælde til tilfælde imellem yderpunkterne, der kan udtrykkes ved det ubejlelige og det katastrofale. Antallet af jordkabelbeskadigelser er desværre i stigt, og i et nyt forsøg på at dæmme op for denne udvikling har landets »kabel-ejende virksomheder« (Danske Elværkers Forening, Fyns kommunale Telefonselskab, Københavns Telefon-Aktieselskab, Post- og Telegrafvæsenet samt Jydsk Telefon-Aktieselskab) i et oplag på 50.000 eksemplarer netop udsendt en ny brochure, »Samfundets nervetråde«, til de erhvervsdrivende i hele landet, som har særlige forudsætninger for effektivt at medvirke til nedsættelse af kabelskade-antallet – det er f. eks. arkitekter, rådgivende ingeniører, landinspektører og rørleggermestre.

Brochuren er tillige tilsendt redaktionen landet over ledsaget af nedenstående beskrivelse af kabelskade-problemet. Beskrivelsen gengives her til læsernes orientering.

RING FØR DE GRAVER

Det kan koste dyrt – endog menneskeliv – at lade være!

Beskadigelserne af jordkabler ved at blive et samfundsproblem

Det årlige antal beskadigelser af jordkabler til telefon og elektricitet har nu passeret 10.000 og stiger stadig.

De direkte reparationsudgifter er nået op på omkring 3 millioner kr. årligt, men også de vokser fortsat.

En samlet opgørelse af de driftstab, som beskadigelserne forårsager, er uigennemførlig, men givetvis drejer det sig om betydeligt større beløb end reparationsudgifterne, og lige så givet rammer disse driftstab *forbrugerne* i langt højere grad end »kabel-ejerne« (telefon- og elforsyningsselskaberne).

Til de driftstab, som kan opgøres i rede penge, kommer de gener og den risiko, som kabelbeskadigelserne i reglen påfører helt sagesløse, og som i visse tilfælde kan være af yderst alvorlig art. Er det pludselig umuligt at ringe efter læge, ambulance, brandvæsen eller politi, eller afbrydes pludselig strømforsyningen til et hospital, kan der selvsagt opstå regulære katastrofe-situationer, og menneskeliv kan gå tabt.

Det er et dystert træk i det moderne samfund, der her drages frem, men fremstillingen er desværre korrekt, siger landets fem store »kabel-ejende virksomheder«, Danske Elværkers Forening, Fyns kommunale Telefonselskab, Jydsk Telefon-Aktieselskab, Københavns Telefon Aktieselskab og Post- og Telegrafvæsenet. Beskadigelserne af jordkablerne *er* ved at blive et samfundsproblem!

Den moderne tekniske og økonomiske udvikling har medført, at der landet over

PAS PÅ
telefonkablerne
når der graves

lægges et stedse tættere net af telefon- og el-kabler tæt under jordoverfladen, men der udfoldes også stedse mere omfattende bestræbelser fra kabel-ejernes side på at beskytte og afmærke kablerne og deres placering – man afmærker med mursten, betonsten, flangejern eller gule plasticbånd, men uafmærkede kabler findes også. Hvor kabel-ejerne i tide får besked om gravearbejder i kabelområder, giver de oplysninger om kablernes placering eller fører tilsyn med arbejdets udførelse.

Alligevel er altså antallet af jordkabel-beskadigelser stigende -- øjensynligt fordi alt for mange glemmer (eller »glemmer«) at skaffe sig oplysning om kablernes beliggenhed, før de begynder at grave i jorden. Gravkøer og lignende har ansvaret for hovedparten af beskadigelserne, men selv håndværktøj kan beskadige kabler; blot ved at stikke en greb eller en spade i jorden *kan* man komme galt afsted.

Nogle eksempler kan nævnes:

Ved et hakkeslag blev et kabel, beskyttet af dæksten, afbrudt ved Virum station. Resultat: 300 centralledninger var afbrudt i 16–28 timer. Reparationen kostede ca. 5000 kr.

Ved Lyngby station rev en gravemaskine en rørledning over, ca. 2000 telefonabonnenter fik deres telefonforbindelse afbrudt, og reparationen kostede godt 20.000 kroner.

Et stik med en greb beskadigede et 200-pars kabel i en rørledning i Kastrup Lufthavn. Beskadigelsen lammede i flere timer forbindelserne til radiofyrt og flyvekontrol m. v. – en yderst alvorlig situation.

Et trykluftbor ødelagde en ledning i Holmens Kanal i København. Ca. 1000 telefonabonnenter, deriblandt Det kongelige Teater og store erhvervsvirksomheder, var uden telefonforbindelse i to døgn.

På Fyn afbrød et spadestik en telefoncentrals forbindelse med omverdenen i 8 timer. Sammesteds afbrød en gravemaskine Svendborgs og Sydhavsøernes forbindelse med det øvrige land i 4 timer.

Disse tilfældigt valgte eksempler er langt fra de alvorligste, man kender. Man *kan* komme meget galt afsted – og senere andre på det alvorligste.

Beskadiges et stærkstrømkabel, kan der opstå livsfarlige situationer for skadevolderen, og der står i hvert fald penge på spil – ofte andres, altid skadevolderens egne.

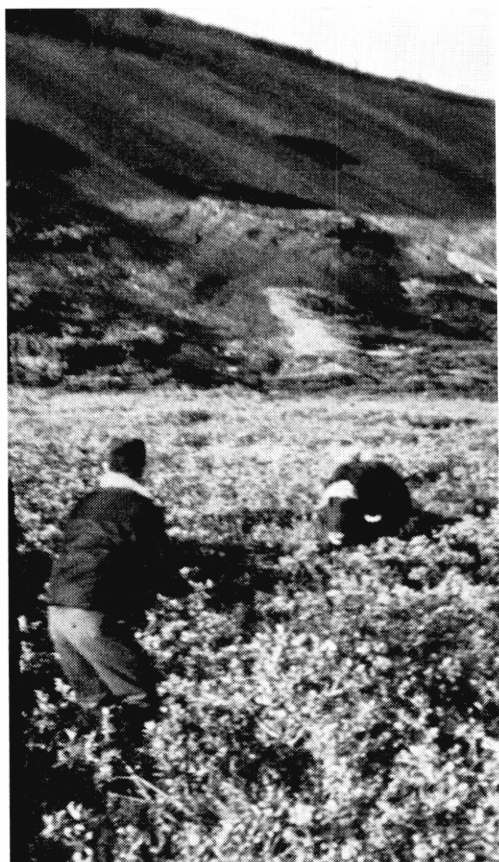
Kabel-ejerne vil altid kræve udgifterne til reparationer refunderet, men de arbejder nu på at få mulighed for også at få dækning for de driftstab, de lider, og tilsvarende krav må ofte forventes fra de udenforstående, som påføres driftstab eller anden gene.

I nogle tilfælde dækker vel skadevolderens ansvarsforsikring, men har vedkommende ikke i forvejen – og i tide – anmeldt sit gravearbejde til elværk og telefonselskab samt Post- og Telegrafvæsenet, er det langt fra givet. Desuden er der bestræbelser i gang på at få indført bestemmelser om en selvrisko i denne forbindelse.

Det kan altså blive en dyr affære at beskadige jordkabel, og man kan blive skyld i ulykker, som penge ikke kan råde bod på.

I et forsøg på at dæmme op for denne mere og mere betænkelige udvikling og at skabe forståelse for det samarbejde, som er det eneste effektive middel mod den, udsender Danske Elværkers Forening, telefonselskaberne og Post- og Telegrafvæsenet i disse dage et halvt hundredetusinde brochurer, *Samfundets nervetråde*, til erhvervsdrivende landet over, som har særlige forudsætninger for at medvirke til at afværge beskadigelser af jordkabler – arkitekter, rådgivende ingeniører, landinspektører, gas-, vand- og kloakmestre m. fl., men opfordringen til at skaffe sig oplysning om eventuelle kablers placering, før man »går i jorden«, kan ikke rettes for eftertrykkeligt til for mange.

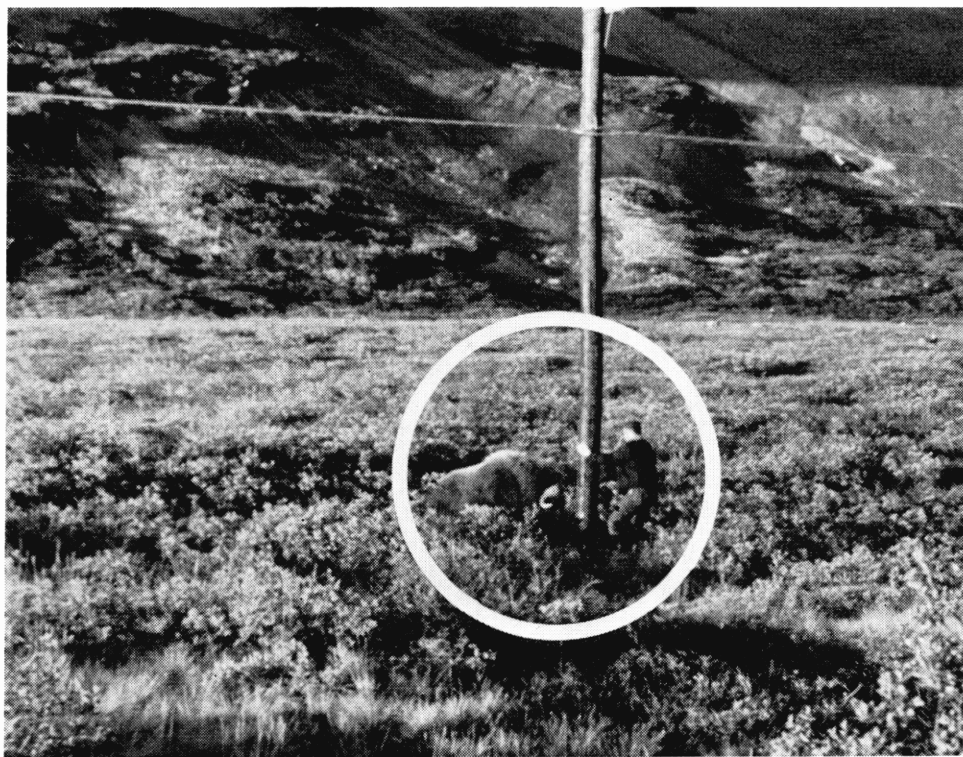
Det gælder for alle: Ring, før De graver! Ring til Deres elværk, til Deres telefonselskab og til Post- og Telegrafvæsenet. Det kan blive dyrt, ja, skæbnesvangert, at lade være.

Telefonstangen blev hans redning

Chancen for at tage »alle tiders billede« får de fleste fotoamatører kun én gang i livet – og da skal det nok passe, at det netop er en dag, hvor kameraet ikke er med, ikke er skudklar før for sent, eller hvor fotografen simpelthen bliver så betaget af situationen, at han glemmer at være fotograf. Overassistent Bonnesen fra Esso's aviation afdeling hører til de heldige, for hvem det er lykkedes at få trykket på udløseren i det rette øjeblik. Og når Tjenstlige Efterretninger har vist særlig interesse for Bonnesens optagelser, skyldes det, at en telefonstang var skyld i, at den forevigede situation endte godt.

Billederne, De ser her, viser en amerikaners ufrivillige leg med døden; kun en telefonstang forhindrede en rasende mos-

kusokse i at spidde en mand og bagefter hamre ham til jorden med sine klove, fortæller vor hjemmelsmand.

Episoden fandt sted på Grønland i umiddelbar nærhed af Søndre Strømfjord. En moskusokse, der sandsynligvis er blevet væk fra sin flok, havde fået den kedelige vane at strejfe omkring i flyvepladsområdet og ved den amerikanske base i nærheden. Med tanke på flyvetrafikken og oksens uberegnelige lune i omgang med mennesker forsøgte man imidlertid at lamme den ved at affyre bedøvelsespatroner mod den for så at kunne flytte den til et mere hensigtsmæssigt sted; men alle »kanyler« prellede af mod dens tykke pels. Folk med cowboyfortid forsøgte derpå at lassoe den, men også uden held. Og ind imellem fik de, der gik oksens vej for nær, at føle, at det ikke var dem, der bestemte. Fotografen var selv i største fare nogle dage før, disse billeder blev taget, og det eneste, der reddede ham, var en nylig erhvervet viden om, at moskusokser løber hurtigt lige ud og opad, men som følge af vægtfordelingen (med største parten på forbenene) langsomt nedad.

Manden på billederne – en amerikaner fra basen – så pludselig moskusoksen komme løbende imod sig i åbent terræn . . . det eneste, der kunne være tale om at »gemme sig« bagved inden for rækkevidde, var en telefonstang, og denne gik turen rundt om adskillige gange . . . men tålmodigheden var større hos mennesket end hos oxen, og efter 15 minutters forløb blev moskusoksen ked af legen og trak sig tilbage til sin ophøjede ensomhed.

(Billederne er venligst stillet til rådighed af Esso).

Af ulykkesstatistikken 1964

Da vi for to år siden foretog en sammenligning med uheldsoversigten fra året 1962 og den fra året i forvejen kunne en bedring konstateres, idet *antallet* af uheld var faldet med ca. 15 pct. – fra 71 til 59. I 1963 var der registreret 60 uheld, og fremgangen havde således holdt. Tallet fra 1964 er præcis det samme: 60 – omfattende 49 mænd og 11 kvinder. I de senere år har intet ulykkestilfælde medført dødsfald.

I sammenligningen 1962 kontra 1961 kunne med hensyn til *skadernes karakter* i endnu højere grad konstateres fremgang, idet antallet af sygedage var faldet med 40 pct. fra 1878 til 1107. I 1963 var uheldene øjensynlig af alvorligere karakter – de medførte 1566 sygedage og for 1964's vedkommende er dette tal stort set uændret: 1552 sygedage.

Fordelt på de forskellige personalegrupper tegner lineafdelingen sig for ca. 66 pct. mod 75 pct. året i forvejen. I fordelingen efter aldersgrupper var 20 under 30 år (ud af 521 ansatte i midten af 1964), 22 var mellem 31 og 40 år (ud af 743 ansatte), 8 var mellem 41 og 50 år (ud af 395 ansatte), 7 mellem 51 og 60 år (ud af 163 ansatte) og 4 mellem 61 og 70 år (ud af 147 ansatte). – Tilskadekomstens varighed: 29 var sygemeldt i op til 10 dage, 7 i 11–15 dage og 18 i 16–60 dage. 2 havde mellem 121–150 sygedage og en enkelt mere end 150 sygedage.

I ulykkesstatistikken har sikkerhedstjenesten i år beregnet en ulykkesfrekvens for arbejdsstyrken alene, og det fremgår heraf, *at* 41 skader medførte over 3 sygedage, *at* antal arbejdstimer i 1964 totalt beløb sig til 4.467.661 og *at* der således var 9,2 ulykkestilfælde pr. 1.000.000 arbejdstimer.

De tre største af 1964's uheldsgrupper (8-8-9 tilfælde) er anført som »fald på trapper eller gulve«, »løftearbejde« samt »ramt af tung genstand«. – Kun 2 uheld skete i forbindelse med brug af motorkøretøjer, mens 21 er anført som »arbejde i al almindelighed«.

På Sikkerhedstjenestens foranledning er der i 1964 truffet følgende forebyggende foranstaltninger:

- Pulverslukkere er udstyret med ny og sværere membran.
- Værktøjsudvalget har afprøvet gasvarmeovnsanlæg i Aalborg. Afprøvningen, der ikke er endelig afsluttet, er hidtil forløbet tilfredsstillende, og hvis fuld tilfredshed opnås, vil der blive bestilt et større parti ovne.

- Efter et ulykkestilfælde, hvor et PABC-stativ væltede og kvæstede 2 mand, er det bestemt, at typerne 7016 og 7026 med eliminator kan stå uden topjern, medens 7026 med ensretter og batteri samt alle større typer bør forsynes med topjern.
- Rensemiddel »Freon Solvente« er færdigprøvet på Århus LC og vil blive anbefalet frigivet til almindeligt brug på vore centraler.
- Med henblik på kørslen på hovedlagerets område er der opstillet gelænder ved 4 døre i lagerbygningen, så man ikke træder direkte ud på lagergaden.
- Lokaleforhold på forskellige centraler: Nogle påtalte ulemper på Holstebro central er bragt i orden. Toilet og bruser i mandskabsrummet i Nykøbing M. er i arbejde.
- Møder med sikkerhedsrepræsentanter: Der blev i november 1964 afholdt møder i Aarhus, Aalborg, Holstebro og Kolding med alle sikkerhedsrepræsentanter og -suppleanter. Endvidere var indbudt telefonmestre, ingeniører og distriktschefer samt repræsentanter for de stedlige arbejdstilsyn. Møderne fik stor tilslutning og forløb tilfredsstillende.
- Nye sikkerhedsrepræsentanter: Antallet af sikkerhedsrepræsentanter ved selskabet er øget fra 51 til 54, idet der er valgt 3 repræsentanter for mekanikerstyrken i byerne Aarhus, Aalborg og Holstebro.
- Tilskadekomster i tjenesten er fortsat publiceret og kommenteret i »Tjenstlige Efterretninger«.
- Der er kontrolleret 591 remme, hvoraf 34 blev kasseret.
- 647 stiger med i alt 13094 trin blev kontrolleret. 25 stiger, 11 vanger og 24 trin blev kasseret, og der blev påvist 91 fejl ved beslag og barduner.
- 437 elektriske boremaskiner er indført i kartotek til halv- eller kvartårligt eftersyn.

Nye ulykkestilfælde

På sikkerhedstjenestens møde den 3. marts blev 15 ulykkestilfælde, der var registreret siden sidste ordinære møde, gennemgået og vurderet. Heldigvis var ingen af ulykkerne af alvorligere karakter. En del skyldtes biluheld i glat føre, og herved kom man ind på brugen af sikkerhedsseler; det blev gentaget, at de, der ønsker seler i vognen, blot kan kontakte automobilkontoret, afdelingsingeniør Lindum, herom.

Der blev i øvrigt foreslået en revision og samling af sikkerhedsregler og -forskrifter ved selskabet. Det besluttedes at nedsætte et udvalg hertil bestående af sikkerhedsinspektør Koefoed, telefonovermekaniker Simonsen samt en telefonmester. Overassistent Skaadegaard fungerer som udvalgets sekretær. Det er tanken, at udvalget skal samle materialet til sikkerhedstjenesten, der derefter videre-sender det til afdelingerne til godkendelse.

Søkabelarbejde

Bestræbelserne for at formulere ensartede regler for søkabelarbejder ved Jydsk Telefon og Fyns kommunale Telefonselskab er foreløbig mundet ud i et udkast til regler, der blev forelagt af afdelingsingeniør Ole Nielsen, godkendt og derefter sendt til FkT til udtalelse.

Der var enighed om fortsat at gå ind for pulverildslukkere til søkabelarbejder (FkT anvender kulsyreslukkere).

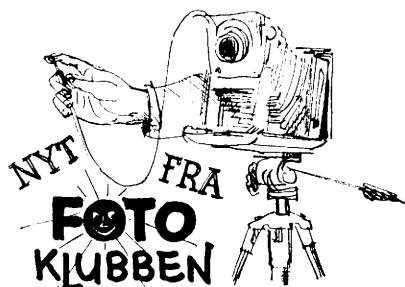
Afmærkning af splidsetelte

Afdelingsingeniørerne Mathiesen og Ole Nielsen samt sikkerhedsinspektør Koefoed har overværet en demonstration hos KTAS i København af afmærkning af splidsetelte. Demonstrationen var vellykket og effektiv, og man havde gjort gode iagttagelser. Udvalget diskuterede derefter anvendelsen af afmærknings- og advarselsskilte ved Jydsk Telefon, og det besluttedes at forelægge afmærkningssagen for L's overingeniør med henblik på udfærdigelse af et forslag om afmærkning af vejbane og telt til næste møde. Man vil også træde i forbindelse med politimyndighederne og forhøre, om det kan godkendes, at vore folk afmærker arbejde på vejbaner.

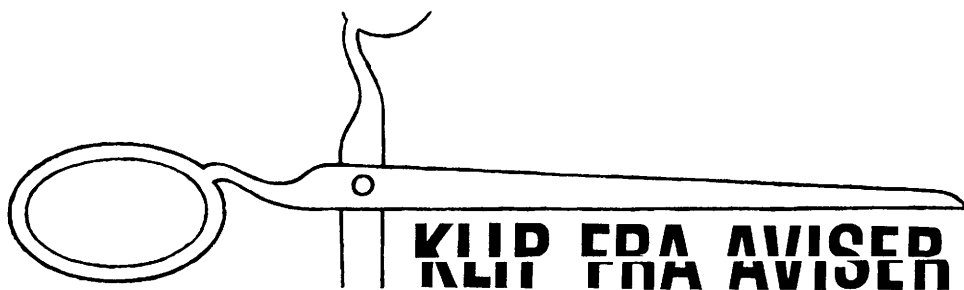
Lokaleforhold

Der blev efterlyst ildslukkere til landcentralerne, og det oplystes, at spørgsmålet er rejst over for trafikafdelingen. Gassporingsapparater: Der vil nu blive indkøbt 3 stk. – 1 til Aarhus, 1 til Aalborg og 1 i reserve. Om el-ledningerne på Rønde, Ebeltoft, Grønfeldt og flere centraler nævntes det, at de ikke har kunnet holde til belastningen, når der tilsluttes varmeovne – ledningerne smelter. Man er i gang med at rette disse fejl. – På Esbjerg central er trækkanalen ved at blive ordnet. – Med hensyn til toiletter på U-centraler anførtes det fra bygningskontoret, at man endnu ikke har modtaget regninger for benyttelse af fremmed toilet og vask.

Der har tidligere været anket over, at dørene på K-centralerne kun har kunnet låses op udefra. Dette vil blive rettet på alle kommende K-centraler, og på de bestående vil låsene med tiden blive udskiftet. Til slut drøftedes lokaleforholdene i Viborg.

Næste klubaften bliver fredag den 21. maj kl. 20. Vi mødes i værelse 18 (Fotokontoret (mezzaninen)) i Sct. Clemensborg, og der arbejdes i mørkekammer med kopiering af de optagelser, der blev taget på det foregående møde (23/4).

OVER SATELLIT HVER DAG

Den første regelmæssige telefonforbindelse via en satellit indledtes den 30. marts 1965 mellem USA og Italien. Den kommercielle dognforbindelse, der kan klare op til 120 opkald ad gangen, benytter den amerikanske satellit HS-303, der kort forinden var opsendt som erstatning for Telstar-2. Det er den italienske rumstation ved Fucino søen ca. 95 km øst for Rom, der modtager og afsender signalerne. (Iflg. »Politiken« – UPI).

SYGEHUSJAGT

Det er hårdt at blive jaget med, skriver »Aalborg Stiftstidende« 1/3, og dobbelt hårdt, når man har travlt i forvejen. – Der findes en særlig enerverende form for jagt – den, man bliver udsat for i en moderne telefonbog.

For eksempel: man får brug for at ringe til flere sygehuse. Det kan være en opgave, der er hård nok i sig selv. Den lokale telefonnogle er ikke ved hånden, men Kommunehospitalet i Aalborg lader sig let finde i Jydsk Telefons Nord-udgave af telefonbøgerne. Det står under K. Men Amtssygehuset

står ikke under A. Man stormer forgæves gennem amtsinstitutionerne og jagten går om i den modsatte ende af Aalborg-registret. Aa er jo sidst nu. Der står det til god redelighed.

Vi skal også udenbys. Dronninglund Amtssygehus står under A. Så må det vel være den gængse regel. Jo, det slår til både for Farsø, Nibe, Terndrup og alle andre steder, hvor de har amtsygehuse. Centralsygehuset i Hjørring står lige så logisk under C. Det samme gælder Thisted. Men så skal vi til Nykøbing. Der har man også centralsygehus for både by og amt. Men det står ikke under C, heller ikke under A, heller ikke under Nykøbing. Her er et af de svære tilfælde for dem, der ikke ved, at det ganske enkelt hedder Nykøbing Sygehus.

Det kan Jydsk Telefon ikke gøre for.

DE VIL BEHOLDE TELEFONSTÆNGERNE

Efter at luftledningerne er afløst af jordkabler på Fanø har Jydsk Telefon nedlagt de sidste 35 stænger i Nordby. Stængerne forsvinder dog ikke fra øen. Fanikkerne har købt dem til TV-antenner, så

de bedre kan følge tysk TV. (»Aktuelt« 8/3).

NYT FRIMÆRKE MED TELEFONMOTIV

Den 17. maj udsender post- og telegrafvæsenet et særligt frimærke i værdien 80 øre i anledning af 100 året for oprettelsen af den internationale telekommunikationsunion.

Tegningen til det nye frimærke, der vil blive fremstillet i 1½ gang almindelig frimærkestørrelse, er udført af maleren Rasmus Nellesmann.

FORDEL – IKKE FORDEL

Checks forsinker ekspeditionen, og vi har ingen tid til kontrol af checkens værdi ved billetlugen. Noget andet er, hvis folk kommer for at købe abonnementskort i København. Hvis vedkommende

står i telefonbogen, vil DSB tage imod checken. Det er den legitimationsform, vi bruger. Dåbsattest og sygekassebog kan vi ikke stole på.

I begyndelsen af 1944 sprængte tyskernes håndlangere i løbet af en uge filmatelierne i luften hos ASA, Palladium og Nordisk Film. Da Brøndum-bandens medlemmer under forhøret efter befrielsen blev spurgt om, hvorfor de ikke havde bombet Saga Studio, svarede de: Det skulle også være røget, men det stod ikke i telefonbogen!

Iflg. »Hallo«, også gengivet i »Frederiksborg Amts Avis« 3/3.

TELEFONGYMNASTIK

Det er meget almindeligt at udnytte tiden, mens man telefonerer, til at tegne mærkelige krusseduller på notesblokken, nyde en cigaret eller

til andre unyttige gøremål. Men hvorfor ikke udnytte tiden ved telefonen til noget fornuftigt. Det mener i hvert tilfælde New Yorks Telefonselskab, abonnenterne bør gøre, og derfor udsender selskabet sammen med telefonregningerne en lille brochure, der hedder »Hold Dem i form, mens de telefonerer«. Brochuren indeholder anvisninger på gymnastiske øvelser, der kan lade sig udføre, mens man ringer. Det anbefales at gå lidt på stedet for at røre benmusklerne. Den arm, der ikke holder røret, får sig en gang bøj-og-stræk motion. Når mavemusklerne skal røres, sætter man sig på gulvet med bøjede knæ, læner sig tilbage og strammer mavemusklerne i otte sekunder. Og så gælder det om ikke at stønne højlydt, så den anden ende af tråden fatter mistanke om, at ikke al kon-

centration er samlet om den vigtige samtale.

(»Aarhus Stiftstidende« 14/2).

Ps.: Jeg ville ikke kunne lide tanken om min chefs ansigtsudtryk, hvis han tog mig på fersk gerning i gang med »telefongymnastik« . . . men det omvendte kunne dog være nok så fornøjeligt!

Red.

TELEFRIMÆRKE FRA NORGE

I anledning af ITU's 100-års jubilæum har nu også Norge udsendt et frimærke med telemotiv. Det gengives her i naturlig størrelse.

100 års samarbejde i telekommunikation

Nummerskiven på en telefon i Danmark begynder ligesom i Argentina og flere andre lande med 1 og slutter med 0. På en svensk telefon begynder den med 0 og ender med 9. I New Zealand er den lige modsat. Det samme system som i Danmark anvendes i visse lande i Mellemøsten, selv om tallene er svære at tyde.

Der findes billeder af alle disse forskellige drejeskiver i en brochure, som Den internationale Telekommunikationsunion, ITU, har udsendt under titlen »A Hundred Years of International Cooperation«. ITU arbejder på at få indført en international standardisering af telefonernes nummerskiver, og der synes at være grund til det.

I brochuren fortælles der i ord og billeder om, hvad denne FN-særorganisation har udrettet i de 100 år, som er gået, siden organisationen skabtes – jubilæet falder den 17. maj i år – og om de fantastiske fremskridt, der er sket på telekommunikationsområdet.

ITU-brochuren kan lånes fra Tjenstlige Efterretningsredaktionen, lokal 447.

UNDERVISNING

● T. I. A.

Fuldmægtig Ove Knudsen er uddannet som træner i Diskussions- og mødeledelse. Overstationsmontør E. Jonathansen og fuldmægtig G. Lindstrøm er uddannet som trænere i Arbejdsinstruktion.

● Talerkursus

Det 3. talerkursus på Telefonskolen afholdes i tiden 17.-19. maj med forstander Lars Pedersen, Taleteknisk Institut, København, som lærer.

● Arbejdslederkursus

Som tidligere meddelt afholdes det 11. kursus vedrørende arbejdsledelse på Bramslevgaard i dagene 26.-30. april.

Som instruktør medvirker afdelingsingeniør Ole Nielsen, inspektør Folmer Knudsen, fuldmægtig Ove Knudsen og telefoningeniør K. E. Müller.

Endvidere vil ingeniør P. A. Rosvall, Skodsborg, lede gruppediskussioner om f. eks. »bedømmelse og udvælgelse af arbejdsledere«.

Der vil desuden blive holdt foredrag af Direktøren.

● Arresøhøj

I 1964 har 16 medarbejdere været på almindelig arbejdslederkursus, 6 medarbejdere har været på kontorlederkursus, 5 medarbejdere har været på opfølgningskursus, 4 medarbejdere har deltaget i chefkonferencer (forældremøder).

● Egelund

12 medarbejdere har i 1964 deltaget i 7 forskellige kursus.

● Skolerådsmøde

Skolerådsmøde nr. 25 er afholdt onsdag den 24. marts.

● Telefonistkursus

I dagene 29. marts-2. april er afholdt telefonistkursus med 35 deltagere på Skarrildhus.

TO SLAGS MENNESKER

Der er to slags mennesker, som *ikke* bliver til noget: de, der ikke kan gøre, hvad de får besked på, og de, der ikke kan gøre andet.

(Iflg. Aarhus Oliefabriks personaleblad).

I-GRUPPE NORD

Møde om bedømmelsesskemaer

Den nordjydske Initiativgruppe har i byerne Frederikshavn, Hobro, Thisted og Hjørring afholdt møder for COs mandlige personale, hvor distriktschef A. Mortensen har fortalt om bedømmelsesskemaer for Liniemonterings- og Lagertjenersten.

Til møderne var omdelt blanke skemaer, samt vejledningen dertil.

Distriktschefen gennemgik først det gule oplysningsskema, som de fleste kendte, idet de pågældende medarbejdere jo selv udfylder det. Derefter blev det blå bedømmelsesskema gennemgået, først hovedpunkterne, dernæst alle underpunkterne, samtidig med man fulgte vejledningens definitioner, som distriktschefen læste op, og supplerede med »billeder« og eksempler. Efter hvert hovedpunkt var der lejlighed til at stille spørgsmål. Nogle punkter gav anledning til større spørgelyst end andre.

Fælles for alle møderne var det, at der hermed er givet alle oplysninger om bedømmelsesskemaet, som vi kender det i dag, samt på hvilket grundlag det udfyldes og benyttes.

Interessen for emnet har været stor, hvilket deltagerantallet viser, idet omkring 90 pct. af arbejderstyrken i de pågældende områder har overværet møderne.

Telefonfilmen

»Af mit liv og min tid« blev lørdag den 13. marts kl. 15 vist i Europa Bio i Aalborg. Der var udsendt invitationer til alle medarbejdere og pensionister i Aalborgområdet.

Distriktschef A. Mortensen bød velkommen og introducerede filmen, og ligesom alle andre steder, hvor filmen er vist, blev den også her modtaget med stor begejstring. Filmen blev ved denne fremvisning set af næsten 300 mennesker.

J. Fleckner

BL a n d e d e MEDDELELSER

● Automatiseringer

For Ribe nummerområde 054 gælder følgende automatiseringsdatoer og nummerserier: *Skallebæk* 30/3 4 10 00–4 12 49, *Jernvedlund* 13/4 3 50 00–3 51 99, *Gredstedbro* 23/4 3 10 00–3 13 49 og *Roager* 29/4 med 4 30 00–4 31 99. Samtlige centraler idriftsættes kl. 13.00.

● Udvidelse af manuelle centraler

Elling		40	lokalnumre:	401– 440
Løgstør		40	–	: 660– 699
Sindal		50	–	: 431– 480
Viborg		100	–	: 4901–5000
Vinderup		40	–	: 561– 600

Desuden er *Brande* central udvidet med 2 ekspeditionspladser nr. 7 og 8 og 60 lokalnumre: 840–899, *Hjørring* central er udvidet med 100 lokalnumre: 3201–3300 og 3 nøgleløse ekspeditionspladser, og *Skæring* central er udvidet med 1 ekspeditionsplads og 60 lokalnumre: 561–620.

● 6-cifrede numre

Den tidligere bebudede ændring af telefonnumrene i Aalborg og Nørresundby trådte i kraft lørdag aften den 3. april kl. 18.00. De nye 6-cifrede telefonnumre dannes ved, at der foran det 5-cifrede nummer sættes det 1-tal, der er indeholdt i Aalborgs områdenummer 081, der derved er ændret til 08.

Ved samme lejlighed ændredes de 5-cifrede kaldenumre for centralerne i oplandet omkring Aalborg og Nørresundby – 081-området – ligeledes til 6-cifrede numre efter tilsvarende princip.

● Bygninger og grunde

I *Herning* er de indvendige bygningsarbejder i alt væsentligt afsluttet. I *Silkeborg* er dæk 1. sal under udførelse. I *Vejle* og *Viborg* er påbegyndt opførelse af nye automatcentralbygninger. I *Skaade* er en tilbygning til centralen påbegyndt. I *Skæring*, *Tranbjerg* og *Hirtshals* er bygninger til nye forstadscentraler påbegyndt.

8. april 1965 flyttede *automobilværkstedet* fra Klostergade til et nyindrettet værksted i den tidligere kabelhal i Sonnesgade.

I Sonnesgade er der i februar og marts måned opført en træbygning, der rummer fire skolelokaler til brug for uddannelse af centralmekanikere. (Se artiklen »Mekanikerskolen« i foregående nummer, side 35). Ovenstående foto er taget under denne bygnings opførelse.

Til knudecentraler er opstillet huse i *Hvidbjerg*, *Allingaebro*, *Aalestrup*, *Vejle* og *Aabybro*, mens der i *Broust* og *Nr. Snede* opmu-

res tilbygninger til de derværende forstærkerstationer.

Elementhuse til landcentraler er opstillet i:

Vodskov,	Hørby,	Binderup,
Borbjerg,	Lyngsaa,	Østrup,
Gredstedbro,	Venø,	Støvring,
V. Vedsted,	Nr. Voersaa,	Juelsminde,
Roager,	Resen,	Hellum,
Seem,	Ølby,	Frær,
Grønfelt,	Gedsted,	Glejbjerg,
Kalvslund,	Oplev,	Vejrup og
Jernvedlund,	Jerslev,	Faaborg.
Egtved,	Vamdrup,	
Volstrup,	Simested,	

Grunde til automatcentraler er købt i:

Aabybro, Svenstrup, Vangen, Vinderup, Aalestrup, Binderup, Gedsted, Glyngøre, Gredstedbro, Gørding, Feldborg, Hellum, Jernvedlund, Krogager, Ranum, Resen, Roager, Simested, Skørping, Sdr. Omme, Venø,

Ølby, Øster Jølby, Astrup, Grønbjerg, Hejnsvig, Tarm, Ulfborg, Vamdrup, Vejrup, Fræer, Jerslev, Kølby, Tjæreborg, Østrup, Feldballe og Hirtshals.

I Grenaa, Randers, Lemvig og Esbjerg har selskabet solgt de tidligere centralbygninger.

● Nedlagte centraler

Samtidig med automatiseringen af Skallebæk central den 30. marts 1965 blev centralerne i *Høm* og *Obbekjær* nedlagt. 7 abonnenter fra Høm og 10 fra Obbekjær var allerede indført til automatcentralen i Ribe. De resterende abonnenter fra de to centraler er tilsluttet automatcentralen i Skallebæk.

Pr. 1. april 1965 er følgende centraler nedlagt: *Ferring* central. Samtlige 54 abonnenter er overflyttet til Dybe central. *Rorbæk* central. Samtlige 131 abonnenter er overflyttet til Døstrup central.

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. marts 1965 er:

Erik Ehrhorn og John Skaadegaard antaget som honorarlønnede assistenter i 9. lkl.

Den 21. marts 1965 er:

Kontorassistent fru Ruth Kjær afgået ved døden.

Fra 1. april 1965 er:

Afdelingsingeniør H. Tølbøll udnævnt til afdelingsingeniør i 27. lkl.

Afdelingsingeniør Ole Nielsen udnævnt til afdelingsingeniør i 26. lkl.

Kontorchef Carl Møller udnævnt til kontorchef i 26. lkl.

Inspektør A. Lund-Petersen udnævnt til inspektør i 25. lkl.

Telefoningeniørerne Erik Gleager, Henry Jensen og Aage L. Kok udnævnt til telefoningeniører i 23. lkl.

Fuldmægtigene Ejnar Serup og J. N. Wendt udnævnt til fuldmægtige i 23. lkl.

Tekniske assistenter Carl Emil Jacobsen og Vagn Wissing udnævnt til inspektører i 21. lkl.

Fuldmægtigene Johan Bursche og Leo Møller udnævnt til fuldmægtige i 21. lkl.
 Tegnerne B. Lassen Møller og Preben Thomsen udnævnt til instruktører i 18. lkl.
 Teknisk assistent Leo A. Jensen udnævnt til teknisk assistent i 18. lkl.
 Overassistenterne frk. Inge Forsberg, Knud Erik Kristensen, frk. Karen Mortensen, frk. Nina Mortensen, Kurt Nielsen og frk. Ellen Schmidt udnævnt til fuldmægtige i 18. lkl.
 Assistenterne frk. Vita Breiner, Kaj Brogens, fru Elly Christensen, fru Bente Rishøj Jensen, fru E. Kejser Nielsen og fru Alice Sørensen udnævnt til overassistenter i 15. lkl.
 Tegner Jørgen Krogh udnævnt til tegner i 15. lkl.
 Portnerne Ove Mikkelsen og Ole Simonsen udnævnt til portnere i 10. lkl.
 Assistent fru Anna Grill Andersen afskediget efter ansøgning ved udløbet af orlov.

Den 24. april 1965 er:

Fuldmægtig Niels Vagn Jensen afgået ved døden.

Nordjydske Distrikt

Fra 1. marts 1965 er:

Assistent fru Doris Andersen bevilget 1 års orlov.
 Juniorkontorist frk. Jette Paulsen ansat som assistent i 2. lkl.

Fra 1. april 1965 er:

Assistent fru Annelise Gehring udnævnt til overassistent i 15. lkl.
 Tegner Kjeld Starch Lauritsen udnævnt til tegner i 15. lkl.

Sydjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Assistent fru Irene Paulsen udnævnt til overassistent i 15. lkl.
 Tekniske assistenter Paul H. Andreasen og Gordon Heeris udnævnt til tekniske assistenter i 15. lkl.

Vestjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Assistent fru Tove Knudsen udnævnt til overassistent i 15. lkl.

Østjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Telefoningeniør K. Hoffmann Laursen udnævnt til telefoningeniør i 23. lkl.
 Konstruktor Sigfred Bruun udnævnt til inspektør i 21. lkl.

Trafiktjenesten

Fra 1. marts 1965 er:

Kontroltelefonist frk. Rigmor Sørensen og telefonisterne frk. Agathe Mogensen og frk. Anne M. Pedersen bevilget afsked med pension efter Brønderslev centrals automatisering.

Telefonist fru Agnes Moes Jensen, Kolding, udnævnt til kontroltelefonist.
 Månedslønnet dagvikar fru Jane Magnussen, Hjørring, bevilget afsked.

Fra 13. marts 1965 er:

Forstanderinde frk. Anna Danielsen, kontroltelefonist frk. A. Christiansen samt telefonisterne fru L. Rossing Jensen og fru E. Jessen afskediget med pension, kontroltele-

fonist fru Aase Brodersen overflyttet til kontortjenesten i Horsens, månedslønnet dagvikar fru Gudrun M. Sørensen overflyttet til kontortjenesten i Aarhus, månedslønnede dagvikarer fru Gerda Clemmensen og fru Emy Jensen forflyttet til Aarhus, månedslønnet dagvikar frk. E. Fast Jensen forflyttet til Vejle, og månedslønnet dagvikar frk. L. Larsen bevilget afsked – i forbindelse med Skanderborg centrals overgang til automatisk drift.

Fra 1. april 1965 er:

Kontroltelefonist fru Ragnhild Ankerstjerne, Aarhus, afskediget med pension.

Kontroltelefonist frk. G. Nielsen, Silkeborg, efter ansøgning forflyttet til Aarhus som telefonist.

Telefonist fru M. Jensen, Thisted, udnævnt til kontroltelefonist.

Telefonist fru Tove Kristoffersen, Aarhus, ansat som nattelefonist.

Telefonist fru Anita Fogtmann og månedslønnede dagvikarer frk. Marna Bojesen samt fru Annelise Olsen afskediget efter ansøgning efter Ribe centrals automatisering.

Telefonist fru Nanny Ladefoged, Kolding, og månedslønnet dagvikar fru Kirsten Kristensen, Thisted, afskediget efter ansøgning.

Telefonist fru I. Hansen, Herning, efter ansøgning forflyttet til Holstebro, telefonisterne fru T. Erland og frk. E. Munk, Herning, efter ansøgning forflyttet til Aalborg, og telefonist frk. B. Nielsen, Silkeborg, efter ansøgning forflyttet til Aarhus.

Telefonist fru Elly Frandsen, Vejle, overflyttet til kontortjenesten i Vejle.

Fra 1. juni 1965 er:

Telefonist fru Inger Marie Nielsen, Aarhus, udnævnt til kontroltelefonist.

Landcentralerne

Den 19. marts 1965 er:

Centralbestyrer fru Ane Kathrine Jensen, Svankjær, afgang ved døden.

Den 31. marts 1965 er:

Centralbestyrer frk. Camilla Stilling, Hvidbjerg Thy, afgang ved døden.

Teknisk tjeneste

Fra 1. januar 1965 er:

Distriktsmontør Sv. O. Sørensen, Hobro, udnævnt til distriktsmontør i 12. lkl.

Den 25. februar 1965 er:

Overmontør Erik Mozart Hansen, Aalborg, afgang ved døden.

Fra 1. marts 1965 er:

Telefonformand Marius Sørensen, Vejle, udnævnt til telefonmester.

Stationsmontør Svend Mott, Aarhus, forflyttet til Horsens.

Telefonarbejder P. S. Küttemann, Aalborg, overflyttet til KTAS.

Telefonarbejderaspiranterne Ove Heim Jensen, Esbjerg, A. F. Jørgensen, Hjørring, og Leif D. Jørgensen, Holstebro, ansat som telefonarbejdere.

Den 23. marts 1965 er:

Pens. telefonformand P. C. Sørensen, Aarhus, og pens. telefonmontør Einar Kjeldsen, Skive, afgang ved døden.

Fra 1. april 1965 er:

Garagemester Th. Jensen og overmontør Hilding Jonsson, Aarhus, afskediget efter ansøgning og med pension.

Velfærdsstat 1850

Den 17. juli 1850 udsendte finansminister W. C. E. Spønneck et »cirkularie« om fremtidig forudbetaling af gager inden for toldvæsenet. Men ikke nok med det. En faderlig formaning fulgte med. Dansk Toldtidende har fundet cirkulæret frem og citerer af paragraf 3:

3. Told og Consumtions-Embedsmændene opfordres iøvrigt til at virke til, at den Maanedsgage, som saaledes erholdes forudbetalt den 1. August, uden at slig Forudbetaling hidtil har fundet Sted, altsaa uden at Vedkommendes Huusholdninger derefter have været indrettede, og uden at derpaa kan have været gjort Regning, om muligt ganske eller for en Deel, lægges tilside og indsættes i Sparekasserne, som en Nødskilling for senere Trang.

Det vil fornemmelig være Ministeriet kjært, om det maatte kunne lykkes de overordnede Embedsmænds Nidkærhed at fremvirke saadant hos den trængende Underbetjentklasse. Der er en forøget Opfordring til ved denne Lejlighed at tænke paa Fremtiden, naar hensees til Lovens § 5, hvorefter Adgangen til at erholde Gageforskud saa betydelig er indskrænket. Jeg imodseer hvert Told- og Consumtionssteds Beretning især om Resultatet af dets Bestræbelser i den af mig antydede Retning; og jeg benytter Leiligheden til at udtale, hvorledes det i Almindelighed ogsaa, naar Anledning ellers maatte frembyde sig, vil være mig tilfredsstillende at erfare, om de overordnede Embedsmænd maatte kunne paa passende Maade virke til at fremme en fornuftig og forudseende Oeconomie hos de Underordnede.

Bagsidebilledet:

I forbindelse med arbejdet med bygning af en ny vejbro ved Hagebro kro måtte telefonkabler passere Karup å på interimistisk vis, således som det ses her.

O. H. Zinn

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

MAJ 1965 – NR. 114

19. ÅRGANG NR. 114
MAJ 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4450 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

Øen Langli i Ho bugten er kommet i turismens søgelys, og dette fortælles der om under Klip fra aviser. Vi benytter lejligheden til at genopfriske beretningen om det trælsonne job, det for 10 år siden var at forsyne Langli med telefonforbindelse. Forsidebilledet viser en situation fra »Operation Langli« år 1955.

INDHOLD

Jydsk Telefon – Ugebladet	95
Alarmering over automatiske centraler ..	96
Glimt fra dagligdagen	103
Filmen »Af mit liv og min tid«	104
Klip fra aviser	108
Mascot'er til montører	111
Et trafikmuseum i Schweiz	114
Blandede Meddelelser	116
Personalia	116
Nødstrømsanlægget for Aarhus centrum ..	118

Jydsk Telefon

UGEBLADET

Samtidig med udsendelsen af dette nummer af »Jydsk Telefon – Tjenstlige Efterretninger« fremkommer det første nummer af et nyt informationsblad for Jydsk Telefons personale under navnet *Jydsk Telefon – Ugebladet*. Udgivelsesdatoen for Ugebladets nr. 1 er torsdag den 27. maj 1965, men da denne dag er helligdag kan bladet ikke ventes udbragt før den 28. maj.

Ugebladet er som navnet siger bestemt til at udkomme ugentlig, og torsdag er fastlagt som udgivelsesdag. I Ugebladet optages hovedparten af de meddelelser, der hidtil har været bragt i form af Opslag, Tjenstlige Bestemmelser og lignende, og i øvrigt aktuelle tjenstlige meddelelser.

Om nogle dage udsendes yderligere et specielt samlebind, og da Ugebladet på forhånd er hullet, er det således klar til indsætning. Eventuelle ubenyttede samlebind bedes tilbagesendt til Ugebladets ekspedition i Sct. Clemensborg.

Alle ansatte vil få Ugebladet, og udsendelsen til Arbejderstyrken sker gennem avispostadressering til de ansattes privatadresser – det samme gælder landcentralerne, medens der til bycentralers og tresidede centralers personale samt til administrations- og kontortjenesten sker udsendelse i bundter til uddeling på tjenstestederne. – Eventuelle reklamationer over manglende modtagelse rettes til Ugebladets ekspedition, telefon Århus (061) 3 45 00, lokal 447. De, der modtager bladet gennem postvæsenet (med trykt navn og adresse på bagsiden), bedes ved adresseændring foretage anmeldelse til det lokale posthus – og så kan man jo for øvrigt bestille flytning på Tjenstlige Efterretninger samtidig. Ved henvendelse til postvæsenet er de korrekte bladnavne »Jydsk Telefon – Ugebladet« henholdsvis »Jydsk Telefon – Tjenstlige Efterretninger«.

Af sekretær i justitsministeriet
SVEND DANIELSEN

Alarmering

OVER AUTOMATISKE TELEFONCENTRALER

Indtil automatiseringen af landets telefoncentraler begyndte, foregik telefonisk alarmering af bl. a. brandvæsenerne hovedsagelig ved de enkelte lokale centralers indsats.

Når den fremadskridende automatisering er gennemført, vil størsteparten af landets centraler imidlertid blive nedlagt, således at der alene vil blive opretholdt manuelt betjente særtjenestepladser på tolv centraler spredt over hele landet. Det har derfor været nødvendigt at tage spørgsmålet om en ændring af alarmeringsordningerne op.

I 1954 nedsatte ministeriet for offentlige arbejder et udvalg, der fik til opgave at undersøge muligheden for og ønskeligheden af, at der – efterhånden som automatiseringen af landets telefonnet skrider frem – oprettes alarmeringscentraler, hvorfra de mest nødvendige af samfundets hjælpetjenester, herunder brandvæsen, ambulancer, sø- og luftredningstjeneste og hastende lægehjælp, vil kunne alarmeres.

Udvalgets betænkning er nu afgivet, og den behandler en række principielle spørgsmål. Således er der i betænkningen taget stilling til placeringen af alarmeringscentralerne blandt de 5 muligheder, betænkningen opstiller, nemlig særlige til dette formål oprettede alarmeringscentraler, de kommunale brandvæseners stationer, redningskorpsernes stationer, telefoncentralerne og politistationerne. Særlige alarmeringscentraler afvises med den begrundelse, at antallet af opkald ikke er tilstrækkeligt til at gøre oprettelsen af det nødvendige antal alarmeringscentraler økonomisk forsvarlig. De kommunale brandvæseners og redningskorpsernes stationer udelukkes som en almindelig løsning, bl. a. fordi en alarmeringscentral forudsætter døgnvagt på stationen, og denne forudsætning kun i begrænset omfang er til stede for de kommunale brandvæseners vedkommende. Hertil kommer, for så vidt angår redningskorpserne, at alarmering af samfundets hjælpetjenester er en opgave af en sådan art, at den i almindelighed så vidt muligt bør udføres af en offentlig myndighed, bl. a. af hensyn til de konkurrencemæssige problemer, som vil kunne opstå. Endelig har De danske Redningskorps under en drøftelse af alarmeringsproblemerne tilkendegivet justitsministeriet, at man ikke

nærede noget ønske om at overtage betjeningen af alarmeringscentralerne. Telefonselskaberne kan ikke påtage sig opgaven, navnlig på grund af særtjenestepladsernes ringe antal.

Udvalget konkluderer derfor i, at en placering af alarmeringscentralerne på politistationerne forekommer mest praktisk og naturlig, dels fordi politiet råder over velkvalificeret personale, som må forventes om fornødent at være i stand til at handle efter konduite, dels fordi politiet alligevel skal orienteres om de til grund for alarmopkaldene liggende begivenheder, som f. eks. brande, færdselsulykker og andre ulykker, som kræver tilkaldelse af ambulance osv. Endvidere er det for befolkningen naturligt, at man i nødstilfælde kan henvende sig til politiet med anmodning om hjælp.

I betænkningen henvises også til et forsøg foretaget gennem en del år i Sønderjylland, hvor alarmeringscentralerne placeredes på politistationerne, således f. eks. på Aabenraa politistation omfattende hele Aabenraa og Gråsten politikredse og dele af Tønder, Haderslev, Toftlund og Sønderborg politikredse, hvilket har virket fuldt tilfredsstillende.*)

Betænkningen slutter med, at det over for justitsministeriet anbefales, at der tages skridt til indførelse af alarmeringscentraler hos politiet, efterhånden som den fremadskridende automatisering gør det aktuelt, samt at der til løsning af lokale praktiske problemer i forbindelse med alarmeringsordningens gennemførelse af justitsministeriet etableres et rådgivende arbejdsudvalg repræsenterende telefonteknisk, brandteknisk og politimæssig sagkundskab.

Et sådant arbejdsudvalg er blevet nedsat allerede i efteråret 1964. Det består af kontorchef Eefsen, justitsministeriet, politimester Schaumburg, udpeget af politimesterforeningen, politikommissær Børge Andersen, udpeget af rigspolitichefen, overbrandinspektør Rasmussen, Københavns brandvæsen, og distriktsingeniør Dan Jørgensen, post- og telegrafvæsenet. Artiklens forfatter fungerer som udvalgets sekretær.

Efter Koldings automatisering . . .

I foråret 1964 tog justitsministeriet som øverste brandmyndighed for første gang stilling til, hvorledes man skulle forholde sig efter telefonautomatiseringen, nemlig efter automatiseringen af *Kolding* by og en del af oplandet. Ved skrivelse af 18. marts 1964 meddelte man, at justitsministeriet fandt det rettest, at 0-0-0 opkald fremtidig indgår til politistationen i Kolding, der foretager den videre fordeling af de indgåede meldinger.

Ved cirkulæreskrivelse af 6. april 1964 anmodede justitsministeriet under henvisning til brandlovens § 14 politimestrene om indberetning om planlagt overgang til automatiserede centraler tilligemed indstilling om den fremtidige alarmeringsordning.

*) Denne forsøgsordning og de praktiske erfaringer herfra omtales udførligt af politimester N. Schaumburg, Åbenrå, i en artikel: »Alarmeringscentraler under automatisk telefonordning« i »Politiet«, maj 1964, pag. 45-50. Artiklen indeholder også principielle overvejelser.

Arbejdsudvalget har siden dets oprettelse behandlet mange af de indsendte indstillinger og forhandlet med de pågældende politimestre og telefonselskaber. Der er herefter bestemt oprettelse af en lang række alarmeringscentraler på politistationer, navnlig inden for *Jydsk Telefon-Aktieselskabs* område.

Områdeinddelingen

Det første spørgsmål, der opstår, er afgrænsning af alarmeringscentralernes område. Telefonselskabets inddeling i nummerområder og politikredsgrænserne falder kun i få tilfælde sammen. Telefontekniske hensyn medfører, at 0-0-0 opkald fra samme nummerområde skal indgå til een og samme alarmeringscentral, medmindre telefoncentralernes opbygning er af en sådan karakter, at større underområder vil kunne dirigeres særskilt. Inden for Jydsk Telefon-Aktieselskabs område er en sådan opdeling i større underområder i enkelte tilfælde mulig, og herigennem kan forskellen mellem telefonområdernes og politikredsenes grænser delvis, men langt fra fuldstændig, elimineres. Det følger af disse tekniske forhold, at så godt som alle alarmeringscentraler nødvendigvis også må betjene større eller mindre områder, der falder uden for politikredsen.

En yderligere vanskelighed opstår som følge af, at ikke alle landets politikredse har en politistation med døgnvagt. Alarmopkald fra kredse uden døgnvagt må derfor føres til den nærmeste alarmeringscentral i anden politikreds. Man forsøger at opnå ordninger, hvorefter hver alarmeringscentral højst kommer til at betjene to nummerområder og derigennem nærmest groft regnet to politikredse, både fordi man ønsker at begrænse arbejdsbyrden, og fordi man mener, at betjeningen herigennem bliver sikrere. Telefonalarmeringsudvalget har i en skitse regnet med, at der i alt skal være 39 alarmeringscentraler uden for det storkøbenhavnske område. Princippet om alarmeringscentraler dækkende højst to politikredse kan desværre ikke gennemføres fuldt ud. Navnlig omkring de store byer *Aalborg, Århus og Odense* er telefonselskabernes installationer således, at større områder må betjenes fra samme alarmeringscentral. Ganske enkelte steder kan det for at klare problemerne blive nødvendigt at oprette døgnvagt på en politistation for at kunne placere en alarmeringscentral der.

Risikoen for forveksling

Ved betjening fra samme alarmeringscentral af to nummerområder kan der opstå forvekslingsmuligheder. Det er derfor vigtigt, at alarmeringscentralen altid får at vide, fra hvilken kommune og lokalitet der ringes, men på betjeningspladsen vil der tillige være teknisk udstyr, som viser, om et opkald kommer fra eget eller fremmed nummerområde. For at undgå forvirring blandt publikum er det endvidere nødvendigt, at alarmeringscentralen ved opkald melder sig med ordet »alarmeringscentralen« i stedet for »politiet i . . .«.

Der har fra flere sider mod politalarmeringscentraler, der dækker store om-

råder, været anført, at modtageren af 0-0-0 opkald ikke er den, der skal rykke ud og ikke er i besiddelse af værdifuldt lokalkendskab, hvilket navnlig skulle være af betydning ved brandudrykninger. Hertil må bemærkes, dels at telefontekniske forhold, som nævnt umuliggør opdeling i små områder, dels at man efter de i Sønderjylland indhøstede erfaringer har klaret sig udmærket uden lokalkendskab. Den omstændighed, at modtageren er politimand og derfor ikke kan give brandmæssige råd til den alarmerende, må accepteres. I denne forbindelse kan i øvrigt også henvises til, at hvis alarmeringscentraler var placeret hos redningskorpserne og brandvæsener, ville disse centraler ofte komme til at omfatte også andre områder end dem, den pågældende station selv betjener.

Grindsted-ordningen

Endvidere har der for politikredse uden døgnvagt været rejst spørgsmål om en deling af arbejdet med betjeningen af 0-0-0 opkaldene, således at den døgnvagtsbetjente nabokreds kun varetog opgaverne uden for politistationens åbningstid. Arbejdsgruppen har i et enkelt tilfælde, nemlig i *Grindsted-området*, godkendt en ordning, hvorefter alarmen indgår til Grindsted politistation om dagen og kun i nattetimerne til Varde politistation. Godkendelsen heraf må imidlertid ses som et forsøg og var til dels betinget af særlige forhold i Varde politikreds. I en række andre tilfælde har man forkastet denne løsning.

Betjening og placering af det tekniske udstyr

Når beslutning om alarmeringscentralernes oprettelse og placering er taget, opstår spørgsmålet om, hvor det tekniske udstyr skal opstilles og om betjeningen heraf. Her må bemærkes, at arbejdsmængden for langt de fleste alarmeringscentraler vil være af ret begrænset omfang. Alligevel vil det være absolut nødvendigt, at der altid er en politimand i umiddelbar nærhed af alarmeringsapparatet. Arbejdsudvalget er af den opfattelse, at det tekniske udstyr bør opstilles på den vagthavendes kontor, og at det normalt må være den vagthavende, der foretager alarmeringen, eller i hvert fald kontrollerer alarmeringens rigtige udførelse.

Det tekniske udstyrs placering på den vagthavendes kontor er også motiveret med, at der altid er en politimand til stede på dette kontor, samt at betjening der ved foretages af en begrænset kreds, hvorved opnås større betjeningsrutine.

Det er klart, at alarmeringscentralen må forsynes med en instruks og med materiale, der muliggør betjeningen. Således må der tilvejebringes kortmateriale, oplysninger om kommune- og brandkredsgrænser, angivelse af telefonnumre, hvortil der skal ringes i tilfælde af brand, og hvilket redningskorps, evt. sygehus, der skal alarmeres i ulykkestilfælde. Endvidere evt. fortegnelse over nærmeste læger m. v. De fleste politistationer er dog allerede i dag i besiddelse af en del af disse oplysninger.

Brandalarmeringen

Arbejdsudvalget har anset det for vigtigt at begrænse antallet af de opkald, alarmeringscentralen skal foretage. Problemet opstår kun i tilfælde af brand, idet man ved rene politiopkald selv skal behandle henvendelsen og ved ambulancealarmer normalt kan nøjes med at ringe til det stedlige redningskorps. Justitsministeriet har derfor for så vidt angår spørgsmålet om udringning af brandmandskab godkendt en ordning, hvorefter den store slukningshjælp efter at være blevet alarmeret af politiet selv indkalder sit mandskab, herunder det lokale hjælpe-mandskab.

Endvidere har man henledt opmærksomheden på, at der eventuelt kan træffes en ordning, hvorefter vedkommende brandinspektør, brandfoged eller brandassistent efter at være blevet alarmeret af politiet selv foretager udringningen af den stedlige beredskabsstyrke. Derimod har man ikke ment det hensigtsmæssigt, at den store slukningshjælp også underretter den stedlige beredskabsstyrke. Tilkaldelse må ske fra alarmeringscentralen, der ligeledes må tilkalde det lokale politi.

Alarmeringen af den store slukningshjælp kan undertiden volde problemer, f. eks. hvor der er tale om et mindre, kommunalt brandvæsen uden døgnvagt. Et større antal opkald fra alarmeringscentralen bør som lige nævnt undgås. Arbejdsudvalget har i flere tilfælde anvist den mulighed, at der installeres et udstyr, som muliggør start af sirene eller klokkeringsanlæg direkte fra alarmeringscentralen. Telefonselskaberne er i stand til at levere udstyr, der muliggør igangsætning selv over store afstande. Man regner eksempelvis med at kunne igangsætte en sirene eller klokke til underretning af brandmænd i *Ebeltoft* direkte fra politistationen i Århus. Der består også mulighed for at låne civilforsvarets sirener.

Gennemstilling bør ikke finde sted

Over for arbejdsudvalget har der været rejst spørgsmål om, hvorvidt det kan tillades, at alarmerne gennemstilles til brandvæsen eller redningskorps. Resultatet af udvalgets drøftelser er, at meldingen skal modtages og videregives, efter at alarmeringscentralen har sikret sig de fornødne oplysninger om hvilken hjælp, der ønskes (politi-, brand- eller ambulanceassistance), den kommune og lokalitet (gadenavn, stedsnavn, nummer m. v.), hvor hjælpen skal ydes, den alarmerende (telefonnummer, hvorfra der ringes, evt. navn) og uheldets omfang. Gennemstilling bør således ikke finde sted. Man lægger herved vægt på at undgå, at anmelderen bliver nødt til at gentage sin melding. Endvidere består der, uden særligt udstyr, risiko for, at den gennemstillede samtale bliver for svag til at være fuldt forståelig, og endelig er alarmeringscentraler uden gennemstillingsapparat-ur ekspeditions-mæssigt simplere og derfor sikrere at betjene.

— — —

Yderligere har der været rejst spørgsmål om etablering af direkte ledninger fra alarmeringscentralen. Resultatet af arbejdsudvalgets drøftelser på basis af tele-

fontekniske oplysninger er, at det særligt over lange strækninger ikke synes fuldt berettiget med direkte ledninger. Der henvises herved til, at de normale ledninger dimensioneres således, at risikoen for optagethed reduceres til et minimum, at telefonselskaberne hele tiden har opmærksomheden henvendt på dimensionerings-spørgsmålet, at hele trafikken, herunder også anmelderes opkald til alarmeringscentralen, standses i tilfælde af telefoncentralernes sammenbrud, at i 3 af 4 tilfælde vil sammenbrud på kablerne og strømforsyningssvigten også ramme eventuelle direkte ledninger, og endelig at man i sådanne situationer må klare sig pr. konduite gennem anvendelse af radio, fjernskriver eller bil.

„Særlige telefoner“ . . .

Derimod er man i arbejdsgruppen af den opfattelse, at det er nødvendigt fra alarmeringscentralen at råde over en særlig telefon alene for udgående trafik, forsynet med hemmeligt nummer og kun beregnet til ekspedition af alarmopkald. På denne måde er der sikkerhed for, at man fra alarmeringscentralen kan ringe, selv om politistationens omstillingsbord og øvrige ledninger er blokeret under en telefonstorm eller lignende.

Det må påpeges, at redningskorpsets eller brandvæsenets almindelige abonnementstelefoner kan være optagne, så at man kun kan komme igennem med en samtale ved særtjenestepladsens bistand. Denne risiko kan undgås ved etablering af en særlig abonnementstelefon hos vedkommende redningskorps eller brandvæsen med et hemmeligt nummer, som kun alarmeringscentralen kender.

Fra mange sider har de arbejdsmæssige problemer i forbindelse med alarmeringscentralernes oprettelse været rejst. Erfaringerne fra Sønderjylland viser, at der ikke er tale om noget væsentligt merarbejde. Selv om tallene herfra muligvis ikke kan anvendes direkte alle andre steder, er justitsministeriet og rigspolitichefen af den opfattelse, at alarmeringsopgaverne ikke i sig selv kan begrunde en personaleforøgelse. Enkelte steder kan merarbejdet i forbindelse med en i forvejen eksisterende undernormering bevirke placering af yderligere en mand på politistationen. Rigspolitichefen kan imidlertid først tage stilling til sådanne anmodninger, når arbejdsforøgelsen kan dokumenteres gennem døgnrapporter og lignende.

Udgifterne . . .

Den nu foreliggende betænkning tager ikke stilling til udgiftsspørgsmålet; men i forbindelse med oprettelsen af alarmeringscentralen i *Kolding* blev det aktuelt. Problemerne er blevet løst derved, at telefonselskabet betaler alle udgifter i forbindelse med 0-0-0 opkaldenes indførelse til alarmeringscentralen, herunder ledningerne og alarmbordet. Endvidere betaler selskabet udgiften ved oprettelse og abonnement vedrørende den særlige telefon alene for udgående trafik. I *Kolding*-

sagen ønskedes to direkte ledninger; Kolding kommunale brandvæsen betalte den direkte ledning til brandstationen, medens De danske Redningskorps betalte for ledninger til redningskorpsets station. Politiet har således ikke haft udgifter i forbindelse med oprettelsen af alarmeringscentralen.

De danske Redningskorps har i øvrigt tilkendegivet, at der kan forhandles med redningskorpsen i hvert enkelt tilfælde om spørgsmålet om oprettelse af direkte ledninger eller abonnementstelefoner med hemmeligt nummer. Skal der etableres et særligt udstyr, såsom specielle abonnementstelefoner hos brandvæsenet eller sirener eller klokkeudringsanlæg til underretning af brandmandskabet, må udgiften hertil være en kommunal opgave, jfr. herved også brandlovens §§ 14 og 15.

Hovedstadsområdet

Det bør nævnes, at de specielle problemer i Storkøbenhavn (01-området) allerede er løst af et særligt udvalg vedrørende samordning af hovedstadsområdets brandvæsen. Der er opnået enighed om, at alarmeringscentralen for dette område bør placeres på hovedbrandstationen i København. Vedrører alarmeringen brand eller ambulance, og er abonnenten bosat i København, træffes de nødvendige foranstaltninger direkte fra alarmeringscentralen. Er abonnenten bosat i en af omegnskommunerne, underretter alarmeringscentralen vedkommende brand- eller ambulancetjeneste, som så foretager det videre fornødne. Vedrører alarmeringen politiet, bliver abonnenten stillet om til radiostationen på politigården i København, og det uanset hvorfra i telefonområdet 01 den pågældende foretager alarmeringen. Nyordningen ventes gennemført i nærmeste fremtid.

Overgangstiden – Det tekniske udstyr

En nyordning af en størrelsesorden, som der her er tale om, kan ikke gennemføres fuldt ud og i sin endelige udformning straks, og indtil politiets alarmeringscentraler oprettes, indgår alarmopkaldene hovedsagelig til telefonselskabernes særtjenestepladser, der kun kan foretage meget simple ekspeditioner.

Efter politiets alarmeringscentralers oprettelse bliver særligt teknisk udstyr nødvendigt. Telefonselskaberne arbejder for tiden med opbygning af et særligt alarmbord, som kan tilfredsstille politiets behov, bl. a. ønsker man på de større centraler et bord, hvor to mand kan arbejde uafhængigt af hinanden. Så længe dette endnu ikke er færdigt, opstilles der midlertidige omstillingsborde på alarmeringscentralerne.

For at lette overgangen har det endvidere været drøftet at orientere telefonabonnenterne om nyordningen vedrørende 0-0-0 opkald ved at lade telefonselskaberne udsende en særlig vejledning i anvendelse af disse opkald.

Særlige problemer er opstået som følge af, at automatiseringen begynder på centraler langt fra det sted, hvor alarmeringscentralen for området skal ligge.

Ofte er alarmeringscentralens hjemby ikke automatiseret. I *Silkeborg politikreds* er *Skanderborg* og *Ry*, men ikke *Silkeborg* automatiseret, og telefonselskabet har leveret udstyr, som muliggør etablering af alarmeringscentralen straks. Teknisk lader det sig kun gøre gennem direkte ledninger, og populært kan man sige, at *Silkeborg* politis alarmeringscentral bliver abonnent under *Skanderborg* og *Ry* centraler. Specielle udgifter ved særordninger må påregnes betalt af telefonselskaberne.

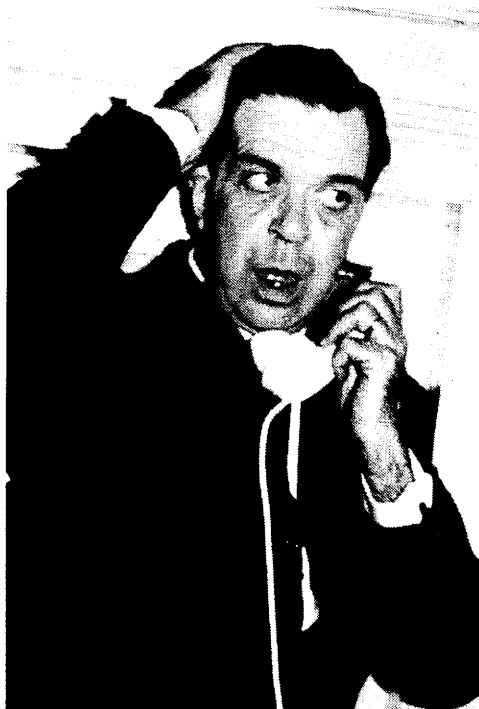
Endelig må bemærkes, at de færreste af alarmeringscentralerne fra starten kommer til at dække det fulde område, fordi kun en del af landet i øjeblikket er automatiseret. Fordelen herved er, at man får mulighed for at indarbejde systemet, inden det skal træde i kraft i sin fulde udstrækning.

Sluttelig kan nævnes, at rigspolitichefen for at lette de enkelte politikredse i planlægningsarbejdet med alarmeringscentralernes oprettelse og for at tilvejebringe større ensartethed har indsamlet og bearbejdet materiale på nogle af de allerede nu igangværende alarmeringscentraler. Dette materiale vil kunne stilles til rådighed for de politimestre, der nu står over for opgavens løsning, dels i form af vejledning på stedet, dels i form af forslag til instruks for alarmeringscentralen, blanketmateriale m. v.

Spørgsmålet om brandalarmeringens organisation i forbindelse med overgangen til automatiske telefoncentraler har tidligere været berørt i bladet »Brandvæsenet på Landet«, hvor også foranstående redegørelse har været gengivet.

Glimt fra dagligdagen

Gredstedbro automatiske telefoncentral idriftsattes fredag den 23. april 1965 kl. 13.00. På billedet fører distriktschef Wagner Pedersen den første telefonsamtale over den nye central – det var et opkald til telefondirektøren ...

En Jydsk Telefon-film,
som kan fortælle fremtiden
om telefonforhold og mennesker
fra en hverdag i 1964

„Af mit liv og min tid”

Vi havde været gæster hos en telefonmand, som fejrede sit 40 års jubilæum. Unge og gamle var inviteret, og ældre telefonfolk end jubilaren var til stede. Festtalerne hentede episoder tilbage i tiden – langt tilbage, og siden hen under festen fortsatte snakken om gamle dage, og de ældste inspirerede hverandre til at bringe anekdoter om mennesker og beskrivelser af arbejdsforhold langt tilbage i årene og med rødder i selve oprindelsen til telekommunikation. Det var erindringer om primitive og beskedne forhold på alle områder, om pligter og om små rettigheder – om en tid, hvis tanker og gerninger det for disse gamle telefonfolk var naturligt, at eftertiden måtte værdsætte og respektere.

De yngre lyttede til de springende og spredte indlæg; de undrede sig – og nu og da med et let ironisk smil; således som det blev fortalt, kunne det næppe være helt rigtigt. Det måtte være de gamle, som overdrev både hændelser og den tids betydning; men man kunne let tilgive. Vi var jo alle til fest og morsomt og underholdende var det nu alligevel at lytte til.

At man som tilhører uvilkårligt ville prøve på at fantasere sig til en sammenhæng på grundlag af de spredte bemærkninger, og at et sådant forsøg ville være stærkt præget af det, man selv kendte og havde oplevet, var man næppe tilstrækkelig opmærksom på.

Tænk om man havde haft en film liggende fra den tid; en film, som kunne have vist og fortalt om denne tids telefonfolk og de vilkår, hvorunder de arbejdede, og hvad de arbejdede med af materiel og hjælpemidler. Det ville måske have givet et helt andet grundlag for forståelse af alt det, man lyttede til, og ville have givet et mere solidt sammenligningsgrundlag op til vor tid, end vi kan finde i det, som er skrevet som tilbageblik og som findes i tekniske beskrivelser. Og dog er den gamle tid ikke mere fjern, end vi endnu kan finde spor i vor telefon-hverdag. Vi kan endnu finde en gammel landcentral i en skæv bindingsværkbygning og indrettet omtrent så primitiv som i oprindelsen og betjent af et menneske, der stadig er så enkel og ligetil, så beskeden i krav og krævende i pligtfølelse, som mange år tilbage var god skik og brug.

Vi kan endnu finde et enkelt, meget gammelt telefonapparat i brug, og vi kan endnu finde stangrækker, som tegner deres karakteristiske billede i landskabet. Men der går ikke mange år, før alt dette er uigenkaldeligt borte, fjernet af de mennesker, som på godt og ondt må søge at følge med i den forrygende udvikling, som på alle områder medfører, at dagen i morgen er anderledes end dagen i går,

og at det, vi i dag accepterer, snart vil høre historien til og dermed være overladt til beskrivelser og fortolkninger.

Hvad vil man f. eks. om 25 år sige om *vor* telefontid? Hvordan vil man bedømme mennesker og teknik, og hvordan vil man bedømme *vor* vurdering af vejene for den videre udvikling. Med hvilken forståelse vil de unge til den tid lytte, når de ældste fortæller om leve- og arbejdsvilkår, indstilling til problemerne, vort hele stade og tilpasning til en fortsat udvikling på alle områder under tele-virksomheden? Referater af møder, tekniske beskrivelser, fagblade og lokalblade og notater vil der være nok af og tilgængelige for den, som vil følge sin interesse. Men vil dette materiale være tilstrækkeligt til at bibringe en forståelse af de mennesker og vilkår, der i dag har ansvaret for og bærer de videre fremskridt? Vil dette materiale være tilstrækkeligt til at give en fornemmelse af kravene til mennesker, som følger i kølvandet af en stærk udvikling – næppe.

Hvad om vi kunne fortælle om *vor* tid på en måde, som gav et bedre grundlag for forståelse og bedømmelse, end vi selv havde haft mulighed for. Måske ville et sådant grundlag byde på en form for lærdom, som man ellers måtte være foruden. Under alle omstændigheder måtte det kunne byde på en historisk redegørelse, som om end i beskedent format dog måtte interessere i en grad svarende til vort savn.

En film kunne måske være vejen; bygget over et godt manuskript, en nænsom opfattelse og en nænsom gengivelse af tanker og ideer. Vi gik i gang i bevidstheden om, at vi løb den risiko, at en film, der var skabt for at blive lagt hen i en længere årrække og først da skulle vise sin værdi, dog ikke kunne undgå at blive bedømt den dag, den var færdig.

Filmen er tænkt utraditionel og uhøjtidelig. Den stræber ikke den saglige og faglige dokumentation, som andre veje kan føre mere direkte til. Derimod lysten til at trænge ind bag det ydre og bringe noget dybere, som de faglige beskrivelser må mangle. Filmen kan måske spores til en landsdel, men det er uden betydning. Den er alene tilsigtet at være en film om telefonmennesker og telefonforhold.

Så stort som dens område er, kan filmen kun give glimt, men glimtene bør have den indre sammenhæng, som jubilæumsfestens fortællende deltagere ikke kunne klare.

I filmen er en gammel telefonstang valgt som ledemotiv. Stangen har været med fra den første dag, men dens rolle er ved at være udspillet. Den kan se tilbage i bevidstheden om at have båret sin andel:

Det er min gerning
at befordre det umærkelige,
der fødes uden varsel –
og dødes uden spor.

En stadig strøm af lyde –
en flod af ingenting –
tænk! at få som livsopgave,
at gøre noget ud af . . . ingenting.

Stangen er givet sjæl, og den synes at evne en forvaltning af denne gave bedre end mangt et menneske:

Jeg er nøgtern –
 tænker teknisk –
 fuld af faglig fanatisme.
 og dog –
 jeg fryder mig ved grøftekantens flora –
 ved markens gyldentunge aks –
 luner mig ved lyngens varme tæppe – – –

Om filmens episoder skifter og giver den bredde, der er tilsigtet, vil stangen dog fortsat filosofere:

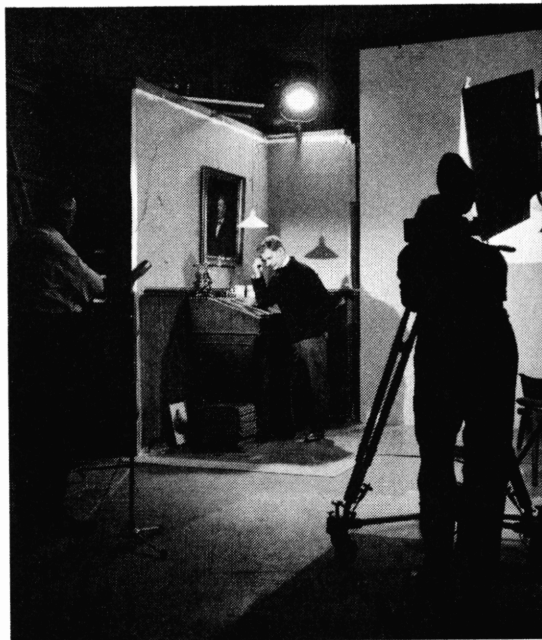
Man bliver klog på mennesker,
 når man – som jeg – er gjort til led
 i samfundslivets samkvemsnet,
 som grene i et nervebundt,
 der leder impulsive strømme –
 holder livets hjul igang,
 har gjort sig uundværlig med een
 så helt selvfølgelig funktion,
 som TELEKOMMUNIKATION.
 Og dog fornemmer jeg:
 det er som tiden løber fra mig –
 tiden med de ændrede signaler.

Tiden vil før eller siden løbe fra hver enkelt af os, og vi kunne med stangen sige:

Og gammelt viger for det ny,
 det må være spillets regler.
 Jeg har fulgt det hele
 fra den allerførste dag –
 og tidens uafbrudte jag
 kan ingen af os standse.

Teknikkens fremskridt handler hastigt –
 i dag til gavn – i morgen overflødig.

Medens fotografen til højre drejede løs på optagelserne til »Af mit liv og min tid«, sikrede en anden fotograf sig dette billede, der går videre end til kulissernes afgrænsning. Det »rigtige« billede fremstod som et tro arbejdsbillede fra et gammelt kontor.

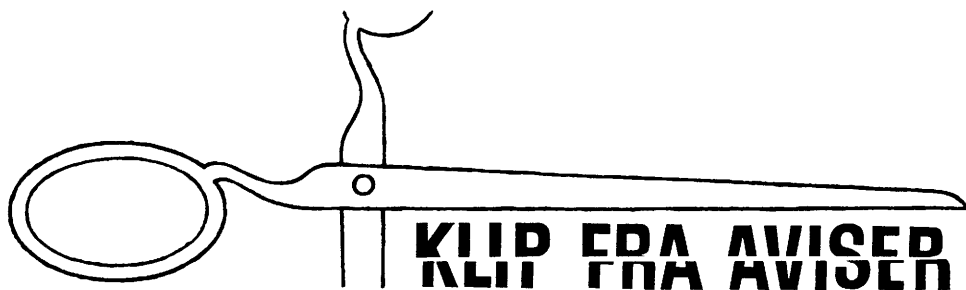
Her er et billede fra filmens optagelser i et moderne hjem.

— — —

Billeder fra telefonfilmens optagelse er i øvrigt tidligere gengivet i Tjenstlige Efterretninger side 83, 1963 (automatiseringen i Randers) og på bagsiden af december-nummeret 1963.

Og her optages der udendørs . . .

AUTOMATTVVERIER

»Tyve har natten til mandag forsøgt at ødelægge pengeautomaten i telefonboksen uden for »Geff« i Hørning, men har dog ikke haft held med foretagendet, da boksen holdt til den hårhændede behandling. (Aarhus Amtstidende« 16/3).

»Ved Vestre Landsret er en 23-årig vaskemester idømt 6 måneders fængsel for tyveri fra Jydsk Telefons mønttelefonautomater. Han havde stjålet i flere jyske byer, og selskabet mener sig bedraget for 8.229 kroner... Ved underretten var han idømt 4 måneders betinget fængsel, men statsadvokaten havde appelleret for skærpelse.« (Aarhus Stiftstidende 20/3)

DA TRIA 3612 IKKE SVAREDE

Fornylig indtraf en stor begivenhed i København. En telefon ringede fra fjernsynet til Tria 3612. Der var ingen hjemme, og dermed skulle den potte være ude, men nu begyndte eventyret først. En normal dagligdags foreteelse blev til det helt store telefonkaos.

Sekunder efter at Otto Leisner i TV-udsendelsen *Telefonen ringer* ca. 21,30 hav-

de kaldt det senere landskendte telefonnummer Tria 3612, glødede telefonrådene. Alle skulle have Tria. Det var, udtalte man en time senere på denne københavnske central, som om hele København ringede os op. Trias telefondamer »brød sammen«, centralen kunne ikke klare spidsbelastningen, og Tria blev tavs. Men som ringe i vandet bredte telefonstormen sig.

En sagte susen gik gennem byen – hvem har Tria 3612? Hvad klokken 21 vel ville have raget de fleste en fjer, blev pludselig en livsbetingelse, en sag af stor vigtighed at få opklaret. Da publikum ikke kunne komme igennem til Tria blev fejlkontoret, telefonnøglen og noteringen bestormet, og til lige dagbladenes redaktioner...

TV-udsendelsen sluttede, men ikke telefonkrigen om Tria. På noteringen havde man talrige henvendelser, men heller ikke noteringen kunne komme igennem til Tria – og da forbindelsen endelig etableredes viste der sig at være henvisning fra Trianummeret til en anden telefon. Nu blev fejlkontoret bestormet, og folk var ikke lige rare... mindst talt ufor-

skammede og uartige. Fejlkontoret kunne imidlertid kun sige, at centralen var afbrudt, og at der var tilkaldt hjælp. En overmekaniker var i hast blevet kaldt til Tria; han satte en »alarm« på og ca. 45 minutter efter at telefonstormen var sat i gang, var det atter muligt at kalde Tria 3612 og alle de øvrige Tria-numre, som havde lidt under denne telefonstorm.

Abonnenten tog i øvrigt ikke sin telefon den følgende aften. Hvor synd for de mange, der gerne ville have hørt hans stemme...

(Efter udklip af
Aktuelt, 31/3)

TELEFONSTORM I RANDERS

»Ekstrabladet« vidste 30/3 at berette, at statsminister Jens Otto Krag's bestræbelser for at binde den smukkeste forårsbuket er gået slemt ud over telefonnettet i hans valgkreds Randers. Af frygt for buketens betydning har Krag's vælgere bestilt varer pr. telefon i så stort omfang, »at centralen bryder sammen«. Man er nået op på 30.000 opringninger på 2 timer. Der er mindre end 10.000 abonnenter.

TELEFONKAOS PÅ DJURSLAND

Iflg. dagbladet »Djursland« 29/3 brød telefonbetjeningen på Djursland i de tidlige formiddagstimer mandag den 29. marts sammen over et ret stort område, og særlig følelig skal generne have været i Grenaa, hvor den automatiske telefoncentral i mere end halvanden time var ude af drift for de fleste liniers vedkommende.

Afbrydelsen i Grenaa varede iflg. dagbladet fra kl. 8.40 og til henved 10.15, men var af lidt længere varighed for en række af Djurslands øvrige centraler. – På mange landcentraler hobede udenbys bestillinger sig op. Sammenbruddet skyldtes en sprængt sikring i centralens kraftanlæg, men da uheldet var en gentagelse af, hvad der var sket dagen i forvejen, forestod der et større arbejde med at finde den fejl, der var den egentlige årsag. Aftenen i forvejen havde Grenaa i 3½ time været uden mulighed for forbindelse med Aarhus, mens linien til Randers var i orden.

TELEFONBLOKERING I AALBORG

»Overbelastning af telefonnettet i Aalborg skabte i formiddag et sammenbrud, hvorunder adskillige numre i Aalborg var blokeret en tid.« (»Aalborg Stiftstidende« 29. marts).

Under overskriften »Telefonkaos i Aalborg« skriver dagbladet »Ny Tid« i Aalborg 29. marts: »Overgangen til 6-cifrede numre i Jydske

Telefons Aalborg-region fra lørdag kl. 18 kan i disse dage ikke undgå at sætte sine spor på den lokale kommunikation. Adskillige abonnenter har i formiddagens mest travle telefonperiode mellem kl. 9 og 11 måttet vente særligt længe på summetonen, der tilkendegiver klar linie. – Forklaringen på generne er, at man i telefonhuset lidt efter lidt ændrer de såkaldte registre – aggregaterne der registrerer de cifre, abonnenterne drejer. Mens registrene ændres, er de sat ud af drift. Det betyder, at mulighederne for klartonen mindskes med op til 6 pct. Telefonhuset i Aalborg råder over 200–300 linier, så der er altså tale om en relativ stor reduktion af muligheder. Distriktschef A. Mortensen udtaler til »Ny Tid«: Jeg kan oplyse, at formindskelsen i den travleste dags travleste time normalt er 2 procent, hvilket skulle give et ganske godt billede af situationen. Vi håber dog, at vore abonnenter ikke føler sig alt for generet af den uregelmæssige drift. Det er nødvendigt for os at sætte registrene ud af funktion, medens ændringerne står på. Men vi ordner dem pø om pø, så forstyrrelserne bliver så lidt mærkbare som muligt.

TELEFONEN SVAREDE IKKE

»Ved 22-tiden i aftes blev så at sige samtlige telefoner i Aabenraa afbrudt, så de ikke kunne kalde andre abonnenter, medens det var muligt at få forbindelse med centralen.«

(Jydske Tidende 20/3)

UDEN TELEFONISK FORBINDELSE

»Et uheld forårsagede i går, at en del telefonabonnenter i Ramten var uden telefonisk forbindelse med omverdenen. Ved kloakarbejde rev en gravemaskine tilhørende entreprenør Poul Grauballe, Stenvad, et telefonkabel over.«

(Djursland« 19/3)

LANDETS FLINKESTE ABONNENTER

»Aldrig i de 57 år, jeg har været på Døstrup central, er jeg blevet skældt ud, selv om det er hændt, at forbindelsen er gået galt«, udtalte centralbestyrer fru Dagmar Nielsen i et afskedsinterview til Aalborg Stiftstidende 31/3 i anledning af, at Døstrup central skulle sammenlægges med Rørbæk central.

– Endnu kan jeg kende stemmerne på alle abonnenterne. Ofte, når folk, der er flyttet fra byen, ringer op, ved jeg med det samme, hvem de er. De behøver såmænd bare at ånde i telefonen, så er jeg klar over, hvem der står i den anden ende af ledningen.

Fru Nielsen er ked af at sige farvel til, hvad hun kalder »det kære arbejde«. Det er svært helt at holde op med en gerning, der har været ens et og alt.

NY Ø TIL TURISMEN

Esbjergegnens Turistforening har gjort en Columbus-opdagelse – en ny ø er dukket op på turismens landkort. Det er øen Langli i Ho bugt ud for Esbjerg, som fra og med den

kommende sommer vil blive et aktiv for egnens turistliv. Naturtørstende turister vil kunne leje plads på den ubeboede ø, der hidtil kun har tjent som kreaturgræsning, og transporten til øen skal ske med en traktortrukket vogn.

Langli var genstand for omtale i Tjenstlige Efterretninger i marts-nummeret 1956 (nr. 45, side 821) under overskriften »Da Langli fik telefon«. Man havde dengang besluttet at indføre øen til Blåvand central og lægge et kabel langs ebbevejen fra Ho til Langli, en 3300 meter lang strækning. Kabelnedlægningen var på flere måder bemærkelsesværdig, blandt andet fordi man efter forskellige eksperimenter her anvendte en *kabelplov* (dengang noget nyt i Danmark). Kablet nedlagdes i 50 cm dybde, og der anvendtes et militærfeltkabel med en vægt på 14 kg pr. km; nedlægningen skete uden

stop, så mellemsplidsninger blev undgået. Som følge af kviksandforekomster gik kabelruten ikke i en lige linie. Der blev anvendt 3 traktorer som trækraft, og nedlægningen var tilendebragt på 117 minutter, dvs. med en gennemsnitshastighed på 28 meter pr. minut.

Efter stormfloder i 1909 og 1911 var forholdene for beboerne blevet så vanskelige, at øen blev forladt, og i 1912 solgte lodsejerne øen til et konsortium for 40.000 kr. Senere har øen været handlet flere gange. Foruden en sommervilla findes der i dag på øen et gammelt stuehus, der beboes af øens eneste faste indbygger, en kreaturpasser – sommeren igennem går der på Langli ca. 100 kreaturer på græsning.

Af Langlis historie kan i øvrigt nævnes, at her engang har ligget et fiskerleje »Langeleje«, der menes opgivet år 1640. Omkring år 1900

fandtes der endnu 5–6 fastboende familier, og der var også en lille skole.

Øen måler ca. 100 ha og fremstår i dag som en stor klit, der er omgivet af marsklignende græsbevoksede enge. Fotografiet viser en situation fra kabelnedpøjningen.

PÅ MARKEDSPLADSEN

Løgstør Avis 17/3: Nogle forhandlinger mellem borgmester Vagn Bro og repræsentanter for Jydsk Telefon-Aktieselskab har medført, at selskabet har fået løfte om en grund ved siden af Løgstør el-forsynings bygning på markedspladsen. På grunden skal opføres den bygning, der skal rumme Løgstør fuldautomatiske telefoncentral.

DRUKNEULYKKE

En 6-årig dreng er druknet i et 75 cm dybt vandhul, der stammer fra en fjernet telefonstang. Hullet var ikke blevet dækket til, skønt det er en måned siden, stangen fjernedes. Der vil muligvis blive rejst sag mod telefonvæsenet. Drengen blev fundet med hoved og overkrop fastklemt i hullet.

Ulykken skete ved Fjenneslev i nærheden af Slagelse. (Politiken 24/3)

TELEFON TIL POLITIET

Aarhus Amtstidende 6/4: Justitsminister K. Axel Nielsen har søgt folketingets finansudvalg om 53.200 kr. til et fuldautomatisk telefonanlæg til politiet i Thisted.

Mascot'er til montører

Der findes en naturlig sammenhæng mellem den måde, telefonarbejde gøres på, og de former for hjælpemidler, der stilles til rådighed. Et af de steder, denne sammenhæng træder frem, er i selskabets automobilpark. Frem til midten af halvtredserne var kolonnevogne til 6-8 mand almindelige; så påbegyndtes sane-

En af gamle tiders
kolonnevogne . . .

ringen af stangrækkerne med bistand af kabelploven, og omkring 1956-57 gik man i overensstemmelse med de ændrede krav til arbejdsstyrkens størrelse over til anskaffelse af busser - nogle til 3-4 mand og andre til 2 mand.

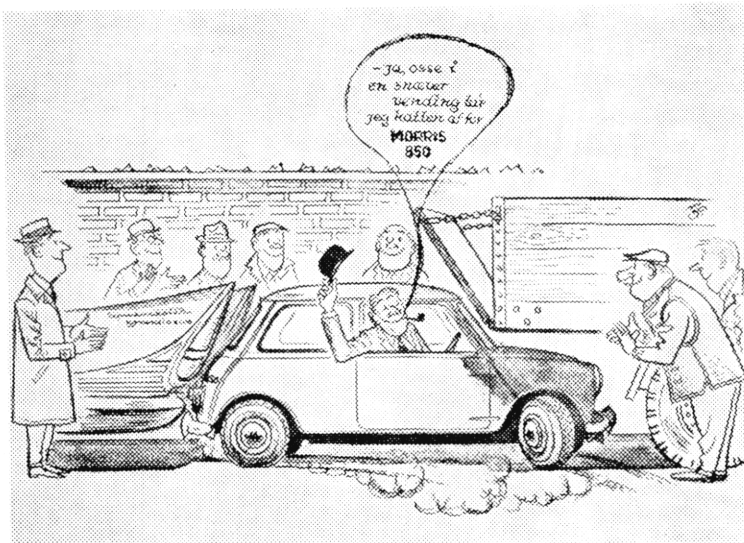
Men arbejdets karakter har undergået nye ændringer. I langt større omfang end tidligere er det i dag muligt at gennemføre installationsarbejde »på én gang« og som enkeltmandsarbejde. Meget arbejde af denne art udføres af cyklende montører, og mængden af det materiel, der skal medbringes, står i rimeligt forhold til cyklens bagagemuligheder.

Der er således tale om to arbejdsformer, som grundet udviklingen er ved at mødes, og med dette i tankerne er indledt et forsøg med en ny vogntype, Morris Mascot varevogn, hvorefter der er indkøbt to eksemplarer; den ene prøves til fejlretningsarbejde i Aalborg by, medens Automobilkontoret disponerer over den anden som reservevogn og til evt. demonstrationsbrug. Såfremt de igangværende forsøg falder tilfredsstillende ud tænker man sig fremover at lade Mascot'en blive det kommende transportmiddel for mange cyklende montører, og desuden anvende køretøjet til andre former for arbejder, hvor det nu skønnes hensigtsmæssigt. En »motorisering« som den nævnte vil indebære mindre anvendt arbejdstid til transport og samtidig give mulighed for større aktionsradius, og hvor det måtte dreje sig om folk, der tidligere kørte i større biler, vil der bl. a. komme lettelser med hensyn til parkeringsmuligheder. De to indkøbte biler af den nye type er ikke udstyret specielt til anvendelsen, idet man gerne vil danne sig indtryk af behovet herfor ud fra de indhøstede erfaringer.

Tekniske detaljer

Morris Mascot varevogn er udstyret med en firecylindret firetakts topventilmotor med et cylindervolumen på 848 ccm, et kompressionsforhold på 8,3 : 1 og en maksimal ydelse på 37 SAE hk ved 4500 o/m. Benzintanken rummer 27 liter svarende til ca. 400 km kørsel. Motoren trækker på forhjulene, og dette indebærer dels stor kørselssikkerhed i kurver og ringe modtagelighed for sidevind, dels en læsehøjde på kun 45 cm. Køretøjet er enestående let at manøvrere, hvilket især kommer til sin ret i bykørsel, og adgangen til varekassen kan dels foregå indefra, dels fra vognens bagende ved åbning af de to sidehængslende døre. Vare-

Med Mascot personvogn som grundlag har tegneren her moret sig med at illustrere, hvor lidt plads der fordres til parkering . . .

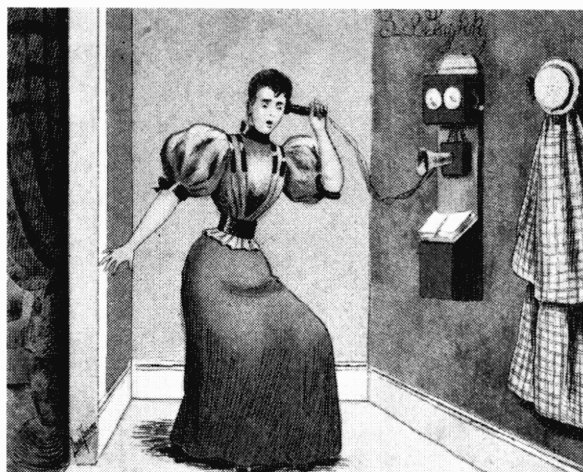
kassen har et rumindhold på ca. $1\frac{1}{2}$ kubikmeter og lasteevnen andrager 325 kg, heri indbefattet førers og eventuel passagers vægt.

Der er fire frem-gear – affjedring ved koniske gummi-elementer og et effektivt varme-og ventilationsanlæg. I førerrummet er der to enkeltstole, og førerstolen er indstillelig. I forbindelse med pladsen i førerkabinen må det for øvrigt fremhæves, at Mascot'en som et særpræg nok har et kompakt udseende ydre, men samtidig sådanne indendørs pladsforhold, at der både er plads fremad til selv langbenede og desuden overraskende god plads sideværts.

Sammenfattende kan det siges, at denne vogntype har fremragende køreegenskaber, mange praktiske finesser man vil værdsætte ved nærmere bekendtskab, og dertil indvendige pladsforhold som man næppe ville tænke mulige i et køretøj med så beskedne ydre mål.

GRATULATION

Allerede år 1885 havde tegnere øjnene åbne for de muligheder, telefonen – denne splinternye opfindelse – gav som baggrund for vittigheder. Den ærbare frøken griber her, på det firefløjede postkorts forside, røret for at ønske sin udkårne til lykke på fødselsdagen . . . men hun måber, da svaret bliver: Hold mund dit arrige bæst! (Se næste side).

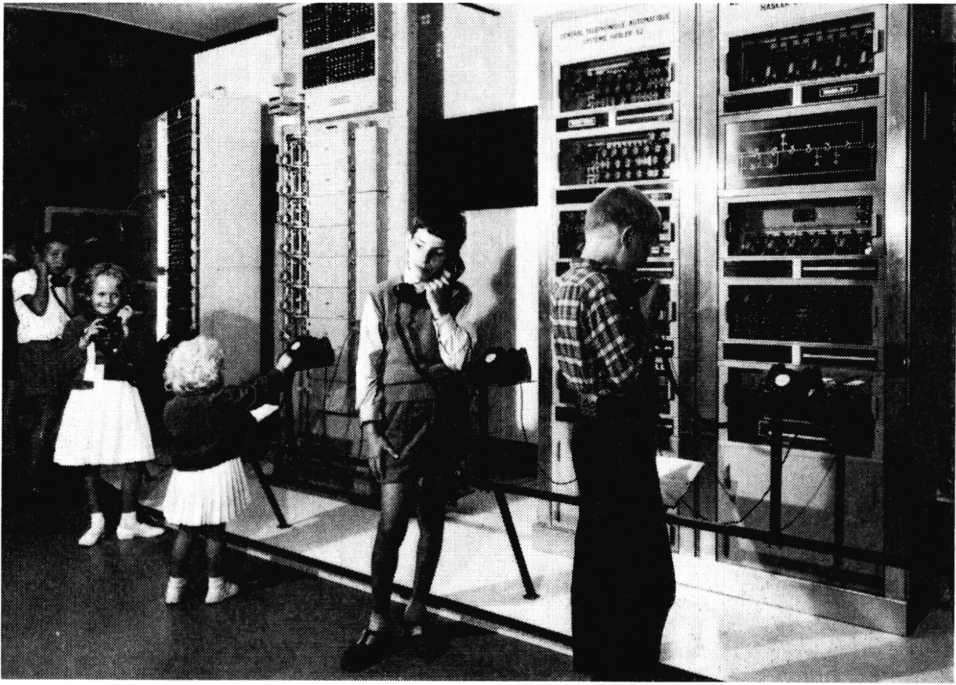
Et trafikmuseum i Schweiz

Det schweiziske trafikmuseum er stedet, hvor alverdens pilfingrede drenge fra fem til halvfems kan få deres lyst til mekanik styret. Museet ligger på bredden af Vierwaldstätter-søen, og blev åbnet for knap seks år siden. Det har haft en eventyrlig succes, for det er et moderne, levende museum med en fin blanding af fornemme, historiske udstillingsgenstande og arbejdende modeller, der viser den udvikling, som er sket på det trafiktekniske område i de sidste årtier. »Verkehrshaus der Schweiz« kunne betragtes som et smukt forbillede for et dansk teknisk museum.

Det store trafikmuseum har flere formål end de rent museums-mæssige. I de kommende årtier står Schweiz overfor på alle trafikmæssige områder at skulle løse store opgaver, og det er vigtigt for en saglig behandling af problemerne, at alle kredse i offentligheden bringes interesse og forståelse for disse spørgsmål. Alle grene af trafik, nyhedsformidling og turisme er repræsenteret, og museet, således som det er tilrettelagt, et værdifuldt aktiv i arbejdet for at interessere befolkningen, specielt ungdommen, for trafikproblemerne og deres behandling.

. . . det var selvfølgelig ikke frøkenen på foregående side, hans udbrud gjaldt, men man må vist vænne sig lidt mere til telefonen, så man fremtidig kan være sig for slige misforståelser.

Her har børnene fået en rigtig automatisk telefoncentral stillet til rådighed, og de morer sig med at kalde de forskellige særtjenester – klokken, nyhederne, vejret m. v.

Dygtige museumsfolk har med sans for, hvad der kan fange publikum, placeret samlingerne i de seks haller, som »Verkehrshaus« rykkede ind i den 1. juli 1959, efter at tanken om et sådant museum havde eksisteret i mere end 75 år, og der er altid fyldt med børn, som studerer lokomotiver, biler, modelfly, skibsmodeller, billeder og indviklet mekanik – og får det hele til at virke ved at trykke på snesevis af knapper, der er anbragt rundt omkring på museet.

F. eks. har mange sikkert spekuleret på, hvordan de boretårne, som anvendtes til forsøg på at finde olie herhjemme for nogle år siden, virkede. Her på museet kan man få svaret ved at trykke på en knap og sætte en model af et boretårn igang. Et stort modelanlæg viser, hvordan flodbådene går gennem sluser på Rhinen, og i post- og telegrafvæsenets afdeling kan man ved at dreje bestemte numre sætte automatikken igang på en fuldautomatisk telefoncentral. I luftfartsafdelingen sidder drenge med spændingsblanke øjne og forsøger at få en flyvemaskinmodel til at lystre højde- og sideror, og ovenover dem brummer en stor helikoptermodel frem og tilbage.

Det er levende, overskuelige og let forståelige samlinger, dels af hele originalemner, dels af modeller; der er fotografier og grafiske fremstillinger, og der er lysbilleder, der projiceres op og f. eks. viser arbejdsgange i forenklede udførelser.

BLANDEDE MEDDELELSER

● Udvidelse af manuelle centraler

Aulum	40	lokalnumre:	461- 500
Hammerum ..	70	-	: 531- 600
Silkeborg	100	-	: 4801-4900
Skjern	30	-	: 1060-1089
Vejle	100	-	: 6801-6900

Desuden er *Hirtshals* central udvidet med 2 ekspeditionspladser nr. 7 og 8 og 100 lokalnumre: 900-999.

● Alarmtelefonarrangement

På politistationen i Silkeborg er foretaget en nyinstallation på grund af automatiseringen i Skanderborg, hvis abonnenter i ulykkestilfælde drejer 000 - og får Silkeborg politi. Nyinstallationen består af et tastesæt tilkoblet »000-telefonen«, og betjeningen af

nødopkald kan da foretages meget hurtigt - simpelthen ved nedtrykning af den navngivne tast til f. eks. redningskorps.

● Ny telefonbog

I marts måned udsendtes *Navnebog Nord 1965* i et oplag på 115.000 eksemplarer, hvilket er 7.000 flere end 1964-udgaven udkom i. Den nye navnebog er på 322 sider mod 302 året i forvejen.

Næste telefonbogsudgivelse bliver *Navnebog Øst*, der udkommer i juni måned.

● Nedlagte centraler

Pr. 13. april 1965 er *Svankjær* central nedlagt og samtlige 67 abonnenter overflyttet til Morup Mølle central.

☆ PERSONALIA ☆

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. april 1965 er:

Assistent fru Margrethe Henriksen bevilget 1 års orlov.

Den 10. april 1965 er:

Pens. fuldmægtig frk Dagmar Kramer afgået ved døden.

Fra 1. maj 1965 er:

Assistenter i 9. lkl. fru Anna Mark Hansen og fru Else Jensen afskediget efter ansøgning og antaget som kontorassistenter i 9. lkl. på halv tjeneste.

Kontorassistent i 9. lkl. fru Helvig Petersen afskediget efter ansøgning og med gratiale.

Sydjydske Distrikt

Den 17. april 1965 er:

Afdelingsingeniør P. A. Holvad afgang ved døden.

Vestjydske Distrikt

Fra 1. maj 1965 er:

Assistent i 2. lkl. fru Vibeke Svendsen afskediget efter ansøgning.

Trafiktjenesten

Fra 1. april 1965 er:

Kontroltelefonist fru Elly Larsen og månedslønnet dagvikar, frk. Else Fast Jensen, Vejle, afskediget efter ansøgning.

Fra 14. april 1965 er:

Månedslønnet dagvikar frk. Karin Nielsen, Herning, afskediget efter ansøgning.

Fra 1. maj 1965 er:

Telefonist fru Edel V. O. Christensen, Ringkøbing, overflyttet til kontortjenesten i Ringkøbing.

Natvikarerne fru Elly Winther Christensen og fru Birthe Greve Volden samt månedslønnede dagvikarer, fru Henny Pedersen og fru Jytte Lillian Sørensen, Brønderslev, afskediget efter centralens automatisering.

Månedslønnede dagvikarer, frk. Jytte Andersen Krog, Skive, og fru Birte Winther Løvdal, Vejle, afskediget efter ansøgning.

Månedslønnet dagvikar, frk. Elna Rasmussen, Aarhus, efter ansøgning overflyttet til centralafdelingen som snoreassistent.

Teknisk tjeneste

Den 31. marts 1965 er:

Pens. distriktsmontør Chr. Madsen, Aarhus, afgang ved døden.

Fra 1. april 1965 er:

Overmekaniker i 12. lkl. Eigil Skov, Aarhus, udnævnt til garagemester i 18. lkl.

Telefonformand i 15. lkl. Erik Lindholm, Aars, udnævnt til telefonmester i 18. lkl. i Aalborg.

Overmontørerne Charles Hansen og Robert Møller Laursen, Horsens, Sv. O. B. Andersen, Aalborg, samt Holger Nielsen, Aarhus, udnævnt til overmontører i 12. lkl. Samtidig ændres Møller Laursens hjemsted til Randers.

Overmontør i 10. lkl. Hans Helge Jensen, Skanderborg, udnævnt til distriktsmontør i 10. lkl. i Laasby.

Telefonmontør Oluf Doktor, Hammel, udnævnt til distriktsmontør i 10. lkl. i Aarhus.

Telefonmontør Knud Grønlund, Aarhus, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Telefonarbejder E. S. Storgaard, Skive, forfremmet til telefonmontør.

Telefonarbejderaspirant Poul Sørensen, Hjørring, ansat som telefonarbejder.

Snoreassistentaspirant frk. Sonja Kokholm, Aarhus, ansat som snoreassistent.

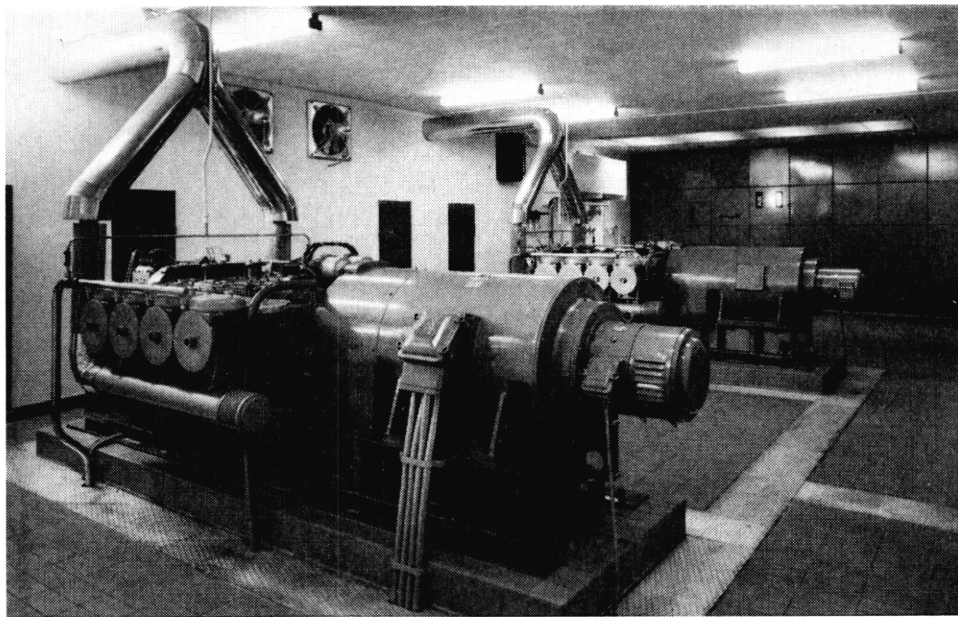
Fra 1. maj 1965 er:

Distriktsmontør Karl Kr. Hansen, Varde, afskediget efter ansøgning og med pension.

Telefonmontør Villy Olesen, Hjørring, afskediget efter ansøgning.

Telefonarbejder Rudolf Grünert, Aarhus, afskediget efter ansøgning ved udløbet af orlov.

Nødstrømsanlægget for Aarhus centrum

Billedet viser nødstrømsanlægget, der er installeret i kælderen i den nye tilbygning til automatcentral Aarhus Centrum.

Anlægget består af 2 stk. dieselgeneratoranlæg, hvor hvert af anlæggene består af en 8 cylindret vandkølet dieselmotor på 280 hk sammenbygget med en synkrongenerator med en ydelse på 230 KVA.

Til hver af maskinerne hører et køleaggregat til nedkøling af kølevand, bestående af en køler med påbygget ventilator med en ydelse på 18.000 m³ luft pr. time. Køleaggregaterne er installeret uden for maskinrummet i hver sin køleskakt, der består af en indsugningsskakt, et rum for køleren samt en udblæsningsskakt. Indsugnings- og udblæsningsskakten munder ud i højde med det omkringliggende terræn.

For at give anlægget en passende drifttid er oiletankanlægget dimensioneret for en kapacitet på 9500 liter, idet der er installeret 3 stk. jordtanke à 3000 liter samt en dagtank på 500 liter. Denne oliekapacitet svarer til en drifttid på ca. 3 uger.

Generatorerne kører ikke synkront og må derfor ikke kunne kobles ind på en fælles belastning. Dette er forhindret ved at udføre det nye lavspændingsfordelingsanlæg med 3 skinnesystemer, nemlig ét for forsyningen fra nettet, et andet for generator I og et tredje for generator II.

Desuden har man inddelt den totale belastning på lavspændingsfordelingsanlægget i følgende 5 belastningsgrupper:

- Gruppe I: Kraftanlægget på centralen (nuværende).
- Gruppe II: Kraftanlægget på centralen (udvidelse).
- Gruppe III: Kraftanlægget på P. og T.'s forstærkerstation.
- Gruppe IV: Lys, kraft, varme, ventilation og elevatorer i centralbygningen.
- Gruppe V: Lys, kraft, varme, ventilation og elevatorer i Sct. Clemensborg.

Det er nu muligt ved hjælp af 5 forvælgere på forhånd at indstille de 5 belastningsafganges fordeling på generatorerne, ligesom det er muligt, ifald en af maskinerne nægter at starte eller stopper under drift, at lægge den nødvendige belastning (central og forstærkerstation) på den kørende maskine og samtidig bortkoble den resterende belastning.

Den nødvendige automatik for fuldautomatisk drift er indbygget i et kontrol- og styrepanel. Det automatiske udstyr har til opgave at overvåge nettets 3 faser for ved over- eller underspænding eller ved total bortfald af netspændingen at foranledige, at begge dieselmotorer starter op.

Starter dieselmotorerne ved første startforsøg, andrager tiden fra startordre til generatorerne er på fuld spænding og har overtaget belastningen 6–8 sekunder. Skulle startforsøget mislykkes, gentager startautomatikken forsøgene indtil 3 gange med 20 sek. mellemrum.

Når generatorerne er på fuld spænding kobler de 5 belastningsgrupper ind på de 2 generatorer som forudbestemt ved de 5 forvælgere.

Anlægget var efter afprøvning klar til at gå i drift fra slutningen af 1964; i den hidtidige periode er imidlertid ikke forekommet strømsvigt fra det offentlige net.

E. Hvid Bertelsen

Bagsidebilledet:

En solsort har valgt at bygge rede ved en af selskabets samleåser i Torvegade, Esbjerg. Fuglen er så tam, at den roligt lod sig klappe af en telefonmand, mens den lå og vogtede sine unger. Den tillidsfulde fugl havde heller ikke noget imod at lade sig fotografere . . .

(Foto: Ingemann).

O. H. Ziemer.

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

JUNI - JULI 1965 - NR. 115

19. ÅRGANG NR. 115
JUNI-JULI 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4450 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

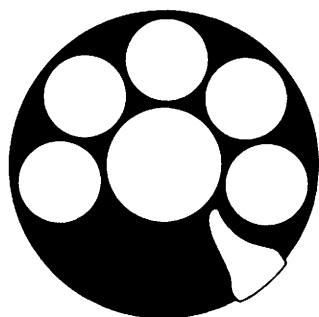
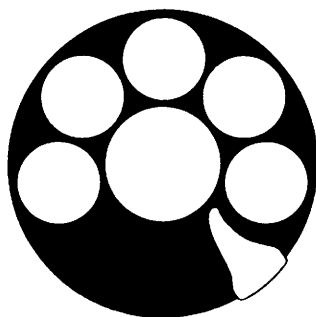
Billedet er hentet fra Centrallaboratoriets værksted, hvor bl. a. snoreassistent frk. Borum, der ses her, arbejder med montering af trykte kredsløb for sekretærarrangement.

Men ikke bare monteringen, også fremstillingen af selve kredsløbene er foregået på Centrallaboratoriet, hvor også det forudgående udviklingsarbejde har fundet sted.

INDHOLD

Vendsyssel i automatiseringens tegn	123
Verdenstelefoni	128
Letsindig omgang med gas	134
Klip fra aviser	135
Fejlretning af Pet-kabel	138
Sikkerhedstjenesten	140
Strengt fortroligt	142
A-dag i Hvidbjerg Thy	143
Stang nr. 8	144
Blandede Meddelelser	148
Bibliotekets halvårsoversigt	149
Hovedlagerets kørselsoversigt	151
Det glemte 1-tal	153

Vendsyssel

i

automatiseringens tegn

For nogle år siden automatiseredes Skagen og Frederikshavn, men derefter har der overkoblingsmæssig set været stille i Vendsyssel, indtil de manuelle centraler i Brønderslev og Øster Brønderslev afløstes af automatcentraler den 13. februar i år. Efter disse centraler fulgte den 12. juni hele 5 igangsætninger af automatcentraler: I Sæby, Hørby, Lyngsaa, Voersaa og Volstrup, og yderligere automatiseredes Jerslev nu den 24. juni 1965.

Sæby

LME-centralen i Sæby har udstyr for 1000 abonnenter og kan udvides til 3200 abonnenter. Den har ved sit ledningsudstyr direkte tilslutning til centralen i Frederikshavn, dvs. nummerområde 084. I forbindelse med automatiseringen er telefonistekspeditionen i Sæby nedlagt. Særtjenesteekspeditionen varetages derefter af telefonister i Aalborg. Drejer eksempelvis en abonnent i Sæby 0033 (oplysningen), vil det være en Aalborg-telefonist, som giver abonnenten den ønskede oplysning.

De direkte udgifter til automatiseringen af Sæby central har andraget: Ombygning af centralbygning ca. 20.000 kroner, centraludstyr incl. montage ca. 850.000 kroner, og apparater, vekslere samt liniesanering ca. 200.000 kroner, i alt ca. 1.070.000 kroner.

— — —

Om den telefoniske udvikling i Sæby skriver »Vendsyssel Tidende« 6/6 følgende – baseret på oplysninger fra selskabet:

»Da telefonen i slutningen af forrige århundrede kom til Sæby, blev den mødt med skepsis, men de fremsynede var ikke sene til at få fat i apparatet. Sæby Købstads Central blev oprettet i Pindborggade ved åen bag købmand Johs. Jørgensens forretning. Efter nogle års forløb blev pladsen imidlertid for trang, og man flyttede længere op ad gaden til det hus, hvori centralen nu ligger, og hvor man for tiden er ved at installere den automatiske central, der lørdag den 12. juni skal sættes i drift og afløse den central, som har været manuelt betjent gennem ca. 70 år.

Som så mange andre små centraler landet over, blev centralen i Sæby også et slags familieforetagende.

I 1916 blev centralens ledelse overtaget af fru A. Mortensen. Hun virkede som bestyrer indtil 1923, da stillingen blev overtaget af hendes mand, Andreas Mortensen. Han havde kun centralen i tre år, men da han gik af i 1926, blev centralen i familien, idet datteren, frk. *Sigrid Mortensen*, fortsatte, hvor forældrene slap. Frk. Mortensen ledede centralen indtil den 1. juni 1954, da den blev overtaget af den nuværende bestyrer, frk. *Elna Rasmussen*.

Første gang Sæby figurerer i arkivet hos Jydsk Telefon i Aarhus er i 1892, og på det tidspunkt var der knyttet 20 abonnenter til centralen.

Sæby købstadscentral havde linier til Flauenskjold og til Skovlyst, ligesom man havde en forbindelse til Frederikshavn. At Skovlyst figurerer som en selvstændig linie, er et tydeligt bevis på, at Sæbygaard skov på den tid var af største betydning som kur- og feriested.

Stigningen i abonnenttallet i de første år var ret beskedent, men i dag går det rask. Jydsk Telefon regner med, at der i Sæby kommer fire nye abonnenter hver måned. I 1901 nåede man op på 31. Så begyndte det at gå stærkere. I 1923 var man oppe på 169, i 1940 på 222, i løbet af 1953 passerede man de 400 abonnenter, og den 1. april i år var 756 abonnenter tilknyttet Sæby central. Inden automatiseringen på lørdag regner Jydsk Telefon med, at abonnenttallet er oppe på ca. 770. Før automatiseringen har abonnenterne 62 ledninger at tale på, mens man fra lørdag kan benytte 117.

I 1923 blev der ført 194.000 lokale samtaler, i 1940 231.800, mens man i de seneste år er oppe på langt over en million samtaler årligt. Af mellembys samtaler ankom der i 1923 84.880, i 1940 130.100 og i de seneste år er man kommet op på omkring 500.000. For afgåede mellembys samtaler ligger tallet noget lavere hele vejen igennem.

Med nedlæggelsen af den manuelt betjente central i Sæby ophører et livslangt arbejde hos Jydsk Telefon. Det er Sæby centrals forstanderinde, frk. *Elna Rasmussen*, der nu er 63 år, og som ønsker at trække sig tilbage. Frk. Elna Rasmussen har haft med centralarbejde at gøre siden sit elvte år og har været i Sæby siden 1953.

– Hvad skal der nu ske, frk. Rasmussen?

– Det har jeg endnu ikke taget stilling til, men jeg kommer i hvert fald ikke foreløbig til at have centralarbejde. Jeg er kommet op i den alder, da det ikke er nemt at finde noget nyt arbejde. Foreløbig rejser jeg fra byen, da jeg har min familie på Aarhus-egnen.

– Jeg har haft med centralarbejde at gøre i ca. 50 år, og det bliver ikke nemt at undvære det. Som elveårig hjalp jeg mine forældre, der bestyrede centralen i Skaade ved Aarhus, og ved deres afgang i 1942 blev jeg bestyrer af centralen i Skaade. Her var jeg indtil den blev automatiseret i 1953, hvorpå jeg flyttede til Sæby.

Jeg synes, at Sæby er en ualmindelig rar by, og det bliver naturligvis med en følelse af vemod, jeg rejser herfra. Jeg har benyttet min fritid til ture i Sæbys kønne omgivelser, og man skal søge længe for at finde noget, der er så skønt. Jeg synes også, at der har været et godt forhold til abonnenterne.

Frk. Elna Rasmussens afsked med Sæby går ikke stille af, automatiseringen af centralen sker i den travleste tid. Sommeren er den tid, da der er mest at bestille på centralen.«

— — —

Det kan tilføjes, at Sæby – da byen i 1892 er nævnt som »Kjøbstadscentral« under Hjørring Amts Telefonselskab – havde følgende 20 abonnenter, alle med Hjørringnumre (de eksisterende centraler har tilsyneladende dengang været ordnet i nummergruppeorden, idet samtlige abonnenter på én nær havde telefonnumre mellem 202 og 224):

Hjørring 223	Brdr. Brandstrup, Conditori.	Hjørring 205	Manufakturhdl. Löwe-Østerby.
– 206	Cloos & Lorentzen, Fiskehdl.	– 2	Sagfører Julius Mørck.
– 212	Hotel »Dania«.	– 224	Kbm. M. Olesen.
– 215	Hotel »Harmonien«.	– 202	Kbm. Chr. Pedersen.
– 221	Kbm. Carl Kjelgaard.	– 213	Pavillon »Skovlyst«.
– 209	Prokurator E. Kjelgaard.	– 203	Fabrikant P. Sørensen.
– 214	Kbm. N. Kongsbach.	– 204	Kbm. Chr. Waarst.
– 211	Sagfører N. K. Kristiansen.	– 216	Vendsyssel Tidendes Kontor.
– 207	Fiskehdl. N. Larsen.	– 208	Sæby Talestation v/ Kæmner Mayntzhusen.
– 222	Kbm. E. Larsen.		
– 220	Kbm. Joh. Laulund.		

Af Sæbys 31 abonnenter i 1901 havde 6 indtil automatiseringen samme telefonnummer som dengang. Disse 6 er:

Sæby 27	Vognmand C. Carlsen.	Sæby 2	Sæby Trælasthandel.
– 15	Hotel »Harmonien«.	– 4	Kbm. Chr. Waarst – Dommerfuldm. H. Waarst.
– 39	Jernbanestationen.		
– 40	Fiskehdl. A. Jørgensen.		

I tiden fra 1892 til 1901 har et par abonnenter fået ændret telefonnummer:

Hjørring 215	– Sæby 15	Hotel »Harmonien«.
– 204	– 4	Kbm. Chr. Waarst – Dommerfuldm. H. Waarst.

Jerslev

Den 17. juni udsendtes til alle Jerslev-abonnenter et 4-sidet orienteringsbrev vedrørende den forestående automatisering, og med brevet fulgte en vejledning i brug af automatisk telefon, central-kaldekort samt samtale-takstkort.

Automatiseringen fandt sted kl. 13 den 24. juni, og forinden havde Jerslev abonnenterne – som meddelt i Ugebladet nr. 3 – haft lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med de automatiske telefoner og de nye udnyttelsesmuligheder på en udstilling i udstillingsvognen.

— — —

Af Trafikafdelingens historiske oversigt vedrørende Jerslev central fremgår følgende:

Den 14/5 1908 er der mellem daværende direktør Gregers Kirk og fru Marie Kræmmegaard underskrevet en kontrakt om den daglige pasning af centralen i Jerslev. Fru Kræmmegaard var bestyrer indtil 1/9 1925, hvorefter fru Augusta Møllerup overtog ledelsen af centralen til 1/8 1958. Fru Møllerup blev da afløst af den nuværende bestyrer, fru Erna Mølbjerg.

Jerslev central havde ved oprettelsen 16 abonnenter, hvoraf 2 stadig har samme nummer i dag som i 1908, nemlig:

Nr. 13 Andelsmejeriet »Nørager«.

Nr. 7 Gæstgiver J. Iversen – Jerslev Kro.

Abonnenttallene har herefter været som følger:

1923	1940	1965
49	69	324
		(pr. 1/4-65)

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en mindre forbedring. Den manuelle central råder over 23 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central går i gang med 25 ledninger.

Vodskov

Automatiseringens næste by i Vendsyssel bliver Vodskov, hvor overkoblingen efter planen vil finde sted den 18. august 1965.

For Vodskov er udarbejdet følgende historiske oversigt:

I maj måned 1912 er der mellem daværende telefondirektør Gregers Kirk og fru Anne Nymark Christensen underskrevet en kontrakt om den daglige pasning af centralen i Vodskov. Fru Nymark Christensen var bestyrer til 1/10 1935, hvorefter en svigersøn, hr. Nørkær Sørensen, overtog stillingen, som han bestred til sin død i sommeren 1957. Fra 1/8 1957 til 1/4 1959 blev hustruen, fru Helga Nørkær Sørensen, bestyrer, hvorefter hun overdrog stillingen til sin svigerdatter, nuværende centralbestyrer, fru Sinne Nymark Christensen.

Vodskov Central havde ved oprettelsen 15 abonnenter, hvoraf 2 stadig har samme nummer i dag som i 1912, nemlig:

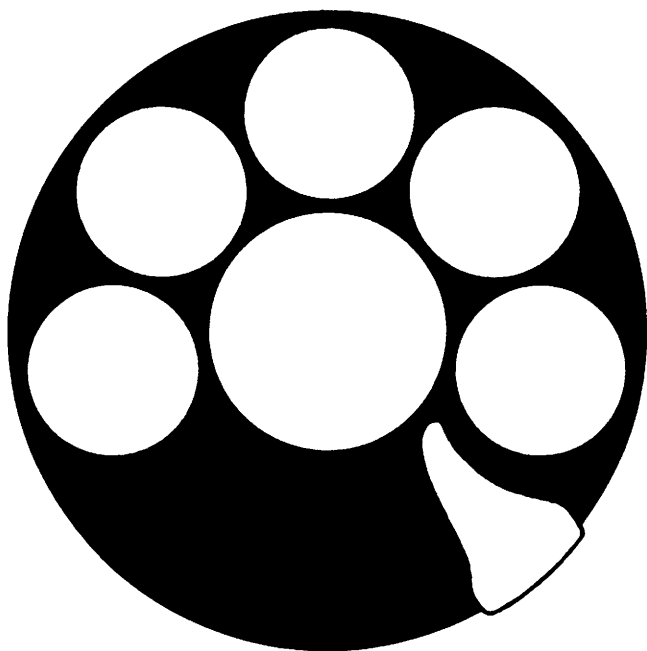
Nr. 5 Rærup Mejeri.

Nr. 1 Vodskov Jernbanestation.

Abonnenttallene har været som følger:

1923	1940	1965
46	57	397
		(1/5-65)

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central råder over 18 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central vil gå i gang med 32 ledninger.

Verdenstelefonti

Kun satellitter kan klare den voksende telefontrafik mellem kontinenterne. — Nye informationskanaler for „samtaler“ mellem elektronregnemaskiner. Oceankablet bliver en hård konkurrent.

Det var ikke blot sportsentusiaster, der begejstret kiggede på fjernsynsskærmen under olympiaden i oktober forrige år. Også den, der endnu ejer evnen til at imponeres over tekniske toppræstationer, kunne ikke undgå at blive fascineret. Drømmen om Terravisionen, et verdensomspændende fjernsynssystem, gik her i opfyldelse. Helt ærligt: Forbindelsen mellem Europa og Amerika blev over store strækninger etableret ved fly, der bragte det i Kanada modtagne billedmateriale til Europa, men med en forsinkelse på knap et halvt sekund vistes på fjernsynsskærmen i Kanada og USA, hvad der skete i Japan i en afstand af 12.000 til 16.000 km. Stillehavet syntes ikke mere at eksistere, fordi der i en højde af ca. 36.800 km over havet svævede en relæstation. Det er kun et spørgsmål om få år, og alle fjernsynsstationer over hele verden kan stilles ind på samme program, og alle fjernseere er på samme tidspunkt i stand til at deltage i begivenheder, der i samme nu finder sted et eller andet sted på jorden.

De små relæstationer, der gør denne verdensomspændende fjernsynstransmission til en realitet, er kommunikationssatellitter, som man allerede med godt resultat begyndte opsendelsen af i sommeren 1962 under navnene Telstar, Relay og Syncom. Den 6. april i år er der kommet endnu en satellit til, der er blevet døbt Early Bird, »Morgenmand«. Den sættes ind til befordring af normale telefonsamtaler mellem Amerika og Europa og udnyttes altså kommercielt. Desuden kan den formidle fjernsynsudsendelser. Early Bird er anbragt i fast position over Atlanterhavet, og der kan over denne satellit parallelt afvikles 240 samtaler, således at de i dag bestående transatlantiske forbindelsesmuligheder ved kortbølgeradio og oceankabel udvides mere end 50 pct. Denne forøgelse af kommunikationskanalerne er forudsætningen for, at man inden for en overskuelig fremtid kan opnå direkte telefonforbindelse mellem Europa og Amerika,

Kommunikationssatellitten Syncom udviklet af Hughes Aircraft Company. Syncom kan formidle radio, telefon og fjernsyn over store dele af Europa, Afrika og Nord- og Sydamerika fra sin position 36.800 km over jordens overflade.

således at telefondamen eller måske den telefonerende selv fra København eller fra andre byer i Europa ved nogle drejninger på nummerskiven på sin telefon kan etablere forbindelse med abonnenter i New York eller Los Angeles. For telex vedkommende har muligheden allerede eksisteret siden 1. december 1964. Følgen vil blive en voldsom stigning af telexforbindelserne og telefoneringen, der vil kunne klares ved nye satellitforbindelser.

Konstruktørerne, der sørger for det transatlantiske oceankabel, er heller ikke uvirksomme. De vil i deres næste projekter ved anvendelse af transistorer i deres kabelforstærkere nå frem til kabelkonstruktioner, der tillader overførsel af henholdsvis 1300 og 3000 telefonsamtaler samtidig. Sådanne kabler er teknisk også i stand til at overføre et eller to fjernsynsprogrammer, hvilket indtil nu kun kommunikationssatellitterne har kunnet præstere.

Der findes i dag i hele verden 170 millioner telefoner, ca. 94 millioner falder alene på Nordamerika, omkring 46 millioner på Europa og de resterende 30 millioner på den øvrige verden. Tallet stiger stadig, så man regner med, at der i 1972 er sket en fordobling.

Antallet af samtaler med udlandet og over oceanerne stiger endnu stærkere.

I 1961 var der rundt regnet 250 samtalekanaler til disposition for telefontrafikken mellem Nordamerika og Europa, over hvilke der blev afviklet rundt regnet 300 millioner samtaler. I 1963 var der allerede 500 samtalekanaler, hvor der blev afviklet omtrent 5 millioner oversøiske samtaler. I 1980 vurderer man, at der vil være et behov for 10.000 transatlantiske samtalekanaler med en årskapacitet på 100 millioner samtaler. Det øjeblikkelige stridsspørgsmål, om ocean-kabler eller satellitteknikken vil slå igennem, kan vel bedst besvares ved at konstatere, at vi i overskuelig fremtid vil have brug for begge de to tekniske udformninger ved siden af hinanden.

Tårne måtte være 100 km høje

Ved kommunikationssatellit-teknikken drejer det sig praktisk taget om i et eneste stort spring at etablere en radioforbindelse, som ellers må opbygges ved en kæde af radiorelætårne. For at overføre et fjernsynsprogram eller et »bundet« fra nogle hundrede indtil flere tusinde trådløse samtaler over en eneste radioforbindelse, behøver man meget korte bølger med nogle decimeters eller blot centimers længde. Disse ligner i måden, de spredes på, lyset. De forplanter sig kun fremad i lige linie, således at der mellem senderen og modtageren må være »synsforbindelse«.

På grund af krumningen af jordens overflade lader dette sig kun gøre ved hjælp af tårne, der følger efter hinanden i en afstand af 50 til 70 km og er udstyret som relæstationer. Tårnet modtager radiosignalerne fra det foregående tårn, »oversætter« dem til et andet bølgeområde og sender dem videre til næste station. En sådan relækæde kan naturligvis ikke etableres over havet, og skulle man krydse det i ét spring, måtte man på hver side have et tårn på nogle hundrede kilometers højde – en umulig tanke.

I stedet for kan man i dag opsende jordsatellitter i denne højde – eller endnu bedre nogle tusinde km oppe – monteret med relæstationer. Når satellitten er i en sådan position, at den kan »se« sende- og modtagerstationens antenner på begge sider af oceanet, fungerer også radioforbindelsen.

Desværre er en satellit i en bane så relativ nær jorden tilbøjelig til at ændre sin position, fordi dens omløbshastighed ikke kan vælges efter ønske. Hastigheden må være nøjagtig så stor, at jordens tiltrækningskraft kompenseres; i praksis bestemmes hastigheden altså af satellittens afstand fra jorden. Derfor eksisterer synslinien ved etablering af forbindelsen over Atlanterhavet kun ca. 20 minutter; kun så længe kan satellitten arbejde som relæstation. Herefter må den næste satellit dukke op på den anden side af horisonten og kontakte endnu et antennesæt. Kun når en sådan ny satellit planmæssigt slutter sig til den første, har man garanti for en sikker forbindelse uden afbrydelser, hvilket forudsætter, at med dette system må mindst 20 til 30 kommunikationssatellitter bestandig kredse om jorden, og udnyttelsen bliver forholdsvis kortvarig, idet de kun kan udnyttes fuldtud, når de befinder sig mellem Europa og Nordamerika, hvor samtalebehovet er særlig stort.

Satelitter med fast position

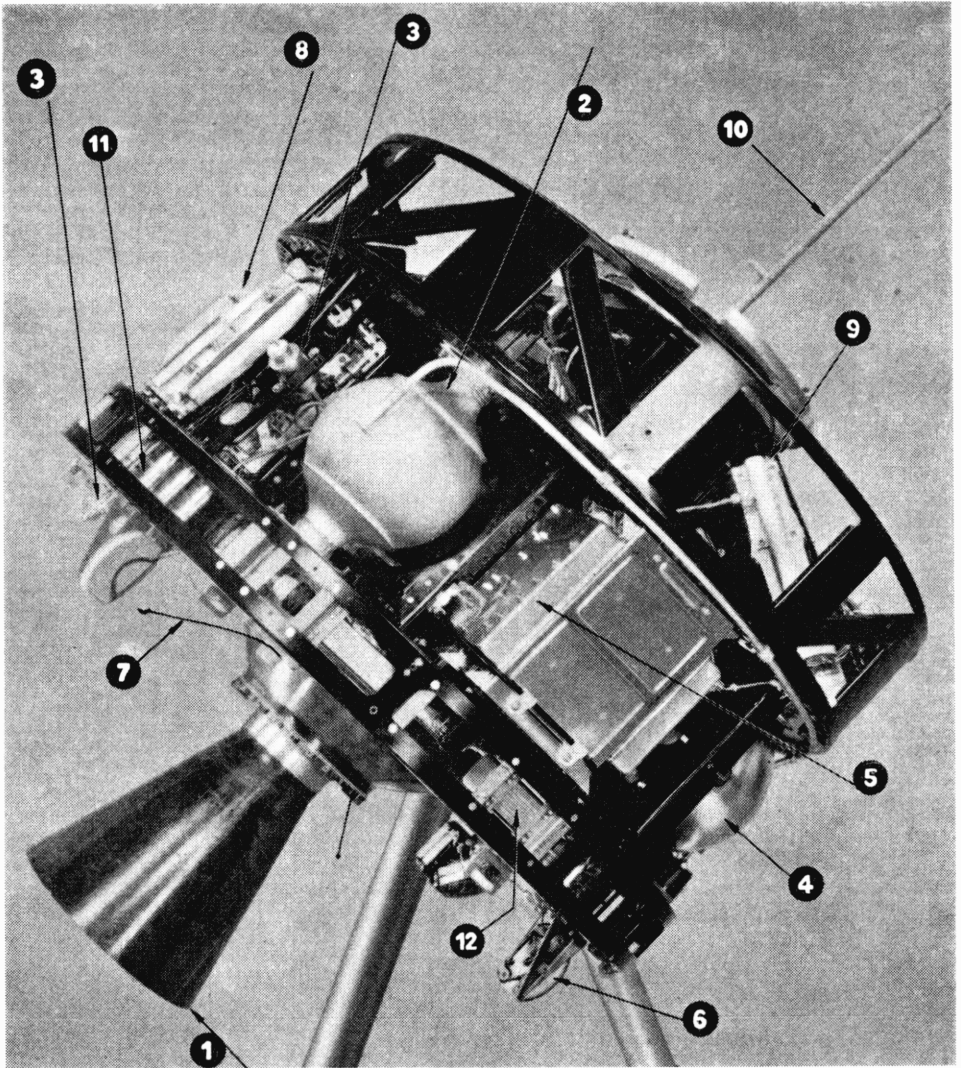
En mere elegant løsning er at lægge satellitbanen så højt, at den kunstige jordsatellits vinkelhastighed bliver nøjagtig så stor som jordens. Lidt enklere udtrykt: Når satellitten bruger 24 timer for et enkelt omløb – altså det samme tidsrum, som det tager for jorden at dreje en omgang om sin akse – og når den i linie med Ækvator iler fra vest mod øst, så synes den, når man betragter den fra jorden, at stå stille på samme punkt. En sådan synkronsatellit er Syncom III, der tillod fjernsynstransmission af olympiaden fra Japan til Nordamerika og indtog en fast position over Stillehavet.

Også Early Bird er en sådan synkronsatellit, men med position over Atlanterhavet. Dens omløbsbane ligger i et plan, der står skråt i forhold til Ækvator, således at denne satellit betragtet fra jorden er i pendulfart mellem nord og syd, og dens bane danner en elipse.

Denne satellit giver også udvidede kommunikationsmuligheder til Afrika og Sydamerika og på tidspunkter, der ikke overlapper tidspunkterne for kommunikation mellem Nordamerika og Europa, d. v. s. når det er dag der. Banehøjden for en sådan synkronsatellit er 36.800 km, og tiden for tilbagelæggelse af radiosignaler fra jordstationen til satellitten og tilbage igen er ca. 0,3 sekund, således at der – indbefattet den i forvejen forløbne tid – ved forbindelsen mellem spørgsmål og svar vil opstå en tvangspause på næsten 1 sekund, før svaret indløber.

En afgørende faktor ved anvendelse af kommunikationssatelitter er selvsagt deres pålidelighed. For satellitten Telstar blev eksempelvis angivet, at der var anvendt rundt regnet 15.000 enkelte dele, heraf alene 2528 elektriske byggeelementer og omkring 3600 solarceller til udvindelse af den elektriske strålingsenergi fra solen. Svingten af blot en enkelt af disse dele kan under visse omstændigheder gøre hele satellitten ubrugelig, og befinder satellitten sig først i sin omløbsbane, er det ifølge sagens natur ikke muligt at sende en reparatør ud for at reparere skaden. For at imødegå denne risiko indbygges der dobbelt antal af de vigtigste elektroniske afbrydere og byggekomponenter, således at man ved en svingten enten automatisk eller ved en befaling fra jordstationen kan gå over på reserveenheden.

Ved synkronsatellitterne kommer som en særlig vanskelighed, at de må være i stand til ved hjælp af små raketter at ændre deres bane og stilling. Under bestemte omstændigheder må man endda forsyne dem med retningsantennner, der til enhver tid kan indstilles fra jordstationerne. Desuden er de i dag inden for satellitteknikken anvendte solarceller ikke ganske tilstrækkelige for en så mangeårig drift, som det er ønskeligt under hensyn til satellitsystemets økonomi. Solcellerne bliver af den såkaldte solarvind – d. v. s. brintatomkerner, som udgår fra solen og rammer cellerne med stor hastighed – efterhånden nedsat i deres ydeevne og ødelagt. Det tilstræbes derfor at konstruere små atomreaktorer for kommunikationssatelitter, således at man opnår en større energiforsyning af længere varighed. I overgangstiden vil man klare sig med isotop-batterier, hvor

Et blik bag kulisserne ind i en kommunikationssatellit, efter at det udvendige dæksel, som er dækket med solbatterier, er taget af. 1) Udstrømningsdyse for raketmotoren, hvis omløbshastighed indstilles nøjagtigt i forhold til satellittens omløbshastighed. 2) Tank med brintperoxyd til raketmotoren. 3) Dyser til korrigering af retningen. 4) Kulsyrebeholder for udstrømningsdyserne. 5) Modtager for ordrer fra jorden for styring og overvågning af satellitten. 6) Sollys – stabilisator til bestemmelse af satellittens stilling i forhold til solen. 7) Antenne til modtagelse af ordrer fra jorden. 8) Modtager for signalerne, der skal videresendes på anden frekvens. 9) Senderen. 10) Slidsantenne for kommunikationsoverføring. 11) Batterier til strømforsyning. 12) Kontakt til afbrydelse af satellittens funktioner efter udførelse af stillede opgaver.

varmeproduktionen fra radioaktive isotoper udnyttes til at udvinde elektrisk energi i halvleder thermoelementer. Netop for synkronsatellitter er en kraftig strømkilde særlig vigtig for at kunne drive senderen, der arbejder med en relativ høj energi. Derved kan retningsantenneanlægget i selve satellitten undværes.

På jordstationen er under alle omstændigheder store omkostninger nødvendige til sende- og modtageranlæg for at slå bro over de store afstande. Til trods for, at f. eks. den store jordstation i Raisting syd for München har en retningsantenne, der strækker sig over en flade på 600 m², udgør de modtagne satellitsignalers effekt kun en milliontedel af en milliontedel Watt. Kun anvendelsen af en Maser, hvis opdagelse og konstruktion i 1964 blev belønnet med nobelprisen i fysik, fører her til en brugbar forstærkning.

En verdensomspændende driftsorganisation

Den kommercielle kommunikation med satellitter, som den man har begyndt med Early Bird, lider fra starten lidt under, at der på amerikansk side kun står en eneste modtagestation til disposition; på europæisk side er der tre, den ene i Goonhilly (England), den anden i Pleumeur (Frankrig) og den tredje i Raisting (Vesttyskland).

Alle tre europæiske stationer vil i starten arbejde snævert sammen ved modtagelsen af Early Bird signalerne, idet snart den ene, snart den anden station, alt efter, som det er teknisk muligt, sørger for modtagelsen og fører de samtaler, som ikke er bestemt for dem selv, videre til den rigtige adresse.

I Nordamerika kan en lignende praksis gennemføres, så snart man i Kanada har en ny jordstation færdig, hvilket sandsynligvis vil være tilfældet nu i 1965.

Man kan forestille sig, at en verdensomspændende driftsorganisation vil blive nødvendig. I USA er et privat selskab blevet dannet, i hvilket også de europæiske postetater er finansielt engageret: Communication Satellite Corporation, kort kaldet COMSAT. Desuden findes til klaring af mellemstatslige problemer i forbindelse med satellit kommunikationen internationale kommissioner på regeringsplan.

Elektroniske regnemaskiner som taler med hinanden

Man kan naturligvis spørge, om det virkelig er nødvendigt, at telefontrafikken fra kontinent til kontinent bliver udbygget som her omtalt. Men vi mennesker er ikke mere de eneste med mere eller mindre intelligens begavede væsener, som gerne vil telefonere. Den tiltagende anvendelse af elektroniske regnemaskiner indenfor alle administrationsområder og indenfor teknisk udvikling og forskning synes at gøre det tilrådeligt at forbinde disse maskiner med hinanden direkte gennem de her nævnte kommunikationskanaler. De kan da udveksle de af dem selv udarbejdede informationer med hinanden uden menneskelig medvirken, og det er ikke mere nødvendigt at fremsende udregninger

eller konstruktionsmateriale fra sted til sted med posten og derefter igen meddele dem til en elektronisk databehandlingsmaskine. Netop datakommunikationer fordrer nye fremtidssikre kanaler for informationsformidling, og hertil synes satellit-teknikken særlig velegnet, for det skulle ikke betyde så meget for elektronregnemaskiner, at de ved deres »samtaler« med hinanden må vente et sekund på svaret på grund af kommunikationssatellittens store afstand fra jorden. Og for alt dette glemmer vi ikke til sidst opfyldelsen af drømmen om »Terra-visionen«, det verdensomspændende fjernsyn.

(Efter »Bosch Kurier«, Stuttgart, 3/64).

Letsindig omgang med gas

Det er heldigvis ikke en telefonmand, der spiller hovedrollen i nedenstående beretning om letsindig omgang med flaskegas, hvor ét uheld følger oven i et andet, men vi gengiver den alligevel, fordi den viser, hvor hurtigt det kan gå galt – og fordi hvert eneste eksempel af denne art *må* kunne have preventiv virkning for *alle*, der i det daglige anvender gas.

Beskrivelsen er fremkommet i Dansk Smedetidende:

En mand blev fornylig alvorligt forbrændt, da et camping-gasanlæg eksploderede i en lejlighed i Rømersgade i København. Ilden i gasanlæggets flaske udviklede en sådan varme, at en ledning til bygassen smeltede, og der gik ild i den udsivende gas.

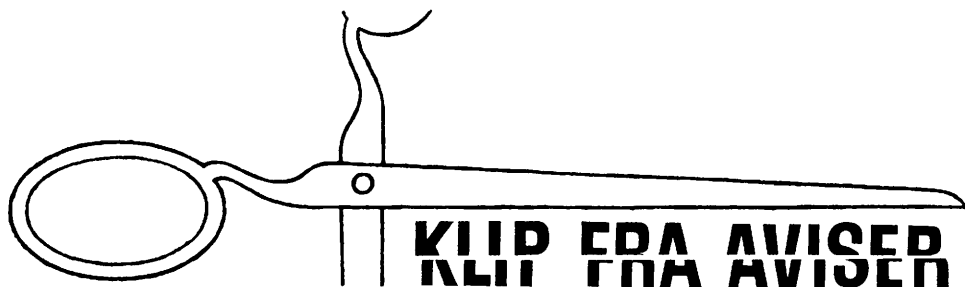
Tjener Bent Jacobsen, Rømersgade 20 C, ville prøve et gasanlæg, han havde anskaffet med henblik på familiens camping-ferie. Da han ikke kunne få anlægget til at virke, skruede han lidt på flaskens ventil med en skruetrækker med det resultat, at gassen begyndte at hvæse ud.

For at den udstømmende gas ikke skulle blive antændt i stuen, hvor Jacobsens kone og børn opholdt sig, løb han ud i køkkenet med flasken.

Her brændte imidlertid et gasapparat, og flammen herfra satte omgående ild i gasflasken. Der skete en eksplosion, og en flere meter lang flamme slog ud fra flasken. Varmen herfra fik et blyrør fra måleren til bygassen til at smelte, bygassen blev også antændt.

Samtidig gik der ild i tjener Jacobsens tøj. Han skreg om hjælp, og hans kone alarmerede Københavns Brandvæsen. Derefter lykkedes det ægteparret ved fælles hjælp at kvæle ilden i tjenerens tøj.

I en ambulance blev han bragt til Københavns Kommunehospital, hvor han blev indlagt på afdelingen for forbrændinger med brandsår af 2. og 3. grad i ansigt og på arme og hænder. Ilden i lejligheden blev hurtigt slukket, men det meste af inventaret brændte.

FLYVEREJSE TIL ELSKVÆRDIG ABONNENT

Et ægtepar i Vejle har fra SAS modtaget et gavekort til en flyvning Billund-København retur. Det er en tak, fordi ægteparret i Vejle har taget et større antal telefonopringninger, som var beregnet for SAS-kontoret i Billund.

Ægteparret har samme nummer i Vejle som SAS i Billund: 322. Når abonnenter under automatiske centraler drejede hele nummeret i stedet for at forlange Billund central, når Vejle meldte sig, endte opkaldet hos ægteparret. Og hver gang har mand eller kone omhyggeligt forklaret, hvordan man fik fat i SAS i Billund. Nu skal Billund drejes via den automatiserede Grindsted central, og Vejle-ægteparret ulejlighes ikke mere af SAS-kunder.

Flyveturen til København er en undskyldning fra SAS for ulejligheden og en tak for elskværdig vejledning.

(Jydske Tidende 19/5).

SAGT OG VEDTAGET I FN

Vi hylder Den internationale Telekommunikationsunion på dens hundredeårsdag, fordi den har gennemført vigtige

tekniske opgaver og ydet et værdifuldt bidrag til den samarbejdstanke, der er grundlaget for hele F.N., sagde F.N.s generalsekretær U Thant i en TV-hilsen fra New York via satellitten Early Bird til Paris, da ITUs jubilæum fejredes der den 17. maj. Højtideligheden fandt sted i det lokale, hvor organisationen skabtes i 1865, Salon de l'Horloge i Palais des Affaires Etrangère på Quai d'Orsay. Den franske udenrigsminister, Maurice Couve de Murville, førte forældet ved sammenkomsten, og repræsentanter for ITUs femten oprindelige medlemslande var til stede.

ROMERSK UHELD

Under overskriften »Alle veje fører ...« skriver Jyllands-Posten 12/5: Lemvigs sydlige opland var i går formiddags uden telefonforbindelse med omverdenen. Grunden hertil var et kabelbrud i Rom, hvor Jydsk Telefons kabler blev revet over under vejarbejde i nærheden af A/S Vestjydens nye mejetærskerfabrik. Telefonforbindelsen blev totalt afbrudt med syv landcentraler samt en del abonnenter i Rom, som hører under automatcentralen i Lemvig.

STEN I RABATTEN

I midten af maj foretoges iflg. Aarhus Amtstidende 13/5 kabelarbejde ved vejen mellem Onsbjerg og Selvig, og under dette arbejde støttede telefonarbejderne på en forhindring, som de måtte have Samsø Redningskorps assistance for at klare. Forhindringen var en mandshøj kæmpesten, der vejede 6-7 tons. Redningskorpsen magtede dog med sin nye kranvogn at besejre stenen, sluttede dagbladet.

IKKE SYMPATISTREJKE

Iflg. »Land og Folk« 26/5 ... gik »Jydsk Telefons Frk. Klokken i går i strejke. Når abonnenter drejede sig ind på »klokken«, blev de yderst forbavtede. I stedet for at få klokkeslættet opgivet, gav Frk. Klokken sig til at hyle hjerteskræende. Telefonselskabet har ingen forklaring fundet på fænomenet endnu. Man mener ikke, at der er tale om en sympatiaktion, og man har heller ikke planer om at få regeringen til at gribe ind, hvilket formodentlig heller ikke ville hjælpe«.

SELVESTE REDNINGS- TJENESTEN RAMT

»Telefonforbindelsen med bl. a. redningstjenesten i Es-

bjerg blev i går afbrudt, da en gravko på Esbjerg havn klippede et telefonkabel over. Efter en tid lykkedes det at få den livsvigtige forbindelse reableret...»

Jydske Tidende 20/5.

TUNESERE I KOLDING

»Telefoncentralen i Kolding har i disse dage besøg af 12 unge telefonteknikere fra Tunis. De unge tunesere er kommet til Kolding for at studere en fuldt moderne automatcentral i drift, og de skal være her i to uger.

Jydske Tidende 21/5.

OMTANKE GAV BONUS

Nedenstående historie fra en dansk arbejdsplads har i sig selv intet som helst med *telefoner* at gøre; men den har noget med *omtanke* at gøre, og da dette jo er en ønskværdig del af arbejdsgangen i enhver virksomhed, kunne red. ikke modstå fristelsen til at citere »Dansk Smedetidende« (11/6):

»I en virksomhed opdagede man for nogen tid siden, at et meget stort tandhjul på en blandemaskine var slidt ned i tændernes ene side – bæreflanken – og et brud på én tand ville betyde, at en hel række tænder ville ødelægges. Det ville i alt have betydet en udgift for virksomheden på omkring 80.000 kr., idet tandkransen var stålstøbt i ét med en stor tromle. For at holde blandemaskinen gående den resterende del af ugen uden nævneværdigt driftstop, krydsede man drivmotorens elektriske tilledninger og vendte derved motorens og blandemaskinens omdrejningsret-

ning. På denne måde bar tændernes anden og ikke slidte flanke belastningen. Tilbage var kun at vende blandemaskinens blade, så indstillingsvinklen svarede til den nye omdrejningsretning.

I den påfølgende weekend blev den slidte side af tænderne svejst op og slebet, så de igen fik deres oprindelige højde og form.

Næste gang tænderne slibes ned, kan man blot reversere drivmotoren og stille blandemaskinens blade tilbage i deres første stilling og svejse den slidte side op, når lejlighed gives. Reparationsomkostningerne beløb sig i alt til 6000 kr.«.

MUS OG MÆND

Dagbladet Politiken beretter 8/6:

»En mus har været med til at nedlægge et telefonkabel under en jernbanecoverskæring i Lincoln, England. Fire arbejdere havde i dagvis forgæves prøvet at lirke kablet gennem en snæver, udboret kanal på godt ti meters længde, da musen pludselig dukkede op, lod sig fange og satte gang i sagerne. Arbejderne bandt nemlig en stærk tråd fast i musens hale og lod den løbe ind i kanalen. Mus og tråd nåede hurtigt igennem, og kort tid efter var kablet trukket på plads. Denne solstrålehistorie, som står til fri afbenyttelse for underskolen, skal selvfølgelig ende med, at musen efter udvist tjene-
ste blev sat på fri fod«.

MAN MÅ SNO SIG

Dagen efter, at notitsen »Mus og mænd« havde vær-

ret bragt i Politiken, skildrede dagbladet en hjemlig parallel:

»Det er os altid en glæde, når vi kan forsikre Bagsidens nationalsindede læsere om, at vi herhjemme også kan.

Vi er blevet ringet op af en ingeniør fra installationsfirmaet *Hassel og Teudt*. Han fortæller, at han har været part i en trækkeledning-gennem-rør-historie, hvor en dansk ål har gjort nøjagtig samme nyttige gerning som den engelske mus, vi i går berettede om.

Firmaet skulle hos DFDS i Kvæsthusgade trække et telefonkabel gennem et smalt, vandfyldt rør og prøve i dagevis forgæves at at få røret »trådet«. Til sidst fandt en jyde på råd. Han gik på Gammel Strand og købte en spillevende og kraftig ål, som fik bundet en tråd om halsen – hvor den så end sidder. Ålen blev sat i røret, men bevægede sig ikke af stedet. Før en klog mand huskede, at ål går mod strømmen. Så prøvede man fra den anden side af røret, og vips var ålen væk og ude på den modsatte side.

Kablet kunne trækkes igennem.

Ålen fik den bedste belønning, man kunne give den: den blev kastet ud i Københavns Havn«.

BRUD PÅ TO KABLER

Under fjernvarmearbejde i Ringgade-Bredgade kvarteret i Holstebro 10. maj skete der iflg. Holstebro Dagblad 11/5 brud på to af Jydsk Telefons kabler – et fjernkabel

samt et lokalkabel Struer-Gimsingområdet. Iflg. bladet gav beskadigelsen anledning til følgende kommentar: – Selv om entreprenørfirmaet, der arbejder med fjernvarmeledninger, ved, hvor telefonkablerne ligger, og der yderligere er foretaget en afmærkning af kablerne med sten, var der stukket en greb eller lignende gennem begge kabler, så der var opstået 2–3 huller i hvert af

dem, og sådan noget er ganske simpelt utilgiveligt sjuskeri...»

NED I HAVSTOKKEN

Amtsvandværksnet i Hjørring har i stilhed gennem et par år opkøbt gamle telefonstænger i Vendsyssel med det formål at bruge dem i kampen mod forureninger. De vil blive nedrammet i havstokken i form af en dæmning, der skal sikre, at

vandet fra den stærkt forurenede Liver å i Vendsyssel kan føres længere ud til havs.

Amtsvandværksnets idé med telefonstængerne er ca. 15 år gammel og strandede i sin tid på manglende interesse i Ministeriet for offentlige Arbejder, der underkendte virkningen af et sådant pælesystem – skriver »Aarhus Stiftstidende« m. fl. 20/5.

INGEN PENGE ...

Regeringen har på det sidste presset på for at få forslaget om optagelse af lån for ca. 75 millioner kroner til el-værksudbygningen i Danmark igennem, idet den frygtede, at el-værkerne ellers ville skaffe sig penge gennem obligationslån, der yderligere ville kunne føre til kursfald på obligationsmarkedet.

I oppositionen stillede man sig forstående overfor dette synspunkt, men man anså det for særdeles betænkeligt at give »blåt stempel« for nye store lån til koncessionerede selskaber i en situation, hvor det private erhvervsliv lider hårdt under kapitalmanglen ... (Dagbladet »Vestkysten« 2. juni 1965).

Humoren længe leve...

Skjortefabrikken Stanmore A/S i Hvidbjerg har sendt sine kunder dette kort, der vist egentlig taler for sig selv:

Jydsk telefon har slået fejl uden for HVIDBJERG ...

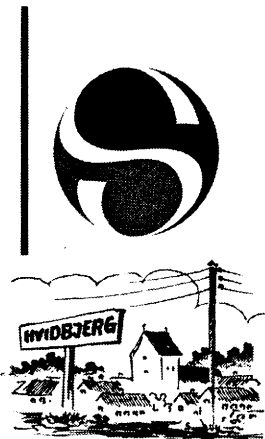

Desværre går det ud over automatiseringen af Hvidbjerg central. Vi be'r Dem have tålmodighed til midt i august, indtil de må vi bruge det gamle nummer: Hvidbjerg nr. 3.
– NB. Fabrikken holder ferie fra 19. juli til 31. juli (begge dage incl.).

Med venlig hilsen

**stan
more**

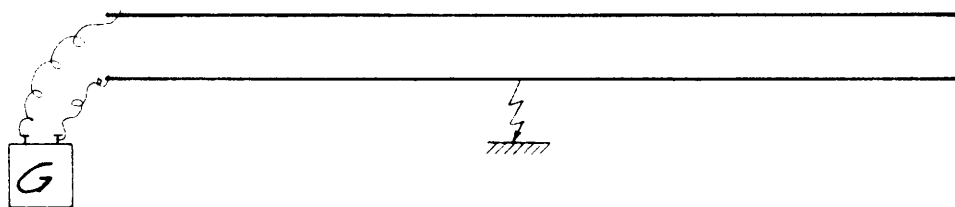
Hvidbjerg . Tlf. 3

Vejledning i fejlretning af PET-kabel ved hjælp af kabelsøger og generator

Af telefonmester H. Kristiansen, Hjørring

Afledning til jord

1. Mål først tværs over kablet med abonent på.

For at se om kabelkoren er hel.

2. Isoler kablets fjernende.

Hvis det kan lade sig gøre, ring da til abonnen-
ten for at få apparatet taget fra.

3. Mål isolation både imellem korerne og jord.

Er isolationen over $200\text{ k}\Omega$ til jord, bring den
da ned ved brug af et 90 V element
 $\div$ på kablet $+$ til jord

4. Tilslut generator.
 L^1 og L^2 + jord.

For at finde ud af, i hvilken side af vejen kab-
let er placeret.

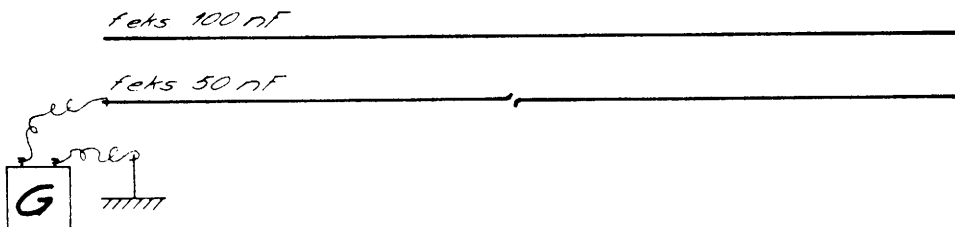
5. Tilslut generator for fejlfinding.

(Tråde hele – aldrig dele)
d. v. s., at har man hele tråde, skal man altid
tilslutte generatoren tværs over kablet.

6. Gå (eller bedre kø) ud langs kabel-
renden.

Bedst tone fås ved at holde kabelsøgeren
skråt ud over kabelrenden – så langt ud til
marksiden, som kablet er i jorden.

Afbrudt tråd

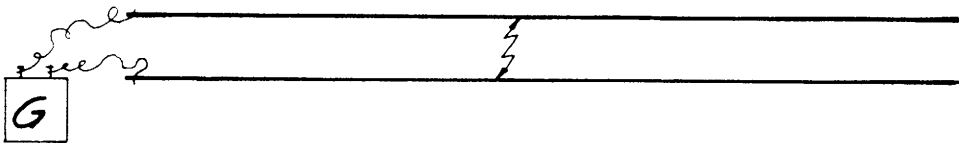

1. Mål tværs over kablet med abonent
på.

For at se om der er en afbrudt tråd.

<p>2. Mål isolation.
a + jord f. eks. 1000 Ω
b + jord f. eks. 1000 Ω</p>	For senere at finde ud af, hvilken tråd der er afbrudt.
3. Forbind begge tråde til jord i kablets fjernende.	For at kunne måle, hvilken tråd der er afbrudt.
<p>4. Mål isolation.
a + jord = 1000 Ω
b + jord = 100 Ω</p>	Heraf kan ses, at a-tråden er afbrudt.
<p>5. Hvis kapacitetsmålebro er til stede, mål da
a + jord = f. eks. 50 nF
b + jord = f. eks. 100 nF</p>	Heraf kan man se, at afbrydelsen ligger ca. midt på strækningen.
<p>6. Forbind generator.
a + jord</p>	<p>For fejlfinding.
Denne metode skal også bruges, selv om der ingen afledning er på den afbrudte tråd.</p>

Kortslutning

Hvis der er metallisk kortslutning, mål da først sløjfe til kortslutning

$$\frac{\text{sløjfe i } \Omega \times 24}{2} = \text{ca. afstand til fejl}$$

Forbind generatoren tværs over kablet, og tonen vil nu høres lige over kablet; man vil kunne høre snonerne på kablet. Tonen vil forsvinde helt ved fejlen.

Hvis ikke kortslutningen er metallisk – brug da målebro.

Hvis ikke målebro er til stede, brug da delemetoden. Del 1000 m 9 gange, og man har da fejlstedet indkredset inden for ca. 2 m.

Sikkerhedstjenesten

Onsdag den 28. april afholdtes et ekstraordinært møde i sikkerhedstjenesteudvalget, hvor man behandlede de sager, der ikke nåedes på det foregående, ordinære møde.

Af ulykkestilfælde omtaltes et alvorligt biluheld i Viborg, efter hvilket en overmontør er indlagt på hospital med alvorlige kvæstelser. Det var fra sagkyndig side – afdelingsingeniør Lindum – udtalt, at sikkerhedsseler i netop dette tilfælde ikke ville have kunnet afværge, at der forekom kvæstelser.

På værktøjsudvalgets vegne havde sikkerhedsinspektør Koefoed på foregående møde fremvist en flaskegasovn, som selskabet havde under udskiftning, da man havde konstateret flere skavanker ved den og som det alvorligste, at den udvikler kulilte. Den pågældende ovn har hidtil været godkendt af prøvningsudvalget, men godkendelsen var nu inddraget for denne type. Koefoed ville søge fremstillet en gasovn på grundlag af den type, FkT anvender. Ovnene er nu forbedret og klar til at fremstilles for »Danmarks Gasmateriel Prøvning«. Det kan nævnes, at ovnen arbejder ved højtryk.

Man drøftede endvidere brugen af giftstoffet *Mortalin*, der anvendes mod mosegrise. Udvalget var enige om, at der måtte være faste regler for opbevaring og brug af dette farlige stof. Det blev foreslået, at giftstoffet skulle bero hos telefonmesteren, der skulle forestå udleveringen. Man enedes om at indhente oplysninger om giftstoffet hos Landbrugsministeriets giftnævn, og endvidere at kontakte distriktschef Mortensen og forhøre om Nordjydske distrikts erfaringer med giften – og om den stadig anvendes i distriktet, da den ellers bør inddrages og destrueres.

Loddekolber: For nogen tid siden indkøbtes et antal Adcola Cadet 30 W loddekolber. Disse er nu blevet prøvet af forskellige af vore folk, og der er udtrykt stor tilfredshed med denne loddekolbe. Dog ønsker man gerne spidsen udskiftet til en skruetrækkerformet long life spids. Af mangler er det påpeget, at der ikke er jordforbindelse på kolben. Afprøvningens resultat bliver nu forelagt lageret med forslag om at indkøbe Adcola Cadet 30 W loddekolber.

Under emnet lokaleforhold drøftedes ildslukkere på landcentraler, varme- og vaskeforhold i Viborg, trækkanal i Esbjerg (er nu i orden), toiletter i Aalborg og Kolding, varmelamper på landcentraler, trappe til lysgård på Varde central samt hejseværker; der er – blev det fra Bygningskontoret oplyst – indkøbt nye

wirer til alle vore hejseværker, og det skal nu undersøges, om montering er foretaget og om der foretages regelmæssig smøring. Desuden havde sikkerhedstjenesteudvalget modtaget en henvendelse vedrørende arbejdsinstruks for nogle småbrønde i Nordjydske distrikt – det foresloges, at udvalget ved næste inspektionstur skulle se på en sådan brønd.

Endelig vedtoges det at udvide antallet af sikkerhedsrepræsentanter med en repræsentant for mekanikerne i Kolding, så mekanikergruppen er repræsenteret i alle vore distriktsbyer.

Som repræsentant for telefonmestrene til udvalget for revision og samling af sikkerhedsregler ved Jydsk Telefon blev valgt H. Bagger.

— — —

Sikkerhedstjenesteudvalgets næste ordinære møde fandt sted onsdag den 9. juni, hvor formanden indledte mødet med at byde velkommen til de to nye repræsentanter for arbejdslederne, telefonmestrene H. Elkjær og Sv. Nielsen.

Ulykkestilfælde: Der var indtruffet 6 ulykkestilfælde siden sidste ordinære møde, hvoraf dog heldigvis kun kørselsulykken, der er nævnt i foranstående referat, var af alvorlig karakter med kvæstelser af halshvirvlerne. Hospitalet har oplyst, at patienten – en overmontør – efter omstændighederne har det godt, men at der venter ham et langt sygeleje. Ulykken skyldtes, at overmontøren ved under kørslen at have kigget i nogle papirer for sent opdagede en parkeret lastbil og kørte bag ind i denne; lastbilens lad havde på det nærmeste revet taget af telefonbilen.

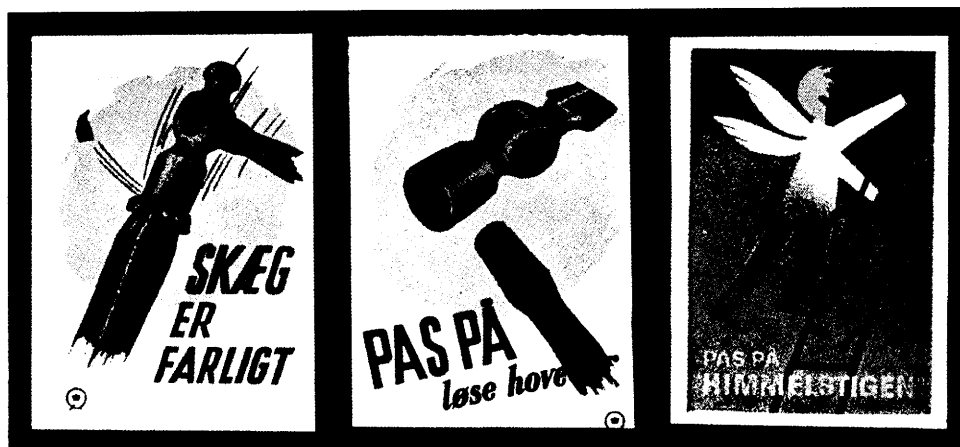
Man drøftede endvidere revideringen af sikkerhedsregler ved Jydsk Telefon og afmærkning af splidsetelte. Den bebudede demonstrationsopstilling af afmærkningsmateriel påregnes gennemført i Grenaa politikreds med deltagelse af bl. a. politimesteren.

PVC-afbrænding: Under afbrænding af PVC-isoleringsmateriale frembringes en kvalmende og tilsyneladende giftig røg, fremførte et medlem, og han havde rejst spørgsmålet, om afbrænding i fri luft kunne tænkes at skade afgrøderne, som røgen drev hen over. Spørgsmålet er blevet undersøgt, og det er konstateret, at der ved afbrænding af 1 kg PVC frigives ca. 700 gr. saltsyredampe! Udvalget er derefter gået ind for, at der i »Ugebladet« bringes en meddelelse om, at afbrænding af PVC-isolering ikke må finde sted – at isoleringsmaterialet i stedet skal indsendes til hovedlageret. – Det blev samtidig oplyst, at der ingen giftfare er forbundet med afbrænding af PET-isolering.

Loddekolber: Adcola Cadet 30 W loddekolber vil nu blive indkøbt og fremover være lagervare. Nogle af udvalgets medlemmer gjorde opmærksom på det ønskelige i, at stikkontakter på f. eks. loddekolber og el-boremaskiner var af slagfast materiale fremfor bakelit, der let går itu. Spørgsmålet henvistes til værktøjsudvalget.

Lokaleforhold: Iflg. Bygningskontoret er gulv-, varme- og vaskeforhold i Viborg nu bragt i orden; vedrørende hejseværker oplystes det, at Bygningskontoret foretager halvårligt eftersyn, og første eftersyn er foretaget i Kolding, Fredericia,

Odder, Skanderborg og Frederikshavn, hvor wirene er udskiftet til rustfrie. Hejseværkerne afdækkes med presenninger. Eftersyn fortsættes øvrige steder efter tur. — Der drøftedes desuden: Varmelamper, trappe i Varde (vil snarest blive udskiftet), anvendelse af 6 amp. sikringer på centraler — 10 amp. måtte anses for fornøden, uafdækkede lyskasser i Holstebro samt *dunke*, som sikkerhedsinspektøren rundt om havde bemærket *uden* mærkesedler, der angav hvad de indeholdt.

Strengt fortroligt...

Vi er ikke helt klare over, om vi skal kalde denne episode en anekdote eller en solskinsfortælling fra virkeligheden, men den er hentet fra et firma i trævarebranchen, hvor der var en god, solid, gammel seniorchef og en lige så solid, men moderne indstillet juniorchef.

En af firmaets medarbejdere mødte en dag juniorchefen på gårdspladsen og spurgte ham, om han kunne få lov at købe nogle træstumper og plankerester, som var lagt i bunke i et hjørne af gårdspladsen.

— Tag det bare med Dem, sagde juniorchefen, men skulle De møde min far, når De kommer trækkende med det, så sig, at De har købt det for en tier, — han er af den gamle skole og holder ikke af tanken om, at noget går til spilde i bedriften.

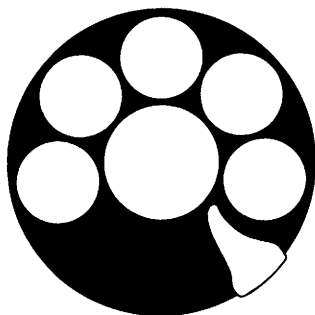
Samme aften læssede manden affaldet på en trækvogn og kørte det over mod udgangen, hvor han — selvfølgelig — mødte senior, som kastede et blik på trækvognen med samt dens indhold og spurgte:

— Nå, min gode mand, hvor skal De hen med det der?

— Jeg har fået lov at købe dette billigt af junior — det står mig i kun 10 kroner.

Senior gik en gang rundt om trækvognen og kikkede på sagerne. Så betænkte han sig lidt, for han trak sin tykke tegnebog frem, bladede i den, trak en tier op og gav den til manden.

— Det der skal De ikke betale for, sagde han, så her har De Deres tikrone. Men lad være at sige noget til min søn derom.

A-dag i Hvidbjerg Thy

Efter automatiseringerne på Mors og i Struer-området er turen i dette »hjørne« af Jylland kommet til Hvidbjerg central, hvor der efter planen overkøbes fra manuel til automatisk drift den 31. august 1965.

Hvidbjerg Thy's udvikling gennem årene fremgår af følgende:

I maj måned 1902 blev der mellem direktør Gregers Kirk og Chr. Stilling underskrevet en kontrakt om den daglige pasning af centralen i Hvidbjerg (Thy). Men ifølge det foreliggende arkivmateriale har hr. Stilling passet centralen siden 1892. Den 1/6 1923 overtog en søn, Sv. Aa. Stilling, centralbestyrerstillingen, som han beholdt til 1/5 1940. En søster, frk Camilla Stilling, overtog derefter stillingen, som hun bestred til sin død i marts måned 1965, hvorefter den nuværende bestyrer, fru Ragna Stilling – der er svigerinde til frk. Stilling – blev daglig leder af centralen. Centralen i Hvidbjerg (Thy) har således været inden for samme familie i 73 år.

Hvidbjerg (Thy) central, der i 1892 benævntes »Land-Centralstation«, havde dengang forbindelse med omverdenen over Vestervig »Land-Centralstation«. Imellem Hvidbjerg (Thy) og Vestervig lå »Mellemstationerne« Ydby og Gjettrup.

Abonnentantallet fra 1892 foreligger ikke, men i 1901 havde centralen 5 abonnenter. Abonnenttallene har derefter været følgende:

1923	1940	1965
110	116	305
		(1/5-65)

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central råder over 26 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central vil gå i gang med 60 ledninger.

Denne beretning om en telefonstangs historie begyndte i T. E.'s juni-nummer 1964, side 175; »hovedpersonen« er et fint eksemplar af et fyrretræ, som groede i Siljan-området i Sverige; det »føddes« omkring 1830 og skovedes som 70-årig, mærkedes, flodedes til havet, kom med skib til Danmark og jernbane til Stevnstrup, blev afbarket og skåret. Til slut imprægneredes træet, og dermed blev der givet en fremstilling af metoden i Jydsk Telefons imprægneringsanstalt i Stevnstrup.

I 2. del – T. E. nr. 107, september 1964, side 231 – skrev vi om arbejdsforholdene i Stevnstrup-»fabrikken« og om forskellige imprægneringsmetoder. I lang tid lå stang nr. 8 derude og tørrede, så det kunne blive muligt at arbejde med den, uden at imprægneringsvæsken smittede af og ødelagde liniearbejdernes tøj og hud. Endelig – ca. 2 år efter skovningen – blev vor stang udtaget til afsendelse . . .

På trediedagen skrumlede jeg af sted mod mit ukendte bestemmelsessted; jovist, vil man opleve noget, skal man blot være telefonstang. Det startede med, at Gregers Kirk ankom til Stevnstrup. Han manglede stænger allevegne, og der stod i hundredvis af huller og ventede på dem, sagde han. Kirks huller var nu ikke rigtige huller, opdagede jeg senere; jeg havde tænkt mig et hul så stort, at en stang straks kunne sættes ned i det, men selskabets chef havde bare gravet græstørv af hist og her som afmærkning, og det var for øvrigt ikke altid, telefonfolkene fulgte disse afmærkninger bogstaveligt. Egentlig skulle en stang-række jo helst holde samme vejside, så den anden side var fri til de såkaldte lysmaster, men deraf fulgte også, at stængerne skulle sættes helt ud i vejenes bugtninger, og dette passede ikke altid liniearbejderne. I stedet gjorde de stang-rækkerne kortere ved at »skære svingene af«.

Min tur begyndte på banevogn. I to døgn rejste, ventede og rangerede vi. Så kom der en arbejdsvogn med to heste for. Og endelig blev vi »afleveret« på stribe langs den vej, hvor det viste sig, vi skulle blive i adskillige årtier. - Holdlederen for de folk, der skulle arbejde med os, tog imod regningen fra vognmanden. For denne landtur - fra stationsbyen og en mils vej ad krogede grus- og jordveje med tohestesspand foran vel en halv snes stænger - skulle der betales 1 krone og 75 øre, så man kunne jo nok sige, det var en ganske god forretning for vognmanden. Men det var også fine stænger, han kørte med (!).

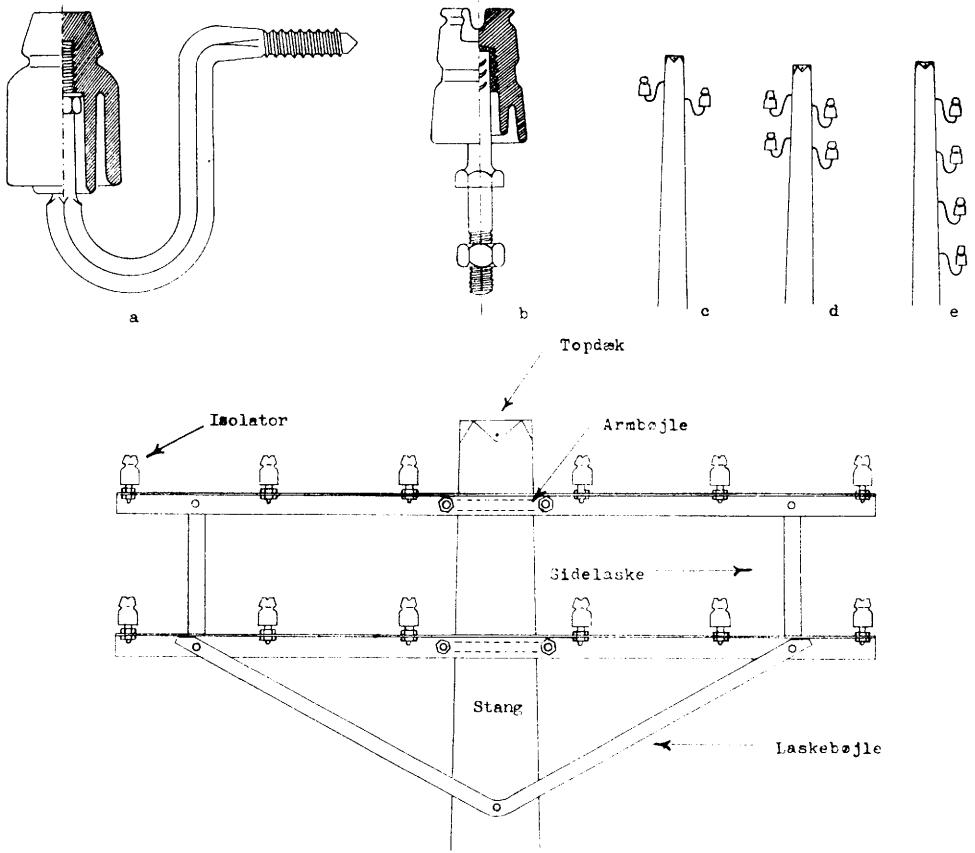
En timestid efter solopgang blev der leben på vor vej. Der var nok 10 folk, og de kom fra en gård i nærheden, hvor de havde sovet i høet - »i én seng allesammen«, som de sagde. Det ville jo være alt for dyrt, hvis de skulle til at bo på kro, og der var dog flere gårde end kroer. Dette spillede en rolle, når det drejede sig om, hvor tidligt man skulle op for at kunne nå at gå nogle kilometer ud til arbejdsstedet og være der inden 6.

Formanden var rigtig telefonmand, og dertil 2 mand mere. Resten var daglejere. Men arbejdet gik godt frem. Næverne sad rigtigt, og ryggen kunne bære det utroligste.

Først havde de gravet et hul. Et dejligt sted at stå, kunne det blive. Der var en fast regel for, hvor langt en stang skulle ned for at kunne stå ret. Det var en femtedel af min samlede længde, der nu blev min rod. De fortsatte til næste stang og næste igen og videre, så langt jeg kunne følge dem, hele dagen.

Mit hul var blevet stampet godt, efter at de havde rejst mig ved at løfte i det, der skulle være den øverste ende, og derefter lade deres hænder gå langs stangen, medens »rodenden« blev presset ned i hullet. - Næste dag kom de så for at rigge til. Jeg skulle jo bære tråde, og noget måtte der være at binde disse tråde om.

De havde arrangeret sig med den lokale mælkeemand. Diverse »smågrej« havde han taget op inden turen, og for gode ord og en kaffepunch til 10 øre kastede han bøjler og isolatorer m. m. af forskellige steder på sin sædvanlige mælkerute. Isolatorerne var fremstillet af porcelæn, og mange kaldte dem for

klokker. De var gennem årene et særdeles lokkende mål for slemme drenge stenkast. Isolatorerne var hule med hullet vendende nedad, så der fremkom et skørt, og i det øverste af hulheden var der gevind beregnet til fastskruningen på bøjlen, der var et jernstykke med gevind i begge ender – dels til isolatoren og dels til fastgørelsen på stangen. De kan se isolator og bøjle på tegning a. Bøjlen kunne skrues direkte ind i stangen, og det flotte sving, dette jern havde, gav det tilnavnet svane Hals. Denne befæstelse anvendtes, hvor der kun skulle få tråde på stangrækken. Var der brug for et større antal, blev der ved hjælp af armbøjler fastspændt arme ... nogle tværgående stykker vinkeljern med huller i den side, der vendte opad. I hullerne satte man »lige svane Hals« og kaldte dem tappe; de blev fastholdt ved møtrikker, og udseendet fremgår af tegning b. For at en arm kunne sidde godt fast på stangen, blev den yderligere fastgjort ved hjælp af en v-formet laskebøjle (tegningen forneden), og blev der monteret flere arme på en stang, forbandt man dem indbyrdes ved sidelasker – disse blev ofte kaldt »afstandsstykker«, fordi de samtidig sikrede, at armene holdt ensartet afstand til hinanden – var parallelle. De arme, der er vist på tegningen, kaldtes 6-tråds arme, men til brug i stangrækker med særlig mange

tråde benyttede man 10-tråds arme, og der var således 5 »klokker« pr. arm på hver sin side af stangen.

På tegning c er vist montering med klokker og svane-halse for 2 tråde, og på tegning d for 4 tråde. For det gode slægtskabs skyld er desuden på tegning c gengivet den mast, der blev min nærmeste genbo . . . den har intet med telefon at gøre, men er monteret med strømledninger (»lysledninger«).

Endelig må »hatten« ikke forglemmes – i bestræbelserne for at bevare os sunde så længe som muligt har man beskyttet vor sårbare top mod nedsivning af regnvand ved påsætning af et topdæk, der er fremstillet af zink.

Derefter kunne stængerne forbindes ved tråde. Mændene klatrede op ved hjælp af støvler med specielle klatrebeslag, eller de brugte sporer og »bandt tråde« i et tempo, der *kunne* være noget sindigt, men som regel foregik kvikt og til tider endda så forrygende som f. eks. ca. 50 bind pr. time en arbejdsdag lang. Jeg mindes således et job fra krigens tid – 1. Verdenskrig –, hvor man ikke mere kunne få kobbertråd, men måtte bruge usmidigt jerntråd. Det var en telefonmand, som netop havde oplevet en streng isvinter med mange skader på stangrækker – og som følge deraf havde fået en særdeles solid rutine i at binde . . . når vejret var ordenligt, klarede han sine 400 bind pr. dag! Under uvejr i vinterkulde gik det knap så stærkt: Op i stangen og binde det halve, ned og løbe en tur for at få omløb i fingrene, et par kuskedslag eller så, og så op og binde færdig . . . tråden på, bruge begge hænder til det . . ., og når jerntråden i kulden bed gennem hud og kød i fingerleddene, så sno sytråd i laserne som beskyttelse, hen til næste stang og derfra atter videre . . . altid videre.

Nu var jeg bundet. Og det ville sige det samme som: forbundet. Sammen med mine kammerater var jeg en rigtig *stangrække*, og forbindelsen videre ud i verden var også i orden.

Rejst, bundet og forbundet. Et nyt liv kunne begynde.

(Fortsættes).

BLANDEDE MEDDELELSER

● Indbinding af Tjenstlige Efterretninger

Tilbagesendelsen af Tjenstlige Efterretninger i indbundet stand er tilendebragt i juni måned. Skulle Deres eksemplar ikke være kommet Dem i hænde, beder vi Dem omgående reklamere til T. E.s ekspedition – Århus 3 45 00, lokal 447.

● Hilsen fra abonnent 185 . . .

Det er sket, at breve til *Tjenstlige Efterretninger* slutter med ord som: »Med venlig hilsen – abonnent nr. 185« (plus navn, men ikke adresse). Naturligvis har vi system i udsendelseskartoteket, men vi er dog ikke gået så vidt, at vi – eller postvæsenet – har gennemført nummering af abonnenterne. 185 er ret og slet postvæsenets registreringsnummer for dette blad, og alle eksemplarer, der udsendes med trykt navn og adresse på bagsiden, har nummeret 185 tilføjet efter adressen.

Til orientering kan tilføjes, at registreringsnummeret for *Ugebladet* er 201.

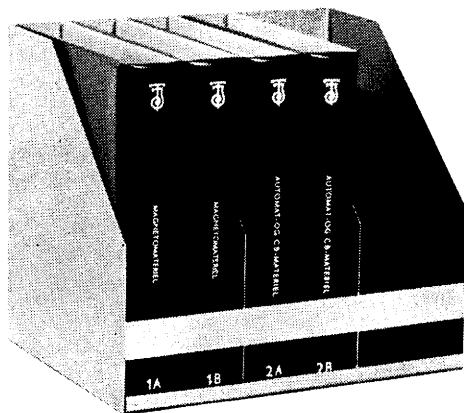
● Jerslev central

Den nye automatiske central i Jerslev, der idriftsattes torsdag den 24. juni kl. 13.00, har nummerserien 3 10 00 – 3 13 99 og hører til Brønderslevs nummerområde 088. Særtjenesteekspeditionen er den samme for Jerslev central som for Brønderslev, idet bordsalstrafikken for Jydsk Telefons vedkommende dirigeres til Aalborg. Rigstrafik-

ken til indland dirigeres ligeledes til Aalborg, medens trafikken til udland dirigeres til København.

● Hylde til montering i telefonbiler

Til de tekniske håndbøger er fremstillet en reol, der kan påmonteres fejlrettervogne og mandskabsvogne m.v. På fejlrettervogne af mærkerne Taunus og Volvo anbringes hylden bag ved forsædet. På mandskabsvogne af mærkerne Taunus og folkevogne placeres hylden i kabinen bag førerhuset.

I ældre kolonnevogne kan hylden monteres på skillevæggen mellem førerhus og mandskabskabine.

Reolen kan rekvireres fra hovedlageret i Århus (kat. nr. 5700172) og vil i øvrigt kunne beses på de større lagre.

Reolerne fortæller...

Bøger registreret i tiden 1. januar til 30. juni 1965

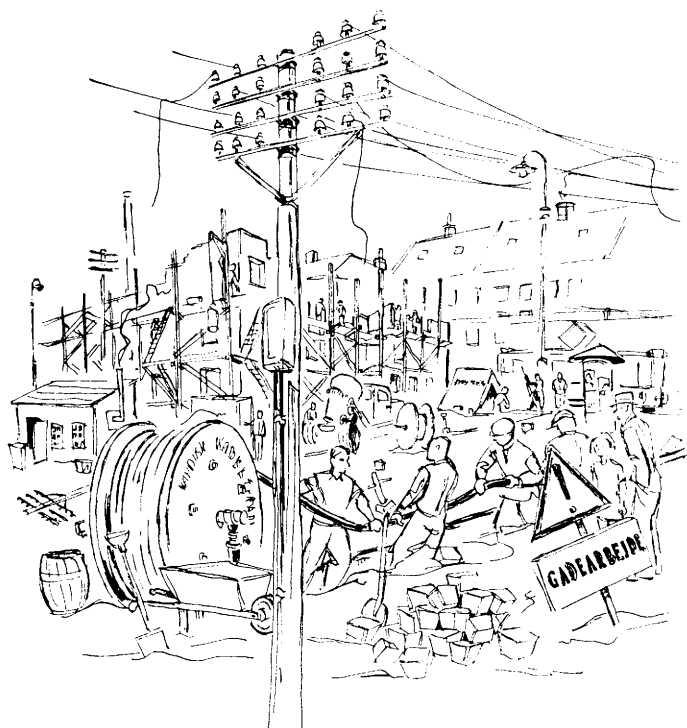
- 061.3 CCITT: *National telephone networks for the automatic service*. IIIrd plenary assembly. Geneva 1964. 258 sider.
Bibliography for the manual on national telephone networks for the automatic service. 1964. 90 sider.
CCITT et CCIR: *Plan general de developement du reseau international 1963-1968*. Udg. 1964. 165 sider + kort og planer.
- 159.9 Skard, Øyvind: *Arbejds- og lederpsykologi*. 1964. 147 sider.
- 31 Statistisk departement: *Statistisk tiårs-oversigt*. 1964. 55 sider.
- 32 Rhodes, H. T. F. and C. J. Smith: *The international yearbook and statesmen's who's who*. 1965. 1624 sider.
- 37 *Lærlinguddannelse. Butik-Kontor-Engroshandel*. 1965. 73 sider.
- 374 Bjerstedt, Åke: *Självinstruerande studiematerial*. 1963. 243 sider.
- 384 Strömberg, E. R. L. och G. Westerlund: *Om linje och stab*. En studie av konflikt och samverkan i företagets organisation. 1964. 104 sider.
- 512 Christiansen, Bent: *Elementær kombinatorik og sandsynlighedsregning*. 1964. 135 sider.
Christiansen, Bent, Jonas Lichtenberg og Johs. Pedersen: *Almene begreber fra logik, mængdelære og algebra*. 1964. 388 sider.
- 518.1 Andersen, C. C., S. A. Bo, G. Nielsen og J. Damgaard Sørensen: *Realskolens regning og matematik for 3. realklasse*. 1964. 251 sider.
- 518.5:331.2 Sammenslutningen af arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien i Danmark: *Standardlon*. 1964. 86 sider + bilag.
- 53 Knudsen, Gunnar: *Fysik for teknisk forberedelseseksamen*. 1964. 225 sider.
- 53:54 Bo, S. A., M. Pihl, P. Hanghøj og K. Larsen: *Realskolens fysik og kemi for 3. real*. 1964. 117 sider.
- 54 Kobberø, K. og J. Rosenberg: *Kemi for 7. klasse og 1. og 2. real*. 1962. 64 sider.
- 537.56 Severin, P. J. W.: *The interaction of microwaves with the cathode fall and negative glow in a glow discharge*. (Philips res. rep. suppl. nr. 2-1965). 89 sider.

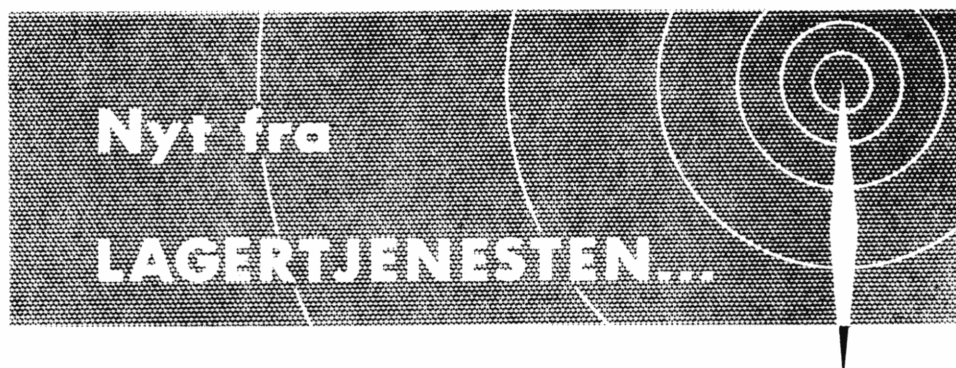
- 545.844 Krugers, J.: *Ionization detectors in gas chromatography*. (Philips res. rep. suppl. nr. 1-1965). 133 sider.
- 621.3(075) Schrøder, J.: *Elektronikens grunder. I. Komponenter*. 1964. 251 sider.
- 621.314.6 Bedford, B. D. and R. G. Hoft: *Principles of inverter circuits*. 1964. 413 sider.
- 621.372.54 Laurent, T.: *Frequency filter methods*. 1964. 320 sider.
- 621.375.4 Rheinfelder, W. A.: *Design of low-noise transistor input circuits*. 1964. 160 sider.
- 621.396.82 Warner, Alfred: *Taschenbuch der Funk-Entstörung*. 1965. 203 sider.
- 659.11 Ellis, Nigel og Pat Bowmann: *Håndbog i public relations*. 1964. 216 sider.
- 681.14 Hartree, D. R.: *Calculating machines*. 1947. 40 sider.
- 681.142 Greenberger, Martin: *Computers and the world of the future*. 1964. 340 sider.
- 92:Borum Danmarks Juristforbund: *Festschrift til professor, dr. jur. O. A. Borum*. 30. juli 1964. 593 sider.

Tidsskrifter

Skalk.

VVS Tidsskrift for varme, ventilation, sanitet.

Hovedlagerets kørselsoversigt for 2. halvår 1965

	Varde Esbjerg Ribe Skive Roslev Nykøbing	Viborg	Brønderslev Hjørring Frederikshavn Dybvad Dronninglund Give Grindsted Holsted	Horsens	Vejle Fredericia Vejen Kolding Mørke Ebeltoft Grenaa
Juli	Mandag d. 12. - - 26.	Tirsdag d. 13. - - 27.	Onsdag d. 14. - - 28.	Torsdag d. 1. - - 15. - - 29.	Fredag d. 2. - - 16. - - 30.
August	Mandag d. 9. - - 23.	Tirsdag d. 10. - - 24.	Onsdag d. 11. - - 25.	Torsdag d. 12. - - 26.	Fredag d. 13. - - 27.
September	Mandag d. 6. - - 20.	Tirsdag d. 7. - - 21.	Onsdag d. 8. - - 22.	Torsdag d. 9. - - 23.	Fredag d. 10. - - 24.
Oktober	Mandag d. 4. - - 18.	Tirsdag d. 5. - - 19.	Onsdag d. 6. - - 20.	Torsdag d. 7. - - 21.	Fredag d. 8. - - 22.
November	Mandag d. 1. - - 15. - - 29.	Tirsdag d. 2. - - 16. - - 30.	Onsdag d. 3. - - 17.	Torsdag d. 4. - - 18.	Fredag d. 5. - - 19.
December	Mandag d. 13. - - 27.	Tirsdag d. 14. - - 28.	Onsdag d. 1. - - 15. - - 29.	Torsdag d. 2. - - 16. - - 30.	Fredag d. 3. - - 17.

	Herning Videbæk Skjern Ringkøbing Laasby Silkeborg	Odder Skanderborg	Holstebro Struer Lemvig Hurup Thisted Randers Hadsund	Hammel Hadsten	Hobro Aars Løgstor Fjerritslev Støvring Aalborg
Juli	Mandag d. 5. - - 19.	Tirsdag d. 6. - - 20.	Onsdag d. 7. - - 21.	Torsdag d. 8. - - 22.	Fredag d. 9. - - 23.
August	Mandag d. 2. - - 16. - - 30.	Tirsdag d. 3. - - 17. - - 31.	Onsdag d. 4. - - 18.	Torsdag d. 5. - - 19.	Fredag d. 6. - - 20.
September	Mandag d. 13. - - 27.	Tirsdag d. 14. - - 28.	Onsdag d. 1. - - 15. - - 29.	Torsdag d. 2. - - 16. - - 30.	Fredag d. 3. - - 17.
Oktober	Mandag d. 11. - - 25.	Tirsdag d. 12. - - 26.	Onsdag d. 13. - - 27.	Torsdag d. 14. - - 28.	Fredag d. 1. - - 15. - - 29.
November	Mandag d. 8. - - 22.	Tirsdag d. 9. - - 23.	Onsdag d. 10. - - 24.	Torsdag d. 11. - - 25.	Fredag d. 12. - - 26.
December	Mandag d. 6. - - 20.	Tirsdag d. 7. - - 21.	Onsdag d. 8. - - 22.	Torsdag d. 9. - - 23.	Fredag d. 10.

»Aalborg Stiftstidende« 21/6:

Det glemte et-tal

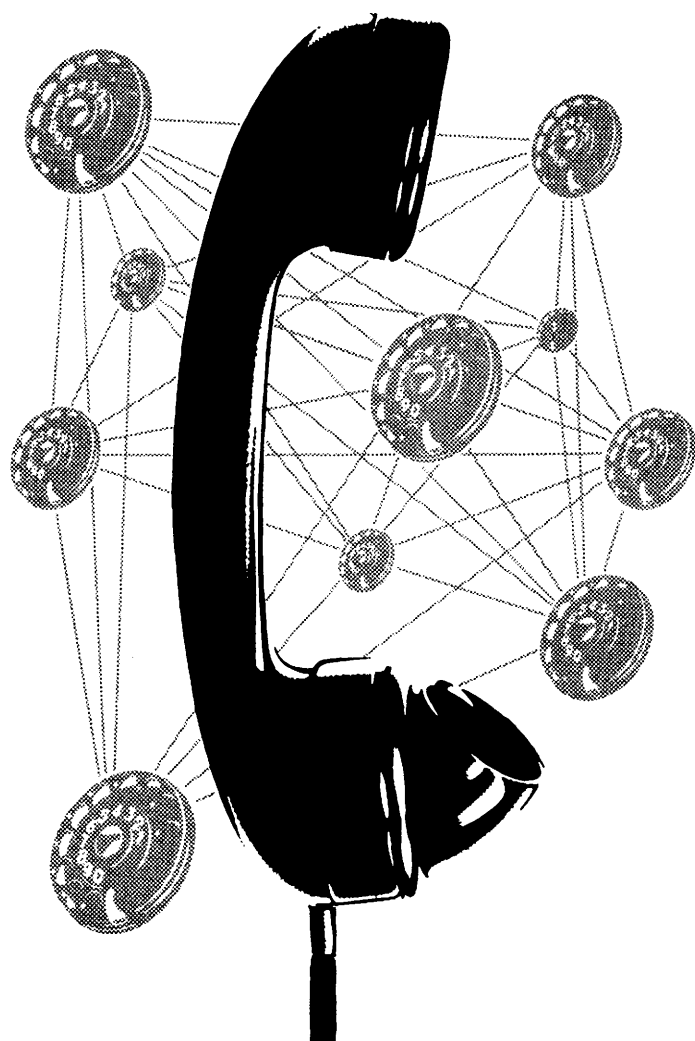
Højsæsonen står for døren, og telefonerne gløder. Det går så stærkt, at kapaciteten slet ikke slår til. Det er frygteligt irriterende at blive sinket, fordi man ikke kan komme igennem til centralens summetone.

Men hvad de færreste husker er, at publikum selv skaber denne overbelastning ved uhensigtsmæssig betjening af apparatet.

Det er to og en halv måned siden, hvert telefonnummer under Aalborg og Nørresundby fik et et-tal foran de øvrige cifre. Det store flertal husker det stadig ikke – fordi man er så indgroet i vanen med at dreje det nummer, pegefingeren placeres på, når man slår op i telefonnøglen.

Den nye udgave er på trapperne, men indtil videre må vi betjene os af den gamle. Og så drejer man troskyldigt, hvad der står – får optagettone, kvæler et fælt ord og begynder forfra med at dreje det rigtige. Men man vælger anden gang uden at vente så meget som et sekund ud over den nye summetones ankomst. Det vil sige, at centralen får to opkald i stedet for et – ganget med lige så mange mennesker, som vanen lader råde. Automatikken spørger ikke om rigtigt eller forkert. Den går trofast i gang, når den bliver bedt om det. Men til en vis grænse. Det glemte et-tal giver dobbelt belastning, og det er centralen ikke bereget til. Imponerende, at den trods alt klarer det så godt.

ob.

O. H. Giese.

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

AUGUST 1965 - NR. 116

19. ÅRGANG NR. 116
AUGUST 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4300 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

Sådan er det *også* at være telefonmand.

Den idylliske situation er »skudt«
i nærheden af Vingsted i Grejsdal-området.

INDHOLD

Aalborg lager	161
Klip fra aviser	168
Hændeligt uheld? Nej!	169
Nye lærebøger til mekanikerundervisningen	171
Opsparingskonti som anlægskapital	175
Skjern central, historisk oversigt	176
Ringkøbing central, historisk oversigt	177
Personalia	179
Forslagskassen	183
Glimt fra dagligdagen	184

AALBORG LAGER

Afdelingsingeniør Garkier må 40 år tilbage i tiden for at finde oprindelsen til Jydsk Telefons lager i Aalborg. Der gives en beskrivelse af det maleriske gamle lager, som med hensyn til bygnin- gernes udformning henføres til Wild West, der fortælles om, hvad Aalborg lager i det hele taget er og om dets omtumlede skæbne gennem mange år – indtil der i 1963 kunne tages et fuldt tidssva- rende anlæg i brug.

I den sidste del af artiklen gives en detaljeret beskrivelse af Aalborg lager anno 1965.

Af H. Garkier

Garkier har bl. a. skrevet artiklen fordi »vi er så glade for de omgivelser, der her er skabt, at vi gerne vil dele dem med nogle, der måtte være mindre heldigt stillet« . . . og så for øvrigt fordi det netop er 10 år siden den udvikling begyndte, der førte til det nuværende Aalborg lager.

Lidt historie

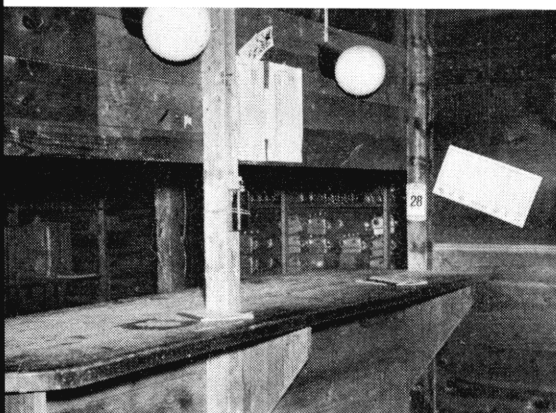
Det er vist kun få af vore abonnenter, der ikke er flyttet mindst én gang i de sidste 40 år; selv centraler flyttes. Aalborg lager derimod hører til de faste holdepunkter i tilværelsen – det har altid ligget i Jyllandsgade.

I hvert fald må det have været der i 1919, eftersom Jydsk Telefon den 13. august samme år med tak har taget imod De danske Statsbaners tilbud om at »føre Vogne adresserede til Jydsk Telefon-Aktieselskab, Aalborg, ind på Privatbanernes Grund til Aflæsning ved vor Plads sammesteds«.

I de følgende 30 år synes »vor Plads« at have fungeret nogenlunde tilfredsstillende som lager for linjemateriel og senere også for abonnentkabler.

Efter afslutningen af 2. verdenskrig blev forholdene hurtigt for trange, og der har adskillige gange været gjort forsøg på at »tilvejebringe acceptable lagerforhold i Aalborg til erstatning for de meget utilfredsstillende forhold, som nu (1953) råder på lageret«. Forsøgene kronedes ikke med held; byplandispositioner og manglende anlægskapital hos selskabet synes i bedste overensstemmelse at have forhindret en rimelig løsning. Som erstatning byggede man om, til og på, og lageret faldt egentlig godt ind i de lidt Wild-West-prægede omgivelser, som talrige smålejemål med selvbyggede garager og lagerskure bibragte Aalborg Privatbaners overflødige arealer ud mod Jyllandsgade.

En midlertidig lysning øjnedes, da det ved ibrugtagning af den nye central-

bygning viste sig, at der for en tid kunne afgives en etage til linieafdelingen. Her var der mulighed for indretning af tilfredsstillende forhold for liniepersonalet, og der kunne skabes tidssvarende opbevaringsforhold for det stadigt mere følsomme og kostbare telefonmateriel, der havde fristet trange kår i Jyllandsgade, som det umiddelbart vil fremgå af billederne fra 1955. At tilkørselsforholdene så var mere end vanskelige i Braskensgade, måtte vi se bort fra. Hovedlagerets chauffører vil – hvor virtuost de end har jongleret med vognene – sikkert bifalde min påstand om, at tilkørsel til lageret i Aalborg i disse år ikke alene krævede kunnen og talent, men også en rimelig tildeling af held.

I de følgende 8 år var Jyllandsgadelageret dermed reduceret til et grovvare-lager samt garageanlæg for selskabets tjenestevogne. De sidste havde allerede gennem årene tilvendt sig en større og større del af det ret begrænsede areal på omkring 1100 m².

Den eneste egentlige forbedring i disse år var cementering af den trediedel af arealet, der blev benyttet til oplagring af abonnentkabler, og det var tvungende nødvendigt for at beskytte kabeltromlerne mod råd.

Bedre tider oprinder

Som nævnt havde omstændighederne, skæbnen, eller hvad man nu vil kalde det, hidtil forhindret os i at følge med i den udvikling, som i årene efter krigen havde gjort det muligt for andre større firmaer i Aalborg at skaffe veludstyrede og tidssvarende lagerforhold.

Sidst i halvtredserne så det imidlertid ud til, at skæbnegudinderne var enedes om også at gøre noget for Jydsk Telefon. I hvert fald skete det for os gunstige sammentræf, at Aalborg Privatbaner overdrog hele arealet mod Jyllandsgade – i alt ca. 25.000 m² – til Aalborg kommune, og omtrent samtidig måtte Post- og Telegrafvæsenet erkende, at nu kunne man ikke længere skaffe plads til Rigs-telefonen i bygningen på Budolfi Plads.

Forhandlinger mellem Post- og Telegrafvæsenet og telefonselskabet førte til en aftale om flytning til centralfløjen af Rigstelefonens og Telegrafens personale. Da lokalebehovet netop kunne dækkes af de kvadratmeter, der blev benyttet til lager, var resultatet klart: Lageret måtte ud.

Med en opsigelse fra Aalborg Privatbaner af vort lejemål i Jyllandsgade pr. 31/3 1958 blev der sat trumf på. Nu *måtte* der handles. Og heldigvis var selskabets kapitalforhold så gunstige, at der også *kunne* handles.

Det nye lagerområde

Forhandlinger med Aalborg kommune, med byplanmyndighederne og med de fremtidige naboer førte til en for os særdeles gunstig planløsning. Inden for et samlet areal på ca. 5000 m² kunne der ikke alene blive plads til en fuldt tilfredsstillende lagerbygning og en ideel lagerplads for kabler, men der blev også for første gang mulighed for at samle alle selskabets last- og varevogne på ét sted og på egen grund.

Og så begyndte byggesagen sin langsomme og slidsomme vandring gennem den jungle, der er så tilgroet af reglementer, vedtægter og hensyn til andres berettigede krav. Naturen havde begrænset vor frihed nedad ved en usædvanlig høj grundvandstand, og naboernes tilstedeværelse begrænsede vore himmelstræbende tilbøjeligheder. Matrikeldirektoratet var ikke tidligere blevet præsenteret for en savtakket grænse mellem to ejendomme, som det her viste sig praktisk af hensyn til en økonomisk udnyttelse af parkeringsarealet. Civilforsvarsbestemmelser dikterede indretning af sikringsrum, fabriksilsynet krævede visse bestemmelser overholdt i vaske- og omklædningsrum, og selskabets egne kapaciteter kom med ønsker om plads til både dette og hint, og naturligvis var alle disse ønsker hver for sig det allervigtigste af dem alle.

Det blev arkitekt Hans Jensen, som vi kendte særdeles godt fra Telefonhusets bygning, der fik det utaknemlige hverv at samle alle disse krav og ønsker i et fornuftigt byggeri, egnet til formålet og til en pris, som også ledelsen fandt fornuftig.

Det tog 2 år. Først i foråret 1962 var alle hindringer ryddet bort, så vi kunne begynde byggeriet. Det vil sige ikke alle, for Jydsk Telefon-Aktieselskab må kun

bygge den slags som vinterbyggeri, og så må man naturligvis ikke overskride en byggekvote, så det blev 16. september 1963, inden området kunne tages i brug i sin fulde udstrækning.

Hvad kom der da ud af alle anstrengelserne?

Først og fremmest et dejligt lagerområde, stort nok til at dække behovet adskillige år frem i tiden, centralt placeret ved en hovedfærdselsåre, der giver gode muligheder for til- og frakørsel også i kommende år trods tiltagende motorisering, og alligevel diskret gemt bag et par store firmaer, der mere end Jydsk Telefon-lageret havde brug for direkte kontakt med strøgkunderne.

Dernæst er der skabt samling på hele den del af selskabets virksomhed, der har den direkte kontakt med vore kunder, abonnenterne: Telefonmestrene, liniepersonalet og lagertjenesten, alt under ét tag i den nye lagerbygning.

Bygningen er ikke tænkt som et prangende palads, der skal indgyde eventuelle besøgende en følelse af ærefrygt og ydmyghed – tværtimod har arkitekten søgt inden for de ret snævre grænser, der var ham påtvunget, at skabe en smuk og rationel ramme om det rigt pulserende liv, der naturnødvendigt må udspille sig, hvor op mod 70 mennesker to gange daglig forvandles fra privatpersoner til telefonfolk og omvendt.

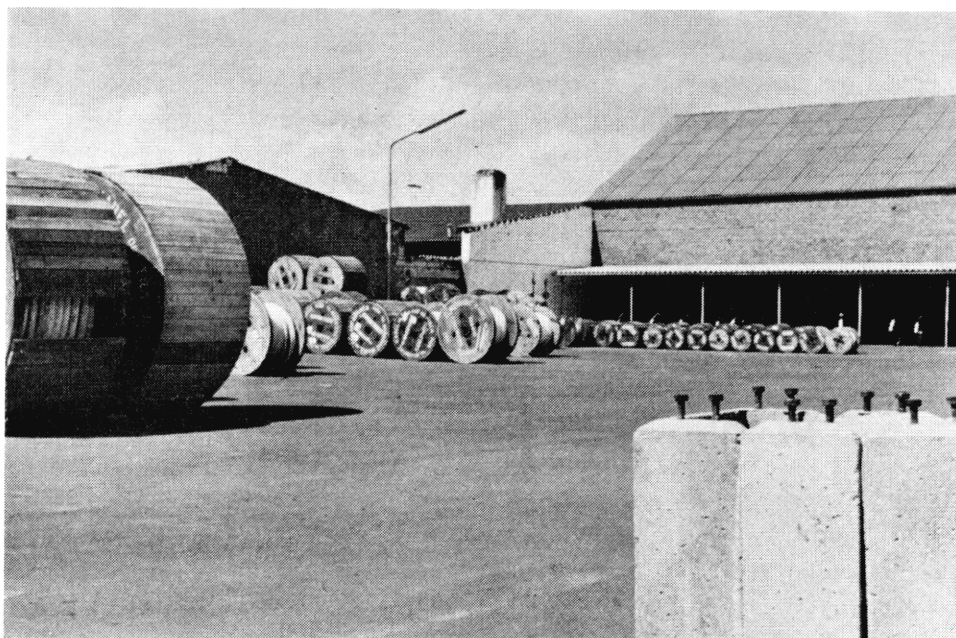
De lange vinduesbånd over den røde murflade brydes af indgangsdørens lodrette teaktræsgitter og de store portflader; der er spil i de lange facader og dog ro. Den mere end 1200 m² store bygning dominerer ikke omgivelserne; den falder tværtimod naturligt ind i helheden.

Indretningen

svarer til det ydre. En fornuftig økonomisk udnyttelse af det disponible areal har givet dejlige arbejdsrum for lederne, tidssvarende opholds- og omklædningsrum og store, lyse lagerrum.

Et par ord om det bygningsmæssige. Huset er opført i røde mursten. Taget bæres af jernbetonsøjler, hvoraf kun seks er fritstående i de store lagerrum; det giver en meget stor handlefrihed ved udnyttelse af gulvarealet. Til gengæld har man måttet lade spændbetonfabrikken fremstille de særlige forspændte hoveddragere, der bærer frit over knapt 13 m. Tagkonstruktionen er i øvrigt udført af træbetonplader på spændbetonåse og afdækket med tagpap (built-up-konstruktion).

Belysningsproblemet i de store lagerhaller er klaret ved en gennemgående vinduesrække lige under loftet i hele den lange sydfacade kun afbrudt af de to porte – i alt op mod 35 m vinduer! Da der imidlertid af forskellige grunde ikke kunne anbringes vinduer i nordvæg og gavle, er der til supplerung af belysningen indsat ovenlyskupler i tagkonstruktionen; fra i alt 42 kupler på 1×1 m finder dagslyset sin vej til selv de fjerneste kroge af de omtrent 24 m dybe lagerrum.

Opvarmningen sker ved fjernvarme. I »kontorfløjen« benyttes radiatorer, medens lageret holdes på konstant temperatur af termostattyrede caloriferer.

Som gulvbelægning er i apparatlageret (det »varme lager«) benyttet beton behandlet med »Alifa«, medens der i den vestligste del – længst fra kontorfløjen – er anvendt »Hot-mix« asfaltbeton. I »kontorfløjen« er der i begge etager vinyl på gulvene.

Og detaljerne:

Går man ind ad den kønne teaktræsdør, har man til venstre en opholdsstue med god plads til 60 personer; der er passende højt til loftet, så tobakrøgens tåger kan fordele sig, selv om alle samles på én gang. De 9 m lange vinduer mod syd skaber sammen med de lyse vægge et lyst og venligt interiør. På østgavlen er der i en reol på omtrent 5 m et rum pr. mand til arbejdsedler og andre personlige ting, som det kan være bekvemt at opbevare på mødestedet. Reolen flankeres af to skabe med aflåselige glastruder, bag hvilke man ser de mange trofæer, som idrætsklubben i årenes løb har hjemført i kappestrid med ligesindede fra de øvrige selskaber.

Til højre for indgangen fører en åben trappe til underetagens omklædnings- og baderum. Der er lidt lavt til loftet – en følge af den ringe byggehøjde – men store flade lysstofarmaturer lyser op, så rummet ikke virker trykkende. Og så er der naturligvis adgang til under den varme hane i bruse- og vaskerum at skylle fortrædelighederne af sig, inden man går hjem efter dagens gerning.

Skulle vejret have artet sig, så man er blevet gennemblødt, er der sikret tørremuligheder for det våde arbejdstøj.

I etagen ovenover er indrettet kontorer for de tjenestemænd, der skal planlægge og koordinere det daglige arbejde. Nærmest indgangen finder man i et rum på godt 12 m² telefonformænd og overmontører og derefter i rækkefølge »Telefonmesterkontoret« og 3 kontorer til de telefonmestre, der hører hjemme i Aalborg. Også her er der tryllet med væg- og loftsfarver, så de bygningsmæssigt strengt funktionalistiske rum fremtræder lyse og venlige, omend noget ultraditionelle i materialevalget.

Telefonmesterkontoret beboes af en kvindelig assistent, som på bedste måde sørger for, at der altid kan modtages besked til telefonmestre eller formænd, der jo af gode grunde ikke kan være bundet til deres kontorer. Man gætter vist heller ikke helt galt, hvis man går ud fra, at også det timelige bliver tilgodeset; i hvert fald findes der på gangen lige overfor et tekøkken, hvor der af og til spores en umiskendelig kaffeduft.

To lagerrum på tilsammen 1000 m²

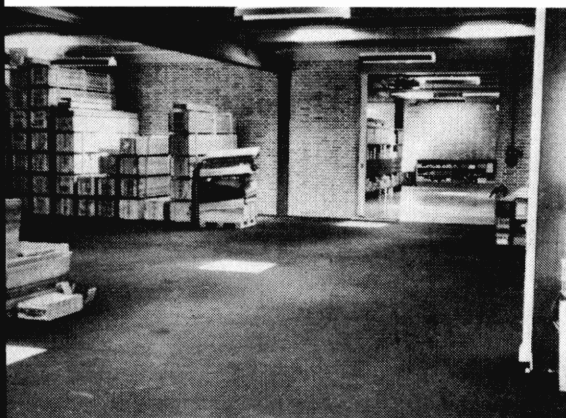
Resten af bygningen benyttes til opbevaring af de mange enkeltdele, som et velassorteret lager for telefondriften må disponere over. Af en rødstensmur deles lageret i to rum på henholdsvis godt 400 og knapt 600 m². Det mindste er tænkt benyttet til det finere og mest temperaturfølsomme materiel, medens det større er tænkt anvendt til grovere materiel, mindre kabler o. s. v. Som det vil fremgå af billederne har denne opdeling ikke helt kunnet gennemføres, idet størstedelen af det »kolde lager« (der var tiltænkt en normaltemperatur på ca. 12° C. i øjeblikket er fyldt med centralmateriel til de kommende automatiske landcentraler i Nordjydske Distrikt.

Da lageret i sin tid blev projekteret, havde vi valget mellem et »højt« lager med rampe eller et lager i terrænhøjde og læsning/aflæsning med gaffeltruck. Såvel af hensyn til begrænsningen i byggehøjden som af prismæssige grunde valgtes den sidste løsning. Den har nu efter 2 års praktisk brug vist sig at være den rigtige; uden gaffeltruckene havde det simpelt hen ikke været muligt på bekvem og økonomisk måde at håndtere de tunge og omfangsrige kasser med centralmateriel.

De ledsagende billeder giver forhåbentlig et bedre indtryk end mange ord af lagerrummene, så der skal ikke ofres flere ord på den største og for så vidt vigtigste del af hele bygningen.

Der skal kun tilføjes, at lagerformanden i det »varme lager« ud mod forpladsen har fået et dejligt lyst kontor med oversigt over det meste af lagerområdet, så det herfra er muligt i nogen grad at kontrollere, om uvedkommende færdes på arealet.

I et hjørne af det »kolde lager« er der indrettet et værksted på ca. 15 m²

til brug for fejlretterpersonalet, som her kan opbevare reservedele og foretage mindre reparationer og justeringer bl. a. på nøgleomstillerne.

Området uden for bygningerne er belagt med asfalt. Den sydvestligste del er indrettet som et rummeligt og let tilgængeligt kabellager, hvor der er nem og bekvem adgang til af- og pålæsning af lastvogne, specielt når gaffeltrucken spiller med sine kræfter; men overfor de allerstørste kabeltromler må den give op.

Og så er der endelig langs sydmuren bygget carporte til i alt 18 last- og varevogne.

— — —

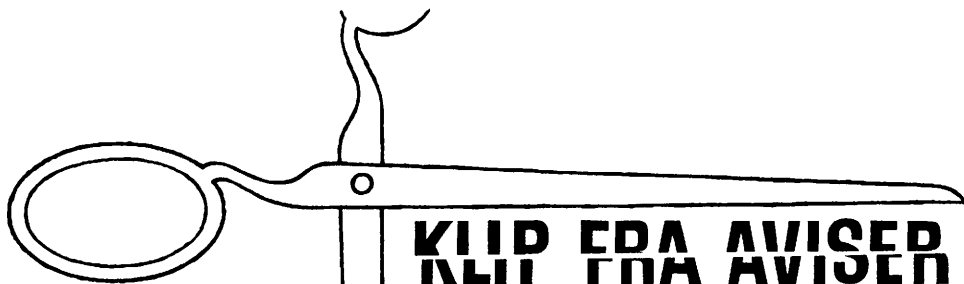
Værdien af materiel m. v., som huses i lagerbygning og kabelgård: Beholdningerne varierer med tidspunkt på året og er på grund af kreditstramningen i øjeblikket væsentlig mindre end sædvanligt; det kan dog ikke være nogen hemmelighed, at der på et vist tidspunkt var oplagret *centralmateriel alene* for flere millioner kroner.

Det kan måske være af interesse at tilføje, at grunden ikke ejes af selskabet; den er lejet af Aalborg kommune for tiden indtil 30/6 2039, »til hvilket tidspunkt lejemålet ophører uden yderligere varsel«. Så man burde måske notere det på sin kalender?

— — —

Sammenligner man forholdene i dag med de faciliteter, som billederne fra 1955 giver udtryk for, må det vist erkendes, at selskab og arkitekt i forening med særdeles heldig hånd har formået at forvandle fortidens mere tilfældigt prægede lagerområde til et tidssvarende anlæg, som vi udmærket kan være bekendt at vise frem, og som vi i det daglige glæder os over at bruge efter sin hensigt.

H. Garkier.

BALEARERNE: FLERE TELEFONSELSKABER – I SAMME OMRÅDE

»Telefonmæssigt er man noget for sig selv på Mallorca. Jeg ville ringe til det elegante Hotel Teix, men kunne ikke finde nummeret i telefonbogen. Et hotel uden telefon? Nej, sådan noget findes ikke. Da jeg spurgte mig for hos receptionen i mit eget hotel, svarede portieren: Selvfølgelig har Teix telefon, men den er privat!

Hvorned han mente: Telefoninstallationerne til og på det pågældende hotel er foretaget af et selskab, der ikke har noget at gøre med det statsejede postvæsen og derfor ikke har mulighed for at få nummeret optaget i den officielle telefonbog . . .«

Iflg. »Neue Illustrierte«
11/7.

NU ER LANDET AUTOMATISERET!

Overskriften er blot leg med ord, som red. ikke kunne stå for, da vi i »Svendborg Avis« 18/6 læste, at den sidste af Taasinges to centraler, Landet, ville blive automatiseret den 30. juni 1965. På Taasinge findes også centralen Troense, der blev automati-

seret for ca. et halvt år siden.

LME TAGER LASER- STRÅLERNE I BRUG

Rubinlaserstrålerne omtaltes i Tjenstlige Efterretninger side 185/1963 under overskriften »De fantastiske laser-stråler«. Der blev stillet store forhåbninger til lasers anvendelse inden for kommunikationsområdet, men til dato har de praktiske tilpasse- ningsvanskeligheder været så store, at anvendelsen endnu må betragtes som et fremtids- perspektiv. »Laser« står i øvrigt for Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation.

L. M. Ericsson hører til dem, der eksperimenterer med den praktiske udnyttelse af laser-strålerne, og i nr. 3/1965 af KONTAKTEN, L. M. E.-Tidningen, gives meddelelse om et foreløbigt resultat af laser-forskningen hos LME i form af laser-afstandsmåler. I denne afstandsmåling benyttes følgende princip: Tiden fra laserimpulsens udsendelse og til den – eller dele af den – vender tilbage til instrumentet. Den medgående tid er proportional med afstanden, og denne vil direkte kunne aflæses på instrumentet.

TELEFONLØSE VINDE

Under gravearbejde i Vinde 23/6 rev en gravkøfører et telefonkabel i stykker. Telefonfolk blev straks tilkaldt, men der gik nogle timer, før det ødelagte kabel var repareret. 60 abonnenter i og omkring Vinde var berørt af uheldet.

(Skive Folkeblad 24/6).

TAL OM TELEFON- AVISEN

Forventningerne om fødselsbuds- kabet fra Korfu førte 29/6 – iflg. Politiken 30/6 – til storm på Telefonavisen. Det var en af særtjenestens store dage med 171.926 opkald, men dog langtfra rekord. Det hidtil største antal opkald på en dag fandt sted 29. maj i år, da resultatet af den første afstemning blandt bryggeriarbejderne forelå. Rekordtallet var 187.520 opkald. Tidligere var rekordtallet 164.840 opkald den 26. september, da eksplosionsulykken ramte Valby gasværk.

VEJEN FREM . . .

»Automatisering . . . er vejen frem, men hvor skal vi få penge fra«?

(Fra KTAS-interview i
BT 30/6).

Hændeligt uheld? — Nej!

Denne artikel er baseret på undersøgelser af arbejdsulykker i 172 danske virksomheder. Den er således ikke skrevet specielt om telefonfolk eller for telefonfolk. Men sikkerhedsspørgsmål er nu engang fællesnævner for alle arbejdspladser, og derfor kan ingen af os afvise tanker om praktisk arbejdssikkerhed som noget, der ikke kommer os ved. Ikke mindst forfatterens argumentation mod »hændelige« uheld forekommer tankevækkende.

Forfatteren er for øvrigt sikkerhedsinspektør i én af de 172 virksomheder . . .

I løbet af 1964 indtraf i alt 4127 ulykkestilfælde i de 172 virksomheder, der deltager i Dansk Arbejdsgiverforenings ulykkesstatistik. 3708 mænd og 419 kvinder kom til skade, og da virksomhederne havde en samlet beskæftigelse på ca. 70.000 mænd og ca. 14.000 kvinder, svarer det til, at hver 19. mand og hver 33. kvinde blev ramt af en arbejdsulykke sidste år.

Tabet i arbejdsdage pr. tilskadekomst var i 1964 for mændenes vedkommende 25 dage og for kvinderne 28 dage. Ulykkerne har i alt forårsaget et arbejdstidstab på 1,3 arbejdsdag pr. beskæftiget mandlig og 0,8 pr. beskæftiget kvindelig arbejder.

De hyppigste ulykkesårsager er for mændene faldende genstande og arbejdsmaskiner samt for kvinderne arbejdsmaskiner og fald på samme niveau. Håndled og hånd samt ankel og fod er mest udsat for tilskadekomst, idet 64 pct. af mændenes og 63 pct. af kvindernes ulykkestilfælde har ramt disse legemsdele.

Arbejderbeskyttelsesloven af 1954 med senere bekendtgørelse om sikkerhedstjeneste påførte ca. 700 virksomheder pligt til at oprette sikkerhedstjeneste. Nu kunne man måske forvente, at denne pligt til at oprette sikkerhedstjeneste straks ville resultere i en reduktion i antallet af ulykker og de derved forbundne omkostninger, men dette synes ikke at have været tilfældet i de forløbne år siden lovens ikrafttræden.

Hvorfor sker der nu ulykker, som jo hverken arbejdere, arbejdsgivere eller samfundet kan være interesseret i?

Svaret er ikke så lige til.

Fortsættelige ulykker kan vi vel normalt se bort fra. Til gengæld har mange den opfattelse, at ulykkestilfælde indtræffer rent »tilfældigt«. Yndet er endvidere udtryk som »hændelige uheld«. Dette udtryk vil dog aldrig kunne accepteres af en virksomheds sikkerhedstjeneste.

Ved en analyse af arbejdspladsernes tilskadekomster viser det sig altid, at der i den række af begivenheder, der har ført til tilskadekomst, på et tidspunkt er begået en fejl (eller man har undladt at rette en tidligere begået fejl).

En arbejder glider i en oliepøl, der er spildt på gulvet, han falder og brækker armen. Hændeligt uheld? Næh, for havde vedkommende, der spildte olien, sørget for at tørre den op, var ulykken ikke sket.

En arbejder træder baglæns ud fra et stillads – falder ned og får hjerne-rystelse. Hændeligt uheld? Nej, heller ikke, stilladset kunne have været forsynet med fornødent rækværk.

Den letteste måde at mane disse »hændelige uheld« i jorden på er at forhøre sig, om vedkommende ville udføre arbejdet på samme måde igen. Svaret er altid benægtende, og altså havde ulykken en årsag, der kunne rettes.

Vi må konstatere, at arbejdsulykker indtræffer af uhyre mange årsager. Derfor er der oprettet sikkerhedstjenester, hvis opgave det er at finde veje og midler til at reducere antallet af tilskadekomsterne og ikke mindst disses sværhedsgrad.

En tilbundsående undersøgelse af de på den enkelte virksomhed indtrufne ulykkestilfælde er et vigtigt middel hertil. Man må søge at drage paralleller, hvor dette er muligt, og derefter instruere, propagandere, udfærdige sikre arbejdsanvisninger eller eventuelt opsætte afskærmning.

Men er dette nok? Nej, der må først og fremmest fra virksomhedens ledelse være en klar tilkendegivelse af, at man ønsker sikre arbejdsmetoder og -forhold. Hvis en sådan indstilling ikke er til stede, vil enhver instruktion, propaganda eller anvisning være nytteløs.

Dog vil selv en positiv indstillet ledelse heller ikke kunne skabe sikkerhed på arbejdspladsen. Sikkerhedstjenesten må lige såvel forstå at skabe goodwill og respekt om sit arbejde, dette gælder ikke mindst over for arbejdslederne. Thi uden arbejdsledernes hjælp i sikkerhedsarbejdet vil ethvert sikkerhedsprogram være dømt til at mislykkes.

Arbejdslederen sidder i en nøgleposition. Han igangsætter arbejdet, han har den daglige kontakt med arbejderne, og derfor vil hans sikkerhedsmæssige indstilling være af afgørende betydning.

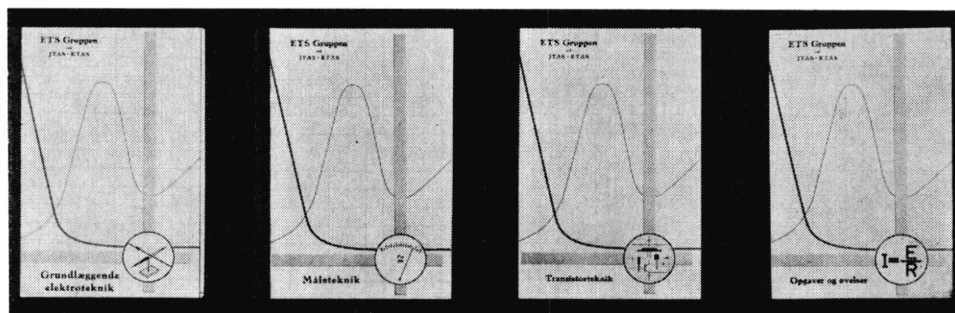
Han må føle ansvaret for de arbejdeseres ve og vel, som han har under sig.

Vi må dog ikke glemme arbejderen selv, thi også hans medvirken er 100 pct. nødvendig. Han må efterkomme de retningslinjer og forskrifter, der meddeles ham, han må være vågen for og straks gøre opmærksom på nye farekilder, der opstår.

Først da er ringen sluttet, og vi kan forvente en effektiv reduktion af tilskadekomsterne på vore arbejdspladser.

Ib Kjeldsteen.

Nye lærebøger til mekanikerundervisningen

Jydsk Telefon forventer i løbet af 1966 at kunne sætte en 1000-abonnenter helelektronisk telefoncentral i drift i Aarhus. Centralens endelige drift og studie vil blive varetaget af tre specialuddannede mekanikere.

Bag dette projekt ligger flere års forberedelser med møder, forsøg, udviklingsarbejde, rapportskrivning, udarbejdelse af lærebøger og undervisning.

Det hele begyndte i efteråret 1962, da en gruppe*) bestående af afdelingsingeniør Arlev fra Laboratoriet for Systemstudier, ingeniør Philip Hansen fra Centrallaboratoriet og civilingeniør E. Ihle fra KTAS rejste på et to måneders indledende kursus i den nye centralteknik til Philips laboratorier i Hilversum, Holland.

Umiddelbart efter studiebesøgets afslutning påbegyndtes udarbejdelse af lærebøger til den mekanikerundervisning, som indledtes i april 1963.

En gennemgang af det på det danske marked forekommende undervisningsmateriale i moderne elektroteknik viste, at enten var det af for »videnskabelig« art, idet det var baseret på forudgående kendskab til matematik og fysik, eller også var det af så populært tilsnit, at der ikke kunne bygges en tilstrækkelig tilbundsående undervisning på det.

ETS-gruppen gik derfor i gang med udarbejdelse af et sæt noter, der skulle udfylde hullet mellem videnskab og populær viden.

Disse er samlet i fire dele:

GRUNDLÆGGENDE ELEKTROTEKNIK
MÅLETEKNIK OG MÅLEINSTRUMENTER
GRUNDLÆGGENDE TRANSISTORTEKNIK
OPGAVER OG ØVELSER

*) ETS-gruppen. Bogstaverne står for det hollandske: Elektronische Telefoon System.

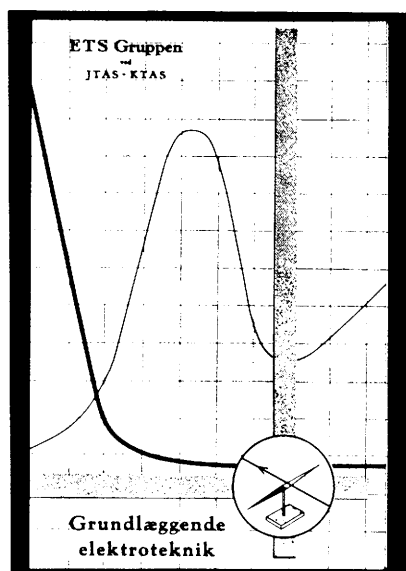
Noterne er lagt således tilrette, at de kan anvendes til undervisning af personale, der kun har nogle få års praktisk erfaring med elektricitet fra deres daglige virke ved selskaberne. Undervisningsmaterialet kan således bruges til omskoling af mekanikere med kendskab til de nuværende elektromekaniske centralsystemer, så de bliver i stand til at vedligeholde f. eks. elektroniske centraler. Det må dog indskydes, at der i dette tilfælde er brug for yderligere undervisning i det enkelte system. Noterne kan endvidere anvendes ved uddannelse af personale, der skal kunne foretage målinger ved hjælp af den ret omfattende instrumentpark, som selskaberne i dag råder over.

Noternes opdeling er sket for at skille stofmængden i passende dele, hvoraf hver enkelt del kan anvendes uafhængigt af de øvrige dele. Der må dog tages hensyn til elevernes standpunkt, idet f. eks. måleteknik og transistorteknik nok er uafhængige af hinanden, men begge kræver en forudgående viden om grundlæggende elektroteknik.

De enkelte afsnit af noterne kan tages ud af sammenhængen og anvendes særskilt, hvor der er behov for en begrænset undervisning.

Den samlede stofmængde fører frem til det standpunkt, at eleven kan foretage enkle elektrotekniske beregninger i forbindelse med f. eks. en måleopstilling. Desuden vil eleven være i stand til at betjene ret indviklede måleinstrumenter som f. eks. oscilloskopet. Eleven vil have opnået en forståelse af halvlederne og deres funktioner, så en fejlsøgning og reparation kan foretages med fornøden omhyggelighed efter specifikation for den pågældende kreds.

Opgaverne og øvelserne er lagt således tilrette, at eleven efter endt kursus skulle være i stand til selvstændigt at udføre en tilfredsstillende rapport med tegning af opstilling, tabeller og kurver.

I »GRUNDLÆGGENDE ELEKTROTEKNIK« er afsnittet om praktisk regning kun ment som en orientering og huskeseddel. Det kan være nødvendigt med en ekstra undervisning i regning, og hertil kan f. eks. anvendes Heinrich Gille: »Elementær Matematik«, 6. udgave. A. Saxtorph-Beck Maskinistboghandel, København.

I noterne er endvidere givet en oversigt over grundlaget for elektriciteten ud fra ønsket om at denne en baggrund for den mere detaljerede behandling senere.

Der er desuden lagt stor vægt på Ohms lov og de deraf afledte begreber som f. eks. effekt og spændingsdeler.

Kapacitet og selvinduktion behandles både med hensyn til jævn- og vekselstrøm.

Det væsentlige i magnetisme forklares, og endelig berøres svigningskredse og filtre, som er vigtige elementer af en moderne central.

Noterne slutter med et afsnit i komponentlære, hvori de rent praktiske forhold vedrørende modstande, kondensatorer, spoler m. v. behandles.

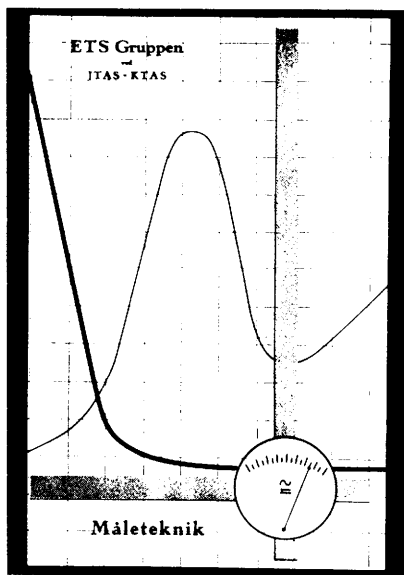
Bogen er på i alt 110 sider elektroteknik og 35 sider komponentlære.

MÅLETEKNIK OG MÅLEINSTRUMENTER indledes med et afsnit om det inden for elektroteknikken almindeligt anvendte målesystem: Giorgi enhedssystem. Her omtales nogle grundlæggende definitioner inden for måleteknikken. I øvrigt er afsnittet af almen karakter med det formål at knytte de elektriske begreber sammen med de mere håndfaste begreber i mekanikken. Af denne årsag er der taget en del oplysende stof med, som kan begrænses af undervisningslederen efter behov.

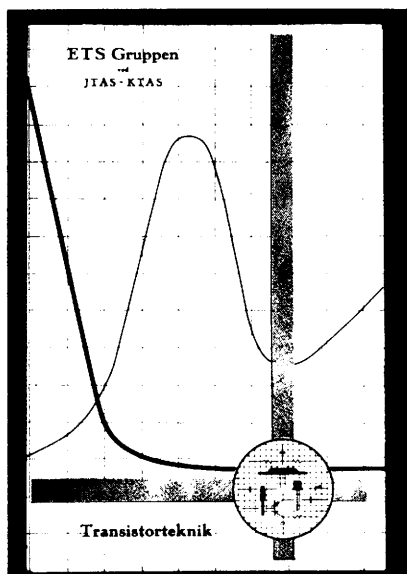
Der gives i øvrigt de vigtigste regler for måling, og som indledning til de mere komplicerede måleinstrumenter gives en indgående gennemgang af drejespoleinstrumentet. Dette benyttes til at belyse betydningen af målenøjagtighed og hensyntagen til et instruments egetforbrug. I denne forbindelse bliver aflæsning af skalaer gennemgået i enkeltheder, da dette er et punkt, hvor der må udvises stor omhyggelighed.

De efterfølgende afsnit omhandler hver en gruppe instrumenter. Det enkelte afsnit har en indledning, hvor instrumentgruppens karakteristiske egenskaber er forklaret. Derpå følger en beskrivelse af de ved selskaberne mest anvendte instrumenter inden for den pågældende gruppe. Her er medtaget alle de oplysninger og specifikationer, som er nødvendige at have ved hånden, når instrumentet anvendes.

Bogen er på 231 sider.

TRANSISTORTEKNIK indledes med en gennemgang af halvlederens fysiske egenskaber. Der er ikke givet en videnskabelig udredning af de fysiske egenskaber, men kun en forklaring, som fastlægger de begreber og benævnelser, der normalt anvendes i praksis.

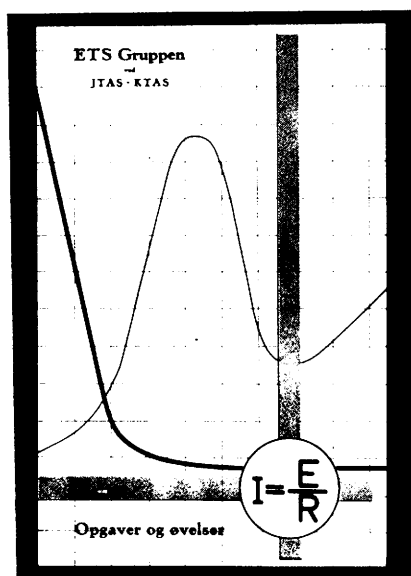

Da halvlederens elektriske egenskaber som regel er anskueliggjort ved hjælp af karakteristikkfelter, er der i disse noter givet en kort forklaring på karakteristikkfeltet og dets anvendelse.

Herefter følger en gennemgang af diodens og transistorens karakteristiske egenskaber som f. eks. karakteristikkfelter, temperaturproblemer og grundkoblinger. Endvidere er der givet en anvisning på, hvorledes halvledere bør behandles ved montering og lodning.

Noterne afsluttes med en række praktiske eksempler på koblinger med dioder og transistorer.

Bogen er på 108 sider.

OPGAVER OG ØVELSER opstiller en række problemer, der ved løsning giver eleven lejlighed til at prøve, om stoffet er forstået. Tillige giver det eleven øvelse i at skrive en tilfredsstillende rapport over udførte målinger, hvilket der vil være god brug for senere ved selvstændige målinger.

Bogen er på 32 sider opgaver og 28 sider øvelser.

Bøgerne, der er fremstillet i ret små oplag, er kun beregnet for den interne undervisning ved Jydsk Telefon og KTAS og må ikke gøres til genstand for salg eller anden kommerciel anvendelse. Årsagen hertil er bl. a., at der i teksten indgår en del billeder, tegninger, tabeller m. v., som direkte er overført fra anden litteratur.

Et sæt af lærebøgerne er afleveret til biblioteket, hvorfra de udlånes til interesserede.

Opsparingskonti som anlægskapital

I sommerens løb ændrede kredit- og likviditetsstramningen de økonomiske vilkår for selskabets virksomhed, og medarbejderne orienteredes bl. a. gennem artikler i »Ugebladet« om, hvorledes de forringede muligheder måtte få virkninger for såvel abonnenter som medarbejdere.

Naturligvis ligger der *ikke* i dette – hverken på kortere eller længere sigt – at selskabets soliditet er i fare; det ville være et udtryk for, at vi ikke havde kunnet gøre tingene fornuftigt. Der bliver derimod tale om, at tempoet i vore rationaliseringsbestrebelse må sættes ned og heraf vil følge, at selskabet og abonnenterne ikke opnår de fordele, som en rationel drift medfører.

Alvoren i denne udvikling og tanker omkring mulighederne for – inden for vor egen kreds – at påvirke situationen i gunstig retning, resulterede i adskillige henvendelser fra medarbejdere, enkeltvis som gruppevis, med forslag om en medarbejderopsparing hos selskabet til brug for anlægsvirksomheden.

Personaleforslagene blev meget positivt modtaget af selskabets ledelse og førte til åbning af *opsparingskonti* på Jydsk Telefons Interessekontor, hvorefter hver medarbejder kan oprette sin opsparingskonto. Der tilskrives en rente på $7\frac{1}{2}\%$ p. a. af det indestående beløb. Til en opsparingskonto kan f. eks. overføres den ene eller begge dyrtidsportioner, som tillægges lønningen fra og med oktober 1965, et hvilket som helst andet beløb kan løbende overføres, eller den enkelte kan selv foretage indbetaling af f. eks. et éngangsbeløb. Sparerne bør dog i egen interesse være varsomme med direkte at flytte bank- eller sparekasseindeståender til opsparingskontoen; skal man en dag bygge eller foretage andre større investeringer, får man brug for at have den faste bankforbindelse.

Opsparingskontoens beløb med rentetilskrivninger kan helt eller delvis hæves igen med 3 måneders varsel pr. et månedsskifte, og tilsvarende kan tilsagnet om løbende overførsel til kontoen trækkes tilbage.

Ordningen administreres af Interessekontoret, Sct. Clemensborg, Aarhus C., tlf. (061) 3 45 00, lokal 363, under sædvanlig diskretion, og for spareren vil der ikke være udgifter forbundet med opsparingsens forvaltning.

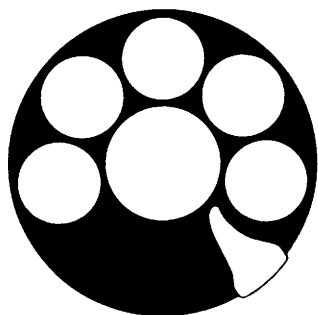
Ideen er som nævnt kommet fra personaleside med henblik på at afhjælpe kapitalmanglen og afbøde dens følger, og heri ligger dels, at opsparingsordningen er åben for alle ansatte, dels at det samlede opsparingsbeløb bliver til rådighed for selskabets anlægsarbejder. Efter ordningens ikrafttræden i august

måned d.å. har vi imidlertid modtaget forespørgsler fra pensionister, der har været interesseret i også at deltage. Dette kan naturligvis også lade sig gøre.

Blanketter til brug ved åbning af opsparingskonto kan rekvireres fra Interessekontoret.

Opsparingsordningen er ikke alene opsparing til privatøkonomisk fordel, men personalets bidrag til et kontinuerligt anlægsprogram ved selskabet og dermed en roligere udvikling af beskæftigelsesforholdene.

Umiddelbart for redaktionens slutning oplyser Interessekontoret, at der foreløbig er indkommet 945 blanketter – svarende til et beløb på ca. 1½ mill. kroner årligt.

Historisk oversigt over Skjern central

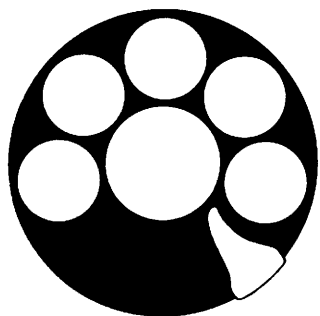
Centralen i Skjern blev, så vidt man ved, oprettet ca. 1890 og var installeret i ejendommen Østergade 9. Noget sikkert abonnenttal ved oprettelsen haves ikke, men det har formodentlig været omkring 10–15 abonnenter. I 1892 havde centralen 25 abonnenter samt linier til Ringkøbing, Borris, Tarm og Ølgod.

Den første bestyrer var skrædder og missionær Jens Nielsen, der trak sig tilbage i efteråret 1916. Efter at centralen var flyttet til den nuværende adresse i Østergade 6, blev frk. Thomassine Kragh den daglige leder – først som kontroltelefonist og fra 1/1–26 som forstanderinde. Fra 1/11–36 til 13/5–46 var fru Hansine Fabricius Poulsen forstanderinde. Fra 1/6–46 til 1/1–48 frk. Inger Laursen. Fra 1/1–48 til 1/9–55 frk. M. Poulsen, og endelig fra 1/9–55 og indtil automatiseringen den 28. august har frk. I. Herborg Olesen været forstanderinde.

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central rådede over 172 ledninger (incl. 4 rigs) til andre byer og oplandet, medens den automatiske central går i gang med 261 ledninger (incl. 11 rigs).

Til belysning af den hidtidige udvikling kan anføres følgende abonnentantal og samtalemængder:

	1923	1940	1965
Abbonentantal	221	317	1.035 (1/5-65)
Lokalsamtaler	250.920	456.500	1.532.000
Afgående mellembysamt.	72.560	132.800	453.000
Ankommende –	106.560	169.900	565.000

Historisk oversigt over Ringkøbing central

Af det foreliggende arkivmateriale fremgår der intet om, hvornår centralen i Ringkøbing blev oprettet, men ifølge telefonbogen fra 1892 havde centralen dengang 59 abonnenter. Ringkøbing central havde da linier til Skjern, Videbæk, Thim, Ejstrup Mølle, Voldbjerg Mølle, Rindomgaard og Rindomkjærgaard samt statstelefonlinier til statstelefonstationerne ved Vestkysten fra Thorsminde i Nord til Blåvand i Syd.

Den manuelle centrals sidste adresse var Nygade 18, hvortil den formentlig er flyttet i 1921.

Af tidligere centralbestyrere i Ringkøbing kan nævnes.

1. Fru Broderihandler Geslin, Østergade 9 (blev bestyrer ved centralens oprettelse).
2. Fru melhandler P. C. Jensen, Bredgade 1.

Det har ikke været muligt at opspore årstallene for de 2 ovennævnte bestyreres funktionstid; dog kan det oplyses, at fru Jensen fratrådte ved centralens overgang til selvdreven central den 1. februar 1922. Derefter har følgende været ledere af centralen:

3. Frøken Alvilda Petersen 1/2-22 til 30/4-25.
Indtil 1/1-24 som kontroltelefonist og derefter som forstanderinde.
4. Fru E. Tang Petersen 1/5-25 til 1/10-47.
5. Frøken L. Andersen 1/10-47 til 21/4-59 (død).
6. Frøken I. Møller Petersen 1/6-59 til 1/1-63.
7. Frøken Merete Johannessen 1/5-63 til automatiseringen den 28. august 1965.

Blandt abonnentnumrene fra 1892 tilhører følgende stadig den samme institution:

1892		1965
Kjøbmand J. C. C. Dyekjær, Fiskeexport. ...	No. 7	Dyekjær & Christensen, Fiskeexp.
Kjøbmand B. Glistrup (Tugthusudsalg)	No. 10	fru Anna Glistrup.
Ringkjøbing Amts Dagblad	No. 27	Ringkjøbing Amts Dagblad.
Ringkjøbing Apothek v/ apoteker H. L. Heiberg	No. 14	Løve-apotheket.

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central rådede over 200 ledninger (incl. 4 rigs) til andre byer og oplandet, medens den automatiske central går i gang med 278 ledninger (incl. 20 rigs).

Til belysning af den hidtidige udvikling kan anføres følgende abonnentantal og samtalemængder:

	1923	1940	1965
Abbonnentantal	311	420	1.444 (1/5-65)
Lokalsamtaler	390.440	620.700	1.407.000
Afgående mellembysamt.	92.480	154.800	467.000
Ankommende —	130.480	219.000	605.000

„Ekstrakt af regnskabet“

Fra en kendt Ringkøbing-borger, bogtrykker Louis Rasmussen, har vi modtaget en interessant »regnskabssekstrakt for Ringkjøbing Telefon-Aktieselskab« gældende for året 1893. Ikke mindst på baggrund af nutidens prisniveau er det interessant at studere de 72 år gamle regnskabsresultater, som vi her gengiver.

Gevinst- og Tabs-Konto

	Kroner	Øre		Kroner	Øre
Indtægt ved Abonnenter	5,953	»	Driftsomkostninger	1,467	27
do. ved Samtaler	388	76	Renter af Laan	341	»
			Reparationer og Vedligeholdelse	1,131	37
			Overskud i Regnskabsaaret	3,402	12
			Overskudet fordeles saaledes:		
			Kr. Ø.		
			Til Udbytte-Konto 6		
			pCt. af 15,000 Kr. 900 »		
			Til Anlægs-Konto,		
			Afskrivning	7	5
			Til Reserve- og For-		
			nyelsesfonden ...	2,495	7
				3,402	12
				6,341	76

Balance-Konto

	Kroner	Øre		Kroner	Øre
Anlægs-Konto:			Aktiekapital-Konto	15,000	»
Kr.			Ringkjøbing Sparekasse	7,000	»
Efter forrige Regnskab. 27,800			Diverse Kreditorer	2,180	33
Nyt Anlæg i 1893 ... 4.700			Udbytte-Konto	900	»
	32,500	»	Reservefonden:		
Kasse-Konto	17	33	Kr. Ø.		
Materiale-Konto	400	»	Efter forrige Regn-		
Diverse Debitorer	527	25	skab	5,969	18
Restance	100	»	Tillagt Aarets Netto-		
			overskud	2,459	7
				8,464	25
				33,544	58

Bestyrelsen for Ringkjøbing Telefon-Aktieselskab, Ringkjøbing i Februar 1894.

Clausen. H. Schiønning. J. B. Mølgaard. H. L. Heiberg. Jacob Høy.

Dette Regnskab er gennemgaaet, sammenholdt med Aktieselskabets Bøger og rigtig befunden.

Ringkjøbing, den 28. Februar 1894.

P. Dalgaard. Frølund.

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. april 1965 er:

Honorarlønnet tegner Børge Rishøj oprykket i 18. lkl.

Honorarlønnet tegner Jørn Finn Kristensen og honorarlønnet assistent Mogens Villsen oprykket i 15. lkl.

Assisterne frk. Karen Helene Andersen, fru Jytte Christensen (Horsens), fru Inga Degen, fru Vika Hansen (Horsens), fru Anni Flintholm Jensen, fru Birthe Jensen, frk. Jytte Laursen, fru Kirsten Holst Mikkelsen, fru Jytte Munck, fru Anne Grethe Nielsen, fru Jytte Rasmussen og fru Lilian Brundt Sørensen (Horsens) udnævnt til assistenter i 9. lkl.

Kontorassisterne fru Rigmor Endres, fru Tove Margrete Espersen, fru Ingeborg M. Jensen, fru Edel Jørgensen, fru Edith Pilgaard Nielsen og fru Bente Steffens oprykket i 9. lkl.

Fra 1. maj 1965 er:

Juniorkontoristerne fru Inger Bredahl, fru Bodil Jensen, fru Lisbeth Madsen, frk. Tove Nielsen, frk. Aase Rank og fru Karin Søgaard-Hansen ansat som assistenter i 2. lkl.

Fra 1. juni 1965 er:

Juniorkontoristerne frk. Birthe Jessen Klixbüll, frk. Karen Margrethe Rasmussen og frk. Agnete Foldby Sørensen ansat som assistenter i 2. lkl.

Fra 1. juli 1965 er:

Overassistent frk. Jenny Nielsen afskediget efter ansøgning og med pension.

Juniorkontorist frk. Jytte Brundt Nielsen ansat som assistent i 2. lkl.

Fra 1. august 1965 er:

Juniorkontoristerne frk. Anni Skovlund Pedersen og frk. Jette Muus Pedersen ansat som assistenter i 2. lkl.

Nordjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Assisterne fru Lis Bente Fedders, fru Inger Lis Jensen, fru Annalise Nielsen og fru Inge Betty Rasmussen udnævnt til assistenter i 9. lkl.

Fra 1. august 1965 er:

Assistent fru Inger Hartmann Petersen bevilget 1 års orlov.

Sydjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Assisterne frk. Tove Pedersen, Esbjerg, og fru Liss Meng, Kolding, udnævnt til assistenter i 9. lkl.

Kontorassistent frk. Annalise Holm, Kolding, oprykket i 9. lkl.

Vestjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Honorarlønnet tegner Hans Jørgen Jensen, Holstebro, oprykket i 15. lkl.

Assistenterne fru Laura Damholt, Herning, og frk. Karen Margrethe Jensen, Skive, udnævnt til assistenter i 9. lkl.

Kontorassistent fru Grethe Christensen, Ringkøbing, oprykket i 9. lkl.

Fra 1. maj 1965 er:

Junior kontorist frk. Tove Nielsen, Holstebro, ansat som assistent i 2. lkl.

Fra 1. juni 1965 er:

Assistent fru Vita Stoltenberg Petersen, Holstebro, forflyttet til Aarhus.

Fra 1. juli 1965 er:

Honorarlønnet tegner Hans Jørgen Jensen, Holstebro, forflyttet til Herning.

Østjydske Distrikt

Fra 1. april 1965 er:

Kontorassistent fru Oda Koch, Aarhus, oprykket i 15. lkl.

Assistenterne fru Inger Lise Jensen, Viborg, frk. Anna Lise Madsen, Silkeborg, og fru Maje Riis Nielsen, Randers, udnævnt til assistenter i 9. lkl.

Kontorassistent fru Anneken Laborn, Horsens, oprykket i 9. lkl.

Trafiktjenesten

Fra 1. april 1965 er:

Telefonist fru Ingrid Hansen, Herning, forflyttet til Holstebro.

Fra 29. april 1965 er:

Telefonist frk. Tonnie Dahl Pedersen, Thisted, overflyttet til kontortjenesten i Holstebro.

Fra 1. maj 1965 er:

Kontroltelefonist fru Esther M. Jørgensen, Vejle, forflyttet til Aalborg.

Nattefonisterne frk. Agnes T. Ravn og fru Maria B. Wiedemann, Herning, forflyttet til Aarhus som telefonister.

Telefonist fru Gerda Hansen, Silkeborg, udnævnt til kontroltelefonist i 9. lkl.

Vikar frk. Lis Holm Petersen, Vejle, overflyttet til teknisk tjeneste som snoreassistent i Aarhus.

Fra 1. juni 1965 er:

Kontroltelefonist frk. Caroline C. Nielsen, Aarhus, afskediget efter ansøgning og med pension.

Telefonisterne fru Inger Nielsen, Aarhus, og fru Annelise Mortensen, Vejle, udnævnt til kontroltelefonister i 9. lkl.

Månedslønnet dagvikar frk. Lissi Andersen, Silkeborg, overflyttet til teknisk tjeneste som snoreassistent i Aarhus.

Den 10. juni 1965 er:

Pensioneret forstanderinde I frk. Marie Nielsen, Horsens, afgået ved døden.

Fra 15. juni 1965 er:

Månedslønnet dagvikar frk. Else Henny Hansen, Silkeborg, overflyttet til kontortjenesten i Aarhus.

Fra 1. juli 1965 er:

Kontroltelefonist fru Karen Nyeng, Hjørring, overflyttet til kontortjenesten i Hjørring.

Fra 12. juli 1965 er:

Kontroltelefonist frk. Edith Mikkelsen, Viborg, overflyttet til kontortjenesten i Viborg.

Fra 1. august 1965 er:

Kontroltelefonist fru Eleonora Printz, Aarhus, afskediget efter ansøgning og med pension.

Telefonist frk. Inger Bendixen, Aarhus, udnævnt til kontroltelefonist i 9. lkl.

Telefonist fru Johanne Hansen, Viborg, forflyttet til Skive.

Fra 28. august 1965 er:

Forstanderinderne frk. Ellen Merete Johannessen, Ringkøbing, og frk. Inge Elisabeth Herborg Olesen, Skjern, forflyttet til Kolding henholdsvis Holstebro som inspektricer.

Fra 1. oktober 1965 er:

Forstanderinde frk. Amelia Marguaritha Mortensen, Aarhus, afskediget efter ansøgning og med pension.

Landcentraler

Den 22. maj 1965 er:

Centralbestyrer fru Margrethe Storgaard, Handbjerg, afgået ved døden.

Den 6. juni 1965 er:

Centralbestyrer fru Marie Sofie Frederikke Jakobsen, Lundby (Ab), afgået ved døden.

Den 9. juni 1965 er:

Centralbestyrer fru Petra Kirstine Christensen, Borup, afgået ved døden.

Den 9. juli 1965 er:

Centralbestyrer Kaj Oluf Lykke, Stilling, afgået ved døden.

Teknisk tjeneste

Fra 1. april 1965 er:

Telefonarbejderne H. J. Ilum Sørensen, Brædstrup, B. E. Bertelsen, Bent Iversen, Ove Heine Jensen, Fl. Kjær, P. Kjærgaard og C. J. Mathiasen, Esbjerg, Pr. Hansen og K. Mikkelsen, Fredericia, Erik Blegind Jensen, Give, Jørgen Andersen og I. V. Tornbjerg, Grenaa, P. M. Jørgensen, A. Dahl Nielsen og Børge Thuesen, Grindsted, H. Nielsen og Flemming Sørensen, Hammel, Knud Erik Buur, H. Kjær Jensen, N. O. Strøm og Hans E. Tougaard, Herning, E. H. Eriksen, Ole Bonvig Horshauge, Axel F. Jørgensen, V. Skjønning og Povl Sørensen, Hjørring, Henning Bjerg, Jørgen Bolesen, Ole Bruzelius, P. M. Dittmer, G. Linnet Hansen, Leif Damgaard Jørgensen, John Kristensen og E. Laursen, Holstebro, E. Pedersen, Horsens, J. Aa. Andersen, J. J. Bollerslev, E. Møbjerg Nielsen, B. Petersen og F. Steenberg, Kolding, C. B. T. Moslund, Laasby, Kn. Nielsen, Nykøbing, Knud Albrechtsen, Jørgen Andersen, Knud E. Ebdrup og Leif C. Rasmussen, Randers, Per Chr. Kjærgaard og Br. Hjort Skaarup, Ribe, Svend E. Madsen, Ringkøbing, Carl B. Jensen, Roslev, J. L. Christoffersen, A. Jensen og Otto Pedersen, Silkeborg, Jens Føns Sørensen, Skanderborg, John Jensen, Svend Jensen og Rich. Bent Pedersen, Skive, E. Lyng Jensby, Struer, E. H. Kristiansen, Varde, Karl Otto Jensen, Svend Aage Paulsen og Henry Smidt, Vejen, Ernst Antonsen, E. T. Eskelund, Jens Bräuner Grønvall, Kaj O. Kristensen, J. N. Madsen, A. Mortensen, H. Mortensen, Frede Pedersen, Leif Pedersen og V. Thestrup Schmidt, Vejle, Poul E. Sørensen, Videbæk, Ib Jensen, K. Pedersen og M. O. Sørensen, Viborg, Per Sørensen Küttemann og Villy Pedersen, Aalborg, samt Villy Andersen, V. Axelsen, Preben Bigum, Bent V. Hansen,

N. Hj. Jacobsen, Jørgen A. Jensen, G. Agger Madsen, Leif B. Mikkelsen, Leif Nielsen, O. K. Nørgaard og K. Pedersen, Aarhus, ansat som telefonmonterør i 7. lkl.

Lagerarbejderne Erling Knudsen, John Laursen, Leif Østergaard, Birger Jepsen og Ole Petersen, Aarhus, samt Ole Jensen, Aalborg, udnævnt til lagerekspedienter i 7. lkl.

Telefonmontør J. Haun Eriksen, Hjørring, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Fra 1. maj 1965 er:

Overmontørerne Fini Hansen, Vejle, og Arne M. Sørensen, Løgstør, udnævnt til telefonformænd i 15. lkl. Sidstnævnte med hjemsted i Aars.

Distriktsmontør Niels Bakmar, Varde, udnævnt til distriktsmontør i 12. lkl.

Mekaniker Flemming Schreiber Sørensen, Aarhus, overflyttet til kontortjenesten som tegner.

Mekanikerne J. Christiansen, N. V. Mikkelsen og Jørgen Randa, Aarhus, udnævnt til mekanikere i 10. lkl.

Telefonmontør Kr. Lynggaard, Aalborg, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Elev L. H. Christensen, Aarhus, ansat som mekaniker i 7. lkl.

Telefonmontøraspiranterne P. Tusgaard Andersen, Ringkøbing, og Jacob N. Jensby, Thisted, ansat som telefonmonterør i 7. lkl.

Fra 10. maj 1965 er:

Mekaniker Bjarne Raaskov Pedersen, Aarhus, overflyttet til kontortjenesten som tegner.

Fra 16. maj 1965 er:

Snoreassistent fru Anny Harrit bevilget 1 års orlov.

Den 19. maj 1965 er:

Pensioneret telefonmester Jens Møller, Herning, afgået ved døden.

Fra 1. juni 1965 er:

Mekaniker Anton Hollenner, Aarhus, udnævnt til overmekaniker i 12. lkl. med hjemsted i Kolding.

Overmontør Robert Arildsen, Varde, udnævnt til overmontør i 12 lkl.

Lagerekspedient Børge Willy Jensen, Aarhus, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Telefonmontør Børge Mortensen, Horsens, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Telefonmontøraspirant Ernst Kalstrup, Frederikshavn, ansat som telefonmontør i 7. lkl.

Lagerekspedientaspiranterne Bent Asmussen og Allan Brauer, Aarhus, ansat som lagerekspedienter i 7. lkl.

Fra 8. juni 1965 er:

Telefonmontør Elmer E. Pedersen, Hobro, forflyttet til Centralafdelingen.

Den 27. juni 1965 er:

Overmontør Hakon Ginnerup, Horsens, afgået ved døden.

Fra 1. juli 1965 er:

Formand Hans Nielsen, Varde, afskediget efter ansøgning og med pension.

Formændene Jens Mikkelsen, Frederikshavn, Karl Chr. Christensen, Holstebro, Anders Melsen Sørensen, Skive, Hans Jensen, Skive, og Thorvald Christensen, Hobro, udnævnt til telefonformænd i 15. lkl.

Overmekanikerne Jacob Mikkelsen, Kolding, Emil Nielsen, Silkeborg, Hans J. Larsen, Skive, Villy Pedersen, Thisted, og Chr. Elgaard, Aarhus, udnævnt til telefonovermekanikere i 15. lkl.

Distriktsmontørerne Egon Mikkelsen, Brønderslev, Svend Kobeck, Ebeltoft, Sv. Aa. Larsen, Fjerritslev, Hans Hansen, Hadsten, Svend Aage Hofmeister, Hjørring, Arnold Sørensen, Hobro, Sv. Aa. Nielsen, Holsted By, Peder Kristian Holm, Lemvig, Magnus Heile-

sen, Nibe, Alfred Jensen, Nykøbing, Carl M. Pedersen, Rejnholt Petersen og Jens Peter Tvede, Randers, Marinus Pedersen, Sjørup, Eigild Olesen, Thisted, Otto F. Jensen og Peter Søren Larsen, Aalborg, udnævnt til distriktsmontører i 12. lkl.

Stationsmontørerne Gunnar Hansen, Randers, og Hans Nielsen, Thisted, udnævnt til overstationsmontører i 12. lkl.

Overmontørerne Niels Aage Jensen, Fredericia, Knud Skov Nielsen, Herning, Bjarne Preben Jørgensen, Vejle, og Aage Højbjerg, Aarhus, udnævnt til overmontører i 12. lkl.

Distriktsmontør Gunnar Kristiansen, Løgstør, udnævnt til overmontør i 12 lkl.

Overmontør Peter Foged, Aarhus, afskediget efter ansøgning og med pension.

Distriktsmontør Martin Johnsen, Silkeborg, afskediget efter ansøgning og med pension.

Overmontør Karsten Thorup Nielsen, Varde, udnævnt til distriktsmontør i 10. lkl.

Telefonmontør Per Christian Kjærgaard, Ribe, forflyttet til Esbjerg.

Snoreassistent fru Inger Røhl Jørgensen, Aarhus, bevilget forlængelse af orlov med 1 år.

Fra 1. august 1965 er:

Telefonformændene Hans Christensen, Horsens, og Henry Pedersen, Aarhus, afskediget efter ansøgning og med pension.

Overmontør Oluf Lausen, Aarhus, udnævnt til telefonformand i 15. lkl.

Distriktsmontør Chr. Kragelund, Viborg, afskediget efter ansøgning og med pension.

Fra 1. september 1965 er:

Telefonformand Peter Jensen Petersen, Randers, afskediget efter ansøgning og med pension.

FORSLAGSKASSEN

● *Mekaniker Borge Jensen, Højbjerg,*

har modtaget 150 kr. som belønning for et forslag om at ændre montagen i forbindelse med blokeringsalarmen ved vore automatcentraler.

● *Mekaniker Svend Aae, Højbjerg,*

har fremstillet en prøvekasse til brug ved fejlretning af nøgleomstillere.

Forslaget er belønnet med 400 kr.

● *Centralkmekaniker Jørgen Christensen, Esbjerg,*

har fremstillet et aggregat, der kan benyttes til automatisk betjening af trafikvejsprøvere på vore ubemandede automatcentraler.

Forslagsstilleren har modtaget 150 kr. i belønning.

● *Overmekaniker Johan Chr. Reimers, Esbjerg,*

har udviklet udstyr til fjernkontrol af fejl, der opstår på ubemandede automatcentraler. Ved hjælp af udstyret kan det kontrolleres, om den opståede fejl hæmmer centralens

drift så meget, at øjeblikkelig fejlretning er nødvendig.

Forslaget er belønnet med 250 kr.

● *Centralkmekaniker J. P. A. Vestmar, Aalborg,*

har givet ideen til automatisk nedkobling af udstyr, der i visse situationer kan blokeres. Udstyret kan anvendes ved ledninger mellem automatcentraler og manuelle centraler, når sidstnævnte er indrettet med automatisk klarsignal.

Ideen er belønnet med 400 kr.

● *Overmontør Carlo Christensen, Aalborg,*

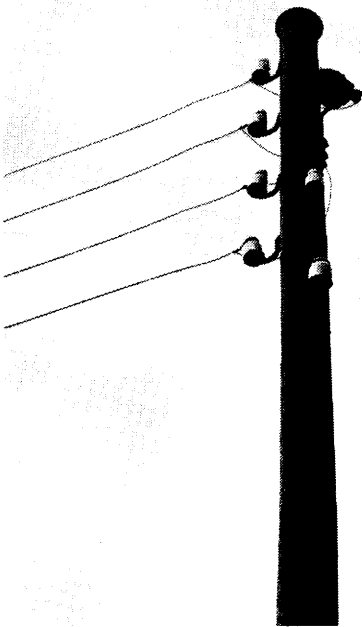
har foreslået at ændre søjlefordelere således, at de kan anbringes umiddelbart op ad en husmur.

Forslaget gennemføres, og som belønning har forslagsstilleren modtaget 200 kr.

Opmuntringspræmier er tildelt følgende forslagsstillere:

Overmontør K. Rasmussen, Fredericia, overmekaniker Sv. Pedersen, Skive, og mekaniker Jørn Christensen, Fredericia.

GLIMT FRA DAGLIGDAGEN

På næste side er gengivet en svensk telefonstang med lysnetledninger (eller omvendt, om man vil), og vi har tidligere haft lejlighed til at vise billeder af tilsvarende arrangementer i USA. For gæves har vi spejdet efter en sådan »kombineret stang« herhjemme fra – indtil fotografen for nylig fandt den afbillede stang på Bragesvej i Aabyhøj.

300.000 jyske telefonabonnenter

Da abonnentantallet pr. 1. januar 1965 var 289.745, stod det klart, at abonnement nr. 300.000 måtte ventes i løbet af året. Nettetilgangen i de første 6 måneder af 1965 bragte abonnentantallet op på 298.447, og heri var indbefattet 446 abonnenter fra de landcentraler i Sydvestjylland, vi i marts-april overtog fra P og T – Vestervedsted, Hviding og Roager. Pr. 1. august manglede der kun 606 abonnenter i at runde de 300.000, og tallet passeredes i sidste halvdel af august måned.

Det er værd at anføre, at der kun er gået 8 år, siden abonnentantallet androg 200.000 (marts 1957). Ikke før i 1939, 44 år efter Jysk Telefon-Aktieselskabs stiftelse, nåedes abonnent nr. 100.000, og 10 år efter tegnede nr. 150.000 sit abonnement.

Det kan tilføjes, at vi nærmer os et andet rundt tal: apparat nr. 400.000.

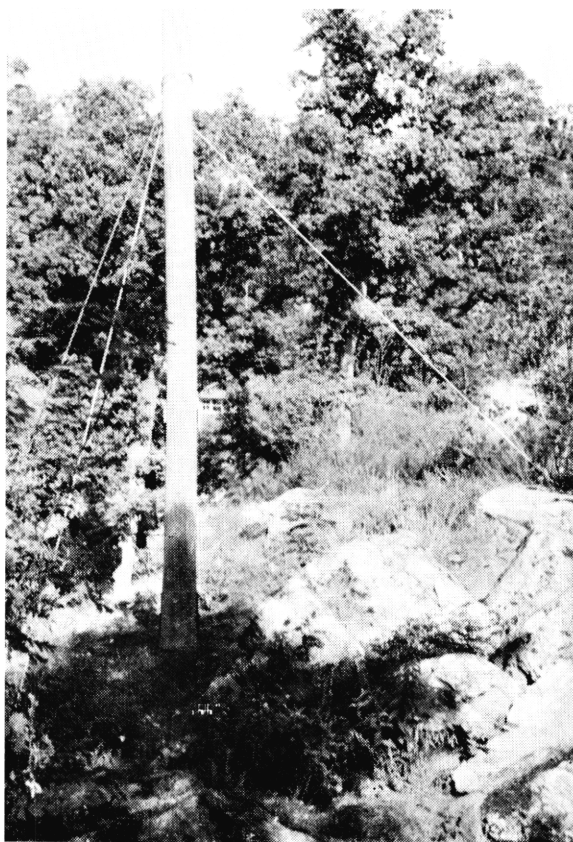
Bagsidebilledet:

Der er mange måder at anbringe telefonstænger på. Her i landet plejer vi at grave dem ned, men i Stockholms skærgård forhindrer klipperne denne fremgangsmåde, og dér dels hugges, dels bores da jernnagler ned i stenmaterialet. Stangen placeres oven på klippen og imellem naglerne, og der skrues franske skruer i stangen.

Billederne på denne side:

Den samme stang ses til venstre for disse linier. Højere oppe findes barduner fastgjort til jernpløkke i stengrunden. Foroven på denne side ses næste stang i rækken, hvor telefontrådene sidder på en tværarm øverst oppe, medens der på stangens næste meter nedad findes isolatorer til lysledninger (og luftkabler til de to huse). Bemærk de højt placerede barduner, hvoraf den ene »lander« foran hængekøjen.

Fotos: H. C. Eriksen.

D.H. Giese.

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

SEPTEMBER–OKTOBER 1965 – NR. 117

19. ÅRGANG NR. 117
SEPT.-OKT. 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4300 eksemplarer.

Tryk:
Aarhuus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

Den 9. september var der rejsegilde på bygningen, der skal rumme Silkeborgs automatcentral. Netop som flag og kranse skulle sættes, indtraf nogle kraftige vindstød, men heldigvis holdt standen; nogle siger, at en mislykket »kransning« er et dårligt varsel, så mange åndede lette op, da kransningsceremoniellet var sikret.

Under »Glimt fra dagligdagen« findes billede af automatcentralbygningen i Søgade, Silkeborg.

INDHOLD

Kabelbrud	189
Idriftsættelse af Ringkøbing og Skjern ..	196
Historisk oversigt: Vamdrup	199
» » Stovring	199
» » Egtved	200
Nyt fra Samarbejdsudvalget	201
Sikkerhedstjenesten	202
Klip fra aviser	204
Glimt fra dagligdagen	208
Bliver 70'erne telekommunikationernes årti?	211
Personalia	214

KABELBRUD

Dom i ny sag

På trods af kabelskadernes stadigt stigende antal – også inden for vort koncessionsområde – er det relativt sjældent, at disse sager forelægges domstolene til afgørelse.

En kabelskadesag var for retten i 1961–62, hvor en landinspektør ved Højesteret blev *frifundet* i forbindelse med beskadigelse af jordkabler ved nedramning af skelrør. Sagen og baggrunden for den er omtalt i T. E. årgang 1961, side 150–56, samt T. E. årgang 1962, side 166–168. Denne sags principielle betydning er imidlertid ikke stor.

Domstolene har nu igen måttet tage stilling til en sag om beskadigelse af telefonkabler, og den nye dom vil i vid udstrækning kunne støtte telefonselskaberne

i bestræbelserne på at genoprette respekten om vore kabler. Sagen er i korthed følgende:

Et KTAS-telefonkabel blev ved nedramning af en jernstander til et trådhegn, der skulle opsættes på *privat* grund mellem gaden og en nybygget beboelsesejendom, beskadiget. Kabelskaden, der beløb sig til kr. 479,54, skete ca. 40 cm fra kablets indføring i det nyopførte hus.

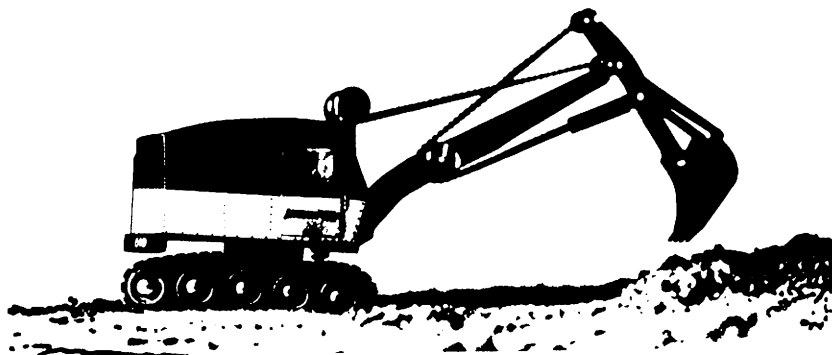
KTAS anlagde herefter sag mod entreprenøren, og selskabet påstod sig tilkendt erstatning, idet det til støtte for påstanden anførtes, at entreprenøren havde overtrådt telefonloven (lov nr. 84 af 11. maj 1897 § 12 – der er gentaget i lov nr. 119 af 31. marts 1960 § 12) ved at undlade at indhente oplysninger hos telefonselskabet om eventuelle telefonkablers placering på grunden inden arbejdets påbegyndelse. Sagsøgte påstod sig frifundet, idet han gjorde gældende, at han ikke har haft pligt til forud for arbejdets udførelse at undersøge, hvorvidt der var nedlagt kabler i jorden på den *private* ejendom, da der ikke kan være nogen forhåndsformodning om, at der er nedlagt telefonkabler på en privat grund. Kabelejerer måtte derfor være nærmest til at bære risikoen for kabler, hvis tilstedeværelse ikke er særligt markeret, mente entreprenøren. Sagsøgte har endvidere under partsforklaring begrundet sin frifindelsespåstand med, at kablet kun var markeret med en gul plasticstrimmel nedgravet i jorden over kablet; man kunne således ikke *høre* jernstanderen ramme markeringen. Havde kablet derimod været dækket af mursten, ville dette have bevirket, at man ved nedramningen meget lettere kunne blive klar over, at der var anbragt kabler det pågældende sted, hvorved skaden kunne være undgået.

Sagsøgte blev imidlertid ved både Underret og Landsret dømt til at udrede det af KTAS krævede erstatningsbeløb, idet Underretten i domspræmisserne udtaler følgende:

»Under hensyn til, at hegnet skulle opsættes på arealet mellem den offentlige gade og beboelsesejendommen, og at skaden er sket lige op ad beboelsesejendommen, findes sagsøgte inden arbejdets iværksættelse at burde have skaffet oplysning om, hvor ejendommens telefonkabel måtte være indført fra gaden ved henvendelse enten til arkitekten eller telefonvæsenet, hvorved den omhandlede skade kunne have været undgået«.

Ved sagens behandling i Landsretten koncentrerede sagsøgtes procedure sig om telefonselskabets »mangelfulde« dækning af kablet. Dette moment tillagdes ingen betydning i Landsretten, da denne »i henhold til de i underrettsdommen anførte grunde, og idet det for Landsretten fremkomne *ikke* kan føre til andet resultat«, stadfæstede underrettsdommen.

Landsretten har således statueret, at der består en uindskrænket pligt for entreprenører o. a. til at rette henvendelse til telefonselskaberne om eventuelle kablernes placering, hvor det kan forventes, at der er placeret kabler, det være sig på privat eller offentlig grund, inden jordarbejder påbegyndes.

Kabelskadedomme:

Det vil sikkert have interesse for mange af T.E.'s læsere at uddybe kendskabet til retspraksis i sager vedrørende kabelbeskadigelser, og vi bringer derfor et udvalg af de i sådanne retssager afsagte domme i perioden 1937-1964.

Oversigten er ikke udtømmende, men vil sikkert alligevel kunne bidrage til at øge den enkeltes forståelse af og interesse for, hvorledes kabelskadesager bedømmes ved vore domstole.

1. Københavns byrets dom af 13-1-1937.

Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab mod Firma X.

Under arbejdet med nedramning af jernbetonpæle for den nye Knippelsbro beskadigede sagsøgte et af KTAS' telefonkabler.

I sagen var der alene strid om erstatningens størrelse, idet KTAS havde krævet kr. 811,94, mens de sagsøgte påstod sig frifundet mod betaling af kr. 290,27.

Hovedparten af differencen mellem erstatningsbeløbene var 193 $\frac{1}{2}$ montørtimer, som var medgået til reparation af den forvoldte skade.

Da montørerne var månedslønnede funktionærer i selskabet, hævdede de sagsøgte, at lønnen til montørerne ikke er ensbetydende med nogen virkelig udgift for telefonselskabet, og at dette derfor efter almindelige regler for gældende retspraksis ikke kan få dem godtgjort af firmaet.

Dette synspunkt kunne retten ikke godtage, og der tillagdes fuld erstatning, da

selskabet må have krav på – hos skadevolderen – at få dækning for de forvoldte udgifter inden for det beløb, en reparation hos tredjemand må antages at ville have kostet. Dette må så meget mere gælde, hvor selskabet – som her – er nødsaget til *selv* at udføre reparationen.

Selv om skaden ikke har påført nogen påviselig udgift på selskabets lønningskonto, er det dog upåtvisteligt, at selskabets budget må få en yderligere belastning ved, at der stedse holdes tilstrækkeligt mandskab også til udbedring af retsstridigt forvoldte skader. Da det udregnede beløb ikke overstiger, hvad arbejdslønnen til en fremmed reparatør ville have andraget, findes firmaet at måtte erstatte beløbet.

2. *Vestre landsrets dom af 16-5-1952 i sag:*

ŷydsk Telefon-Aktieselskab mod entreprenør NN.

Under gravearbejde ved nedlægning af en vandledning i Øster Assels beskadigedes et af selskabets kabler ved, at en greb huggedes ned i en muffe. Sagsøgte hævdede, at anmeldelsespligten efter telefonlovens § 12 var opfyldt ved, at man straks, da man stødte på kablet, rettede henvendelse til en tilstedeværende montør, der konstaterede, at der ingen skade var sket. Han foretog ikke yderligere anmeldelse til selskabet.

Ved den videre udgravning bevirkede nedskridninger af udgravningens sider, at kablet, der lå i ca. 50 cm dybde, mistede sit underlag og sank ned i grøften.

Sagsøgte ophængte derefter kablet i snore, mens arbejdet i grøften stod på, hvorefter kablet anbragtes på plads igen.

Sagsøgte gjorde gældende, at det ikke er godtgjort, at skaden på kablet er forårsaget ved det af ham udførte gravearbejde, idet det ikke kan udelukkes, at skaden er sket under den kort tid i forvejen foretagne opgravning til kloak.

Således som sagen forelå oplyst, ansås det for godtgjort, at skaden skyldes forstrækninger i kablet forårsaget ved jordnedskridninger.

Anmeldelsespligten ikke tilgodeset ved anmeldelsen til montøren.

Sagsøgte erstatningspligtig i fuldt omfang, uanset at reparationen delvis var udført af fastlønnen og fastansat personale hos selskabet.

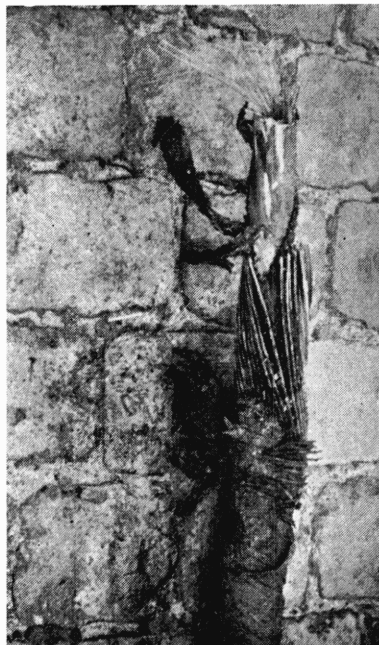
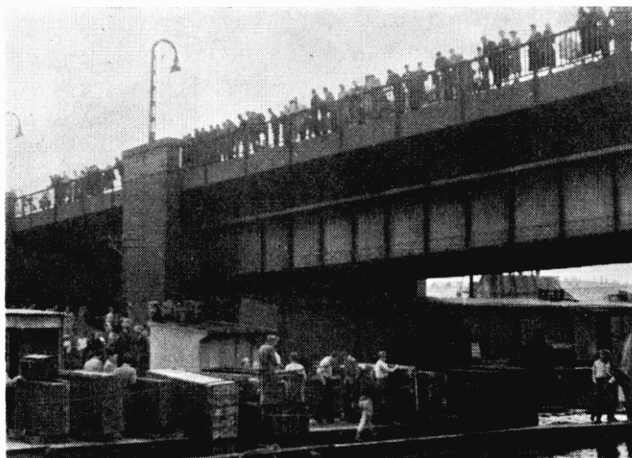
3. *Vestre landsrets dom af 8-12-1855 i sag:*

ŷydsk Telefon-Aktieselskab mod rederiet X.

Ved udkastning af anker i umiddelbar nærhed af Limfjordsbroen beskadigede en kuldamer et af selskabets søkabler.

Retten anså det for godtgjort, at kablet lå i kabelfeltet, da det blev grebet af ankeret. Dette kabelfelt var angivet på søkortet.

På det ene billede ses tilskuere på »1. balkon«.
Til højre kabeltampen med brudstedet.

Sagsøgte anset erstatningspligtig for et beløb på 23.945 kr.

Selskabet havde nedlagt erstatningkrav på ca. 33.000 kr., men fik ikke medhold i, at kablets værdi ved ødelæggelsen skulle ansættes til anskaffelsesværdien.

Kablet var 4 år gammelt.

4. Dom afsagt for retten i Aalborg den 19-3-1956 i sagen:

Jydsk Telefon-Aktieselskab, Aarhus, mod XY.

Skaden, der beløb sig til 1425,69 kroner, skete i Aalborg i forbindelse med indlæggelse af fjernvarme.

Sagsøgte har påstået frifindelse, idet det anføres, at kablet *lå et andet sted end anvist* på et udleveret kort, og der er således ikke, som af selskabet hævdedet, udvist nogen uagtsomhed fra sagsøgtes side.

På arbejdsstedet var der gravet et hul ca. $4 \times 1,20$ m og ca. 60–80 cm dybt. Grabben sænkedes ned i hullet, og da man den følgende morgen tog grabben op, tog den ved anden skovlfuld i kablet og ødelagde dette.

Divergerende vidneforklaringer med hensyn til, hvor dybt hullet var, og om det var fyldt med vand.

Retten udtaler: Ved de således afgivne stærkt afvigende forklaringer må det anses for godtgjort, at sagsøgte vidste, at de arbejdede i nærheden af kabler, og at der skulle udvises særlig forsigtighed.

Jydsk Telefons påstand herefter taget til følge.

5. *Dom afsagt af retten i Frederiksberg den 21-10-1960.*

Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab mod NN.

Kabelbeskadigelsen sket under arbejde med at fjerne muldlaget fra en ubebygget grund.

Sagsøgtes påstand om frifindelse ikke taget til følge, da den omstændighed, at kablet var anbragt på en ubebygget grund og i øvrigt var ført fra vejen skråt ind over grunden til en bebygget nabogrund ikke kunne »vælde« telefonlovens § 12.

6. *Jydsk Telefon-Aktieselskab, Aarhus, mod XX.*

Dom af retten i Frederikshavn af 9. november 1960. Sagsøgte kendt erstatningspligtig, da han ikke havde søgt oplysning om eventuelle kablers placering. (Telefonlovens § 12). – Ingen betydning, at kablet havde »slået en bue« uden påviselig grund.

7. *Højesteretsdom af 4-5-1962.*

Jydsk Telefon-Aktieselskab mod NN.

Sagsøgte frikendt, da han efter omstændighederne findes at have opfyldt sin pligt til at søge oplysning om kablers tilstedeværelse på arealer, hvor der graves eller nedrømmes skelpæle, ved at rette henvendelse til *amtsvejvæsenet* om spørgsmålet. Han har således ikke begået nogen fejl eller forsømmelse, der kan medføre erstatningsansvar.

Kablet var nedlagt i skellet mellem sognekommunens og amtskommunens arealer, uden at amtsvejvæsenet har været vidende herom. (Sagen er omtalt i T. E. 1961, side 150-156 og T. E. 1962, side 166-168).

8. *Sag Jydsk Telefon-Aktieselskab mod entreprenør KK.*

Sagen, der vedrørte 20 kabelskader – alle opstået i 1962 – blev forligt. Forliget må ses på baggrund af det vanskelige i for selskabet at bevise, at en nøjagtig påvisning af placering af kablerne havde fundet sted i alle tilfælde.

En kabelsøger kan bestemme kablers beliggenhed med 2 cm's nøjagtighed.

9. *Randers herredsrets dom af 16-4-1964 i sag:*

Jydsk Telefon-Aktieselskab mod entreprenør YY.

Ved udgravning af en grøft i forbindelse med nedlægning af en ny vandledning beskadigedes et af selskabets kabler. Sagsøgtes påstand om frifindelse,

der begrundedes med, at han havde udført arbejdet *efter anvisning* af grundejerforening og vandværk, blev ikke taget til følge.

Før han begyndte på arbejdet, spurgte han, om der var kabler på den strækning, hvor grøften skulle graves. Vandværkets tilsynsførende erklærede, at der ikke var sådanne hindringer, men at der lå et telefonkabel i vejens vestlige side. – Sagsøgte regnede med, at vandværkets tilsynsførende havde rettet fornøden henvendelse til selskabet angående kablets beliggenhed. Sagsøgte anset erstatningspligtig, »da han har påtaget sig at grave grøften med *sin egen* gravemaskine«, og herved har han påtaget sig et *selvstændigt* ansvar over for sagsøgeren.

De af vandværkets tilsynsførende givne oplysninger kunne ikke motivere en ændret placering af erstatningsansvaret.

10. *Vestre landsrets dom af 29-6-1964.*

Jydsk Telefon-Aktieselskab mod X kommune.

Kommunen frifundet, idet retten i afgørelsen lægger afgørende vægt på – og anser det for bevist – at kablet på uheldsstedet har *ligget i en væsentlig ringere dybde* end på den øvrige del af strækningen og uden at være beskyttet af muren.

Endvidere bemærkes, at afgørelsen begrundes med, at en aftale om fjernelse af overjord truffet mellem bygherren og telefonselskabets entreprenør er *bindende* for selskabet, ganske som om den var truffet med selskabet *direkte*.

11. *Underretsdom afsagt af Randers herredsret den 20-8-1964 i sag:*

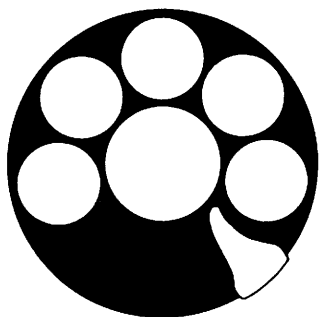
Jydsk Telefon-Aktieselskab mod entreprenør AA.

Selskabets erstatningskrav taget til følge, da det ansås bevist, at sagsøgtes arbejdsformand faktisk havde fået forevist kablets beliggenhed *på det sted*, hvor det senere blev beskadiget.

Også af betydning, at arbejdsformanden, umiddelbart før kabelbeskadigelsen fandt sted, gav gravmesteren ordre til at fortsætte gravningen i den fastsatte dybde, uagtet denne lå under kablets niveau.

Idriftsættelsen af automatcentralerne i

Ringkøbing og Skjern

Lørdag den 28. august kl. 14,00 idriftsættes Ringkøbing og Skjern automatcentraler.

I overværelse af mange interesserede gav direktør Paul Draminsky i Ringkøbing og vicedirektør R. V. Relsted i Skjern klarmelding til automatcentralernes idriftsættelse, efter at de sidste forbindelser var brudt.

Imedens direktøren og vicedirektøren på de 2 gamle centraler takkede telefonisterne for veludført arbejde, foregik indkoblingen til de 2 automatcentraler, og efter 20 min. forløb indløb begge steder melding om, at overkoblingen var tilendebragt, og at alt tilsyneladende forløb tilfredsstillende.

I de nye centralbygninger, hvor der i hver er plads til 3000 abonnenter, blev montagen påbegyndt i marts måned 1964, men på grund af forskellige vanskeligheder med de første pentacontacentraler og deraf følgende ændringsarbejder blev montagetiden en del længere end oprindelig planlagt. Begge centraler er monteret med udstyr for 1700 abonnenter og tilsvarende mellembysudstyr. Af registre har Ringkøbing 21 og Skjern 20.

Efter en omfattende afprøvning skulle centralerne så vise, hvordan de ville afvikle trafikken. Det var ikke muligt at indkoble ekstra registre til at klare en eventuel overbelastning i de første dage efter overkoblingen, men bortset fra lørdag eftermiddag, hvor der var korte perioder med registerspærring, har der ikke siden idriftsættelsen været besvær med trafikafviklingen. Overkoblingen gik meget fint, og begge centraler har siden fungeret yderst tilfredsstillende.

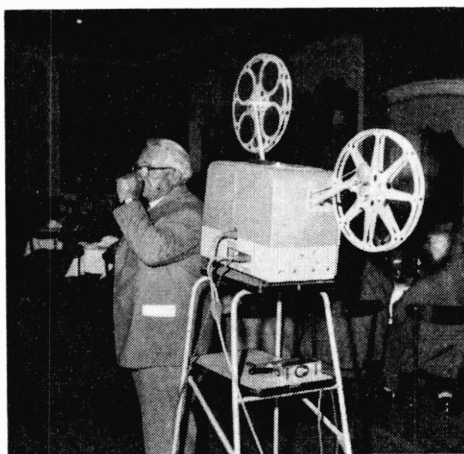
Antallet af fejl på centralerne i de første to uger har været lille, og der har kun været tale om enkelte trådforbytninger, sammenlægninger af tråde og justeringsfejl samt småfejl på mellembys- og oplandsledninger. Større driftsforstyrrelser og total standsning af centralerne har vi hidtil været forskånet for.

Den liniemæssige side af automatiseringen (abonnentkabler og abonnentinstallationer) forløb lige så tilfredsstillende, hvilket også fremgår af den følgende oversigt over de fejlmeldinger, der indløb til fejlkontoret i løbet af de 7 første dage.

Oversigt over fejl i de 7 første dage efter Ringkøbing og Skjern's automatisering

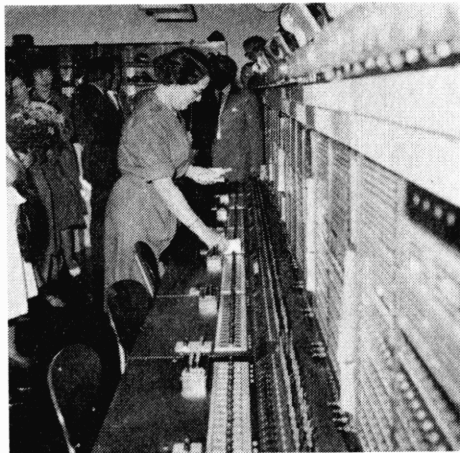
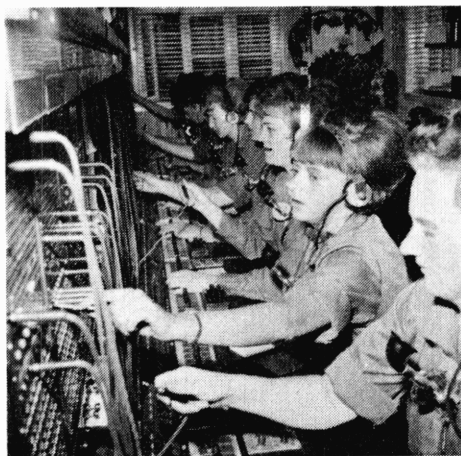
<i>Fejl på abonnentkabler</i>		Ringkøbing	Skjern
Blykabler	H. 11	2	—
PET-kabler	H. 12	5	2
Fejl afhjulpet ved flytning af korepar	H. 13	2	—
Fejl i krydsfordeling	H. 61	12	11
Fejl i opføring	H. 62	2	1
	Ialt	23	14
<i>Fejl på apparater</i>			
Telefon	K. 12	1	—
Klokke	K. 14	3	16
Gaffelkontakt	K. 18	1	—
Monteringsfejl	K. 22	2	2
Kondensator	K. 24	—	1
Trykknop	K. 25	2	—
Udskiftet apparat	K. 27	6	6
I orden ved prøve	K. 10	38	77
	Ialt	53	102
<i>Fejl på abonnentinstallationer</i>			
Blinker	K. 35	—	1
Udvendig ekstraklokke	K. 32	14	—
	Ialt	14	1
<i>Fejl på relæ-dobbeltomstillere</i>			
Fejl på nummerskive	K. 47	1	—
Monteringsfejl	K. 52	1	—
Relæsats	K. 53	2	—
	Ialt	4	—
<i>Fejl på specielle abonnentanlæg</i>			
Afledning på installation	K. 71	1	—
Kortslutning på do.	K. 73	1	1
Andre fejl	K. 79	6	—
	Ialt	8	1
<i>Fejl på PABC-anlæg</i>	L	2	1
<i>Centralfejl</i>		7	3
<i>Diverse</i>		—	1
<i>Samlet antal fejl</i>		121	123

RINGKØBING: Den sidste forbindelse over den manuelle Ringkøbing central blev klippet af pens. distriktsmontør Johan Bagger. Det skete kl. 14.00, som det fremgår af uret i baggrunden.

RINGKØBING: Afskedssammenkomsten med damerne fandt sted på Hotel Ringkjøbing, og på billedet udbringer bogtrykker Louis Rasmussen et leve efter i en tale at have hyldet damerne og den jydsk telefon.

Forevisningsapparatet blev benyttet ved fremvisning af telefonfilmen »Af mit liv og min tid«, som i øvrigt samtidig blev vist ved den tilsvarende sammenkomst i Skjern.

SKJERN: Lørdag formiddag, flere timer før A-tid, havde centralen vanlig travlhed. Automatiseringen lå dog i luften, og de første hilsener fra tilfredse abonnenter og fra leverandører kom allerede om morgenen (bemærk den store blomster- og frugtkurv i baggrunden). – Kl. 14 blev forbindelserne over den manuelle central afbrudt; efter at damerne havde fjernet de sidste propper i bordet, rejste de sig og skød stolene ind. Hovedtelefonerne blev lagt på plads i reolen, og forstanderinde frk. Herborg Olesen samlede de sidste samtalekuponer ind ... billedet til højre.

Historisk oversigt over Vamdrup central

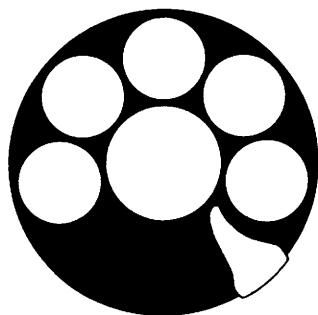
Man ved ikke bestemt, hvornår centralen i Vamdrup er oprettet, men det er formentlig sket i slutningen af 1880'erne, idet den første bestyrer var en hr. Poulsen (fornavn ubekendt), der ledede centralen fra 1889 til 1899. Fra 1899 til 1/3 1938 blev centralen bestyret af ægtefællen, fru M. M. Poulsen, hvorefter en datter, frk. Kirsten Poulsen, overtog stillingen indtil sin død i august måned 1944. Herefter overtog Frode Koed (senere bestyrer i Grindsted) stillingen fra 1/11 1944 til 1/9 1946. Siden 1/9 1946 har centralbestyrer Marinus Johnsen været daglig leder af centralen. Hr. Johnsen var – før han blev bestyrer i Vamdrup – centralbestyrer i Skanderup (fra 1/1 1943–1/9 1946).

I 1893 havde Vamdrup Land-Centralstation linier til Ødis og Lunderskov samt nogle mindre Ende- & Mellemstationer (Ø. Vamdrup, Østerbygd, V. Vamdrup og Østerbygaard).

Abonnenttallene har været som følger:

1896	1923	1940	1965
21	192	180	516 (1/8-65)

De 35 linier, centralen rådede over før automatiseringen onsdag den 29. september 1965, fordelte sig på 7 retninger, medens de 27 linier efter automatiseringen alle går til Kolding. Koncentreringen fra 7 til 1 retning medfører, at linierne kan udnyttes bedre, og det samlede antal kan derfor nedsættes, uden at trafikafviklingsmulighederne forringes.

Historisk oversigt over Støvring (Ab) central

I april måned 1904 er der mellem daværende direktør Gregers Kirk og hr. Niels Sørensen underskrevet en kontrakt om den daglige pasning af centralen i Støvring (Ab). Niels Sørensen var bestyrer til sin død i 1940. Fra 1/5 1940 blev datteren, frk. Karen Sørensen, bestyrer, en stilling hun bestred indtil automatiseringen.

Støvring (Ab) central havde ved oprettelsen 10 abonnenter, hvoraf 4 stadig har samme nummer i dag som i 1904, nemlig:

Nr. 2: Andelsmejeriet »Elinelund«.

Nr. 8: Bagermester N. Jensen – nu bagermester N. Ringkøbing Jensen.

Nr. 9: Støvring Brugsforening.

Nr. 3: Støvring Højskole.

Abonenttallene har været, som følger:

1923	1940	1965
74	86	397 (1/8-65)

De 33 linier, centralen rådede over før automatiseringen tirsdag den 5. oktober 1965, fordelte sig på 8 retninger (incl. Aalborg), medens de 27 linier efter automatiseringen fordeler sig på 2 retninger (Aalborg og Gravlev). Koncentreringsen fra 8 til 2 retninger medfører, at linierne udnyttes bedre, og det samlede antal kan derfor nedsættes, uden at trafikafviklingsmulighederne forringes.

Historisk oversigt over Egtved central

Det kan ikke siges med sikkerhed, hvornår centralen i Egtved er oprettet, idet det foreliggende arkivmateriale intet oplyser herom.

Den første bestyrer, der kendes med sikkerhed, er hr. A. M. Jensen, der var bestyrer fra 1/11 1917 til sin død i maj måned 1945. Herefter (1/6-45) overtog ægtefællen, centralbestyrer, fru Marie Jensen, stillingen indtil automatiseringen.

Abonenttallene har i den forløbne tid været, som følger:

1904	1923	1940	1965
8	109	146	Ca. 500 (1/8-65) (incl. Vork central som nedl. v. aut.)

De 28 linier, centralen rådede over før automatiseringen fredag den 15. oktober 1965, fordelte sig på 8 retninger (incl. Kd og Vj), medens de 28 linier efter automatiseringen fordeler sig på 2 retninger (Kd og Vj). Koncentreringsen fra 8 til 2 retninger medfører, at linierne kan udnyttes bedre, og det samlede antal kan derfor forblive uforandret, uden at trafikafviklingsmulighederne forringes.

Nyt fra samarbejdsudvalget

Der var oprindelig berammet møde i Samarbejdsudvalget i maj måned, men på dette tidspunkt var mange udvalgsmedlemmer optaget af overenskomstforhandlinger. Det påtænkte møde fandt derfor først sted den 13. september 1965, og i den mellemliggende periode blev en del af den information, der normalt hører til vore samarbejdsudvalgsmøder, givet personalet gennem selskabets ugeblad.

Direktøren gav en oversigt over den aktuelle situation. Der er i årets løb forekommet ændringer, som på radikal vis har grebet ind i vore anlægsdispositioner. Nedsættelsen af næste års anlægsvirksomhed må skønnes at blive på en størrelsesorden af omkring 40 mill. kroner. Dette vil få virkning for vore leverandører idet leverancerne strækkes, det betyder et personaleproblem for os selv, og det betyder en langsommere modernisering af vore anlæg til ugunst for abonnenterne.

Direktøren understregede, at vi i dag står i en likviditetskrise. Vi har hidtil bestræbt os for at udbygge anlæggene så betids, at væksten i telefoner og trafik imødekommes, og vi har sat alle kræfter ind på at forbedre kvaliteten og driftsøkonomien ved ombygning af slidte anlæg og automatisering af centralerne. Resultaterne af vor anlægspolitik har været så gode, at et øget anlægstempo var velmotiveret. Nu bremses vi af kreditstramningen. Anlægsarbejder, der kunne have forbedret økonomien, må udskydes. Den sunde fornuft, der ligger i at bygge kabelanlæg, huse og centraler i rette tid og med en vis reserve, kræver imidlertid penge. Selv om en disposition er rigtig og forsvarlig er det ikke nok i dag. Vi kan kun tillade os at udføre det absolut nødvendige, nemlig det vi har de kontante penge til. Påtænkte udvidelser må forskydes, nogle måske helt slettes, og der må vælges meget håndfast mellem de anlægsarbejder, der ligger for. Vi må sætte ind på de felter, hvor udbyttet bliver størst. Der må samtidig ses på, at der ikke tages sådanne arbejder ud af anlægsprogrammet, at »maskinen« går i stå. Standser vi vort automatiseringsprogram, vil det tage op mod 3 år at få præsteret udstyret efter at nybestilling er afgivet. Vi har en vanskelig opgave at løse, og direktøren anmodede indtrængende alle om at få mest muligt ud af arbejdsdagen og udvise opfindsomhed med at finde besparelser. Driften må dog ikke forringes, for vi skylder abonnenterne, at denne er perfekt.

Om forholdet til abonnenterne udtalte Direktøren, at vi nok igen måtte gå til dem for at få takstforhøjelse.

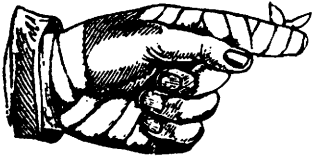
Direktøren udtrykte sin glæde over personalets initiativ, der har resulteret i tilbuddet om at låne selskabet penge under Interessekontorets opsparingsordning, og takkede for denne tillid til selskabet og dets daglige ledelse.

Schot Nielsen fremkom på Afdeling 12's vegne med forslag til oprettelse af lokale udvalg med mulighed for at pege på dagligdags problemer, der vanskeliggør eller generer arbejdsgangen. Ideen gav anledning til eftertanke, og vil blive taget op på et senere møde.

Henning Olsen var tilfreds med Ugebladet, som virkelig har fundet interesse hos personalet, idet information nu hurtigt kommer til dets kundskab. Også *O. Knudsen* (Initiativgrupperne) glædede sig over det nye informationsorgan, og Direktøren takkede redaktøren for hans indsats.

I øvrigt gav samarbejdsudvalgets sekretær meddelelse om ændringer i foreningernes repræsentation, og *O. Knudsen* tilsvarende for initiativgruppernes vedkommende.

Som mødets sidste punkt gjorde *U. Brøndum* rede for EDB-gruppens arbejde og planer, og gav medlemmerne et lynkursus på 20 minutter i elektronisk databehandling.

Sikkerhedstjenesten

Ulykkestilfælde

På sikkerhedstjenestens ordinære møde onsdag den 15. september drøftedes og vurderedes 5 ulykkestilfælde, der var indtruffet siden det foregående møde. Der var ikke tale om alvorlige ulykker, men to af dem var øjenlæsioner, og den ene indtraf under nedklipping af gamle tråde; at øjenbeskadigelser meget let kan blive beskadigelser af alvorlig karakter, er indlysende, men det må også bemærkes, at anvendelse af sikkerhedsbriller i mange tilfælde vil kunne afværge, at et uheld får alvorlige følger. Selv om mange stangrækker i de senere år – og dermed tråde – er forsvundet til fordel for jordkabler, så er der stadig et stort antal tilbage, og så længe der overhovedet findes trådarbejde, bør ingen telefonmand forsømme at beskytte sig mod arbejdsrisikoen på bedste måde.

Øvrige emner

Værktøjsudvalget har arbejdet med en ny type *varmeovn*, og sikkerhedsinspektøren foreviste et prøveeksemplar af den nye ovn, der er så vidt fremme, at den efter et par småændringer kan sendes til Gasprøveudvalget til endelig godkendelse.

Afmærkning af splidsetelte: Medlemmer af sikkerhedstjenesten har sammen med politiet gennemgået gældende bestemmelser vedrørende vejafmærkning. Når arbejdet er tilendebragt, kan der ventes udsendt sikkerhedsbestemmelser vedrørende afmærkning i forbindelse med telefonarbejde i vejarealer, og arbejdsinstruktioner for opstilling og afmærkning. Samtidig vil diverse markeringsmateriel blive udlagt som lagervare.

Giftstoffet Mortalin: Landbrugsministeriet har meddelt selskabet tilladelse til

at anvende Mortalin til bekæmpelse af mosegrise, men da sikkerhedstjenesten har store betænkeligheder ved brugen af det farlige giftstof, har man bedt L's overingeniør om en drøftelse af selskabets anvendelse af stoffet.

Følgende forslag fra Linieafdelingen blev drøftet og taget til efterretning:

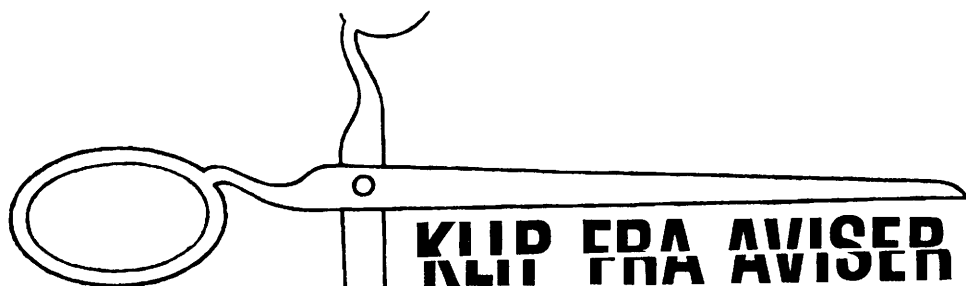
Instruktion for splidsning af PE-kabel, type EVE 4×0,6 mm: Ved fyldning af splidsemuffe anvendes »Scotchcast«, en 2-komponent kunstharpiks, der, mens den under brugen er flydende eller klæbrig, ved berøring af huden eller øjnene kan virke irriterende og hos visse personer endda fremkalde eksem eller øjenbetændelse, hvorfor den skal behandles med forsigtighed.

Loddekolber: Der kan ventes udsendt meddelelse om, at udskiftning af varmeløgemer i S.S. loddekolber ikke må foretages af vort eget personale. Kolben skal indsendes til en aut. installatør til udskiftning. – Fremtidigt vil der kun blive indkøbt Adcolaloddekolber.

Lokaleforhold: I Viborg er generne bragt ud af verdenen. I Randers angives tovet, der er udspændt ved dørene ved hejseværket, ligefrem at rykke krogene ud af væggen på grund af skiftende fugtighed/tørhed, og det foresloges at udskifte til nylonov. Med hensyn til varmelamper har Philips Lampe A/S afgivet en udtalelse, hvoraf det fremgår, at strålerne ikke er skadelige. El-sikringer på centraler: Der vil fortsat blive sikret med 6-Amp. sikringer af hensyn til tariferingen. Riste til lyskasserne i Holstebro er bestilt, og levering kan ventes »i den kommende uge«. En på tidligere møde fremvist 3-trins trappestige efterlystes, og det blev meddelt, at emnet allerede var overgivet til lageret til indkøb. **Tagbagagebærer for Volvo:** Det er forekommet, at man har skåret et stykke af bagagebæreren, for at en stige kan ligge der. En sådan afskæring svækker imidlertid bagagebærerens styrke og må derfor ikke finde sted. – Der efterlystes postkasser på de automatiske landcentraler. – **Splidsevogne:** Der vil nu blive foretaget indkøb af nogle få vogne. Linieafdelingen vil hos de forskellige afdelinger undersøge, om behovet stadig er lige stort.

Redningsmateriel: Det vedtoges at følge det tidligere fremsatte forslag om sikkerhedsregler ved søkabelarbejder, samt at der nu indkøbes redningsveste af godkendt type. Lederen af søkabelarbejdet har ansvaret for, hvornår materiellet skal bruges. **Lageret i Mørke:** Sikkerhedsinspektøren havde ved inspektion af Mørke lager fundet visse forhold mindre tilfredsstillende; man har anmodet Bygningskontoret om at se på sagen. Der blev anmodet om istandsættelse af lyset i porten til Ribe central. Til brug ved steder, hvor der findes gasflasker i lukkede rum, blev det fastslået, at der udvendig anbringes skilte med tekst »Trykflasker – fjernes ved brand«. Endvidere drøftedes forholdsregler i PABC-rum, hvor der arbejdes med eliminatorer.

Næste ordinære møde afholdes onsdag den 1. december 1965 kl. 10.30.

DET ER DEJLIGT, at der endnu er telefondamer tilbage som i gamle dage, siger en esbjergenser, der gerne vil give telefondamen i Holsted en buket roser.

– Jeg skulle have fat i en af mine venner, som har købmandsforretning. Det viste sig, at han havde glemt at stille telefonen om til privatlejligheden. Telefondamen fik imidlertid sendt et bud derhen, og i løbet af kort tid kom samtalen igennem. Den glæde opnår man ikke gennem automattelefonerne, skriver en læser til dagbladet »Vestkysten« (20/7).

PVC-RØR TIL TELEFONKABLER

KTAS har haft held med at trække telefonkabler i plasticvandrør (PVC) i stedet for at benyttet de traditionelle 4-huls rørledninger opbygget af betonblokke. Det første forsøg blev gjort i Køge, hvor der er nedlagt ca. 12.000 meter PVC-rør i en trace ved ringvejen. I Taastrup er der udført et andet arbejde, hvortil der blev brugt ca. 1400 meter rør, og andre projekter er indledt i København og omegn. Ideen fremkom da man skulle bygge en 24-huls rørledning, som måtte

passere Køge å. Aen var på dette sted ca. 1 meter dyb og 12 meter bred med sumpede bredder, og det stod snart klart, at nedlægningen af en traditionel ledning udført i betonblokke og lagt i 2 meters dybde ville give store vanskeligheder. Man besluttede at anvende plasticrør og fik følgende gode erfaringer:

1) Arbejdet udføres op til en trediedel hurtigere. 2) Det er 10 % billigere. 3) Mindre opgravningsarbejde – og dermed også færre gener for trafikken. 4) De glatte rør giver mindre modstand ved indhaling af blykabler. Friktionskoefficienten i plasticrørene er ca. 0,22 mod 0,50 eller mere i maskinelt fremstillede betonblokke. 5) Det er muligt at få jævne kurver end betonblokkenes knækkurver. 6) Der er større fleksibilitet ved passage af fremmede ledninger. 7) PVC-rørene er vandtætte, så man undgår aflejringer i rørene. 8) Vægten er mindre. 4 m plasticrør vejer 5 kg mod betonblokkenes ca. 100 kg.

Idemanden ved KTAS er afdelingsingeniør S. Sandorf. (Iflg. »Ingeniør- og Bygningsvæsen« 18/8).

SALTEDE BEMÆRKNINGER VED SDR. OMME

Kloakeringsarbejdet på Birkebækallé i Sønder Omme, der for tiden spærrer vejen for trafik fra Grindsted-Sdr. Omme landevej, kunne i går mærkes af andre end de vejfarende. Det meste af eftermiddagen og en del af aftenen var Sønder Omme nemlig uden telefonforbindelse med omverdenen. – Uheldet skete, da en gravko kom for nær til det vigtige telefonkabel, der dels forbinder Sdr. Omme med Grindsted, dels skaffer byen forbindelse med de øvrige af landets centraler. *Gravkoens fører vidste*, at kablet fandtes på stedet, og han havde forsigtigt fået det afdækket, men da han derpå søgte at komme så tæt som muligt uden at beskadige det, gik det galt. Kablet blev revet over.

Nu regnede »man« med, at der roligt kunne fortsættes, når først ulykken var sket. Men det kunne blive værre endnu, viste det sig. Da gravkoens fører med en ordentlig mundfuld ville grave videre i vejen, lød der en knagen, og frem dukkede de flossede rester af endnu et kabel, der udgjorde den an-

den halvdel af telefonforbindelsen. Tilbage hang kun hundreder af ledningsender i ét virvar.

Afbrydelsen skete kl. ca. 14.30. og fra det øjeblik havde centralen i Sdr. Omme kun forbindelse med nabocentralerne i Hoven og Stakroge, samt forbindelse inden for byens eget område. — Ganske vist kom der hurtigt en bil fra Jydsk Telefon til stedet, men da monitoren så bruddet, rystede han mismodigt på hovedet. Jydsk Telefon har forbudt sine ansatte at udtale sig til pressen, men hans udtryk og et par ret saltede bemærkninger fortalte, hvad han mente om bruddets alvorlighed...

Iflg. »Vestkysten« 17/8.

NÅE, IKKE ANDET...

»I morges rykkede brandvæsenet ud, fordi den elektriske alarm i Jydsk Telefons depot i Sonnesgade var trådt i kraft. Det viste sig dog, at en elektriker havde skåret en ledning over og derved forårsaget den falske alarm«.

»Demokraten« 19/8.

EN REGEL TILSIDESÆTTES...

»Det er en stående regel, at entreprenørfirmaer, der skal udføre jordarbejde på en strækning, hvor der findes jordkabler — og det gør der jo de fleste steder i dag — henvender sig til telefonvæsenet 8 dage før arbejdets påbegyndelse, hvorefter der udleveres kort med angivelse af kablernes beliggenhed.

Imidlertid tilsidesættes denne regel ofte, og resultatet er som i går ved Uglev, at et kabel bliver revet over. Det

giver forøget arbejde til telefonvæsenet, der ofte må arbejde lang tid på at udbedre skaden, og for abonnenterne er det både en gene og et irritationsmoment, når det er umuligt at få forbindelse med andre centraler, for slet ikke at tale om de tilfælde, hvor et afbrudt kabel kan have katastrofal virkning, f. eks. ved ulykker eller sygdom.«

APPARATERNE PASSES JO SLET IKKE

Sjællands Tidende skriver i en ledende artikel om telefonens takstforhøjelser bl. a.:

— Man burde kunne forlange af telefonselskaberne, at de i stedet for at spille på folks talelyst *hjælpe* os allesammen til at komme igennem og til at spare tid og penge. Man har indtryk af, at det bliver værre og værre med telefon-kulturen. Folk snakker og snakker om de ligegyldigste ting, og selv de mest presserende samtaler er spækket med overflødigheder, så man tager sig til hovedet. Man kunne ønske telefonen afløst af telegraf på visse områder, med forlangende om telegrafsprøg i sætningerne. De enkelte virksomheder står i reglen magtesløse. Man må tage hatten af for de få, der gennemtrumfer en vis fornuftig brug af telefonen, men det er de fleste steder et arbejde, der overgår ledelsens evne.

De titusinder apparater passes jo heller ikke. Hvad der spildes af tid med at vente, til nogen gider tage en telefon, er ikke småting mellem år og dag. Travle folk indretter da omstillings-

system, og det forsinker tingene yderligere. Kunne menneskene lære at tale kort og klart i telefon, ville det gamle apparat blive praktisk igen. Som det er, må man finde det rædselsfuldt og tids-spildende.

MILLIONEN

»Holbæk Amts Venstreblad« fortæller 8/9 om overvejelsene vedrørende et eventuelt lån på 1 million kroner fra Jydsk Telefonarbejderforbund til Jydsk Telefon »med det formål at medvirke til sikring af anlægsarbejdernes udførelse og dermed naturligvis også til sikring mod afskedigelser af de pågældende liniearbejdere.« Bladets artikel slutter:

— Det er ganske nye toner, men de lyder godt. De peger i retning af voksende forståelse af, at tilsidst er alle afhængige af, at den virksomhed, hvori de arbejder, kan trives. Den forståelse er, hvis den breder sig, mere værd end alle samarbejdsudvalg tilsammen, for det er just *det*, der skal samarbejdes om. Millioner fra *strejkekassen* vil give genlyd om lande, for den repræsenterer et nyt evangelium på arbejdsmarkedet med denne tekst: Selv om midlerne er opsamlet til *kamp* mod selskabet, skal de også kunne anvendes til *støtte* for selskabet, når det er i fælles interesse.

EFTERÅRETS NODETEGN —

»Som efterårets melodi, skrevet med sirlige tegn på et nodeark, sidder svalerne på telefontrådene og planlægger fællesrejsen mod syd.

Opholdet har trukket lidt længere ud end normalt takket være den fine eftersommer. Men nu er høsten forbi, der er ikke mere, der kan friste en svale, og så går rejseren mod varmere strøg. — Imens vil vi glæde os over de høstlige farver i naturen. Vildvinen på muren lyser rødt i alle nuancer, og træerne begynder at skifte farve. Snart vil hele naturen gløde, og vi vil glemme, at vi savner svalerne, disse elegante og lynhurtige luftens artister.«

Aarhus Stiftstidende 9/10.

DYRT AT BRUGE MORGENMANDS- SATELITTEN

Da den amerikanske kongres i 1962 vedtog at give koncession til et privat selskab til udbygning af teletrafikken mellem USA og den øvrige verden gennem iværksættelse af det vældige tekniske projekt, der blev til tele-satellitten Early Bird, sagde man, at denne udvikling skulle medvirke til at bringe fred og forståelse til verden. Nu ser det imidlertid ud til, at Early Bird er

ved at udvikle sig mere til en stridsfugl end en fredsdue, fordi selskabet kræver for høje afgifter for benyttelsen af satellitten, skriver dagbladet »Demokraten« 20/7. Direktøren for den europæiske radiounion har således udtalt, at Early Bird-tarifferne bliver så høje, at TV-selskaberne mener det umuligt at imødekomme dem. — Early Bird har 240 »to-stemme kanaler« og en dobbelt TV-kanal på samme tid, som de andre kanaler anvendes. Allerede dette skaber store tekniske problemer, da man ikke samtidig kan imødekomme TV-krav og de behov, som skal opfyldes til telefon og telex.

100 M HØJ STÅLMAST

I juli måned er der rejst en 100 m høj stålmaster på en mark ved Tilst, 6 km fra Århus. Stålmasteren er et vigtigt led i den forsøgsrække, som Post- og Telegrafvæsenet vil indlede for at søge skabt en 10.000-kanal radio-kædeforbindelse mellem Rønæs og Århus, en forbindelse, der skal sætte P og T i

stand til at ekspedere 10.000 telefonsamtaler samtidig mellem Århus og København. Den høje stålmaster er også tænkt anvendt i forbindelse med indførelsen af program 2 i fjernsynet. Søsterhøj-masteren er allerede ved at blive overbelastet, og den nye mast i Tilst vil blive en værdifuld aflastning.

Det er planen at etablere otte 1800 kanalkæder med forskudte frekvenser på strækningen. Placeringen ved Tilst er valgt, fordi stedet er ret højt og ligger i passende afstand fra Søsterhøj. Forsøgene ventes påbegyndt omkring 15. august, skriver dagbladet »Aarhus Amtstidende« 23/7.

Fra luftfartsside er for øvrigt kommet skarpe protester mod mastens placering. Den står, hævdes det, i indflyvningsområdet til Århus privatflyveplads, og flyvemaskinerne er som følge deraf tvunget ned i lavere højder. Har man solen i øjnene, skulle det iflg. protesterne være praktisk taget umuligt at få øje på masten for slet ikke at tale om de mange barduner.

Det store Telefonkabel Kolding—Veje taget i Brug

Udvidelser og udvikling af telefonanlæg hører til dagens samtaleemner langt uden for »telefonkredse«, men deraf må man ikke forledes til at tro, at det kun er i vor tid, der »sker noget«. Nedenstående stof var sensation *dengang* — dvs. år 1932 eller 1933. Udklippet stammer fra »Veje Social-Demokrat« den 1. september et af de nævnte år.

»I Gaar Eftermiddags toges det store nye Telefonkabel mellem Kolding og Veje i Brug.

Kabelet er et Led i det store Kabel Krusaa—Aalborg. Staten har allerede lagt Krusaa-Kolding Strækningen, og Jydsk Telefon-Aktieselskab har for nogen Tid siden taget Aarhus—Aalborg Kabelet i Brug, og fra i Gaar resterede altsaa kun

Strækningen Vejle-Aarhus. Det haabes, at Kabelet Vejle-Horsens kan lægges i Løbet af dette Aar, medens den sidste Strækning kommer til at vente til næste Aar.

Det nye Kolding-Vejle Kabel, der er nedlagt af Entreprenør Olsen, Varde, i Forbindelse med Selskabets egne Ingeniører og Teknikere, staar Selskabet i 8-900.000 Kr.

I Kabelet er der ti Linjer, medens Luftforbindelsen kun havde syv, hvoraf de to endda er etableret for kortere Tid siden. Denne Forøgelse af Linieantallet vil for Abonnenterne faa den behagelige Virkning, at Ventetiden paa Samtaler mellem de to Byer og Oplandet imellem dem vil formindskes. Da Linjerne nu føres gennem Kabel, vil Sammenslyngninger være udelukket, ligesom Forstyrrelser paa Grund af Islag og Storm ikke mere truer Kolding-Vejles Telefonsamkvem. Endelig skulde Forbindelsens Kvalitet være en Del bedre, saaledes at man kan regne med, at Samtalerne vil gaa bedre igennem.

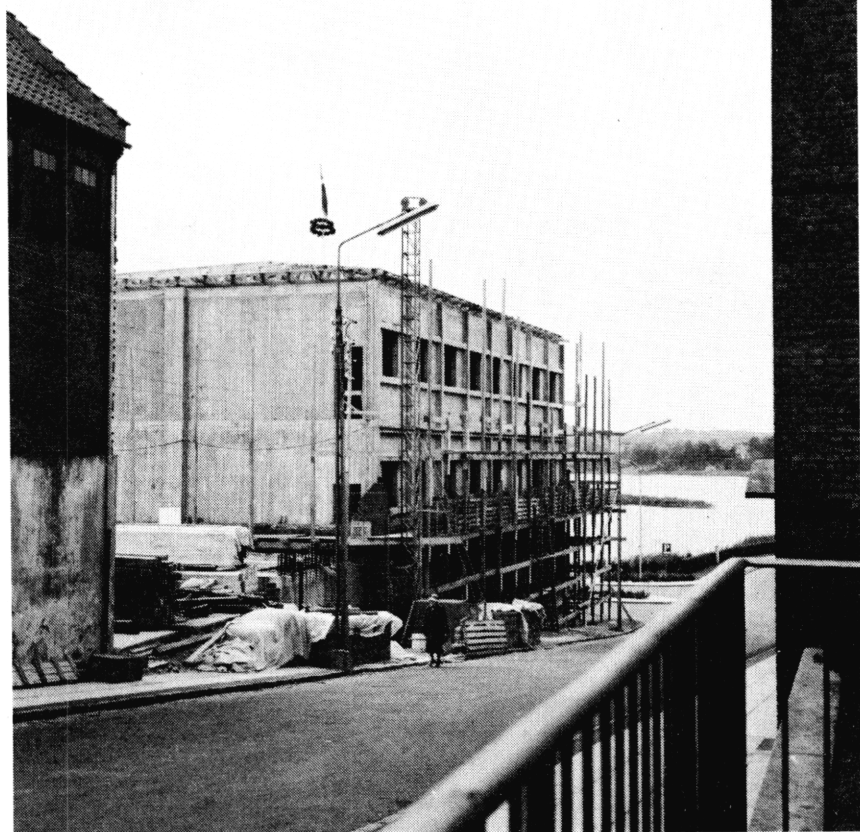
Som bekendt gaar det nye store Kabel ikke over Fredericia, hvilket var Grunden til, at Kolding Postkontor fik Telefonfordelingen og Forstærkerstationen, og Samtaler fra Fredericia vil altsaa ogsaa fremtidig komme til at gaa gennem Luftledninger til Vejle eller Kolding, hvorfra de saa føres videre pr. Kabel.

CITATET

Den schweiziske kommunikationsminister W. Spühler sagde ved åbningen af Den internationale Telekommunikationsunions konference i Montreaux den 14. september 1965 bl. a. følgende:

»Mange har uden tvivl en fornemmelse af, at de internationale telekommunikationer har nået et sådant niveau, for ikke at sige en sådan fuldkommenhed, at det er tilstrækkeligt til at tilfredsstille alle behov. Og mange fristes måske til at drage den slutning, at Telekommunikationsunionens opgave er tilendebragt, og at året 1965 markerer slutstenen på udviklingen inden for området, idet man tænker på den seneste hurtige udvikling og bemærkelsesværdige fremgang, når det drejer sig om telekommunikation i rummet. Men en sådan karakteristik overser en naturlig følge af menneskets landvindinger. Nye opfindelser kommer ikke blot de eksisterende behov til gode, men skaber også nye behov, der snart presser sig stærkt på . . . Videnskabelig forskning fortsætter at give os muligheder i en sådan udstrækning, at mennesket indser, at det ikke befinder sig ved slutningen af en udviklingsperiode, men snarere på tærskelen til en ny æra, hvis kendetegn det i dag kun kan gætte om.

GLIMT FRA DAGLIGDAGEN

S
I
L
K
E
B
O
R
G

Forsidebilledet blev taget under rejsegildet på bygningen til den automatiske telefoncentral i Silkeborg. På billedet her – der blev taget senere på dagen, da der var blevet vindstille – ses huset i sin helhed med Silkeborg Langsø i baggrunden.

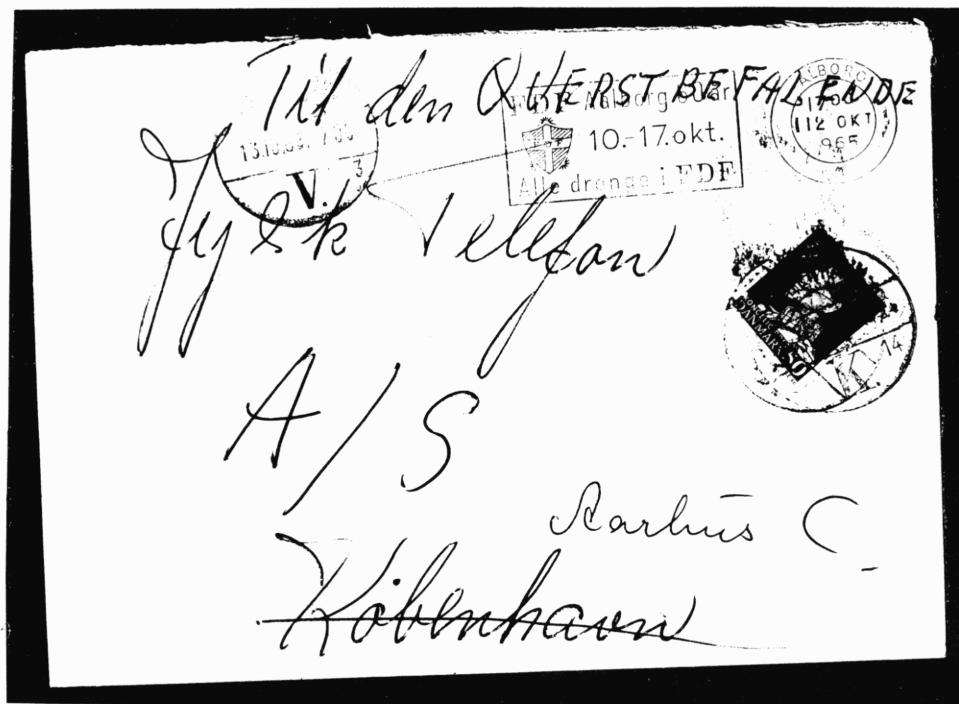
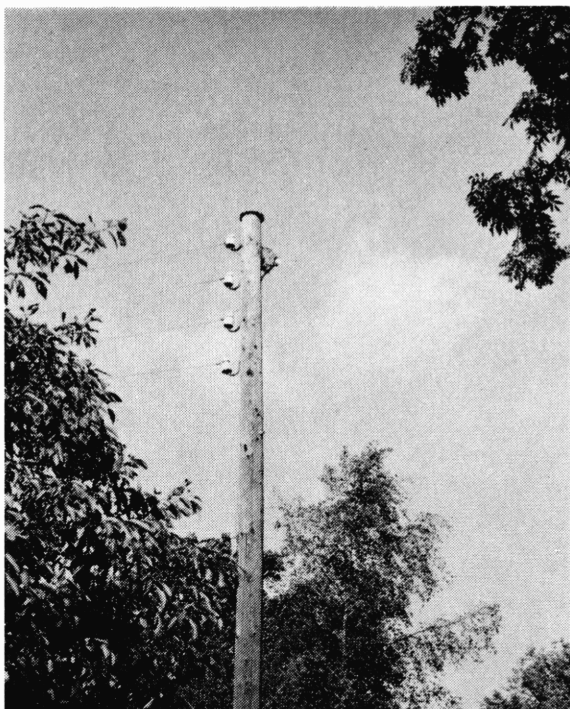
Silkeborg ny telefonhus er tidligere blevet fotograferet til Tjenstlige Efterretninger i anledning af en sammenstyrtning, der fandt sted den 3. december 1964. Dette billede med omtale findes på side 322 i T. E.'s årgang 1964.

Den ER ændret

Under denne rubrik bragte vi i i foregående nummer af T. E. et billede af en såkaldt »blandet« stang på adressen Bragesvej 39 i Aabyhøj, hvor den fandtes langt inde på privat grund og omgivet af høje vækster, så den unddrog sig beskuelse fra offentlig vej.

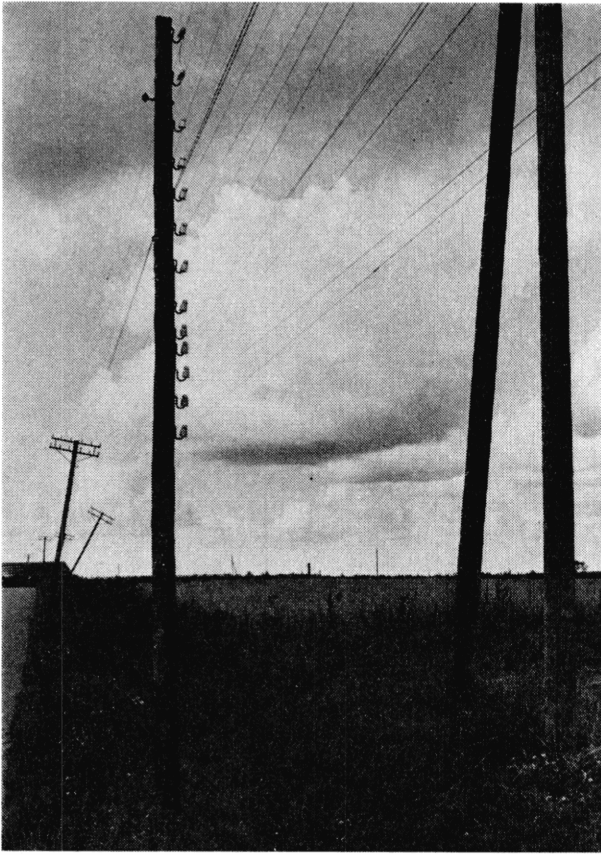
Et sådant anlæg er som bekendt i modstrid med stærkstrømsreglementet og dermed også med vort sikkerhedsreglement.

Anlægget blev straks ændret, således som det fremgår af vedstående billede, der blev taget få dage efter, at opsatsen havde været bragt i T. E.

Ovenstående konvolut – gengivet i let formindsket størrelse – var bestemt for Jydske Telefon, men måtte som følge af den noget usædvanlige adressering en omvej over København. Det er postvæsenet, der har rettet »København« til »Aarhus C«, – men at rettelsen er sket i Københavns postdistrikt V vidner det øverste venstre poststempel om.

En specielt tilpasset telefonstang

Abonnenterne under 11 centraler på egnen omkring Bramminge vil i dette efterår få automatisk telefon, og denne overgang ændrer på adskilligt, som har været bestående gennem en årrække, skriver »Vestkysten«, Ribe den 6/9. Dagbladet fortsætter:

Blandt de ting, der ændres ret iøjnefaldende er landskabsbilledet og specielt vejbilledet. I samtlige områder forsvinder telefonstængerne på grøftekannten langs vejene, og dette kan man så græde over eller råbe hurra for – alt efter gemyt og sindelag. Spurve, svaler og større må finde sig andre tråde at sidde på i pauserne mellem flyveturene, og for den vejfarende forsvinder det stærke perspektiviske indtryk, som disse stangrækker i så udpræget grad er med til at fremkalde.

Det kan ses på telefonstængerens stilling, at operationen er i fuld gang. De hælder til

den ene eller anden side, og medens ledningerne før blev båret, er de selv blevet bærere, idet de med et solidt tag i toppen af stangen hindrer denne i at vælte helt om.

En af de morsomste telefonstænger på egnen står i Darum. Den blev i sin tid nabo til en el-mast, som absolut skulle stå så tæt op ad telefonstangen, at dennes tværarme for oven ikke kunne være der, idet dens ledninger så ville berøre el-masten. Man fandt på råd. Telefonstangen, som oprindeligt stod på samme grøftekantkråning som el-masten, men siden er blevet flyttet op på vejrabatten, fik slet ingen tværarme. I stedet blev dens »klokker«, 13 i alt, anbragt under hinanden på én lang stribet, og med denne ordning var der stor tilfredshed hos begge stænger, idet de derved ikke forgreb sig på hinandens livsrum.

Bliver 70'erne telekommunikationernes årti?

Da det svenske Televerkets tekniske direktør, Torsten Larsson, fornylig holdt tale for et nydemitteret kuld ingeniører, løftede han fligen for de telemæssige nyskabelser, der kan ventes i 1970'erne. En del af Torsten Larssons interessante oplysninger gengives nedenfor, og det må erindres, at de i sagens natur er »set med svenske øjne«, ligesom tal m. v. henviser til svenske forhold.

Man har kaldt 60'erne for uddannelsens og lærdommens årti, og det kan derfor være fristende, som en naturlig fortsættelse heraf, at på om det følgende årti som bl. a. telekommunikationernes årti. For det ligger jo i tiden at tale om »alldre« – plasticalder, jetalder, atomalder, rumalder og dataalder. Om 10 år fejrer telefonen 100 års jubilæum, og den voldsomme ekspansion, som hele teleteknikken gennemlever, heri medregnet radio, fjernsyn, telefon og andre fremskredne teletekniske brugsmidler, gør, at man med føje kan tale om også en »telealder«.

Hver svensker fører i gennemsnit 450 telefonsamtaler om året, et tal der kun overgås af Canadas, Islands og USAs indbyggere. Sverige har traditioner at forsvare inden for telefonien, hvor vi længe har været foregangsland og stor-eksportører. I 1972 beregnes hele vort telefonnet at være automatiseret. Hvis vi i dag skulle have telefonister, ville det være nødvendigt for Televerket i en fart at finde ikke færre end 50.000 damer. Og endda var det så sent som år 1924, den første automatiske telefoncentral i dette land åbnedes i Stockholm. I dag har vi omkring 3,4 millioner telefonapparater i drift og er dermed – efter USA – landet med den største telefontæthed i verden. Det er beregnet, at vi i 1980 vil have 6 millioner apparater, dvs. mere end ét pr. husstand, og en del af disse apparater vil være installeret i feriebyerne. Men »tilbage« til 70'erne ...

70'ernes telefonapparater

En del nyheder er allerede fremkommet i de seneste år, såsom Ericofonen med fingerskiven i bunden, højttalertelefonen, håndmikrofonen med indbygget forstærker og i maj i år »Dialogen«, som fremstilledes ved samarbejde mellem L. M. Ericsson og Televerket og ventes at blive standardapparat i fremtiden. Endvidere vil Televerket introducere »hjemmets hurtigveksler«, der tilsluttes det al-

mindelige telefonnet og muliggør intern kommunikation mellem forskellige arbejdspladser i hjemmet. Vi kan også – hvis vi vil betale en del for det – få en automatisk arbejdende nummersender, hvor man blot behøver at indstille nummeret på den abonnent, man ønsker telefonkontakt med.

Og man kan få »tastatursats« i stedet for nummerskive. Ciffertagningen går da hurtigere, og på de nye centraler bliver det muligt at abonnere på en række særtjenester, som man umiddelbart vil kunne gå ind på. »Hurtigkobling« indebærer, at man

ved at nedtrykke en speciel tast og en ciffertast kan nå et abonnentnummer hvor som helst i verden – gennem det verdensomspændende automatiske telefonnet . . .

Begrebet »medflytning« indebærer, at man automatisk får samtaler til sit nummer koblet til det abonnentapparat, der er hvor man nu måtte befinde sig, forudsat at man på sit eget apparat har kaldt et kendingsciffer plus det abonnentnummer, eventuelle opkald ønskes medflyttet til, inden man tager hjemmefra. I tilfælde af udeblevet svar eller optaget kan man få samtalen automatisk viderekoblet til et på forhånd bestilt nummer. – Gennem en bestemt signalering (»end-to-end«) med apparatets tastatur vil man også blive i stand til at overføre data ad samtalekanalerne. Og der bliver mange andre muligheder for nye særtjenester, man kan abonnere på. Forudsætningen er blot, at det konventionelle styringsudstyr på centralerne erstattes med programstyrede dataaggregater (datamaskiner). De to første centraler med sådant udstyr bliver Tumba og Storängen, der igangsættes i slutningen af 60'erne. I 70'erne vil denne teknik komme til at spille en stor rolle for udviklingen.

Udlandsforbindelsernes automatisering

Med Danmark og Norge får Stockholm, Göteborg og Malmö trafikken automatiseret allerede i 1965 og de nærmest følgende år. I 1970'erne bliver trafikken med en stor del af det øvrige Europa automatiseret. Til 1967 åbnes halv-

automatisk trafik med USA, og i 70'erne helautomatisk trafik med andre kontinenter, håber man. For den globale trafik findes forskellige muligheder. Hidtil har vi i alt væsentligt sat vor lid til dybhavskablerne, men med satellitten Early Bird synes der nu at stå helt andre veje åbne.

Forrige år startedes i USA forsøg med billedtelefon for privatabonnenter, en slags kombineret telefon og fjernsyn, men det ser ud til at tage tid, inden dette projekt vil finde en virkelig god løsning.

»Et er sikkert. Telefonnettets betydning vil være stadigt voksende, og det vil i vid udstrækning blive udnyttet også til dataoverføring, som er vort nyeste skud på det lovende teletræ«, sluttede Torsten Larsson. »Teleteknikerne har således afgjort fremtiden for sig«.

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. august 1965 er:

Honorarlønnet telefoningeniør Preben Ulrik Nielsen, Centralafdelingen, forflyttet til Linieafdelingen, Holstebro.

Assistent fru Anne Margrethe Pedersen, Telefonbogskontoret, afskediget efter ansøgning.

Den 6. august 1965 er:

Pens. overassistent fru R. Deleuran, Aarhus, afgået ved døden.

Fra 15. august 1965 er:

Assistent fru Karna Dichmann, Ekspeditionskontoret, afskediget efter ansøgning.

Fra 1. september 1965 er:

Afdelingsingeniør Uffe Brøndum, Regnskabsafdelingen, fuldmægtig Viggo Glud, Budgetkontoret, fuldmægtig K. E. Kristensen, Afdelingskontoret, og overassistent Svend Aage Olsen, Hulkortkontoret, forflyttet til EDB-gruppen.

Assistent fru Margit Hansen, Kartoteket, afskediget efter ansøgning.

Den 16. september 1965 er:

Pens. fuldmægtig frk. Constance Johansen, Aarhus, afgået ved døden.

Fra 1. oktober 1965 er:

Overassistent fru Erna Wolthers Jensen, Statistikkontoret, afskediget med pension.

Assistenterne Preben Emil Nielsen, Hulkortkontoret, frk. Birthe Holvard, Linieafdelingens tegnestue, og fru Birgitta Nielsen, Ekspeditionskontoret, afskediget efter ansøgning.

Fra 1. februar 1966 er:

Telefoningeniør Walther Friis Andersen, Linieafdelingen, afskediget med pension.

Østjyske Distrikt

Fra 19. juli 1965 er:

Honorarlønnet ingeniør Henning Kjær Hansen, Østjyske Distrikt, forflyttet til Centralafdelingen.

Fra 1. august 1965 er:

Assistent fru Grethe Bachmann Nielsen, Østjyske Distrikts tegnestue, afskediget efter ansøgning.

Fra 15. august 1965 er:

Tegner fru Birthe Skyt Andersen, Østjyske Distrikts tegnestue, bevilget 1 års orlov.

Sydjyske Distrikt

Fra 1. maj 1965 er:

Afdelingsingeniør J. Lindegaard, Kolding, udnævnt til afdelingsingeniør i 26. kl.

Fra 1. oktober 1965 er:

Afdelingsingeniør Sven Transbøl, Kolding, udnævnt til afdelingsingeniør i 26. kl.

Assistent fru Inge Frederiksen, Koblingskontoret Kolding, afskediget efter ansøgning.

Trafiktjenesten

Den 9. august 1965 er:

Overforstanderinde fru Karen Lindberg, Kolding, afgang ved døden.

Den 15. august 1965 er:

Pens. nattelefonist fru Agnete Ellesøe, Aarhus, afgang ved døden.

Fra 30. august 1965 er:

Kontroltelefonist fru Lilly B. Pedersen, Skjern, overflyttet til kontortjenesten som assistent i 2. lkl. på Koblingskontoret i Aalborg.

Fra 1. september 1965 er:

Forstanderinde I fru Margit Dahl, Aalborg, udnævnt til overforstanderinde i 21. lkl. på Kolding central.

Kontroltelefonisterne frk. Karen Bojesen og frk. Signe Marie Lauridsen samt telefonist frk. Anna Bojesen, Ringkøbing, afskediget med pension efter centralens automatisering 28/s 1965.

Telefonist fru Agnes Olsen, Skjern, afskediget med pension efter centralens automatisering 28/s 1965.

Fra 1. oktober 1965 er:

Kontroltelefonist fru Annelise Mortensen, Vejle, ansat som telefonist.

Kontroltelefonist frk. Vita Jensen, Viborg, ansat som telefonist i Skive.

Telefonist fru Grethe Thomsen, Viborg, afskediget efter ansøgning.

Fra 1. november 1965 er:

Kontroltelefonist frk. Helene Pedersen, Aarhus, afskediget med pension.

Fra 1. december 1965 er:

Telefonist fru Reina Hansen, Ringkøbing, afskediget efter centralens automatisering 28/s 1965.

Fra 1. januar 1966 er:

Telefonist frk. Gudrun Jensen, Herning, afskediget med pension.

Fra 1. marts 1966 er:

Kontroltelefonist fru Erna Theils og telefonisterne fru Karen Christensen samt fru Betty Nielsen, Skjern, afskediget efter centralens automatisering 28/s 1965.

Telefonist fru Karen Olesen, Skjern, afskediget med pension efter centralens automatisering 28/s 1965.

Telefonist fru Clara Hansen, Ringkøbing, afskediget efter centralens automatisering 28/s 1965.

Teknisk tjeneste

Den 25. juli 1965 er:

Pens. overmekaniker Fritz E. Schwaner, Herning, afgang ved døden.

Fra 1. august 1965 er:

Mekanikerne Rudolf Tanggaard Nielsen, Palle Rud Pedersen og Poul M. Sørensen, Aarhus, samt Vagn Bech-Sørensen, Holstebro, ansat som mekanikere i 10. lkl.

Mekaniker Benny Oskar Hansen, Aarhus, forflyttet til Herning.

Telefonmontør Gert Agger Madsen, Aarhus, bevilget 1 års orlov.

Telefonmontøraspirant Svend Erik Burchardt, Ringkøbing, ansat som telefonmontør i 7. lkl.

Lagerekspedientaspirant Kaj Kjeldsen Nielsen, Aarhus, ansat som lagerekspedient i 7. lkl.

Fra 3. august 1965 er:

Mekanikerne Villy Binderup, Aarhus, og Finn B. Christensen, Aalborg, forflyttet til Hobro og mekaniker Jens Peder Dalgaard, Aarhus, forflyttet til Holstebro.

Fra 5. august 1965 er:

Mekaniker Svend E. Ibsgaard, Aarhus, forflyttet til Holstebro.

Den 6. august 1965 er:

Pens. formand Louis Peter Larsen, Skive, afgået ved døden.

Fra 15. august 1965 er:

Overstationsmontør Erik Jonathansen, Aarhus, bevilget 1 års orlov.

Fra 16. august 1965 er:

Stationsmontør Leif Alsted Christensen, Aarhus, forflyttet til Centralafdelingen.

Fra 17. august 1965 er:

Mekaniker Teddy B. Pedersen, Aarhus, forflyttet til Esbjerg.

Fra 30. august 1965 er:

Mekaniker Mogens Thomsen, Aarhus, forflyttet til Aalborg.

Fra 1. september 1965 er:

Overtelefonmester Georg Petersen, Aalborg, forflyttet til Aarhus.

Overmontør Hans Sørensen, Randers, udnævnt til telefonformand i 15. lkl.

Distriktsmontør Jørgen Andersen, Horsens, udnævnt til telefonformand i 15. lkl.

Distriktsmontør Alfred Tvede, Bjerringbro, udnævnt til distriktsmontør i 12. lkl.

Overmontør Preben Olsen, Odder, udnævnt til overmontør i 12. lkl. i Aarhus.

Overmontør Erling Andreasen, Odder, forflyttet til Skanderborg.

Mekaniker F. B. Christensen, Hobro, forflyttet til Aalborg.

Overmontør Frank Rasmussen, Silkeborg, udnævnt til distriktsmontør i 10. lkl.

Overmontør H. Juul Rasmussen, Kolding, ansat som mekaniker i 10. lkl.

Telefonmontør Niels Højmosé, Herning, udnævnt til overmontør i 10. lkl.

Telefonmontør Elmer E. Pedersen, Hobro, forflyttet til Aarhus.

Telefonmontør Viggo Thestrup Schmidt, Vejle, afskediget efter endt orlov.

Mekanikeraspiranterne Henning Dørk, Hjarne B. Fachmann, Aarhus, samt John Trytek, Aalborg, ansat som mekanikere i 10. lkl.

Eleverne Erik Andersen, Thorkil Halvorsen, Gert Følsgaard Jacobsen, Knud Erik Jensen, Mogens Lørup Jønson, Georg Bech Kristensen, Bo Lundgaard, John Kilden Nielsen, Ole Lisberg Petersen, Palle Rasmussen og Flemming Rinthlev, Aarhus, ansat som mekanikere i 7. lkl.

Den 6. september 1965 er:

Pens. telefonmester A. Houlberg Nielsen, Aarhus, og pens. distriktsmontør Niels Mathiesen, Brædstrup, afgået ved døden.

Fra 1. oktober 1965 er:

Overstationsmontør Bent Pedersen, Aarhus, ansat som telefonovermekaniker i 15. lkl.

Overmontør Rich. Bentsen, Vejen, afskediget med pension.

Overmontør B. Quist Christensen, Aarhus, ansat som mekaniker i 10. lkl.

Mekaniker Kaj Damgaard Stephensen, Aarhus, forflyttet til Viborg.

Mekanikeraspiranterne Palle Birkø, Henning Bruun Jensen og Svend-Olaf Sorth, Aarhus, samt Bent Kristensen, Aalborg, ansat som mekanikere i 10. lkl.

Snoreassistent fru Ellen Andersen, Fredericia, forflyttet til Vejle som telefonist.

Fra 4. oktober 1965 er:

Telefonmontør P. Tusgaard Andersen, Ringkøbing, forflyttet til Herning.

Fra 1. november 1965 er:

Telefonformand H. C. Clausen, Ribe, afskediget med pension.

Fra 1. januar 1966 er:

Mekaniker Benno Robert Jørgensen, Aarhus, afskediget med pension.

Bagsidebilledet:

Fotografen ved det svenske Televerkets tidsskrift »Verket och Vi« legede »skjult kamera«, da han havde fået til opgave at skaffe illustrationer til en artikel om gadetelefonskabe eller telefonkiosker, som svenskerne kalder dem.

I artiklen fortælles, at kiosk iflg. et husleksikon er et tyrkisk låneord med betydningen »lille lysthus af let materiale; salgsbod for aviser, læskedrikke eller bestemt for telefonsamtaler«. Blandt de stockholmske telefonkiosker, fortsætter »Verket och Vi«, ses endnu eksempler på gamle tiders prangende skabe i pagodestil eller pikkelluestil eller en blanding af begge dele.

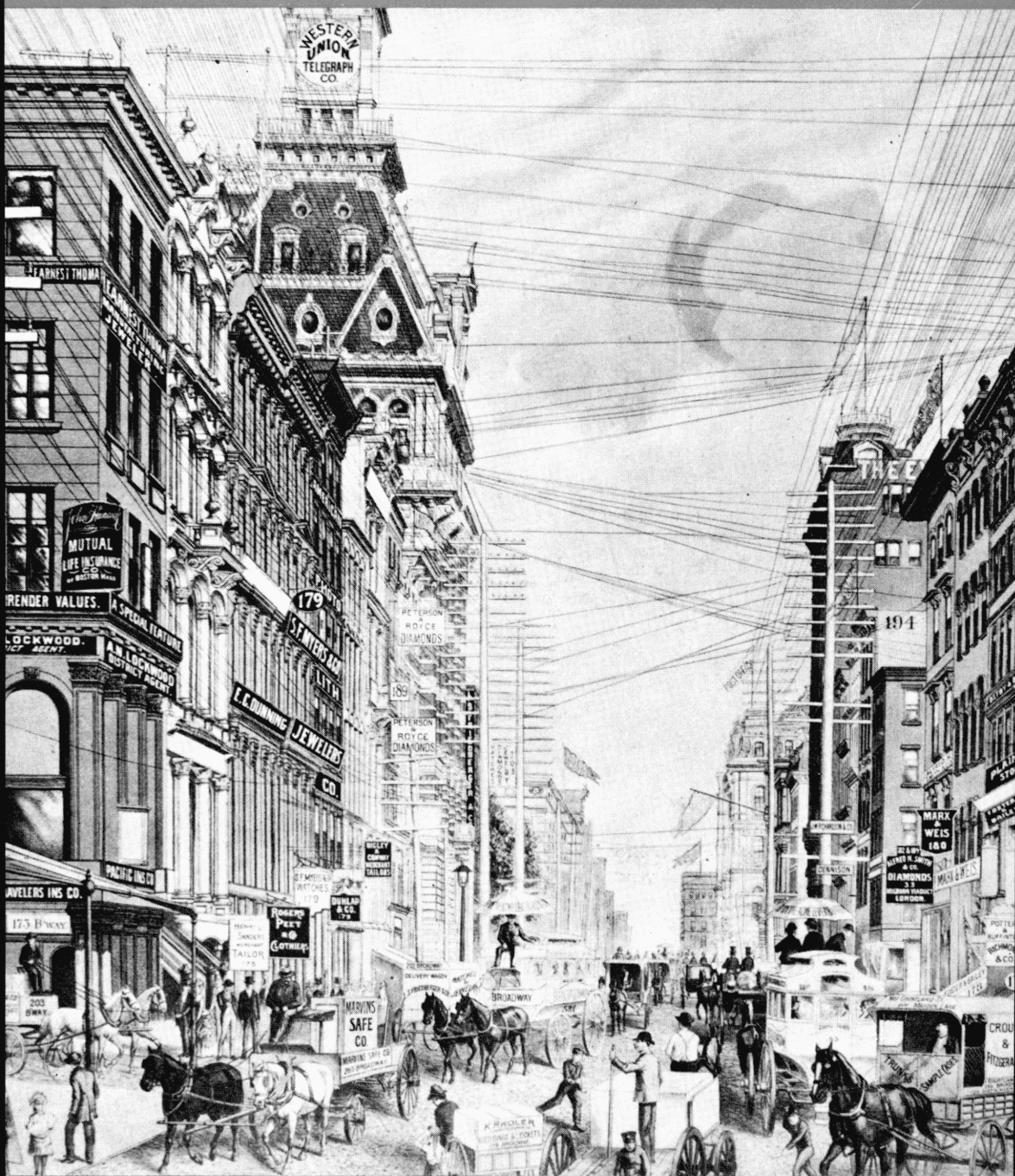
Billedet vi gengiver på bagsiden anføres som et afskrækkende eksempel, og man bør notere sig den indramning, der er søgt ved hjælp af gitter med franske liljer og søjlen til venstre med kumme til olieblus.

Hvad der forårsager den afbillede herres skrækslagne udtryk meldes der intet om – for så vidt er bagsiden tekstløs . . .

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Tysk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

NOVEMBER 1965 – NR. 118

19. ÅRGANG NR. 118
NOVEMBER 1965

udgives af

Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4300 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

Dette er New Yorks Broadway omkring år 1890. Til venstre ses Western Union bygningen. Telefon- og telegrafstænger med tilhørende tråde dominerer aldeles gadebilledet ... men nogle få år senere udførtes der kæmpemæssige kabelanlæg, og med stænger og tråde forsvandt også den ny epokes synlige udtryk for telekommunikation.

INDHOLD

Elektroniske landcentraler	221
Giftstoffet Mortalin (bestemmelser)	234
Tilskadekomst med stige	236
Klip fra aviser	237
Fritidssysler	239
Forslagskassen	242
At forstå -- og at blive forstået	243
Telefonkabler i plasticrør	248
Telefonsamtale mellem marsvin	249
Historiske centraloversigter	250
Personalia	252
Aarhus terminalcentral	253

Ny 1500-abonnenters landcentral

MED ELEKTRONISKE STYREKREDSE

Af A. ORTVAD

K. Kirks Telefonfabriker og Jydsk Telefon har i en årrække samarbejdet om udvikling af en landcentral. Dette udviklingsarbejde er stort set afsluttet. Fabrikationen af landcentraler er begyndt, og de første eksemplarer er sat i drift i Femmøller og Grønfeldt. To andre centraler følger i den nærmeste fremtid – Juelsminde den 9. december og Borbjerg den 17. december 1965.

Et af de karakteristiske træk ved denne centraltype er, at den indeholder elektroniske styrekredse opbygget af transistorer, i modsætning til de konventionelle centraler, hvor der anvendes relæer.

Denne nye central skal kort beskrives. Først omtales dog nogle af de problemer, der knytter sig til konstruktionen af elektroniske centraler, og derefter gives en kort oversigt over, hvorledes disse problemer er forsøgt løst i udlandet.

Elektroniske telefoncentralsystemer

En telefoncentral kan betragtes som en helhed, der består af to dele, talekredsløbene og styrekredsløbene.

I konstruktionsmæssig henseende frembyder disse to kredsløbstyper forskellige problemer, som skal belyses.

Talekredsene

De komponenter, der hidtil er forsøgt anvendt i elektroniske talekredsløb, er koldkatoderør og transistorer. Rør til dette brug er dog for længst forladt, da de ikke opfylder de transmissionsmæssige krav; de forårsager for stor dæmpning.

I udførelser med transistorer kendes flere former, dels sådanne hvor der anvendes almindelige PNP eller NPN transistorer, og dels sådanne hvor der anvendes PNPN typer. De sidste omfatter en gruppe transistorer, der virker som hukommelse, og ved anvendelse af disse skulle der kunne opnås visse forenklinger ved at kombinere nogle af funktionerne i tale- og styrekredsløb.

Fælles for de hidtil anvendte elektroniske komponenter til talekredsløb er, at ingen opfylder alle de krav, der må stilles i henseende til:

- 1: Pålidelighed
- 2: Prisbillighed
- 3: Lille modstand, når der tales i kredsløbet

- 4: Stor modstand, når der ikke tales i kredsløbet
- 5: Mulighed for gennemsignaler af abonnentens ciffersending
- 6: Mulighed for opringning til abonnenten

1. Pålidelighed:

Hermed menes sikkerhed mod fejl under normale driftsbetingelser.

Dette krav opfyldes af moderne transistorer, og dette er hovedårsagen til den store interesse, der overalt vises elektroniske talekredse og elektroniske centraler i almindelighed.

2. Prisbillighed:

Hvis man kun betragter elektroniske talekredses pris i sammenligning med tilsvarende mekaniske vælgerkredsløb, kan kravet ikke opfyldes.

Problemet er imidlertid mere omfattende, idet det godt kunne tænkes, at der var væsentlige besparelser i centralens øvrige kredsløb, hvis de mekaniske vælgere blev erstattet af elektroniske. Dette er i nogen grad tilfældet; men det samlede resultat bliver alligevel en dyrere central.

3. og 4. Stor modstand i afbrudt og lille modstand i sluttet tilstand. Disse to krav kan opfyldes med de moderne silicium transistorer, men næppe med de ældre germanium transistorer.

5. Mulighed for gennemsignaler:

Hermed menes, at der skal være mulighed for, at abonnentens ciffersending skal kunne overføres i talevejene. Dette problem hænger dog sammen med hele systemet; men det har været vanskeligt at overføre nummerskiveimpulserne. Dette forhold har ført til konstruktion af tastaturer, der sender tonekombinationer ved nedtrykning af de enkelte taster. Sådanne apparater har hidtil været dyre, og der er endnu ikke tale om storproduktion af disse apparattyper.

6. Mulighed for opringning:

Det er ikke muligt at føre ringestrøm til en normal klokke gennem talevejene, hvis disse er opbygget af de hidtil kendte elektroniske komponenter.

Dette er den største hindring for konstruktion af fuldelektroniske centraler.

For at komme uden om dette alvorlige problem har man allerede for år tilbage konstrueret toneringeren. Hermed forstås et højttalerarrangement, der indsættes i telefonapparatet i stedet for klokken. Ved opkald lyder en tone i stedet for ringning.

Toneringeren er dyrere end klokken, så hvis apparaterne skal forsynes både med tastatur og toneringer, sker der en væsentlig fordyrelse af disse.

Styrekredsene

For telefoncentraler til civile formål må man opstille tre krav i følgende prioritetsorden:

- 1: Pålidelighed
- 2: Pris
- 3: Pladsbehov

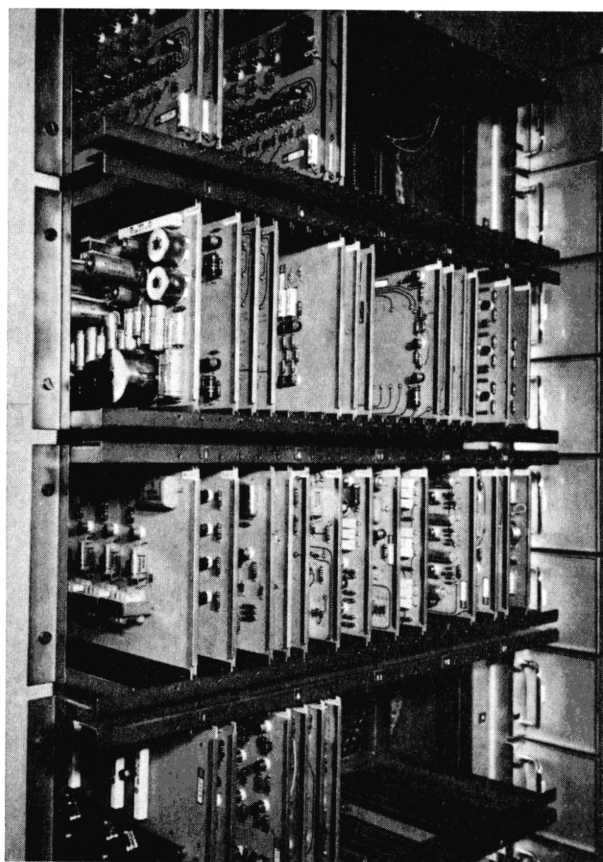
Til militære formål kan prioritetskravene være anderledes, f. eks. kan det udmærket tænkes, at lille pladsbehov er det primære, medens prisen er underordnet. De tre krav skal uddybes nærmere:

1. Pålidelighed

Det første krav kan, så vidt erfaringerne viser, bedre opfyldes med elektroniske end med elektromekaniske kredse. Dette er der flere grunde til. Dels fabrikeres elektroniske komponenter i dag i meget fine kvaliteter, dels er det muligt, ved brug af en hensigtsmæssig strømskematik, at konstruere kredsene således, at den ældning, der finder sted på de enkelte komponenter, ingen indflydelse får på systemet som helhed. Sådanne kredse kræver kun en yderst ringe vedligeholdelse. Der er ingen mulighed for at justere kredsene under driften, og dermed er udelukket præventiv vedligeholdelse, som forøger driftsomkostningerne og rummer risiko for at forårsage fejl på andre organer end dem, man vedligeholder.

2. Pris

Prisen er det i dag vanskeligt at sige noget bestemt om. Muligheden for sam-

Plader med trykte
strømløbsplader
anbragt i hylder.

menligning tilsløres i nogen grad af, at man i de elektroniske centraler, der hidtil er udført, har indlagt mange flere faciliteter end i de mekaniske centraler. Elektroniske centraler må i dag betragtes som laboratorieprøver, som undrager sig en priskalkulation; men det skulle dog være muligt ved hensigtsmæssig konstruktion at holde prisen på samme niveau som for mekaniske centraler. Det er dog værd at bemærke, at prisen på elektroniske komponenter er stadig faldende, medens det modsatte er tilfældet for mekaniske. Man kunne imidlertid tillade sig at anvende noget dyrere centraler, når pålideligheden samtidig var større, idet omkostningerne ved drift og vedligeholdelse dermed blev mindre. Det er dog vanskeligt at afgøre, hvor den optimale pris ligger, og så vidt vides, findes der ingen overbevisende undersøgelser herom.

3. Pladsbehov

Det tredje krav, pladsbehov, kan udtrykkes sådan, at man næppe vil acceptere en elektronisk central, der fylder mere end en mekanisk. Sædvanligvis vil elektroniske kredse fylde mindre end tilsvarende mekaniske, og elektroniken frembyder adskillige muligheder for nye principper med yderligere reduceret pladsbehov til følge. Ved gennemførelse af hensigtsmæssige konstruktioner af transistor kredse er det næppe urealistisk at regne med halvdelen af den plads, et mekanisk udstyr vil kræve. En yderligere pladsreduktion kan opnås ved anvendelse af »integrerede« kredse. Hermed forstås færdige kredsløb, der fremstilles på siliciumkrystaller. Små blokke på størrelse med en almindelig transistor kan indeholde komplette kredsløb med op til en snes transistorer. Prisen er dog endnu så høj, at anvendelsen ikke kan komme på tale i telefoncentraler; men man har i høj grad opmærksomheden henvendt herpå.

Historisk oversigt

Centraler kan inddeles i to hovedtyper: rumdelt, kaldet »space-division« og tidsopdelt kaldet »time-division«.

Ved »space-division« forstås en type, hvor talevejene har hver sin metalliske tråd med tilhørende kontakter, elektroniske eller mekaniske. De konventionelle centraler med mekaniske vælgere hører til denne type.

Ved »time-division« forstås en type, hvor et stort antal taleveje (op til 100) føres over samme tråd, en såkaldt »high way« og de enkelte samtaler tildeles et kort tidsrum hver. Frekvensen er så høj, at man på den enkelte samtale ikke opfatter de afbrydelser, der fremkommer, medens »high way'en« er åben for de øvrige samtaler.

Der har været arbejdet med en del andre typer, bl. a. »frequency modulation« og »pulse code modulation«. De har dog hidtil ikke haft nogen større betydning for telefoncentraler til civile formål.

Et par af de bedst kendte elektroniske centraler skal kort omtales.

Den første fuldelektroniske »space-division« central blev sat i drift i Morris i USA i 1960 efter flere års forsinkelse. Den var udstyret med koldkatoderør

i talevejene. Apparaterne var med toneringere og tonetastaturer. Den var kun i drift i kortere tid.

I England byggedes en central efter »time-division« metoden. Den blev installeret i »High Gate Wood« centralen i London ligeledes med flere års forsinkelse. Den blev udviklet af »Post Office« og de fem største engelske telefonfabrikker i forening, et eksempel på, hvor stor en sådan opgave er. Der blev anvendt såvel varmkatoderør som koldkatoderør samt transistorer. Det var dog tanken senere at fuldtransistorisere. Styrekredsene var opbygget omkring en magnetisk tromle som centralt element. Selv om denne centraltype egentlig kun egner sig til tone-ringer- og tonetastaturapparater, forlangte man, at almindelige apparater med klokke og nummerskive samt alle forekommende private omstillingsborde og PABC'er skulle kunne anvendes, og dette komplicerede i høj grad centralen. Den blev installeret parallelt med en mekanisk central, og der blev indrettet et stort omskifterarrangement, således at abonnenterne kunne sluttes til den ene eller den anden central. Centralen kom aldrig i egentlig drift; vanskelighederne var for store og systemet var ikke økonomisk. I dag er denne centraltype opgivet i England.

L. M. Ericsson har konstrueret en centraltype efter et specielt »time-division« system. Et antal af disse centraler anvendes af det amerikanske militær; men til civilt formål er de ikke anvendt, da de er for kostbare hertil.

Philips i Holland har fremstillet nogle få eksemplarer af »space-division« typen, som benævnes ETS3. Den indeholder PNP transistorer i talevejene. Styrekredsene er i et slags »time-division« system. Prøveeksemplarer af disse centraler opstilles for tiden i København og Aarhus, senere vil yderligere et eksemplar blive opstillet i Utrecht.

Situationen i dag i udlandet

På grundlag af erfaringer fra de nævnte forsøg samt fra mange andre, har man erkendt, at selv om det er teknisk muligt at fremstille fuldelektroniske centraler, er tiden endnu ikke inde, idet man ikke har løst problemet med elektroniske taleveje.

Alle store udenlandske telefonfabrikker er gået ind for udvikling af telefoncentraler af »space-division« typen med mekaniske kontakter i talevejene og elektroniske styrekredse. Der udarbejdes såvel nye relætyper som nye elektroniske komponenter.

Ingen er dog endnu nået så langt, at fabrikationen rigtig er kommet i gang.

En relætype, man har koncentreret sig om, er den såkaldte »dry-reed« type. Kontakterne består af tråde, der er indsmeltede i glastrør. Der findes normalt 3 eller 4 kontakter i hvert relæ. Visse relætyper er forsynet med en ring af magnetisk materiale, der giver relæet hukommelsesfunktion, dvs. kontakterne forbliver sluttet, når strømmen i spolen afbrydes. Relæet har små dimensioner, og udførelsen er sådan, at monteringen kan ske på trykt-kredsløbsplader ganske som elektroniske komponenter.

I USA har Bell været førende med det nye system NoLESS. Heri anvendes »dry-reed« relæer og transistorstyrekredse samt en ny type ferrit-hukommelse. Systemet er meget omfattende, og der kan gives abonnenterne en hel række nye ekspeditionsmuligheder, og det er så fleksibelt, at praktisk taget alle fremtidige krav i denne retning vil kunne imødekommes. Det er enorme beløb, der har været anvendt hertil, der nævnes 125 mill. dollars alene for udviklingsarbejdet. Den første central er taget i brug i Succasunna, N. J. Det ventes, at alle elektromekaniske centraler inden for Bell's område vil være erstattet af denne type omkring år 2000.

I England er denne linie fulgt op. For nylig er en central opstillet i Leighton Buzzard med »dry-reed« relæer i talevejene og elektronisk styring. Den er udviklet af de fem store telefonfabrikker.

I München er opstillet en elektronisk styret central med en vælgertype af »dry-reed« kontakter. Med visse ændringer i den mekaniske udførelse vil centraltypen blive videreført.

Philips er for nylig begyndt at modificere ETS3 typen til en ny type ETS4 ved at indføre »dry-reed« relæer.

I Sverige udvikler Telestyrelsen et elektronisk styret system med en modificeret koordinatvælger i talevejene. L. M. Ericsson har fremstillet et system med kodevælgere.

I Frankrig har Telefonforvaltningen og de store telefonfabrikker dannet et udviklingscenter »SOCOTEL«. Det er dog begrænset, hvad der kendes til resultaterne herfra. Så vidt vides, arbejdes der med de kendte og flere nye systemer.

I Japan arbejdes med nye centralsystemer. Det er ligeledes sparsomt, hvad der når hertil af oplysninger; men det er muligt, at man vil høre nyheder derfra i fremtiden.

Til trods for, at man har måttet tage et skridt tilbage, er det dog ikke ensbetydende med, at man på længere sigt har opgivet tanken om fuldelektroniske centraler. Der arbejdes endog meget intensivt med dette problem, men man må sikkert vente på fremkomsten af helt nye komponenter, der kan anvendes som taleveje.

En interessant komponent, som man stiller visse forhåbninger til, er opfundet af en amerikaner, R. S. Ovshinsky. Den består af et krystallinsk stof, der under elektrisk påvirkning kan antage flere krystallinske tilstande med forskellig ledningsevne. Den har hukommelsesfunktion, og den kan føre vekselstrøm, egenskaber som normale transistorer ikke besidder. ITT i USA og Danfoss i Danmark arbejder med udvikling af denne komponent. Desværre er rettighederne for anvendelse i telekommunikation afhændet til udlandet.

Andre muligheder er påvist i fotoelektroniske komponenter; disse har forskellig ledningsevne afhængig af lysbestråling. Til lysgiver kan anvendes de nye halvlederlamper uden glødetråd.

Der er adskillige andre muligheder under observation, og endnu kan der ikke siges noget om, hvilken retning udviklingen vil tage.

DEN NYE DANSKE LANDCENTRAL

For nogle år siden indledtes et samarbejde mellem K. Kirks Telefonfabriker og Jydsk Telefon-Aktieselskab om udviklingen af en landcentral.

K. Kirks Telefonfabriker har hidtil, foruden telefonapparater, leveret materiel til manuelle centraler. Disse leverancer har i de senere år været i stærk tilbagegang, og snart vil de ganske ophøre på grund af den tiltagende automatisering. Hvert år indføres fra udlandet for ca. 100 mill. kr. telefoncentralmateriel, og det vil ikke mindst af konkurrencemæssige grunde være ønskeligt at få en del af disse store leverancer lagt over på rent dansk virksomhed.

Vi magtede imidlertid ikke så store opgaver, som her er omtalt. I dag kan man sige lykkeligvis, idet vi har måttet koncentrere os om en enkelt realistisk opgave og netop har valgt samme system, som de store udenlandske firmaer i dag går ind for. Til talevejene er valgt koordinatvælgeren, en vælgertype, der er gode erfaringer med, og som man er godt kendt med, da den bruges af så godt som alle de automatcentraler, der findes her i landet. I styrekredsene er anvendt transistorer.

Vi måtte afstå fra udarbejdelse af et komplet system indeholdende knude- og hovedcentraler på grund af den forholdsvis beskedne indsats, der kunne gøres. Det viste sig i øvrigt, at selv det begrænsede projekt næsten lå udover, hvad der kunne magtes.

Dette udviklingsarbejde har haft flere faser, og der er parallelt hermed udviklet flere elektroniske udstyr, således at vi på et ret tidligt tidspunkt har indhøstet erfaringer med elektronik. Det er altså ikke et spring ud i det uvisse, vi nu foretager ved at indføre landcentralerne, vi føler os tværtimod overbevist om, at disse landcentraler repræsenterer en udvikling i gunstig retning. Da prisen er fornuftig, selv når udviklingsomkostningerne tages i betragtning, håbes det, at der herved er skabt et produkt til gavn for såvel telefonabonnenterne som for dansk erhvervsliv.

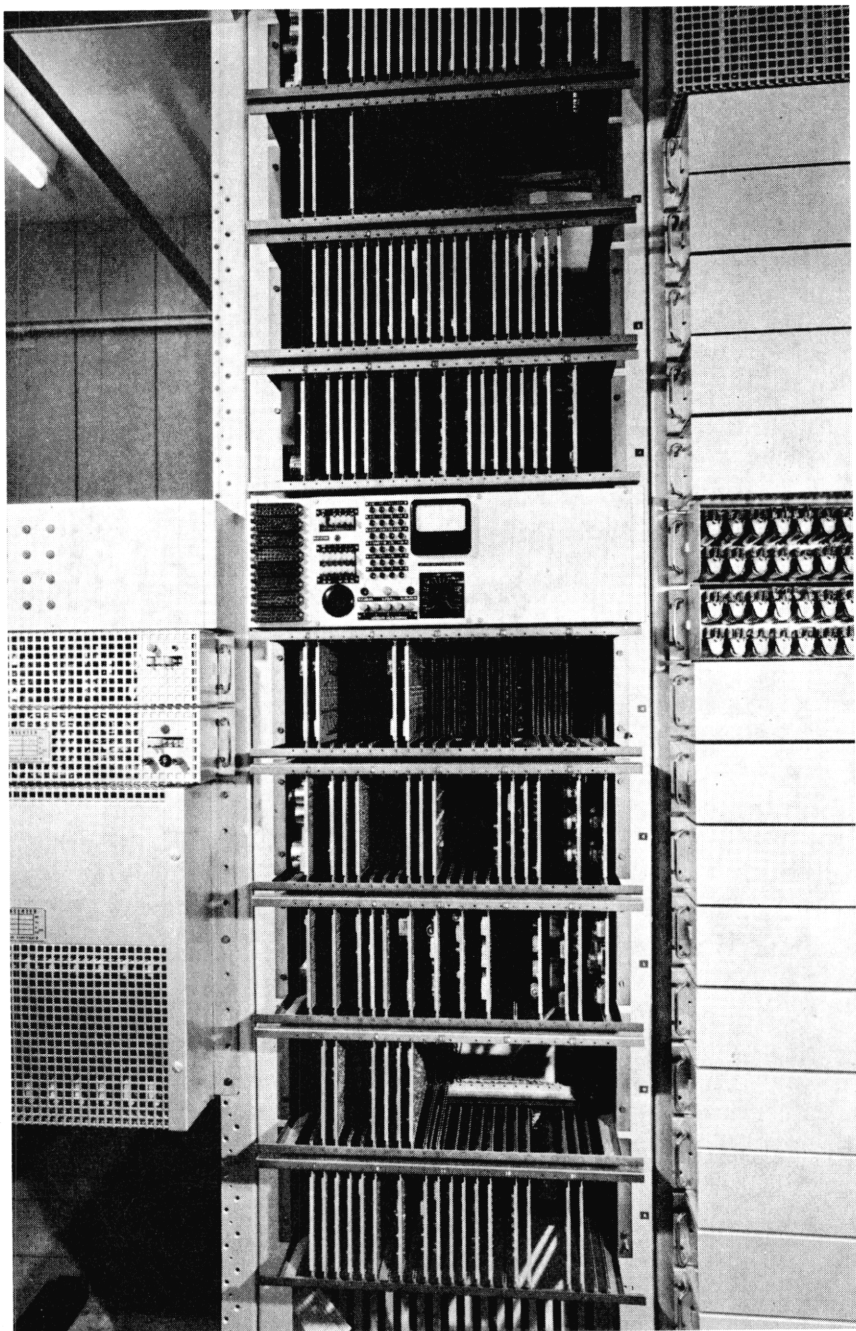
En af faserne i udviklingsarbejdet bestod i, at der i årene 1960-62 blev opstillet en snes ledningsbegrænsere forskellige steder i Jydsk Telefons område. Disse var indrettet med elektroniske styrekredse og koordinatvælgere i talevejene.

Dette elektronisk styrede telefoncentraludstyr var blandt det første i verden, der blev anvendt i praktisk drift.

De elektroniske styrekredse var oprindeligt udviklede på grundlag af koldkatoderørsteknik; de indeholdt dog også adskillige transistorer.

Det var tanken, at udviklingsarbejdet, der allerede på det tidspunkt var ret langt fremme, skulle have været fortsat efter samme retningslinier, indtil en komplet landcentral kunne fabrikere.

Selv om disse kredse virkede tilfredsstillende, ville man dog helst undgå koldkatoderørene, idet de har den uheldige egenskab, at de kræver helt op til 300 volts spænding. Da udviklingsarbejdet begyndte et par år forinden, var der imidlertid ikke muligheder til stede for at konstruere fuldt transistoriserede

Stativ med elektroniske styrekredse.

kredse, dels fordi udvalget af transistorer var yderst begrænset, dels fordi de var dyre. I mellemtiden var der imidlertid sket en eksplosiv udvikling på transistormarkedet, og vi vovede da springet at begynde forfra på udviklingsarbejdet vel vidende, at færdiggørelsen herved blev forsinket. Man kunne nemlig ikke på simpel måde erstatte koldkatoderørene med transistorer, men skulle udarbejde ganske nye tekniske principper. Der manglede også endnu nogle specielle transistorer, og priserne var stadig lidt for høje. Disse forhold har imidlertid rettet sig, og i dag er udviklingsarbejdet stort set færdigt, og fabrikationen er begyndt.

De første eksemplarer af centralen er fabrikeret i størrelser indtil 500 abonnenter. De første centraler er som nævnt sat i drift i henholdsvis Femmøller – til erstatning for de nuværende ledningsbegrænsere – og i Grønfeldt.

De nye landcentraler er stadigvæk blandt verdens første elektronisk styrede centraler.

Samtidig med landcentralens udvikling har et hold mekanikere fået uddannelse i elektronisk telefoncentralteknik. De har været beskæftiget på laboratoriet under udviklingsprocessen, og de har her fået en undervisning, der rækker fra grundlæggende elektronik og telefonteknik til alle detaljer i centralens system. De var allerede ved den første centrals idriftsættelse i stand til at varetage drift og fejlretning.

Oversigt over landcentralens princip

Landcentralen kan kort karakteriseres ved følgende:

Den er en elektronisk styret registerløs undercentraltype, der er opbygget i grupper à 500 abonnenter, og den kan udbygges med 3 grupper til i alt 1500 abonnenter.

I størrelser under 500 abonnenter anvendes to vælgertrin, og ved størrelser derover tilføjes et tredje trin.

Vælgerne er 300 punkts koordinatvælgere.

Der kan tilsluttes tværledninger såvel til nabolandcentraler som til centraler i andre netgrupper.

Endvidere kan tilsluttes storabonnenter og møntautomater.

Markør og samtlige styrekredse er fuldtransistoriseret og er i funktion og opbygning meget lig en elektronisk regnemaskine.

Snorparrene er ligesom styrekredsene elektroniske (der indgår dog indtil videre et miniaturerelæ i hvert snorpar).

Centralledningskredse og tværlinier er indrettet med relæer; men der anvendes dog også elektronik. Det påtænkes at transistorisere disse i den nærmeste fremtid. Der er mulighed for tilslutning af nødregistre, og disse er ligeledes elektroniske.

I dette projekt er indført en del nye konstruktive enkeltheder samt funktionsmæssige forbedringer. Af de vigtigste kan nævnes en meget hurtig markør, der tillader afhængighedstest for frie vælgere i hele koblingsvejen, således at alle de vælgere, der indgår i en forbindelse, opsættes samtidigt. Denne afhængighedstest

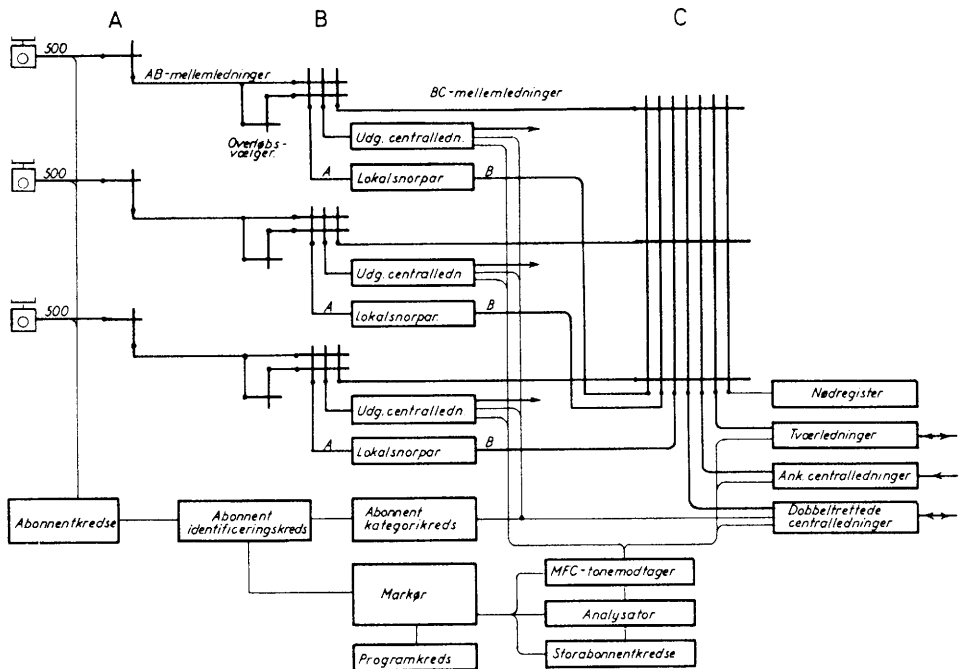
muliggør en betragtelig reduktion af vælgerantallet uden risiko for utilladelige indre spærringer. Desuden kan nævnes, at abonnenternes mikrofoner fødes med konstant strøm, uafhængig af liniemodstanden; herved undgås ødelæggelse af mikrofonerne på korte linier, og der opnås et forbedret sendeækvivalent på lange linier.

De elektroniske styrekredse fylder mindre end de tilsvarende mekaniske ville gøre, og de nye centraler har følgelig mindre pladsbehov. De kan stort set installeres i mindre typehuse end de konventionelle centraler.

Ved at indføre centraler med elektronisk styring indhøster man, ud over de øjeblikkelige fordele, erfaring med elektronik og forbereder dermed overgangen til fuldelektroniske centraler.

Landcentralens hovedfunktioner

Nedenfor gengives et blokdiagram af centralen med tre 500-grupper. Vælgertrinene er betegnet A, B og C, de er indbyrdes forbundne med mellemledninger. I B-trinnet findes et antal overløbsvælgere, der skaber interne forbindelser mellem de grupper, hvori trinnet er graderet. Til B-trinnet er sluttet dobbeltrettede og ankommende centralledninger samt tværledninger, snorpar B-sider og nødregistre. Vælgernes indstilling styres af markøren og et antal styrekredse, hvoraf nogle af de vigtigste er vist på tegningen. Liniesignaleringen til og fra hovedcentralen foregår på jævnstrømsbasis, medens signaleringen mellem landcentralens tone-

Blokdiagram af landcentraler

modtager og knudecentralens register sker ved hjælp af toner, MFC-tvangsstyret signalering.

Udgående opkald

Ved opkald fra en landcentralabonnt registreres dennes nummer i abonnt-identifikationskredsen og kategorien i kategorikredsen.

Markøren opsøger en ledig vej gennem vælgertrinnene, og vælgerne indstilles mellem abonntten og en ledig centralledning, som belægges. Programkredsen sørger for, at der først søges efter ledige udgående centralledninger i B-trinnet; er ingen af disse ledige, søges efter de dobbelttreddede ledninger i C-trinnet. På hovedcentralen tilsluttes et register, hvortil abonnttens kategori oversendes som MFC-signalering, og derefter får abonntten klartone. Abonntten drejer nu det ønskede nummer, og afhængig af dettes art må der nu skelnes mellem flere tilfælde.

1. Hvis det drejede nummer er til en abonnt enten på knudecentralen eller i en anden netgruppe, kan knudecentralen selv foretage en analyse, og den videre opstilling foregår da herfra.
2. Der findes imidlertid flere arter af numre, som knudecentralen ikke kan analysere, og i så tilfælde kaldes landcentralens kodemodtager ind, og det af abonntten drejede nummer sendes tilbage over linien for at blive analyseret i landcentralens analysator. Her må nu yderligere skelnes mellem flere tilfælde.
 - 2a. Hvis resultatet af analysen bliver, at det ønskede nummer hverken findes på landcentralen eller på de centraler, hvortil der er direkte tværledninger, foranlediger knudecentralen den videre opkobling.
 - 2b. Bliver resultatet af analysen derimod, at nummeret ligger på landcentralen, opsøger dennes markør et snorpar med adgang til såvel den kaldende som den kaldte abonnt, opstiller dette og udløser centralledningen.
 - 2c. Det kan også hende, at nummeret findes på en central med tværlinieforbindelse til landcentralen. I så fald opsøges en tværledning, så snart analysatoren har modtaget så mange cifre, at retningen kan bestemmes; de resterende cifre sendes derefter over tværlinie til den fjerne central.

Signaleringsforløbet er betydeligt mere kompliceret, end det fremgår af denne skitse; men det falder uden for rammen her at beskrive det i alle detaljer.

Ankommende opkald

Ved et ankommende opkald er en ankommende eller dobbelttreddet centralledning beslægtet fra knudecentralen. Landcentralens kodemodtager kobles ind til linien, og det ønskede abonntnummer, som sendes i MFC-kode, modtages her.

Markøren opstiller vælgerne mellem abonnt og centrallinie. Markøren og vælgerne virker i store træk på samme måde som ved opkald fra en abonnt,

der kan dog nu kun søges efter den ene centralledning, hvorpå opkaldet ankom, alle øvrige ledninger spærres i søgningen.

Storabonntent

I analysatorerne angives, om den kaldende abonnent er storabonntent, og i så tilfælde sker der en søgning over de sammenmærkede numre. En storabonnents kaldenummer og søgningsnumre kan ligge ganske vilkårligt i landcentralen, de er ikke bundet til noget system, de kan endog ligge i forskellige 500-grupper.

Møntautomater

Møntautomater kan tilsluttes, og de hertil nødvendige kredse med den nødvendige signalering forefindes.

Nødregistre

Ved et nødregister forstås et register, der kun tages i brug, såfremt en kaldende abonnent ikke kan nå ledige centralledningskredse. En sådan situation kan opstå dels i tidsrum med høj trafikintensitet, dels ved kabelbrud på strækningen til knudecentralen. Efter forgæves søgning på centralledninger omstiller programkredsen til søgning på nødregistre. Herfra fås summetone, og der kan opsættes lokalsamtaler. Indeholder registret tonesendeudstyr, kan der desuden opsættes forbindelser over tværledninger. Det er tanken kun at forsyne centralerne med et enkelt eller to nødregistre, og det er herved muligt i nødstilfælde at opretholde en beskeden trafik.

Landcentralens konstruktive opbygning

På landcentralen indgår, som det fremgår af det foregående, to kredsløbstyper, relækredse og elektroniske kredse.

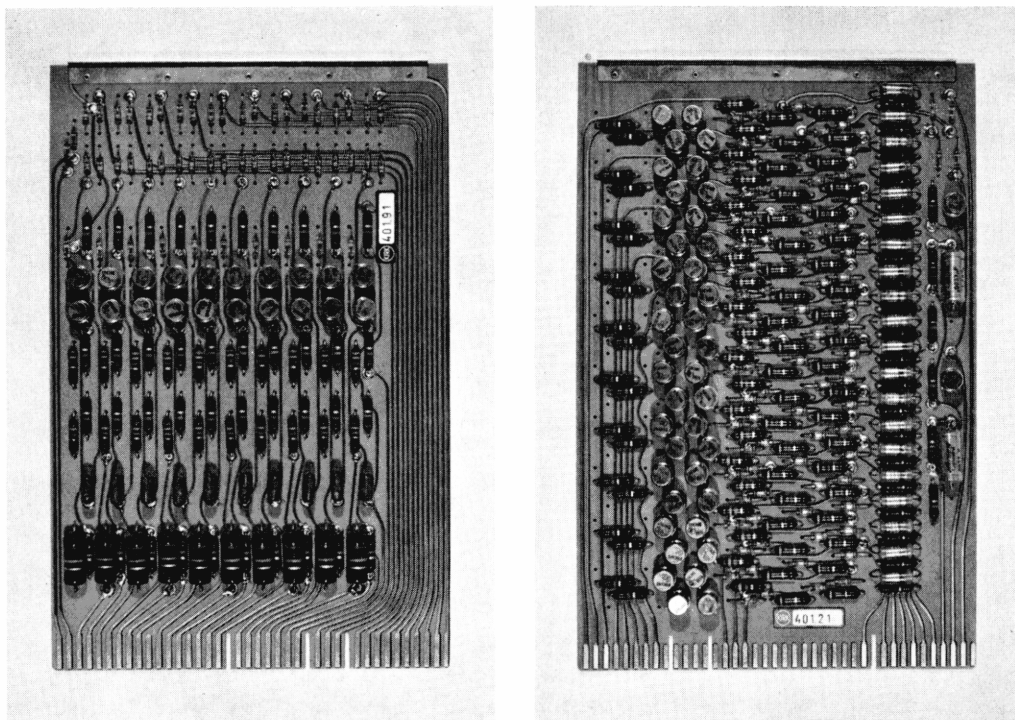
Relækredsene er monteret på konventionel måde på skinner, der indsættes i stativ ved hjælp af multistikkontakter.

De elektroniske kredse er monteret på plader med trykte strømløb. Pladerne indsættes i særlige hylder og tilsluttes stativkablingen ligeledes ved hjælp af multistikkontakter, de såkaldte kantstik.

Pladerne er af brandhæmmende materiale, ledningsføringen er dyppeforgylt, og kontaktpladerne er galvanisk forgylt i en tykkelse på 3–5 μ . Eksempler på plader ses på de efterfølgende illustrationer.

En del af koordinatvælgerne med den tilhørende kabling er også monteret med stikkontakter, således at udvidelser af centralen er meget nemme at foretage, og de kan ske i så små enheder som til 100 abonnenter ad gangen.

Mellemstativkablingen er ligeledes udført med stikkontakter, og denne kabling er afprøvet på fabrikken samtidig med centralen. Opstilling af en komplet central skulle kunne foretages på nogle få dage.

Eksempler på kontaktplader.

Fremtidig udvikling

Selv om vi har måttet koncentrere os om en enkelt opgave, har lysten til at udvikle et komplet system ikke manglet. Et sådant system har vi imidlertid skitseret. Det består af et center i knudecentralerne, opbygget efter samme retningslinier som en elektronisk regnemaskine. Herfra skal alle landcentralerne i en netgruppe styres over særlige styreledninger. Al analyse af trafikvejene samt debitering skal foregå her. I et sådant centralt styret telefonnet vil landcentralerne blive yderst simple, nærmest ledningsbegrænsere. Styreledninger indgik oprindeligt som et vigtigt led i landcentralprojektet; tanken måtte dog indtil videre opgives, da der ikke kunne skabes interesse hos leverandørerne af knudecentralerne. Problemet er imidlertid nu taget op af den internationale organisation CCITT. Dette arbejde følges af Danmark, og det er tanken at bygge et forsøgsudstyr her i landet, så snart retningslinier er fastlagt.

I udlandet arbejdes med centralt styrede systemer. Selv om udviklingen af et sådant system vil være en langt større opgave end den, der nu er løst, har vi i dag tilstrækkeligt teoretisk grundlag til at kunne tage denne opgave op, og det var ønskeligt, om vi også i Danmark kunne yde en indsats på dette felt.

A. Ortvad

Giftstoffet **MORTALIN**

Til bekæmpelse af mosegrise, der ødelægger selskabets PET-kabler, har man i mange tilfælde med betydeligt held anvendt giftstoffet Mortalin.

Mortalin er imidlertid et meget farligt giftstof i fareklasse A. Dette har medført, at spørgsmålet om anvendelse af Mortalin inden for selskabets område har været meget grundigt behandlet i Sikkerhedstjenesten, der helst så, at man helt afstod fra at benytte Mortalin. På grund af, at Mortalin har vist sig at være så effektivt et bekæmpelsesmiddel, at man ved at anvende det omkring et angrebet kabel kan sikre sig mod gentagne angreb på samme sted, vil Linieafdelingens overingeniør dog gå ind for fortsat brug af dette middel.

Efter at man har haft kontakt med Landbrugsministeriet og Landbrugsministeriets Giftnævn, har Sikkerhedstjenesten udarbejdet bestemmelser om brugen og opbevaring af giftstoffet Mortalin. Disse bestemmelser er nu tiltrådt af Linieafdelingens overingeniør.

Bestemmelser om brugen af giftstoffet Mortalin

Giftstoffet »Mortalin« anvendes til bekæmpelse af mosegrise. Som det fremgår af den etikette, der er påklippet emballagen, er »Mortalin« et *meget farligt giftstof*, der er placeret i *fareklasse A*. Det er *meget farligt for både mennesker og dyr*, og man må derfor omgås »Mortalin« med den *allerstørste forsigtighed*.

Selskabet har Landbrugsministeriets tilladelse til at benytte »Mortalin« ved bekæmpelse af mosegrise, når det anbringes omkring det nedgravede pvc-kabel. Det må nøje påses, at der ikke findes blot den mindste smule »Mortalin« på jordens overflade, når kabelarbejdet er afsluttet.

I forbindelse med arbejdet med »Mortalin« skal der oplyses om Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 289 af 25. september 1961 § 26, stk. 2, der lyder således:

»Det er forbudt at anvende bekæmpelsesmidler i fareklasse A i private haver eller i de for publikum tilgængelige områder af offentlige haver, parker, anlæg og

lignende eller til behandling af beplantninger i skel mod offentlige veje. Disse bekæmpelsesmidler må ej heller anvendes til behandling af beplantninger i skel mod private haver, medmindre vedkommende haveejer har givet tilladelse dertil«.

Landbrugsministeriet har dog i skrivelse af 29. juli 1965 givet tilladelse, at ovennævnte forbud ikke gælder for selskabets brug af »Mortalin« ved kabelarbejde. Der bør dog alligevel altid gives ejere af private haver meddelelse, når »Mortalin« anvendes i disse tilfælde .

Opbevaring af „Mortalin“

1. Enhver forbruger skal ved opbevaring og anvendelse af »Mortalin« udvise fornøden forsigtighed og agtpågivenhed og skal omgås midlerne på en sådan måde, at de ikke – direkte eller indirekte – kan forvolde skade på mennesker og husdyr.
2. Opbevaring af »Mortalin« skal – selv om der ikke på etikette eller i brugsanvisning måtte være angivet en bestemt opbevaringsmåde – ske således, at uvedkommende ikke kan få adgang til Mortalinen, og således, at forvekslinger undgås. »Mortalin« må ikke opbevares sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, nydelsesmidler og foderstoffer eller andre stoffer til indvortes brug. »Mortalin« må således ikke opbevares i spisekamre, viktualiekældre, medicinskabe, malkerum, foderrum og lignende.
3. »Mortalin« må af forbrugerne *kun opbevares i den originale pakning (beholdere)*, hvori Mortalinen er indkøbt.
4. Det er forbudt at henstille »Mortalin« på tilfældige steder uden tilsyn, især sådanne steder, hvor børn eller husdyr kan få adgang til dem.
5. Tomme flasker, beholdere, pakninger og lignende, der har indeholdt »Mortalin«, skal tilintetgøres eller uskadeliggøres på en sådan måde, at de ikke kan frembyde fare for mennesker og husdyr, f. eks. ved børns leg eller ved tilfældig påfyldning af drikkevarer eller fødemidler. Tilintetgørelse eller bortskaffelse af større portioner af »Mortalin« må, såfremt fremgangsmåden ikke i forvejen er godkendt af de stedlige sundhedsmyndigheder, kun ske efter forudgående aftale med kredslægen.

Det vil altså sige, at »Mortalin« ikke må flyttes over på andre beholdere, men altid skal opbevares i den originale beholder. Umiddelbart efter at man er færdig med at bruge af Mortalinbeholderen, skal den hensættes i det aflåste rum, der er bestemt til opbevaring af Mortalinen.

Der skal endelig gøres opmærksom på bekendtgørelsens § 60, der lyder: »Den, som ved uforsvarlig omgang med »Mortalin« udsætter mennesker og husdyrs liv eller sundhed for fare, straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 6 måneder, med mindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning«.

A. R. Madsen

Tilskadekomst med stige giver anledning til nyt reglement

I anledning af et ulykkestilfælde, der er indtruffet i krydsfordelingen på Grenaa central, havde Sikkerhedstjenestens formand sammen med sikkerhedsinspektøren aflagt et besøg, så snart anmeldelsen var modtaget.

Til arbejdet i krydsfordelingen var anvendt en 8-trins wienertραπεstige af ca. 160 cm højde med undervogn på 4 hjul. Når man går op på stigen, låses hjulene på grund af personens vægt. Arbejdet foregik på stigenes øverste trin, der danner en lille platform. Det var nødvendigt at stå her, da krydsfeltet er meget højt, og arbejdet skulle foregå i den øverste del af krydsfeltet. Det var en temmelig usikker arbejdsplads, og der skete da også dette, at den arbejdende pludselig mistede balancen og faldt baglæns ned. Herved brækkede den forulykkede et fodrodsben og fik et kraftigt slag over lænden.

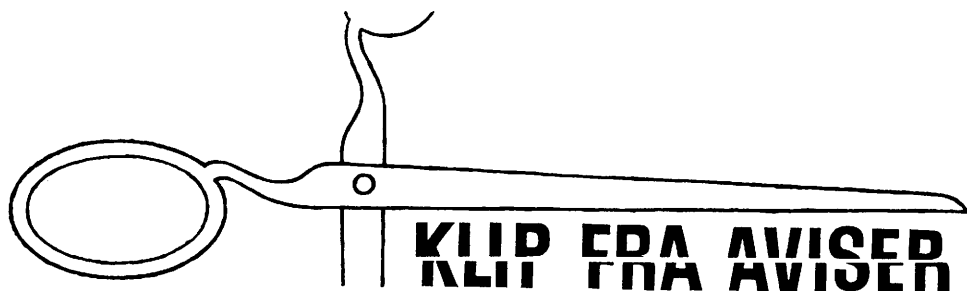
Kort tid efter ulykkestilfældet var der anskaffet nye stiger til krydsfordelingen af en større type: 10-trins wienertραπεstiger af ca. 2 m's højde. Ved en prøve viste det sig, at denne stigetype var udmærket egnet til arbejdet, idet det ikke mere var nødvendigt at benytte stigenes øverste trin.

Sikkerhedstjenesten foretog omgående en henvendelse til Centralafdelingens overingeniør, der herefter udstedte følgende

REGLEMENT

I krydsfelter på automatiske bycentraler *må kun benyttes 10-trins wienerstiger af ca. 2 m's højde*. Hvor sådanne stiger ikke forefindes, skal de omgående rekvireres fra hovedlageret, og de gamle stiger skal returneres til hovedlageret.

Niels Borregaard

DE TALER MEGET

Som en »fodnote« under overskriften »Rekord i snak« fortæller Berlingske Tidende 3/10, at Samsø ligger forrest i antallet af telefonsamtaler ... der føres på øen årligt 1854 samtaler pr. abonnent, medens tallet i f. eks. København er 1809. Berlingskes »Sylvia« kommenterer denne situation således:

Hvis nogen tror, at Samsø er øde og forladt, en U-ø eller værre, så vil han blive sat på plads af statistikken, der siger: ellers tak, for Samsø fører fornemt i for eksempel snak.

De ligger helt i toppen, hvad angår telefon. I dette land de ikke bli'r overgå't af no'n. Selv København må vige, ka' højst bli' nummer to. Det er der næppe no'n, der på forhånd ville tro.

De bruger telefonen fra første morgengry. De kimer hele dagen, de ka' sig ikke dy. Ja, selv når Samsø snorker, ka' det jo ske for no'n, de snakker lidt i søvne – men kun pr. telefon!

VIL GERNE TALE MERE Aarhus Stiftstidende 21/9: Indsamlingen af underskrifter i Thorsø til Jydsk Telefon med krav om flere fjernlinjer går meget fint, oplyser urmager Ib Lødsen, Thorsø. Endnu har der ikke været nogen abonnent, der ikke ville skrive under på det berettigede krav. Og selv om Jydsk Telefon har lovet en ny linje, anses dette for alt for lidt til at dække behovet.

KAN TALE ALT DET DE VIL

Randers-børnenes »Lilleby« får nu telefoner i husene. Jydsk Telefon har hjulpet indbyggerne i denne legeby ved at stille 10 ældre telefoner og et omstillingsbord til rådighed. Børnene har derefter valgt direktør og forskellige tjenestemænd i det nystiftede »I/S Lilleby Telefon-abonnenter«.

(Berlingske Tidende 14/10)

LØSNES STRAMNINGEN?

»Optagelse af udenlandske lån på tilsammen 300 mill. kroner til kommende investeringer drøftedes i formiddag i regeringens økonomiudvalg. – Finansministeren oplyser, at der derudover kan

blive tale om at optage udenlandske lån til telefonselskaberne muligvis til foråret«. RB 11/10.

SEKSTEN TONS ...

Jydsk Telefons nye bygning i Vinderup til den kommende fuldautomatiske central er så godt som færdig, og i går ankom 16 tons materiel, der udgør centralens meget udviklede indmad.

KREDITKORT?

Iflg. Kolding Folkeblad m. fl. 16/9 overvejer Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab at indføre kunde-kreditkort. »I England findes et system, hvorefter man kan få en kreditkonto og gennem opgivelse af et kodenummer få samtlige samtaler, der føres hvor som helst, noteret på sin konto. Det betyder, at mange mennesker bliver fri for meget besvær. Firmaers repræsentanter, som rejser rundt i landet, slipper for et besværligt og tidkrævende bilagsregnskab. Private mennesker, der er på besøg hos andre, kan telefonere uden at belaste værtens telefonregnskab osv.«

Det såkaldte kreditkort må øjensynlig ses som en afløser af det bestående system, hvor-

efter man ved bestilling af en samtale kan bede om at få samtalegebyret noteret på et andet nummer, end det der ringes fra. Dette forudsætter naturligvis, at samtalen ikke foretages ved selvvalg, men går over »Noteringen«, og dermed følger, at selvvalgfordelene ikke kan udnyttes af de pågældende telefonbrugere.

GAVL SKRED SAMMEN

Under udgravning af et telefonkabel på Hyldevej i Fjerritslev skete et dramatisk uheld, da østgavlen på et toetages beboelseshus tilhørende pensionist Morten Nielsen styrtede sammen. Som ved et mirakuløst tilfælde kom ingen mennesker noget til. Telefonarbejder Frederik Nielsen, Manstrup, arbejdede i kabelrenden lige under gavlen, da sammenstyrtningen begyndte, men reddede sig op i tide. Telefonfolkene i og ved udgravningen blev fra husets beboere gjort opmærksomme på, at huset havde slået en revne, og medens man kiggede på revnen begyndte sammenskrivningen, der omfattede hele gavlen.

(Fjerritslev Avis 14/9)

MONTØRER MED BRILLER OG HVIDE KITLER?

Kolding Folkeblad bragte d. 16/9 et billede af fem nye varevogne til Jydsk Telefon til afløsning af kolonnevogne. Avisen konstaterer, at overgangen til de mindre biler er

en følge af stangrækkernes forsvinden, og Kolding Folkeblad fortsætter: Gamle dagtes telefonmand med barkede næver, stort skæg og træskostøvler bliver en saga blot. Han afløses af bebrillede herrer i hvide kitler og med regnestokke i brystlommen ...

PLIGT TIL AT HAVE TELEFON?

– Jeg har en moster på 92, som bor alene, fortæller en læser. Hun klarer sig såmænd udmærket og er rask som nogen – f. eks. går hun ikke af vejen for at have liggende gæster, og hun laver selv mad og gør rent og gererer sig i det hele taget mere viltalt end mange yngre.

Alligevel – 92 er jo en høj

alder, og rent teoretisk kan man i alt fald hver dag vente, at hjertet svigter. Derfor ville det betyde meget for min mosters børn, hvis de kunne ringe til deres mor og forsikre sig om, at hun havde det godt. Men min moster vil ikke have telefon. Børnene har tilbudt at forære hende en, bare for deres egen skyld, men hvem kan bøje en vilje, der er 92 år gammel?

Det har fået mig til at tænke på, at det egentlig burde være obligatorisk at have telefon. Ikke bare for gamle, men for alle. Jeg synes faktisk, man har pligt til på den måde at sørge for, at andre kan komme i hurtig forbindelse med en.

(»Demokraten« 17/10).

DARLIG FORRETNING FOR BEGGE PARTER

I »Telephony« har vi fundet denne tegning med den meget sigende tekst: Denne møntboxtyv reddede sig sølle \$ 3,55. Men telefonselskabets tab var \$ 160,55 + de \$ 3,55.

*Artiklen er med tilladelse fra
Steen Hasselbalchs Forlag uddraget af
Winston S. Churchills bog: Tanker og op-
levelser, som blev udgivet af nævnte
forlag i 1948.*

FRITIDS SYSLER

Man har foreslået mange midler til imødegåelse af bekymringer og åndelig træthed for mennesker, der i lange perioder har måttet bære et overordentligt ansvar og har måttet røgte pligter efter særlig stor målestok. Nogle anbefaler motion, andre hvile. Nogle tilråder rejser, andre at man netop helt falder til ro. Alle disse ting kan sikkert være udmærkede, når de opfylder individuelle krav; men det, der er konstant og fælles i alle råd, er forandringen.

Forandring er hovednøglen til problemet. En mand kan udslide en særlig del af sin mentalitet ved ustandselig at bruge den og trætte den, nøjagtigt som man kan slide albuerne ud af en frakke. Der er imidlertid den forskel på levende hjerneceller og døde ting, at medens man ikke kan bøde de gennemslidte albuer ved at gnide frakkens ærmer og skuldre, kan den udslidte del af ens mentalitet afspændes og styrkes ikke blot ved hvile, men ved at man dyrker andre åndelige felter. Det er ikke nok, at man kun slukker det lys, der falder over ens største og oftest benyttede interesseområde; man må rette lyset mod et helt nyt. Det nytter ikke at sige til sine »åndelige muskler« – om man tør benytte et sådant udtryk –: »Nu skal I få lov at hvile jer! – Nu går jeg en lang tur!« eller »Nu lægger jeg mig og lader helt være med at tænke på noget.« Tankerne har alligevel travlt. Har de vejet og målt, vil de fortsætte med at veje og måle. Har de været bekymrede, vil de vedblive at være bekymrede. Det er først, når nye celler sættes i sving, når nye kloder stråler på ens himmel, at man opnår afspændelsen, hvilen, forfriskningen.

En begavet amerikansk psykolog har sagt: »Bekymring er følelsernes krampe; tankerne får fat i et eller andet og kan ikke slippe det igen.« Det nytter ikke at diskutere hjernens tilstand med den, når man har det sådan. Jo stærkere ens vilje er, des unyttigere bliver fremgangs-

måden. Man kan kun stilfærdigt liste noget andet ind i dens krampagtige greb. Hvis dette andet vælges rigtigt, og hvis det virkelig er sådan beskaffent, at det skal have lys fra et helt nyt interesseområde, vil det gradvis, ofte meget hurtigt, vise sig, at det gamle, pinagtige krampegreb slappes, og kræfterne vender tilbage med helbredelsen.

Dette at dyrke en eller anden hobby og nye mål for ens interesse er derfor af størst betydning for den, der deltager i det offentlige liv. Men det er ikke noget, man kan ordne fra dag til dag eller pludseligt improvisere på viljens kommando. De alternative interesser gror kun langsomt, sæden til dem må vælges med omhu og skal sås i den rette muld, de må røgtes omhyggeligt, hvis deres livgivende frugter skal være til rådighed, når man trænger til dem.

For at være helt lykkelig og helt på den sikre side bør man have to, tre fritidssysler, som betyder noget for en. Det nytter ikke at begynde i en fremrykket alder at sige til sig selv: »Nu vil jeg interessere mig for dette eller hint.« Et sådant forsøg betyder kun en yderligere mental belastning og anspændelse. En mand kan nå til en betydelig viden om emner, der ikke har noget at gøre med hans daglige arbejde, og alligevel hverken få gavn eller glæde deraf. *Det nytter ikke kun at gøre, hvad man bryder sig om; man skal bryde sig om det, man har at gøre.* Stort set kan menneskene deles i tre klasser: de der slider sig ihjel, de der bekymrer sig ihjel, og de der keder sig ihjel. Det nytter ikke at lokke en kropsarbejder, der er udkørt af en uges slid og sved, med chancen for at kunne spille fodbold eller baseball søndag eftermiddag. Det nytter ikke at indbyde politikeren, videnskabsmanden eller købmanden, der har slidt med og bekymret sig om alvorlige problemer i seks dage, til at slide med og bekymre sig om bagateller, når han holder weekend.

Hvad angår de ulykkelige mennesker, der kan få alt, hvad de kræver, som kan tilfredsstille ethvert lune og altid tage, hvad de har lyst til – for dem vil en ny adspredelse eller en ny spænding kun forøge følelsen af overmættelse. De farer forgæves og hektisk rundt fra sted til sted, mens de prøver at undslippe den hævnende kedsommelighed ved lutter støj og bevægelse. For dem er fast disciplin under en eller anden form den bedste udvej.

Man kan også sige, at fornuftige, flittige, duelige mennesker falder i to klasser: for det første de, hvis slid er slid, og hvis morskab er morskab, og for det andet de, for hvem slid og morskab bliver en enhed. Der er flest af førstnævnte klasse, og de opnår deres kompensationer. De lange timers arbejde på kontor eller i en fabrik giver dem ikke alene lønnen i form af penge til livets opretholdelse, men også en sund appetit på livets glæder selv i deres enkleste og beskedneste former. Det er skæbnens udvalgte, som findes i den sidstnævnte klasse. Deres tilværelse er en naturlig harmoni. For dem bliver arbejdsdagen aldrig lang nok. Hver dag er helligdag, og de almindelige helligdage, som skal holdes, bliver for sådanne mennesker kun irriterende afbrydelser af en fængslende beskæftigelse. Ikke des mindre trænger begge kategorier til nye synspunkter, til ny atmosfære, til nye veje for anstrengelserne. Det er endog højst rimeligt, at de, for hvem arbejdet er en fryd, trænger hårdest til at få det på afstand.

Læsning er den almindeligste form for adspredelse. På dette vældige og meget afvekslende område finder millioner deres åndelige hvile. Intet gør et menneske mere ydmygt end et bibliotek. »Nogle få bøger«, hvilket var lord Morleys betegnelse for enhver bogsamling under fem tusind bind, giver en fornemmelse af hygge og et vist selvbehag. Men en dag i et bibliotek, selv om det er af beskedne dimensioner, gør hurtigt kål på sådanne illusoriske fornemmelser. Mens man vandrer søgende rundt, tager bog efter bog ned fra reolerne og tænker over den enorme, uhyre afvekslende rigdom af opmagasineret viden og visdom, menneskene har sanket og bevaret gennem tiderne, bortjages enhver stolthed, endog i dens uskyldigste former, fra ens sind af en dyb ærefrygt, der ikke er fri for en undertone af sørgmodighed. Når man

skuer over den mægtige opmarch af videnskabsmænd og vismænd, historikere, naturforskere, digtere og filosoffer, hvis skatte man aldrig vil kunne nå at beundre – endsige benytte – knuges man af tanken om, hvor kort et spand af tid, man har fået tilstået her på jorden.

Tænk på alle de vidunderlige historier, der er fortalt, og glimrende fortalt, som man aldrig skal lære at kende. Tænk på alle de skarpsindige undersøgelser af vigtige problemer, man aldrig vil kunne følge. Tænk på alle de gribende eller henrivende indfald, man aldrig får del i. Tænk på det enorme arbejde, der er blevet udført og står til ens rådighed, men hvis frugter man aldrig skal nyde. Og dog – ud af denne tristhed vokser en sindets ro. Den ophøjede fortvivlelses bitre sødme smelter sammen med en behagelig følelse af påtvungen resignation, der gør, at vi med endnu større iver vender os mod tilværelsens muntre forfængelighed.

»Hvad skal jeg stille op med alle mine bøger?« lød spørgsmålet, og den spørgende svalede ned med svaret: »Læs dem!« Kan man ikke nå at læse dem, så tag dem i hvert fald ned fra hylden og kæl for dem. Kik i dem. Luk dem tilfældigt op. Læs videre fra den første sætning, som fanger blikket. Gå så over til en ny. Foretag en opdagelsesrejse og prøv at lodde dybden af ukendte have. Sæt selv bøgerne på plads. Anbring dem efter Deres egen plan, så De i hvert fald ved, hvor bøgerne står, selv om De ikke ved, hvad der står i dem. Kan de ikke blive Deres venner, så lad dem i hvert fald blive Deres bekendte. Kan de ikke få plads i Deres tilværelses inderkreds, så nik i hvert fald genkendende til dem.

Det er et fejlgreb at læse alt for mange gode bøger, mens man er meget ung. En mand fortalte mig engang, at han havde læst alle de bøger, der betød noget. Under krydsforhøret af ham viste det sig, at han havde læst overordentlig mange, men at de kun havde gjort ringe indtryk på ham. Hvor mange havde han forstået? Hvor mange havde betydet noget for hans åndelige udvikling? Hvor mange var blevet hamret ud i hans tankers smedie for senere at blive opmagasineret som blanke våben til øjeblikkelig anvendelse?

Det er en stor skam, at man kan få læst en bog for tidligt i sit liv, fordi det første indtryk altid er det gældende, og bliver det kun ringe, tør man aldrig vente sig mere. En senere læsning kan oftest kun give tilbageslag fra den overflade, der blev hærdet af det første møde med bogen. Unge mennesker skal være forsigtige med deres læsning, som gamle mennesker skal være forsigtige med, hvad de spiser. De bør ikke spise for meget, og de bør tygge maden godt.

Eftersom forandring er al adspredelses grundlæggende element, er det naturligvis en større hvile og forfriskelse at læse et andet sprog end det, man bruger i arbejdets hverdag. Det er en stor vinding at kunne et fremmed sprog blot så meget, at man med fornøjelse kan læse det. Vore skolefolk er oftest for ivrige efter at lære børn så mange forskellige sprog, at de aldrig fatter noget af dem ordentlig nok til at få glæde af studierne. En dreng lærer tilstrækkelig latin til at afsky det; tilstrækkelig græsk til at klare en eksamen; tilstrækkelig fransk til at kunne rejse fra Calais til Paris; tilstrækkelig tysk til at opnå et diplom; tilstrækkelig spansk og italiensk til at kunne kende forskel på sprogene; men ikke nok til at opnå den vidunderlige fordel, det er at kunne tilegne sig et andet lands litteratur.

Vælg godt og klogt og vælg kun ét sprog. Koncentrer Dem om det ene. Giv ikke op, før De læser det med virkelig fornøjelse. Dette at læse et fremmed sprog, fordi det morer en, er en hvile for ens »åndelige muskler«, det opliver sindet med en ny rytme og understregning af nye tanker. Selve sprogformens ændring sætter nye hjernedele i bevægelse og letter særdeles effektivt byrden for den, der er træt af hverdagen. Man kunne tænke sig, at en mand, der levede af at blæse trompet, ville finde hvile ved at spille violin. Sådan er det netop at læse et andet sprog end ens eget.

Men læsning og kærlighed til bøger under enhver form lider af den alvorlige mangel at

ligge for nær op ad hverdagen for hjernearbejderen til at kunne give det element af forandring og kontrast, som er afgørende vigtigt for den sande afspænding. For at genskabe åndelig balance må man tage de dele af sit åndelige felt i brug, som især leder øje og hånd. Mange mænd har fundet det meget nyttigt at dyrke et håndværk som adspredelse; træarbejde, kemi, bogbinding, havearbejde, ja endog murerarbejde – såfremt man er interesseret deri og har det rette håndelag – vil kunne give en virkelig afspændelse for en overkørt hjerne.

Men bedst af alt og nemmest at gennemføre er tegning og maling under en eller anden form. Jeg anser mig for meget heldig, fordi jeg i en fremrykket alder har kunnet udvikle denne nye fritidssyssel. Malerkunsten kom mig til hjælp i en meget streng periode. Malerkunsten er en fælle, som man tør håbe at kunne bevare trofast ved sin side under den længste del af vejen gennem tilværelsen.

»Ej alder visner eller vane blegner
dens grænseløse vekslens værd.«

De mere krævende sportsgrene og anstrengende idræt må man opgive lidt efter lidt. Særlige præstationer må man bøde for med stedse øget træthed. Musklerne slappes, hænder og fødder bliver langsomme; ungdommens og manddommens spænsthed svigter. Men malerkunsten som ven stiller ikke urimelige krav og hidser ikke til udmattende anstrengelser; den følger trofast selv med langsomme skridt og holder sit lærred som en skærm mellem os og tidens misundelige blik eller, om man vil, senilitetens tragiske nærhed.

Malere er lykkelige, for de vil ikke blive ensomme. Lys og farve, fred og håb vil holde dem med selskab, lige til – eller dog næsten lige til – livsdagen rinder ud.

Winston S. Churchill

FORSLAGSKASSEN

Overassistent John Schrøder Nielsen, Telefonkontoret i Aarhus, har modtaget en belønning på 500 kr. for et forslag til ændret arbejdsgang ved udskrivning af regninger fra PABC-kontoret.

Opmuntringspræmier: Centralmekaniker Villy Iversen, Herning, mekaniker S. Riel Sørensen, Aarhus, og overmontør Chr. W. Madsen, Skive, har for indsendte forslag modtaget opmuntringspræmier.

Fælles forståelse af problemerne er af afgørende betydning for enhver ledelse og ethvert job, skriver C. Earl Schooley fra American Telephone Co. i denne artikel, som for nylig bragtes i Bell Telephone Magazine.

At forstå ~~~~~ ~~~~~ og at blive forstået

»Enhver virksomhed har brug for bedre kommunikation inden for virksomheden.

Kommunikation er ledelsens vigtigste middel til at få tingene gjort og heri ligger ikke alene at sætte handling i gang ved at give ordrer, men også at skabe forståelse og positiv indstilling – man kunne også sige klima og samarbejde – ved at oplyse om den foreliggende opgave og drøfte den med det personale, som skal løse den.«

Disse ord blev sagt af en leder på et møde om liniearbejde, og han sagde videre:

»For at lede en virksomhed godt er det nødvendigt at stræbe efter at forstå og blive forstået, og det gælder nedefter og opefter og på tværs gennem virksomheden.«

Efterhånden som du lytter, melder svarene sig hos dig

Mens jeg lyttede til ham og andre talere på mødet, blev jeg slået af situationens paradoks. Disse mænd arbejdede med vor tids tekniske kommunikations vidundere spændende fra satellitkommunikation til fjernsyn, og dog var de bekymrede over mangler og huller i vor kommunikation menneske til menneske – og klar over, at mangler og huller her øges i tal og vokser i størrelse, efterhånden som vor virksomhed og vort samfund bliver stadig mere kompliceret. Disse mænd beherskede den teknik, som kunne sende ethvert signal eller enhver oplysning til hvilket som helst sted på vor klode og langt, langt uden for den, men alligevel måtte de erkende, at når det drejede sig om at udveksle oplysninger mellem de mennesker, der er vor virksomheds personale, så var oplysninger ofte mangelfulde, overføringen langsom og forstyrret og modtagelsen dårlig; og dertil kom, at kommunikationen alt for ofte var ensrettet, kun gik oppefra og nedad.

En af mødedeltagerne fortalte om sine bestræbelser for at få noget af vor vigtige kommunikation til »at løbe opad«.

Han havde for nylig tiltrådt en ny stilling, en krævende og vanskelig stilling, som leder af et personale på 3000 mennesker. Han fandt tegn på påfaldende lav arbejdsmoral og »mere end normal mistillid« mellem ledelse og beskæftigede, og han besluttede derfor at tage ud og tale med personalet.

»Men inden længe skiftede jeg fra at tale til at lytte«, fortalte han. »De indledende ord tog måske 10 minutter, og så lyttede vi til spørgsmål og besvælinger. På denne måde forløb flere timer, og jeg opdagede, at hvis man sidder og lytter – og lytter længe nok, så begynder man også at kunne se forklaringer og svar. Man hører, hvad andre mener er problemer, og hvad de mener, årsagerne er – i stedet for hvad man selv tænker de er. Sådan noget giver stof til eftertanke!«

Meningsfremsættelsen vil ofte være en både deprimerende og flov oplevelse. Det ligger i luften, at ubehagelige ting vil blive afsløret, og man kan være stærkt fristet til ikke at spørge, til »at sætte kikkerten for det blinde øje« – ved at nøjes med det intetsigende svar: »Det går godt« på spørgsmålet: »Hvordan går det her?« For et ærligt svar kan måske vælte vore egne omhyggeligt udarbejdede teorier og meninger. At spørge og at lytte kan også være ubehageligt og forstyrrende, fordi det somme tider afdækker problemer, som vi ikke troede eksisterede. Og det er somme tider mere behageligt ikke at lytte og ikke at bemærke signaler, der melder om besvær, end at være tvunget til at løse flere problemer.

Sådanne diskussioner nedbryder et væld af barrierer

En anden mødedeltager sagde: »Vi vidste, at betingelsen for at nå vore mål var, at alle, ledende såvel som ikke-ledende, forstod, hvad vi ville nå, og hvorledes vi ville nå det, så derfor talte vi indtrængende med en mængde arbejdsledere, især dem, der var blevet udnævnt i løbet af de sidste to år. Vi talte og lyttede til et stort udsnit af folk fra arbejderstyrken, og vi opdagede, at vort personale ikke vidste nær så meget om vor målsætning og politik, som vi havde forestillet os.

Hvad gjorde vi så ved det? Det første skridt mod en forbedring af stillingen var *mere* tale og *mere* lytten. Enhver arbejdsleder i området blev indbudt til et møde og indtrængende opfordret til at fremkomme med ethvert tænkeligt spørgsmål om virksomheden. Det blev lovet dem, at alle spørgsmål ville blive besvaret åbent og fuldstændigt.

Mødelederne beskrev diskussionerne således: »Spørgsmålene var æggende og tankevækkende, og vi følte, de gav os mulighed for at opklare mange misforståelser. Fremfor alt kunne vi overbevise arbejdslederne om, at vor målsætning og vore metoder ikke er »hemmelige«, og at vi alle må være villige til fuldt ud at diskutere dem«.

En anden af mødedeltagerne fortalte om nogle af hans forsøg på at skabe en atmosfære med virkelig dobbeltsidig kontakt i hans gruppe. »Vi har ikke for-

søgt at fortælle folk, at vi kunne gøre dem lykkelige. Vi ved ikke, hvad lykke er, og vi kan ikke altid forme den i vort eget hjem, men vi har prøvet at gå ind for, at vi vil skabe en atmosfære, hvor gensidig forståelse kan have en bedre chance for at eksistere».

En tredje sagde det på denne måde: »Måske er den interne kommunikations største svaghed dette: vor svigtende evne til at lytte – og underforstået at lytte med forståelse. For at kunne gøre dette må vi skabe et klima, hvor mennesker føler, at de frit kan udtrykke deres synspunkter, få deres meninger respekteret og få forslag og ideer anerkendt. Enhver leder, som ikke er med på denne tanke, vil få fiasko i sin gerning».

Disse erklæringer fik mig til at spekulere på, hvor meget vi taber – i vor virksomhed og vort samfund – gennem mangelfuld kommunikation og svigtende evne til at lytte. Jeg kender ingen metode til at måle dette tab.

Vi kan knytte pengebeløb til *nogle* af de problemer, som vi tumler med, og til vore håndgribelige projekter; i vor egen virksomhed ofrer vi hvert år store beløb for at gøre vore anlæg pålideligere og sikrere, for at bevare dem gennem vedligeholdelse og for at gøre dem mere nyttige i nødsituationer. Vi bruger mange penge for at gøre arbejdspladsen mere sikker. Hvis vi ikke gjorde det, ville det samlede tab være højere og de menneskelige lidelser større. Men jeg har intet begreb om, hvor meget vor svigtende menneskelige kommunikation koster os. En medarbejder må føle, at han er en del af virksomheden for at præstere sit bedste. Han eller hun må kende og acceptere vore mål for at kunne gøre tingene på den bedste måde. Et menneske, som føler, at chefen vil høre på ham, vil måske kunne stille forslag, som kunne forbedre vore metoder og spare tid og penge.

Eksempel: For ikke så længe siden fik en arbejdsleder en idé til at lave bedre splidsninger på koaksialkabler. Han prøvede ideen og talte med sine overordnede om den, og den blev sendt videre til laboratorierne. Slutresultatet blev en ny og bedre arbejdsmetode, som antagelig vil spare ca. 2 millioner dollars i de kommende 5 år.

Jeg er overbevist om, at god kommunikation spillede en stor rolle i denne sag. Hvis denne mand ikke havde arbejdet i det rette klima, ville han sandsynligvis ikke have interesseret sig for at gøre tingene bedre. Hvis hans overordnede ikke havde opmuntret til nye ideer, havde lyttet til dem og reageret på dem, ville disse besparelser ikke have kunnet opnås.

Alt for mange mennesker opfatter kun „kommunikation” som dette „at give en besked”

Der er naturligvis mange afdelinger her i Bell System, der arbejder sammen om deres almindelige formål: at skabe kommunikationstjeneste (teletjeneste) med elektriske midler, og som gør det med en ærlig stræben efter at gøre denne virksomhed til et godt sted at arbejde og leve.

Sandsynligvis er det galt at prøve at opgøre personlig kommunikation eller personlig kontakt i tabte eller tjente penge, og der kan næppe heller laves en grafisk fremstilling eller tabel, der viser værdien af at tale eller lytte til mennesker, og det skal vi heller ikke prøve at gøre. Jeg omtaler simpelt hen penge, fordi de altid dukker op – og skal dukke op – når vi arbejder med vore problemer.

Alt for mange af os anerkender ikke helhjertet betydningen af god kommunikation mellem mennesker, fordi det tager tid og kræfter at tale og lytte. Baggrunden kan måske være, at tid betyder penge, al den stund den er en vigtig bestanddel af vort arbejde«.

I al sin enkelhed: Vi talte sammen om tingene

»Jeg har lyst til at fortælle om en gruppe, som i mit område er beskæftiget med specielle abonnentanlæg«, indskød en fjerde mødedeltager. »Folkene har ansvaret for ca. 1700 anlæg hos mere end 500 abonnenter. Det er klart, at Bell's anseelse i vide kredse afhænger af, hvorledes disse folk passer deres job. Men lederen af gruppen var bekymret over deres holdning og deres påfaldende negative indstilling. Folkene var pirrelige, og tjenestens kvalitet var absolut ikke, hvad den burde være«.

I et forsøg på at finde ud af hvad der var galt, besluttede lederen at mødes med nogle af folkene. Måske kunne de fortælle ham, hvad de mente var forkert, og hvorledes tingene kunne blive bedre. Hvad kom der nu ud af det? Jo, det første møde var så opmuntrende, at han arrangerede flere for fortsat at tale ud om opgaverne, fortælle hvad der skete på kontorerne og orientere om enhver anden sag, som interesserede folkene.

Hvad er der så sket siden?

Her er, hvad lederen havde at fortælle: »Hvis man i dag iagttager gruppen, er det positive indtryk, der falder i øjnene. Man kan se, at de kender deres opgaver og er interesseret i dem og i de resultater, som de når. Jeg synes, det er betegnende at notere, at lederne på kontorerne fortæller, at deres opgaver er langt lettere i dag end for nogle måneder siden. Og man kan se, at gruppens ydelser er øget fra et punkt, hvor de var virkelig sløje, til et punkt, hvor de er gode og stadig bliver bedre«.

I et af vore områder var linieanlægsfejl et stort problem. I stedet for at fortælle folkene om nødvendigheden af at præstere bedre arbejde, diskuterede arbejdslederen sagen med folkene og bad dem komme med deres forslag. De folk, der arbejdede med fejlretningen, kom frimodigt frem og fortalte ledelsen, hvad der var galt, og de havde ideer til, hvad der kunne gøres.

Jeg er sikker på, at resultaterne af denne fremgangsmåde er meget bedre, end hvis man havde holdt forelæsninger om, hvordan fejl skulle undgås.

For mig er sådanne beretninger vidnesbyrd om værdien af god kommunikation med en gruppe mennesker. Disse møder tog værdifuld tid, det må indrømmes, men moralen er blevet højere, og præstationerne er vokset. Det var en vel anvendt indsats, som forbedrede arbejdsklima og arbejdsydelser.

Det er ikke gjort med at sammenkalde alle til møde i morgen . . .

I »Long Lines Department« hjælper vi lederne ved at forsyne dem med mødevejledninger, der dækker emner som velfærdsforanstaltninger for de ansatte, forhold til offentligheden (idet vi ser os selv med abonnentens øjne) og spørgsmål om personligt avancement. Disse vejledninger har været et nyttigt og virkningsfuldt hjælpemiddel ved ledelse af diskussionsmøder.

Men en af de sørgelige erfaringer er, at selv vor kommunikation vedrørende mødevejledningerne har haft en forstyrret overføring. Nogle ledere har troet, at alle deres kommunikationsproblemer kunne klares ved at bruge en mødevejledning – og andre troede, at det drejede sig om at holde så mange møder som muligt. Og igen andre opfattede denne mødebevægelse som en kortlivet mode.

Intet af dette var rigtigt.

Brugen af en mødevejledning vil i sig selv ikke få en arbejdsgruppes moral til at stige pludseligt. Uformelle lejlighedsvis møder og meningsudvekslinger på alle niveauer er nødvendige, men heller ikke gruppemøderne er på nogen måde hele svaret. En ærlig, individuel udveksling af synspunkter mellem leder og arbejder fra dag til dag er den allerbedste kommunikation, og den kan ofte forbedre moral og ydelser mere end nogen møderække.

At konkurrere om, hvem der kan holde de fleste eller de største møder på en given tid, er en af de store fejltagelser. Vi forbedrer ikke kommunikationen ved at kontakte alle vore folk i morgen. Der skal jævnlig være diskussioner, men anledningerne og emnerne vil variere stærkt.

At betragte betydningen af god kommunikation som et modelune, der snart vil gå over eller blive afløst af et andet lune, er en fejlvurdering. God kommunikation må være varig. Den må udøves hver dag som en regelmæssig og fortsat del af opgaven. Den kan aldrig skilles fra det daglige arbejde.

Kommunikation – ikke bare noget, der findes; man må lægge øre til, og man må lægge handling til

Vi påvirker – og påvirkes af – andre mennesker på tre måder: gennem vore handlinger, ved at lytte, og ved at tale – anført med faldende betydning.

Mennesker danner sig en mening om os, hovedsagelig efter hvordan vi handler. Hvis vi ikke viser beredvillighed til at lytte til og tale med mennesker, og hvis vi overser ideer og forslag, vil alle taler i verden ikke hjælpe. Vor væremåde vil have talt meget højere.

At lytte er naturligvis en betingelse for god kommunikation, men selv lytten er ikke nok. Vi må handle på grundlag af det, vi hører (eller forklare hvorfor vi ikke handler). Hvis en ansat stiller et spørgsmål, må vi mere end lytte; vi må skaffe svaret frem, og hvis vi ikke kan det, må vi finde det. Og ved at gøre det bliver vi bedre ledere i kraft af, at vi lærer noget nyt. Hvis vi hører

en idé eller et forslag, må vi følge sagen til dens afslutning og give idémanden besked om resultatet.

Jeg tøver med at sige noget om den tredje vej til kommunikation, talen, fordi vi alle taler så meget. Jeg tror faktisk, at vi taler for meget og lytter for lidt. Overalt hvor det er muligt, burde vi foretrække »diskutere med« frem for at »tale med«.

»Menneskene ønsker at have en andel i løsningen af vore virksomhedsproblemer. De arbejder bedre og føler sig mere som en del af helheden, når vi giver dem en chance for at samarbejde«.

— — —

Ja, netop. Vi ønsker alle at føle os som en del af helheden og at få en chance for at samarbejde.

Og vi har virkelig så mange og gode kommunikationskanaler, at de kan skaffe enhver i vor virksomhed en følelse af samhørighed, hvis vi bruger kanalerne rigtigt.

Jeg tror, at de unge ledere, jeg talte med, havde de rigtige ideer:

Åb'n kanalerne helt, vær sikker på, at de løber både op og ned og lyt og lad dine handlinger vidne om, at du har draget nytte af, hvad du har hørt.

Telefonkabler i plasticrør

I det foregående nummer af T. E. fortælles under »Klip fra aviser« om KTAS' arbejde med trækning af telefonkabler i plasticvandrør. I den anledning har vi modtaget oplysninger om vor egen brug af PVC-rør, der har stået på lige så længe, som de billige plasticrør har været fremme.

I Viborg blev automatiseringen således indledt med bygning af en blokledning i Vestergade, og dette var den første større blokledning i dette distrikt, udført af plasticrør. Efter at have høstet gode erfaringer med mindre plasticledninger i Juelsminde og Silkeborg var det klart, at denne udførelsesform var den helt rigtige – dels fordi den er væsentlig billigere end konventionelle betonblokledninger, og dels fordi den er overordentlig fleksibel, hvilket ikke mindst i et gammelt og trangt gadeanlæg har sin uvurderlige betydning. For at sikre rørene mod sammentrykning er de lagt med 1/2" mellemrum, udstøbt med mager beton.

Til anlægget i Viborg er der anvendt 8700 m PVC-rør med en indvendig diameter på 105 mm. I alle distrikterne benyttes der i vid udstrækning plasticrør, og det kan nævnes, at der til en kabelnedlægning på Viborgvej i Aarhus er medgået ca. 700 m plasticrør.

TELEFONSAMTALE

MELLEM

MARSVIN

Ifølge »Journal des télécommunications« – og gengivet i »P og T« – har der fornylig fundet en telefonsamtale sted mellem to marsvin, som lever henholdsvis i Florida og på Hawaii, hvilket vil sige, at samtalen er »ført« over en afstand på 7500 km. For at gennemføre den er der benyttet et særligt udstyr til undersøisk telekommunikation.

Fra sit bassin i Floridaland har marsvinet Moby Dick en bestemt eftermiddag »talt« i fem minutter med sin slægtning Keiki, der er ansat som akrobat i Sea Life Park på øen Oahu.

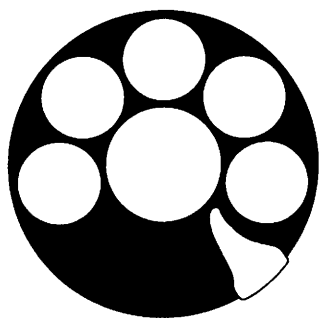
Det undersøiske udstyr til denne langdistancesamtale fra marsvin til marsvin var opstillet i Sarasota af en filial af General Telephone and Electronics; i Sea Life Park havde Hawaiian Telephone Company installeret et lignende apparatur.

Videnskabsmænd har påvist, at marsvin har en højt udviklet åndelig aktivitet; de kan fornemme følelser som sorg og glæde, og de kan meddele sig til hinanden. Samtalen mellem Florida og Hawaii foregik på meget høje toner ved frekvenser på mindst 2000 Hz.

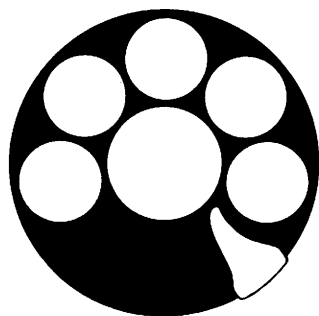
De lyde, som marsvinene »sagde«, opfangedes af særlige undersøiske lytteapparater – hydrofoner – og blev derpå forstærket ved hjælp af de klassiske udstyr for telefonforbindelser, inden den videre befordring over Stillehavet fandt sted.

Som kuriosum kan tilføjes, at red. efter at have læst denne morsomme historie i »P og T« gav sig til at spekulere over, om det nu egentlig *var* marsvin, det drejede sig om. Det er dog altid *delfiner*, man i beskrivelser og billedserier ser optræde intelligensagtigt. Translatøren, der for P og T havde oversat artiklen i Journal des télécommunications, bedyrede imidlertid, at der i den franske version havde stået »Marsouin«, hvilket betyder marsvin, men til gengæld fremgik det, at den franske artikel var en oversættelse fra engelsk, og hvad englænderne har skrevet, er der ingen, der ved. Til gengæld fortæller leksikonnet os, at marsvinet – også kaldet tumleren – er en tandhval af delfin-familien, så noget kunne tyde på, at en del af de kloge delfiner i virkeligheden hører til den gren af familien, der hedder marsvin.

Hvad telefon-journalistik dog kan føre med sig!

Historiske oversigter

Sønder Omme central

Centralen i Sdr. Omme er formentlig oprettet omkring 1907.

Den første bestyrer var frk. F. Sørensen, der ledede centralen fra 1907 til sin død i april måned 1944. Herefter overtog en niece, centralbestyrer indtil automatiseringen, fru Lilly Pedersen, stillingen (1/6-44).

Abonnenttallene har i den forløbne tid været som følger:

1907	1923	1940	1965
10	48	63	390

De 24 linier, centralen rådede over før automatiseringen, fordelte sig på 4 retninger, medens de 21 linier efter automatiseringen den 25. november 1965, alle går til Grindsted. Koncentrationen fra fire til én retning medfører, at linierne kan udnyttes bedre, og det samlede antal kan derfor nedsættes, uden at trafikafviklingsmulighederne forringes.

Brørup central

Det kan ikke siges med sikkerhed, hvornår centralen i Brørup er oprettet. Den har dog eksisteret i 1893 under navnet »Brørup Land-Centralstation«. Den havde dengang linier til Holsted og Vejen Land-Centralstationer samt en del mindre mellem- og endestationer – Eskelund, Folding, Foldingbro, Sønderskov, Sønderskov Mølle, Ladelund, Malt og Askov.

Den første bestyrer, der kendes med sikkerhed, er frk. Ane K. Madsen, der ledede centralen fra 1/4 1906 til 1/10 1941. Herefter overtog frk. Martha Jensen stillingen fra 1/10 1941 til 1/11 1963, hvorefter nuværende centralbestyrer, fru Else Bjerrum, blev den daglige leder.

Abonnenttallene har været:

1896	1923	1940	1965
11	178	179	665

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central råder over 80 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central vil gå i gang med 144 ledninger den 4. december 1965.

Aalestrup central

Nogen sikker dato for centralens oprettelse haves ikke, men den er formentlig idriftsat omkring år 1900.

Den første bestyrer, der kendes med sikkerhed, er hr. Jens Jensen, som ledede centralen fra 1/4 1900 til sin død i slutningen af 1954, hvorefter en datter, fru Karen Jensen, blev bestyrer fra 1/4 1955 til sin død i 1961. Herefter overtog ægtefællen, nuværende centralbestyrer Chr. Jensen, stillingen (1/10 61).

Abonnenttallene har i tidens løb været som følger:

1900	1923	1940	1965
6	111	127	382

Ledningsmæssigt betyder automatiseringen en væsentlig forbedring. Den manuelle central råder over 69 ledninger til andre byer og oplandet, medens den automatiske central vil gå i gang med 90 ledninger den 8. december 1965.

Juelsminde central

Man ved ikke bestemt, hvornår centralen i Juelsminde er oprettet, idet det foreliggende arkivmateriale intet oplyser herom.

Den første bestyrer, der kendes med sikkerhed, er hr. Otto Olesen, som ledede centralen fra 1/4 1914 til 1/1 1956. Herefter overtog nuværende centralbestyrer, fru Dagny Nielsen, stillingen.

Abonnenttallene har i tidens løb været som følger:

1904	1823	1940	1965
27	77	93	371

De 27 linier, centralen råder over før automatiseringen den 9. december 1965, fordeler sig på 6 retninger, medens de 27 linier efter automatiseringen alle går til Horsens. Koncentrationen fra seks til én retning medfører, at linierne kan udnyttes bedre, og det samlede antal kan derfor forblive uforandret, uden at trafikafviklingsmulighederne forringes.

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. september 1965 er:

Assistentaspirant Søren A. Sørensen, Ekspeditionskontoret, ansat som assistent i 8. lkl.

Juniorkontorist frk. Kirsten Kopp Christensen, Statistikkontoret, ansat som assistent i 2. lkl.

Fra 1. november 1965 er:

Kontormedhjælper Leif Pedersen, Kartoteket, ansat som assistent i 8. lkl.

Juniorkontoristerne fru Kirsten Hammerich, Hulkortkontoret, fru Margit Jersild, Centralafdelingens tegnestue og fru Birthe Overballe, Mønttelefonkontoret, ansat som assistenter i 2. lkl.

Fra 1. januar 1966 er:

Assistent frk. Marie Prip, Samtaleregnskabet, afskediget med pension.

Østjyske Distrikt

Fra 1. november 1965 er:

Telefoningeniør Sven Eilbye, Østjyske Distrikt, forflyttet til Linieafdelingen.

Trafiktjenesten

Den 16. oktober 1965 er:

Pens. forstanderinde frk. Laura Halkier, Randers, afgang ved døden.

Fra 1. november 1965 er:

Månedslønnet dagvikar fru Else Birgit Jensen, Hjørring, udnævnt til kontroltelefonist i lkl. 9 C.

Fra 1. marts 1966 er:

Telefonist fru Gudrun Hvid, Ringkøbing, afskediget efter centralens automatisering.

Den 10. november 1965 er:

Pens. forstanderinde frk. K. Rasmussen, Skanderborg, afgang ved døden.

Den 13. november 1965 er:

Pens. forstanderinde frk. Elna Schmidt, Aalborg, afgang ved døden.

Teknisk tjeneste

Fra 1. oktober 1965 er:

Distriktsmontør Thorkild Hansen, Horsens, udnævnt til distriktsmontør i 12. lkl.

Fra 1. november 1965 er:

Overmontør Christen Pedersen, Varde, udnævnt til telefonformand i 15. lkl.

Overmontør Frederik Tvede, Viborg, udnævnt til overmontør i 12. lkl. i Bjerringbro.

Distriktsmontør Helge Kjær Pedersen, Brædstrup, udnævnt til distriktsmontør i 12. lkl.

Overmontør Kristian Olsen, Vejen, udnævnt til overmontør i 12. lkl.

Overmontør Kai Rasmussen, Aarhus, bevilget yderligere 1 års orlov.
Overmontør Svend Aage Sørensen, Viborg, udnævnt til distriktsmontør i 10. lkl.
Mekanikerne Poul Chr. Iversen, Erik Kjør og Robert Steensgaard, Aarhus, afskediget efter ansøgning efter endt orlov.
Mekaniker Flemming Rinthlev, Aarhus, bevilget 1 års orlov.
Telefonmontør Aksel Nielsen, Løgstør, udnævnt til overmontør i 10. lkl.
Telefonmontøraspirant Vagn Ove Tang, Herning, ansat som telefonmontør i 7. lkl.
Snoreassistent frk. Lissi Andersen, Aarhus, forflyttet til Silkeborg central som månedslønnet dagvikar.
Snoreassistent fru Kirsten Skeldrup, Aarhus, afskediget efter ansøgning.

Idriftsættelse af Aarhus Terminalcentral

Når en automatcentral sættes i gang plejer dette at være ensbetydende med, at der foretages en overkobling – fra det manuelle udstyr, der bliver afløst, og til automatikken. Dette var ikke tilfældet i Aarhus den 25. november, da man kl. 13 indkoblede en del af det udstyr, der findes i automatcentral Aarhus Centrum's nye tilbygning i Fiskergade – og her var således et specielt træk ved idriftsættelsen.

Under den korte indvielseshøjtidelighed fandt afdelingsingeniør Schønau anledning til at nævne noget andet, som gjorde igangsætningen af terminalcentralen til noget i retning af en milepæl: »Vi startede denne automatiseringsrække her i Aarhus ... siden har vi rundet Skagen i nord og Ribe i syd, og nu er vi tilbage i Aarhus!«

Aarhus TC skal i første omgang afvikle trafik fra Aarhus-området til centraler i 01, 06 og 091 områderne. Idriftsættelsen sker etapevis, således at trafikken til 01-området kobledes over først med 140 ledninger til det københavnske lokalområde. Den 4. december følger med 160 ledninger trafikken til centralerne i 06-området, og derefter startes retningen til Odense lokalcentral (091) med 15 ledninger.

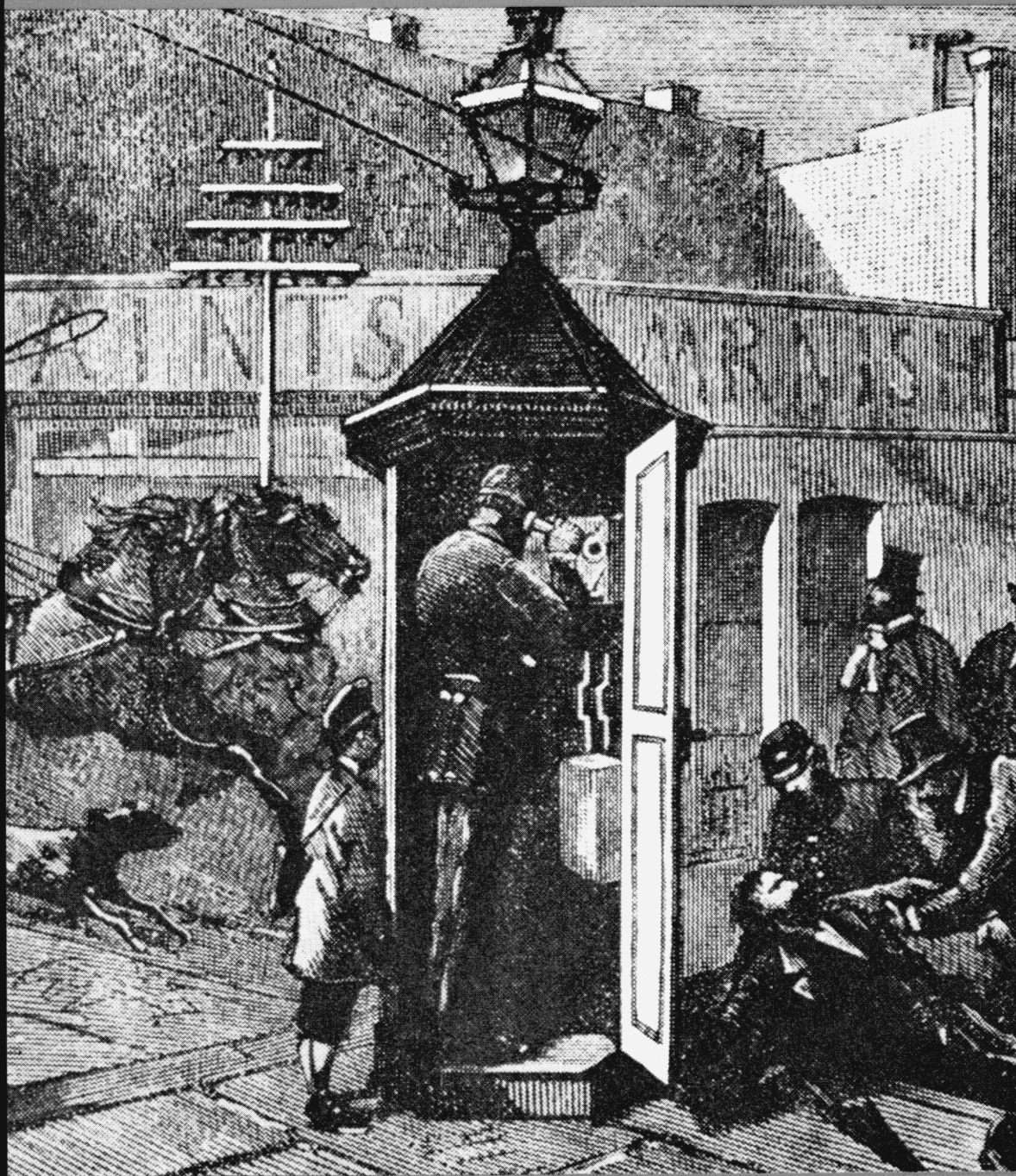
Den nye central er af fabrikat L. M. Ericsson, type ARM 201/3, og dens kapacitet er fra starten 800 indkommende FIR-H ledninger og 800 udgående FUR-TV-4 ledninger.

(I Tjenstlige Efterretninger side 118/1965 og side 307-8/1964 har der været bragt billeder og omtale af nødstrømsanlægget, der er installeret i den nye tilbygnings kælder).

Bagsidebilledet:

Dette er et af verdens første gadetelefonskabe. Scenen stammer fra Chicago 1893. En politibetjent ringer efter hjælp til et offer for et gangsteroverfald.

J. H. Giese

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB

Fynsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

DECEMBER 1965 – NR. 119

19. ÅRGANG NR. 119
DECEMBER 1965

udgives af
Jydsk Telefon-Aktieselskab
og udkommer 10 gange årligt.

Udsendes til ansatte ved
Jydsk Telefon-Aktieselskab.

Redaktion og ekspedition:
Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Sct. Clemensborg, Århus C.
Telefon Århus (061) 3 45 00
lokal 447.

Oplag: 4300 eksemplarer.

Tryk:
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

*Eftertryk kun tilladt efter
udtrykkelig aftale.*

Forsidebilledet:

Mon ikke et fredeligt lilleby-
stemningsbillede som dette fra
torvet i Ebeltoft passende kan il-
lustrere manges tanker om hygge
og afslapning i de tilstundende
højtidsdage . . .

INDHOLD

Telefonmesterstilling	257
Isvand og brandsår	261
Glimt fra dagligdagen	262
Julesang	264
Klip fra aviser	266
Forslagskassen	268
Personalia	269
Jubilæer i 1966	270
Indbinding af Tjenstlige Efterretninger . .	273

NOGLE BETRAGTNINGER

vedrørende varetagelsen af

EN TELEFONMESTERSTILLING

Da chefen for Nordjydske Distrikt nedskrev disse betragtninger var det ud fra den tanke at kunne give den nybagte telefonmester et praktisk overblik over de mere uhåndgribelige sider af hans nye job, som man ikke vil kunne læse sig til i nogen håndbog. Manuskriptet blev duplikeret og udleveret til nye mestre i distriktet. – Når der nu sker offentliggørelse i T.E. er det dels for at gøre også andre mestre delagtige i materialet, og dels ud fra erkendelsen af, at der hører flere parter til et samarbejde ... hvorfor også »de andre« må kunne have praktisk glæde af at kende betragtningerne.

A. Mortensen skriver:

Hensigten med det efterfølgende er at tydeliggøre og fastholde nogle grundsynspunkter for samarbejdet mellem telefonmesteren og andre beskæftigede, hvad enten det drejer sig om hans underordnede, sideordnede eller foresatte. Endvidere er tilstræbt at fastholde nogle retningslinier på væsentlige områder, hvor telefonmesteren i sin egenskab af selskabets stedlige repræsentant har opgaver at varetage over for offentligheden, hvilket i almindelighed vil sige over for selskabets abonnenter.

Det foreliggende er formet som en direkte henvendelse til en overmontør, en formand, en telefonformand eller en anden ved selskabet ansat tjenestemand, som indtil nu har varetaget en stilling som leder af et mindre arbejdshold.

I nden De tiltræder Deres nye stilling som telefonmester, bedes De læse nærværende skrivelse og indprente Dem de deri anførte synspunkter. Disse er naturligvis – og således bør det også være – i mange henseender sammenfaldende med de synspunkter, som har været retningsgivende for Dem i Deres daglige arbejde hidtil, når De i Deres egenskab af tjenestemand ved Jydsk Telefon har optrådt på selskabets vegne; men i Deres øjeblikkelige situation, hvor De står over for at skulle overtage en ny og krævende stilling, kan det være nyttigt for Dem at sammenfatte, hvad De måtte besidde af kunnen, viden og indsigt egnet til at investere i den arbejdsopgave, som De efter ansøgning er blevet udpeget til at varetage i fremtiden.

Som telefonmester bliver De selskabets repræsentant i et område, som i udstrækning er betydeligt større, end hvad De hidtil har været vant til i Deres egenskab af daglig leder af et arbejdshold, og De får ansvaret for flere arbejdsopgaver, end De umiddelbart kan overskue ved direkte iagttagelse af opgaverne og de mennesker, som skal udføre dem. Det vil sige, at De i langt højere grad, end De har været vant til før, skal opnå Deres resultater i samarbejde med andre mennesker – Deres medarbejdere. Resultatet af Deres indsats vil under disse omstændigheder bero på den omhu og den forudseenhed, som De lægger for dagen i planlægningen af foreliggende arbejdsopgaver og ikke mindre på den interesse for at præstere veludført arbejde i rimelige mængder pr. arbejdsdag, som De formår at skabe hos dem, der skal udføre opgaverne. Under disse omstændigheder er det yderst vigtigt, at der på alle arbejdspladser i Deres distrikt til stadighed hersker en arbejdsfremmende atmosfære, i hvilken de beskæftigede trives og befinder sig godt. Får De kendskab til forhold, som afviger stærkt herfra til ugunst for de beskæftigedes arbejdspræstationer, bør De straks ved anvendelse af forstandige midler søge at råde bod herpå, eventuelt i samråd med Deres nærmeste foresatte.

Som telefonmester er De ikke blot ansvarlig for, at selskabets interesser fremmes overalt, hvor De har mulighed for at øve indflydelse, men De er tillige ansvarlig for, at Deres medarbejders velfærd og trivsel ikke tilsidesættes på urimelig måde.

Er det nødvendigt at irettesætte en medarbejder – en situation, De vil komme ud for – må De gøre det på en rolig og behersket måde og ikke i andres påhør. Hensigten med at irettesætte er at ændre uacceptable handlinger eller optræden i gunstig retning og ikke at ydmyge eller krænke den, som har forbrudt sig imod kravene til god tjenstlig opførsel.

De vil under Deres nye arbejdsforhold nu og da opleve, at en medarbejder henvender sig til Dem for med rette eller med urette at beklage sig over en eller anden påstået krænkelse eller uretfærdighed, som han i sin egenskab af beskæftiget ved selskabet har været udsat for. I en sådan situation bør De huske på, at den pågældende i almindelighed vil være mere eller mindre ude af sine vante folder, ja, måske meget uligevægtig, og at det sikreste middel til at »få trykket taget af kedlen« er at lytte roligt og interesseret og uden at afbryde med generende spørgsmål og modforestillinger til, hvad den pågældende har at sige. Det letter vældigt at få lov til at sige sin hjertens mening lige ud uden at blive afbrudt, og når det er overstået, er tiden inde til for Dem at stille de spørgsmål og foretage de undersøgelser, som De finder, at situationen indbyder til for at få fuld klarhed over, om Deres medarbejder virkelig har grund til sin klage. Forholder det sig således – helt eller delvis – bør De ikke tøve med at få forholdene ændret til klagerens tilfredshed.

Skyldes klagen, at den pågældende medarbejder er mangelfuldt eller måske helt urigtigt orienteret om det eller de forhold, vedkommende ytret sin utilfredshed med, må han naturligvis oplyses om de faktisk foreliggende omstændigheder

om sagen, og finder De, at klagen er helt urimelig, bør De bestræbe Dem for at overbevise Deres medarbejder herom på en sådan måde, at han accepterer det forstandige og det uangribelige i den afgørelse, som De måtte finde Dem foranlediget til at træffe i sagen.

Hvad der ovenfor er anført om den medarbejder, som henvender sig til Dem for at beklage sig, gælder også vore abonnenter, når de i en eller anden sammenhæng finder sig dårligt behandlet af selskabet eller utilfredsstillende betjent af de anlæg, som vi til en bestemt pris stiller til deres rådighed. Det er en ufravigelig regel, at en abonnent, som klager over et eller andet forhold, som selskabet er ansvarlig for, behandles yderst samvittighedsfuldt, og det gælder også her, at den, der klager, som regel på forhånd er mindre velvilligt stemt over for selskabet, og at vedkommende derfor er på vagt over for ytringer og argumenter, som kan tydes som manglende tro på, at han har nogen virkelig grund til at klage. Det sker, men sjældnere end De måske er tilbøjelig til at tro, at en klage er helt ubegrundet, men sker det endelig, da bør De, så langt De på nogen måde finder det forsvarligt, bestræbe Dem for at behandle sagen og den pågældende således, at han føler, at selv om han ikke fik ret over for selskabet, fik han dog en i alle måder upåklagelig behandling af den, som optrådte på dettes vegne.

Vore abonnenter er vore kunder, og de skal i alle henseender betjenes således, at de ikke med rimelighed kan føle sig dårligt behandlet. De kan ikke henvende sig andre steder end til vort selskab, hvis De ønsker at erhverve sig telefon i vort koncessionsområde. Dette forhold pålægger os en uafviselig pligt til inden for rimelighedens grænse at bestræbe os for at løse vore opgaver i samfundet på en sådan måde, at det er åbenbart for alle uhildede, at mangel på konkurrence ikke kommer vore abonnenter til skade – tværtimod.

Det anførte kan kort gengives således:

1

Det er en telefonmesters selvfølgelige pligt at fremme telefonselskabets interesser overalt, hvor han har mulighed for at øve indflydelse, men det må ikke ske på en sådan måde,

2

at han på urimelig måde tilsidesætter sine medarbejderes trivsel og velfærd, ligesom

3

hensynet til vore abonnenters rimelige krav til selskabet og de ved dette beskæftigede må tilgodeses uden afkorting.

4

Gennem forstandig og samvittighedsfuld planlægning af de i distriktet forekommende arbejdsopgaver, ved opretholdelsen af en arbejdsfremmende atmosfære

på selskabets arbejdspladser og ved gnidningsløst og frugtbart samarbejde til alle sider tilstræbe en effektiv udnyttelse af alle de til telefonmesterens rådighed stående hjælpemidler.

I Deres fremtidige arbejde som telefonmester vil De nu og da komme ud for problemer af den ene og den anden art, og det forventes naturligvis, at De løser dem forstandigt og hensigtsmæssigt; men i denne sammenhæng skal der advares stærkt imod de selvskabte problemer, som det erfaringsmæssigt kan være vanskeligt at løse, og som i hvert fald kræver både tid og ulejlighed at bringe ud af verden. Kort sagt: De skal kunne løse problemer, men De skal ikke selv skabe dem.

De vil komme ud for spørgsmål vedrørende tjenstlige forhold, som De ikke ud fra den viden og erfaring, De sidder inde med, føler Dem rustet til at besvare, men i sådanne tilfælde er De altid velkommen til at indhente råd og vejledning hos Deres foresatte. Med andre ord: Føl Dem ikke forpligtet til at have svar på rede hånd uanset hvad De måtte blive spurgt om; ingen kan med rimelighed forvente noget sådant af Dem og mindst af alle Deres foresatte.

Lederskab kræver samarbejde med andre mennesker. Derfor er det værd at erindre sig, at

»Hvis vi nøjes med at behandle folk, som de er,
gør vi dem dårligere;
hvis vi derimod behandler dem,
som om de var således, som de skulle være,
drager vi dem så højt op, som de kan drages.«

A. Mortensen

Isvand og brandsår

Det illustrerede tyske blad »Stern« bragte 21. februar 1965 en højst interessant afhandling om den gunstige virkning, der kunne opnås ved anvendelse af isvand ved selv farlige forbrændinger.

Ifølge bladet lod den italienske børnelæge, dr. Carta fra Peruvia, sine kolleger hælde kogende vand på sin venstre hånd og en teskefuld olie med en temperatur på 300° C på sin højre hånd. Efter nogle sekunder stak dr. Carta begge hænder i en spand isvand. Resultatet var selv for de tilstedeværende kolleger forbløffende. To timer efter var forbrændingen på den venstre hånd forsvundet, medens der på den højre hånd kun var en svag rødme, der den næste dag ikke mere var synlig. På ingen af hænderne var der den mindste smule af brandblærer.

Med sine forsøg ville dr. Carta over for sine kolleger demonstrere den af flere læger forglemte urgamle metode at behandle brandsår med kulde. Allerede i det 16. århundrede f. Kr. bliver behandlingen af brandsår med kulde omtalt i ægyptiske skrifter. I 1869 anbefaler den tyske dr. Lammert ved brandsår straks at give omslag med koldt vand eller sne. I 1955 beretter den russiske Tschermarew om gode resultater med koldtvandsbehandling ved forbrændinger helt op til 50 % af hudfladen.

»Jeg var engang kredslæge i San Vito Romano, en lille landsby, da der en dag blev bragt mig en 3-årig pige,« fortæller dr. Carta. »Barnet var faldet i en kedel med varmt vand. Jeg dyppede straks barnet i et kar med koldt vand og kastede alle de isterninger, der fandtes i køleskabet, deri. 10 minutter senere strøg jeg forsigtigt barnet med en cortison-salve på den forbrændte hud. Efter nogle dages forløb var der intet spor af forbrændingerne.«

Naturligvis må der foruden behandlingen med koldt vand ved svære forbrændinger gøres meget andet. Men en beholder med iskoldt vand i en smedie eller en fabrikshal kan ofte være afgørende for redning af liv. Den, der endnu kan huske noget fra kemiundervisningen i skolen, ved, at kemiske processer ved lave temperaturer går langsommere eller eventuelt helt går i stå. Dette er også tilfældet for det menneskelige legeme. Kulden sætter nervernes funktionshastighed ned. De forhindrer eller bremser giftstofferne, som danner sig i brandsåret, i at vandre ind i blodet.

Men i dag kommer der stadig patienter til lægen med brandsår, der fejlagtigt er forbehandlet efter gamle husråd, som f. eks. indsmøring med mel, sprit, fedt, olie eller andre substanser. Disse mennesker har undertiden svært ved at fatte det, når lægen bebrejdende fjerner disse substanser. Rent koldt vandværksvand med eller uden isstykker er nu som før den enkleste og bedste førstehjælp ved brandsår.

Hold det forbrændte under vand, indtil smerten er forbi. Og derefter straks til lægen.

GLIMT FRA DAGLIGDAGEN

Set i Vejle

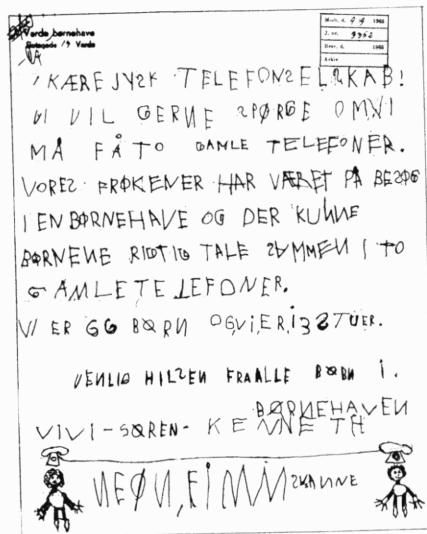
På Dæmningen i Vejle bygger selskabet automatisk telefoncentral, og byggepladsen er forståeligt nok hegnet med et plankeværk, hvoraf det med halvmeter høje bogstaver fremgår, at det er Jydsk Telefon, der bygger. Hvor kommer Mobil Oil da ind i billedet? spørger den nysgerrige iagttager.

Jo, som nabo til vor grund findes en p-plads med tilhørende Mobil-benzinstandere, og da det er nødvendigt i forbindelse med byggeri at have luft om murene ... blandt andet til stillads, fik vi lov at indhegne også en stribe af det areal, der var tilstået Mobil til reklameskiltning. Reklamen er der stadig, og der er lys i skiltet om aftenen, men man skal altså ikke bag plankeværket for at få benzin på.

Brev fra Varde

Vivi, Søren, Kenneth og alle de andre børn i Varde Børnehave sendte Sydjyske Distrikt det flotte brev, der her gengives i formindskelse. – Nogle få dage senere modtog børnene brev fra selskabet, der skrev: »Kære børn i børnehaven! Mange tak for jeres fine brev. Vi har sagt til vores telefonmand, at han skal gå hen til jer med to gamle telefonapparater og lave det sådan, at I rigtigt kan tale sammen i dem. Så håber vi, at I rigtigt må øve jer i at snakke i telefon, så I kan blive rigtig dygtige til at

snakke i mors og fars telefon, når i kommer hjem. God fornøjelse! Venlig hilsen fra Jydsk Telefon».

Distriktets brev var selvfølgelig ikke noget kedeligt maskinskrevet noget; der var brugt pænt blæk og blokbogstaver på et stykke ternet papir.

— — —

Selskabet har siden 1957 leveret telefonmateriel til ca. 50 børnehaver og fritidshjem; der er tale om gamle magnetoapparater med batteri, ledning og tilslutningsanvisning, og materiellet forbliver selskabets ejendom, idet det betragtes som udlånt. Det er en forudsætning, at apparaterne anvendes til undervisningsformål. Egentlig undervisning i telefonbetjening, som vi fordrer for at stille materiel til skolars rådighed, kan vi ikke forvente gennemført i børnehaver, men der er ingen tvivl om, at der alene ved brugen af magnetoapparaterne sker en vis belæring af de ældste børn.

Til folkeskole, tekniske skoler og handelsskoler er der siden 1957 udlånt henimod 900 sæt magnetomateriel til decideret brug for undervisning i telefonbetjening.

Set fra oven

Når man fra »fodgængerplan« finder den automatiske telefoncentral i Ribe, virker den bestemt ikke dominerende i bybilledet. Noget helt andet er imidlertid tilfældet, når centralen beskues i fugleperspektiv, således som dette foto dokumenterer.

Julesang

Melodi:

Højt fra træets grønne top . . .

Med disse »julerier«
ønsker redaktionen
læserne af
Tjenstlige
Efterretninger
en god jul.

1.

Saa, nu kiimer det igjen
kjækt paa Telephonen,
Nissefar, vor gamle Ven,
gaar til Mikrophonen.
Alle dem, der ikke har
faaet Ønskesedlen klar,
raaber mod Membranen:
tag lidt med i Kanen!

3.

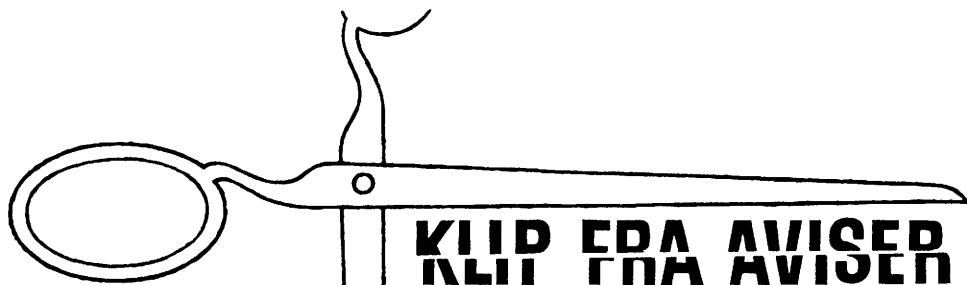
Ih, hvor var det godt, jeg Kræ
fandt dit rare Nummer,
og fik Strøm til det Relais
som dit Hjærte rummer.
Sikke dog et Kjæmpeheld,
længe leve Graham Bell,
ogsaa ham den anden
- nemlig Julemanden.

Tekst og klicheer:
Automatic-nyt.

2.

Tænk dog kjære Nissefar,
hvilket vældigt Røre;
Aaret ud, du veed, der var
stadig nok at gjøre.
Derfor fik jeg ikke Tiid,
til at sende Sedlen diid,
hvor jeg veed du haver
dine Julegaver.

DEN GRIMME ÆLLING

Silkeborg Avis 9/11: Silkeborg har ikke særlig mange historiske eller ærværdige bygninger. Sådan må det jo være i en forholdsvis ung by. Men nogle er der dog, og flere kommer vel efterhånden til. — Da Jydsk Telefon begyndte på sit byggeri ved Søgade, var man lidt nervøs for, det skulle udvikle sig til en af de hæslige beton-klodser, vi kender til overmål fra krigstiden, og som ikke er noget at gemme på eller frede om — tværtimod. Nu ser det ud til, at der er kommet et helt pænt resultat ud af den til en begyndelse så grimme telefon-bunker. Betonklodsen har fået et murstens-overtræk, der gør den acceptabel, og ydermere er der lagt kobbertag på bygningen. Det ser forment ud. I tidens løb får kobbertage en smuk patina, og selv om det varer længere i Silkeborg som indlandsby end i kystbyer, hvor den irgrønne farve som følge af luftens saltindhold kommer hurtigt, vil Silkeborg ny telefonhus med tiden indtegne sig som en smuk profil i byens silhuet mod søen. Såvidt det kan skønnes, »står« bygningens til Håndværkerforeningens monumentale side-murværk på Raadhusbakken.

Det skal Jydsk Telefon, der har kreditsstrammingsvanskeligheder at slås med, have påskønnelse for. Det havde været billigere at undlade murstensbeklædningen og kobbertet, men bevar os vel for at have fået sådan et skrummel i det kønne kvarter, der engang vil vokse frem ved Langsø — når vi får has på den lidet flatterende kæmpe-gasbeholder, der står dér til ingen verdens nytte . . .

MÆRKE-LIGE MÆND MED BESKÆRERKNIV

Med nogen forundring kunne mange i går konstatere, at nogle mænd klippede telefontråde over med en beskærerkniv til frugttræer i Erritsø. Ved nærmere eftersyn viste det sig at være telefonfolkene selv, der lavede »hærværket«. Der er kun to abonnenter tilbage på stængerne, og så snart kabler er blevet lagt i jorden, vil stængerne blive fjernet.

(Jydsk Tidende 10/11).

Red.: Af et billede ved ovenstående tekst fremgår det, at »beskærerkniven« var monteret på et usædvanlig langt skaft, således at arbejdet kunne udføres fra grøftkanten.

NYT TELEFONHUS SOM LAGER

Berlingske Aftenavis 10/11: KTAS er ved at fuldføre et byggeri til 1 million kroner. Det skal danne rammen om en ny, fuldautomatisk central i Kalundborg. På grund af kreditstramningen har man imidlertid måttet udskyde automatiseringen i Kalundborg til 1968-69, og i mellemtiden lejes telefonhuset ud til et lokalt firma, der vil bruge det til lagerbygning.

1 MILLION TELEFON- ABONNENTER

RB-meddelelse 10/11: Den sidste statistik viser, at antallet af telefonabonnenter i Danmark nu er nået op på en million.

DEN TELEFONLØSES DILEMMA

Dagbladet »Demokraten« 5/12: Kender De det? Man kommer træt og mødig hjem fra dagens arbejde og vil lige nappe sig en time på øjet. Godt under tæppet og halvvejs inde i søvnen kimer telefonen. De første ringninger . . . ignoreres i et forfængeligt håb om, at vedkommende kvikt forstår, at enten er man ikke hjemme, eller også sover man og tager surt telefonen.

Eller – situationen kan være, at man sidder hyggeligt og taler med et menneske, diskussionen er på højt plan og . . . telefonens ringeri afbryder og ødelægger det hele. Forkert nummer om natten, mens man ligger i sin dybeste søvn, en telefonisk invitation, som man på stående fod mangler en motive-ring for at afslå, og mange, mange andre ting er skyld i, at man til tider kan forbande Graham Bell og hans modbydelige opfindelse langt ned i det dybeste helvede.

Men forbandelsen er forhastet, og den er i virkeligheden udtryk for samme tåbelige kritik af velfærdsstatens goder, som visse personer ynder. De kender dem godt, de pågældende plejer at sige sådan noget som: »Goderne sløver folk«, eller »ansvaret er taget fra det moderne menneske« og andet sludder.

To måneder uden telefon har anbragt undertegnede i noget, der kan betegnes som »hysterisk forladthedskuller«. Det skal indrømmes, at tilstrækkelige telefonerfaringer gjorde mig kølig, da Jydsk Telefon meddelte, at det varede nogle måneder, inden telefonen kunne reableres – men nogen større sorg kunne jeg ikke fornemme.

De første uger gik i fryd med glæden ved den uforstyrrede ro, som de manglende kimerier medførte. Så kom den tid, da man blev en smule irriteret over manglende bulletiner udefra – de evindelige købmandsbesøg – og ulejligheden med f. eks. at skulle planlægge en hyre-

vognstur mange timer i forvejen for ikke at skulle ulejlige de nærmest boende.

Senere oplevede man den besynderlige dragning, en telefon havde, når man var på besøg hos venner og bekendte. Man blev ophidset, kontrær og uligevægtig, indtil man havde fået lov til »lige at ringe«. Og atter senere begyndte man i hjemmet at beskæftige sig med, hvor i stuen telefonen nu skulle placeres, når den endelig kom. Der skulle være stik i soveværelset, det var klart; men tankerne arbejdede også med andre planer. Det ville være dejligt med telefon i køkkenet, når man nu stod og var optaget af . . . et eller andet, og i badeværelset, når man var i bad, og, og. – Så stoppede man og blev realistisk. Og efterhånden overgav man sig og tryglede og bad telefonvæsenet om hjælp. Den kom, da tidens fylde var inde. Det varede længe, men den kom, og den blev stuens klenodie. Omverdenen var atter inden for rækkevidde, vennerne kunne kontakte én igen, og købmandsvarerne blive bragt.

Kom ikke og fortæl mig, at en telefon er en forbandelse. Den er et uvurderligt gode.

OTIUM

Hver tirsdag aften sætter fhv. telefonmontør Marius Jepsen sin blankskyggede kasket på hovedet, fatter sin stok og begiver sig fra hjemmet i Elmegade til »Bygningen« i Vejen. Det er nemlig hans kortspilaften, og den svigter den snart 80-årige al-

drig, hvis sygdom da ikke hindrer ham i at komme hjemmefra.

Således har det været siden 1923; en aften om ugen har konstant været afsat til kortspil i klubben gennem godt 42 år.

At det var håndværkere, Jepsen i fælles glæde over kortspillet var søgt sammen med, var ikke tilfældigt, for det var gennem Vejen Håndværkerforenings medlemsaftener, de fandt hinanden.

Spillet, der dyrkes, er det såkaldte esmakker, og efter Jepsens mening findes der ikke et bedre spil.

– Det er ikke de store penge, der er på bordet, siger han, for man skal være møj heldig, hvis man skal vinde en femmer.

(Jydske Tidende 19/9).

FORMENTLIG UDEN SAMMENHÆNG

I et referat fra en erhvervsvejlednings-generalforsamling skrev Grenaa Folketidende 18/11:

»Den fungerende formand aflagde beretning om arbejdet i det svundne år. Der var foretaget en arbejdskraftanalyse, ligesom der var rettet henvendelse til Jydsk Telefon om at få flere ledninger til Aarhus . . .«

GAVER TIL SVENSKERNE FRA KABELTUNNELEN

– Det uhyggeligste øjeblik under indespærringen var, da vandet i tunnelen begyndte at stige. Vi troede, vi ville drukne som rotter, sagde den 26-årige Kjell Nilsson og den 30-årige Sören Jansson, da

de gav deres første interview til pressen, efter at de var reddet fra fem døgn inde-spærring i en sammenstyrtet kabeltunnel i Stockholm.

– Da vandet sank igen, tilføjede Nilsson – åndede vi lettet op og mente, at vi nemt kunne klare os uden mad i ti døgn.

På den første almindelige besøgsdag på Södersygehuset fik de to mænd gaver fra arbejdsgiverne og fra bygher-

ren – Televerket. Direktørerne repræsenterende entreprenørfirmaet henholdsvis Televerket overrakte gaverne under et besøg. Televerket gav hver mand en telefon af nyeste model med gratis installation og abonnement betalt i fem år. Telefonerne var forsynet med sølvplader, hvorpå der stod: »For forbilledlig optræden ved sammenstyrtningen i Televerkets kabeltunnel i november 1965.«

Entreprenørfirmaets direktør medbragte en konvolut, hvis indhold vil gøre det muligt for de to mænd at finde bedre boliger.

Iflg. »B. T.« 17/11.

HUNDELIV

Hvad jeg godt kan lide ved en hund er, at den ikke skæver til lønskalaen for at se, om det kan betale sig at logre med halen.

(Dagens Nyheder).

NU KAN DE TALE MERE

Under overskriften »Vil gerne tale mere« under Klip fra aviser i foregående nummer af T. E. fortæltes om telefonbesværligheder i Thorsø som følge af for få fjernlinjer.

Selskabet havde lovet abonnenterne i byen at prøve at finde muligheder for udvidelser ud over den ene linje mere, der i første omgang blev stillet i udsigt, og ved skrivelse af 25/11 har vi kunnet meddele abonnenternes talsmand den glædelige nyhed, at der er fundet udveje for at udvide antallet af Aarhus-linjer fra fire til ti. De nye linjer fremføres ad omvej, og der kan siges at være tale om en højst utraditionel løsning på problemet, men resultatet bliver altså dog en væsentlig forbedring for de Thorsø-abonnenter.

FORSLAGSKASSEN

For et forslag om ændring af værktøjet til aftagning af tællerdæksler har telefonovermekaniker *O. B. Rosell*, Aarhus, modtaget en belønning på 200 kroner. – Centralmekaniker *Jørgen Christensen*, Gjesing, har foreslået anvendt en mere hensigtsmæssig koblingsplint i forbindelse med strømkredsen for brydning af søgning ved PABX-anlæg; dette forslag er belønnet med 150 kroner. *Jørgen Christensen* har endvidere indsendt forslag vedrørende fejlfinding i SLM-markører og anvendelse af prøveapparat på automatiske landcentraler af Standard Electric fabrikat og har herfor modtaget en belønning på 100 kroner.

Opmuntringspræmier for indsendte forslag er tildelt overmontør *Asger B. Poulsen*, Herning, telefonmontør *Viggo Andersen*, Ebeltoft, og mekanikeraspirant *Lars Møllerup*, Aarhus.

✧ PERSONALIA ✧

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

Fra 1. november 1965 er:

Assistent fru Rosa Klitbjerg-Nielsen, Trafikafdelingens personalekontor, afskediget efter ansøgning ved orlovs udløb.

Fra 18. november 1965 er:

Assistent fru Birgit Basse, Koblingskontoret, bevilget 1 års orlov.

Trafiktjenesten

Fra 26. november 1965 er:

Telefonist frk. Marie Hansine Madsen, Sdr. Omme, forflyttet til Vildbjerg.

Fra 1. december 1965 er:

Telefonist frk. Edith Ingrid Lykke Madsen, Vildbjerg, afskediget efter ansøgning.

Fra 9. december 1965 er:

Telefonist frk. Gretha Kathrine Dinesen, Aalestrup, forflyttet til Stoholm.

Fra 31. december 1965 er:

Telefonisterne fru Sonja Laura Pedersen og fru Edith Jørgensen samt husstand Jens Richard Pedersen, Sdr. Omme, afskediget efter centralens automatisering.

Fra 1. januar 1966 er:

Telefonist fru Lilly Velling, Stilling, afskediget efter ansøgning.

Fra 1. februar 1966 er:

Telefonist frk. Inger Marie Dalby, Rødkjærsgade, afskediget efter ansøgning.

Fra 28. februar 1966 er:

Telefonist fru Ginne Marie Rasmussen, Sdr. Omme, afskediget efter centralens automatisering.

Telefonisterne fru Laura Johanne Sørensen, fru Inger Elisabeth Færch Kristensen og fru Karin Andersen samt nattevagt fru Inga Kvols, Aalestrup, afskediget efter centralens automatisering.

Nattevagt fru Annalise Krog Nielsen, Aalestrup, afskediget med éngangsgratiale efter centralens automatisering.

Teknisk tjeneste

Fra 1. december 1965 er:

Overmontør Erling Andreasen, Skanderborg, udnævnt til overmontør i 12. lkl. i Odder.

Telefonmontør Johannes Lysdahl Christoffersen, Silkeborg, forflyttet til Herning.

Fra 1. februar 1966 er:

Telefonformand Laurids Laursen, Thisted, afskediget efter ansøgning og med pension.

Jubilæer i 1966

Administrations- og kontortjenesten

Hovedkontoret

40 års jubilæum

1. december afdelingsingeniør I. Bohm Centralafdelingen

25 års jubilæum

1. maj assistent fru Rita Møller Andersen PABC-kontoret
15. maj overassistent fru Elinor Johansen Samtaleregnskabet,
Horsens
1. november medhjælper Peter Lund Eriksen Aarhus
6. november vicedirektør Richard Relsted Aarhus

Sydjydske Distrikt

50 års jubilæum

15. december fuldmægtig frk. Edith K. Kristensen Kolding

Trafiktjenesten

50 års jubilæum

1. april nattevagt fru Solveig Mikkelsen Dronninglund

40 års jubilæum

1. april forstanderinde frk. Edith Margrethe Lauritzen Kolding
15. april telefonist fru Ruth Bodil Marie Pedersen Horsens
4. maj nattefonist fru Olga Volke Viborg
1. december nattefonist fru Oda Møller Hjørring

25 års jubilæum

1. april forstanderinde fru Ellen Laursen Vejle
1. april nattevagt m. s. fru Frida Knudsen Skive
15. april telefonist fru Maria Bothilde Wiedemann Aarhus
8. maj månedsl. dagvikar fru Marie Hesselberg Kolding
15. maj månedsl. dagvikar frk. Solveig Edel Zenia Højmark Aarhus
28. maj månedsl. dagvikar fru Anna Kristine Hansen Aarhus
16. juni månedsl. dagvikar frk. Erna Kring Nikolajsen Aarhus
1. december nattevagt m. s. fru Ellen Gerda Nielsen Silkeborg

Centralbestyrere

50 års jubilæum

16. januar fru Antoniette Bols Skørping kirke
24. marts fru Petra Nielsen Astrup (Sj)

40 års jubilæum

1. maj	fru Clara Hansen	Harlev
1. juli	Alfred Larsen	Strandby
1. august	Ejnar Villadsen	Hørning (Rd)

25 års jubilæum

1. april	fru Mary Andersen	Arnborg
1. maj	fru Marie Hansen	Aadum
1. august	fru Magda Mølgaard	Hvidbjerg (Skive)
1. august	fru Astrid Slothuus	Sdr. Vilstrup
1. september	Peter Erlandsen	Vinderup
1. september	fru Alma Jensen	Hodde
1. september	fru Dagmar Nielsen	Give
1. oktober	fru Anna Bach	Stjær
1. oktober	fru Dagne Jacobsen	Hornsyld

Teknisk tjeneste*50 års jubilæum*

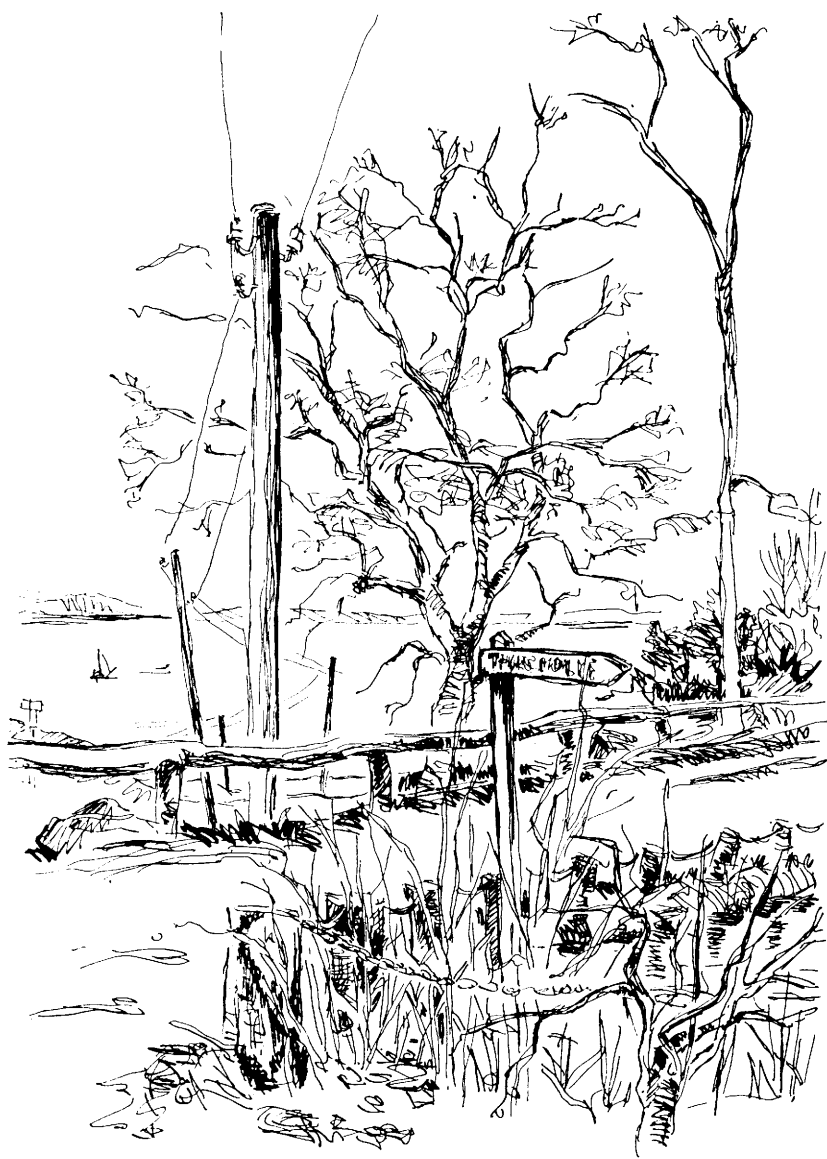
9. marts	telefonformand Marinus Krarup	Skanderborg
10. maj	telefonovermekaniker Jacob Mikkelsen	Kolding
15. maj	telefonmester Adelhardt Christensen	Grindsted
3. september	distriktsmontør Marinus Hansen	Kolding
1. november	telefonformand Frederik Krogh	Skive
12. december	telefonformand Christian Jensen	Kolding

40 års jubilæum

2. januar	overmontør Carl Kristensen Nees	Lemvig
6. maj	distriktsmontør Sigfred E. V. Madsen	Brønderslev
14. juni	telefonovermekaniker Christian Elgaard	Aarhus
31. august	overmontør Ejner Johan Grønbæk	Nykøbing M.
1. oktober	telefonformand Thorvald B. Christensen	Hobro
1. november	telefonformand Jørgen Andersen	Horsens
27. november	distriktsmontør Georg Thomsen	Aalborg
10. december	telefonformand Anders Melsen Sørensen	Skive

25 års jubilæum

25. februar	telefonmester Hans Erik Nielsen	Kolding
28. februar	telefonovermekaniker Tage I. Bentsen	Aarhus
15. juli	distriktsmontør Børre Kold Mortensen	Skive
16. juli	overmontør Carit Etlar Vorum	Frederikshavn
8. august	telefonovermekaniker Villy Pedersen	Thisted
26. september	arbejdsmand Harald Jensen	Hadsund
4. december	distriktsmontør Andreas Bendtsen	Skjern
9. december	telefonformand C. C. P. Jensen	Aalborg

Jydsk Telefon

TJENSTLIGE EFTERRETNINGER

INDBINDING

Med udgivelsen af nærværende december nummer 1965 foreligger der, siden indbinding af hæfterne sidst blev foretaget, 9 hæfter omfattende årgang 1965. Disse 9 hæfter samles i ét bind, hvori også optages en indholdsfortegnelse over årgangen.

Hæfterne modtages til indbinding *fra 27. december 1965 med 12. januar 1966 som sidste frist*. Indbinding af rettidig indsendte hæfter foretages som tidligere år uden udgift for indsenderne, og hæfterne bedes lagt i nummerorden med januar-nummeret – nr. 111 – *overst*. I det grå felt over december nummerets bagsidebillede skrives afsenderens navn, stilling og adresse, således at man kan være sikker på at få egne hæfter tilbage igen. Skulle der mangle et eller flere hæfter, bedes dette anført på en seddel, der vedlægges hæfterne. Det henstilles til udenbys læsere at sikre sig, at hæfterne emballeres forsvarligt. – Tilbagesendelse af hæfterne i indbundet stand kan ventes i april 1966.

Indsendelse sker til:

Tjenstlige Efterretningers ekspedition, Sct. Clemensborg, Århus C.

Red.

Bagsidebilledet:

Mandag den 23. marts 1891 indviedes telefonforbindelsen mellem London og Paris, og det engelske vittighedsblad »Punch« illustrerede situationen med denne tegning, hvor Lord Salisbury fører en »privat og confidential telephon conversation« med den franske præsident.

Bladet skildrer telefonsamtalen således: *Lord Salisbury*: »Hallo!« *M. le Président*: »Hallo!« *Lord Salisbury*: »Er De der?« *M. le Président*: »Vi er her!« *Lord Salisbury*: »Tør jeg bede Dem som franskmænd foreslå en forret til dinner?« *M. le Président*: »Særlig gerne ... hvad med hummer-gratin? Og nu vi alligevel taler om hummer – hvad med krisen omkring New Foundland i hummer-sagen ... ?« *Lord Salisbury* (skrækslagen): »Ikke her i telefonen, ellers tak ... !«

Navn og stilling: *O.H. Giese - owner.*
Adresse: *Trapholm.*

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB